

SUOMI ULKOMAISSA
TIEDOTUSVÄLINEISSÄ
VUONNA 2002

Sisältö

Yhteenveto	4
Pohjoismaat	6
Islanti	6
Norja	7
Ruotsi	9
Tanska	12
Euroopan unioni	15
Alankomaat	15
Belgia	16
Espanja	20
Irlanti	21
Iso-Britannia	22
Italia	23
Itävalta	25
Kreikka	26
Luxemburg	28
Portugali	30
Ranska	31
Saksa	33
Muu Eurooppa	35
Bulgaria	35
Jugoslavia	36
Kroatia	38
Latvia	39
Liettua	41
Puola	42
Romania	43

Sveitsi	45
Tshekki.....	46
Turkki	47
Ukraina	47
Unkari	48
Viro	49
Venäjä	52
Moskova	52
Pietari	54
Petroskoi	56
Murmansk	56
Yhdysvallat ja Kanada	58
Yhdysvallat	58
Kanada	59
Kaukoitää ja Australia	61
Filippiinit	61
Indonesia	62
Japani	62
Kiina	66
Peking	66
Hongkong	68
Shanghai	68
Etelä-Korea	69
Malesia	70
Nepal	71
Thaimaa	72
Singapore	73
Vietnam	75
Australia	75

Latinalainen Amerikka	77
Argentiina	77
Brasilia	78
Chile	79
Meksiko	80
Nicaragua	81
Lähi-itä	83
Arabiemiraattien liitto	83
Intia	84
Iran	84
Israel	84
Kuwait	86
Pakistan	86
Syyria (Jordania, Libanon)	87
Afrikka	88
Egypti	88
Etelä-Afrikan tasavalta	88
Etiopia	90
Kenia	90
Mosambik	91
Namibia	91
Tansania	92
Marokko	93
Tunisia	94

Toimitus: Ulkoasianministeriö
Lehdistö- ja kulttuuriosasto
Tiedotusyksikkö
Rolf Johansson
Veronika Honkasalo

Yhteenveto

“NOKIA, KAURISMÄKI, LUKU- TAITO”

Vuosi 2000: Halonen, Häkkinen, Nokia!
Vuosi 2001: Nokia, doping, lukutaito!

Siinä yksittäiset aiheet, joista ulkomaiset tiedotusvälineet olivat kiinnostuneita vuosina 2000 ja 2001. Entä 2002?

Vastaus: Nokia, Kaurismäki, lukutaito!

“Suomi ulkomaisissa tiedotusvälineissä 2002” on laadittu Suomen ulkomaanedustustojen lähettämien lehdistökatsausten pohjalta ja siinä tarkastellaan maakohtaisesti, miten Suomea käsiteltiin eri maiden tiedotusvälineissä vuonna 2002. Koosteeseen on otettu mukaan vain edustustojen lähettämät raportteja, joten se ei kata kaikkia maita. Koosteessa on pyritty säilyttämään edustustojen lähettämät raportit mahdollisimman alkuperäisessä muodossa, koska ne silloin välittävät sellaisia maakohtaisia painotuksia, joita Helsingistä käsin ei aina näe. Toisena ääripäänä voidaan pitää Damaskoksen lakonista toteamusta “että Suomea ei juuri näy Syyrian, Libanonin ja Jordanian tiedotusvälineissä”, toisena taas Tallinnan arviota, että “Suomen asioita seurataan suurennuslasilla, jos ne vähänkään liittyvät Viroon ja muutenkin”.

Nokia on aiheena kesto-suosikki. Pienestä, pohjoisesta maasta maailmaa valloittanut jättyhtiö herättää ihmetystä ja ihailua. Yhtiön suomalainen alkuperä on nykyään yleisesti tunnettu.

Samoin Suomen ykköstitila OECD:n teettämässä niin sanotussa PISA-tutkimuksessa herätti kiinnostusta. Suomalaisten koululaisten luku- ja kirjoitustaidosta kirjoitettiin paljon myönteisessä mielessä ympäri maailmaa. Esimerkiksi saksalainen *Die Welt* kirjoitti, että “pyhiinvaellusmatkoja (kouluolojen tutustumista varten) Suomeen on tehty jo riittävästi”.

Kolmas pääaihe oli suomalainen elokuva. **Aki Kaurismäen** ohjaama “Mies vailla menneisyyttä” saavutti myönteistä julkisuutta muun muassa Belgiassa, Ranskassa ja Saksassa, mutta myös esimerkiksi Kanadassa, Intiassa ja Arabiemiraattien Liitossa. Elokuva pidettiin “kirkkaana pienenä jalokivenä” (*Le Figaro*) ja sen ohjaajaa “eurooppalaisen elokuvan johtavana hahmona, napapiirin profeettana” (*Kapital*, Bulgaria).

Muita laajalti käsiteltyjä aiheita olivat Myyrmannin pommi-isku ja Suomen suhde Natoon. Ostoskeskus Myyrmannissa Vantaalla tapahtunut pommi-isku nähtiin osoituksena siitä, etteivät edes pienet, rauhaa rakastavat maat ole suojattuja terrorismilta, olkoonkin, että isku todettiin häiriintyneen yksilön tekemäksi eikä poliittiseksi teoksi. Siten ei ole outoa, että Myyrmannin tapausta käsiteltiin esimerkiksi Yhdysvaltojen, Indonesian, Japanin, Etelä-korean ja Vietnamin tiedotusvälineissä.

Suomen suhde Natoon oli myös kiinnostusta herättävä aihe, varsinkin sotilasliiton jäsenyyttä hakevien maiden lehdistössä. Suhtautuminen oli osittain ihmettelevää (“Miksi Suomi ei halua liittyä?”), joskus myös kielteisen hapanta: Onko Suomi jänis Euroopan turvallisuusjunassa? (*Postimees*). Nato-keskustelua käytiin myös pohjoismaisissa tiedotusvälineissä. Norjassa ja Tanskassa uskottiin, että Suomi ennemmin tai myöhemmin liittyy Natoon, “viimeistään siten kun Suomen on kysyttävä Tallinnasta, mitä Natossa tapahtuu” (*Danmarks Radio*). Ruotsalaiset taas uskoivat Suomen “taas kerran” tekevän päätöksensä ennen Ruotsia.

Lahden MM-hiihtojen dopingskandaalin tapaista kielteistä kirjoitusryöppyä ei esiintynyt. Kielteistä julkisuutta Suomi sai yksittäisissä tapauksissa. Venäläismedia käsitteli kriittisesti rekkakiistaa rajalla ja israelilaislehdistö arvosteli ulkoministeri **Erkki Tuomiojan** Israel-politiikkaa kritisoivia lausuntoja sekä Suomen päätöstä kieltää kaasuilmaisimien vienti Israeliin. Jonkin verran kielteistä huomiota saivat myös Soneran UMTS-kaupat. Eduskunnan päätöstä rakentaa lisää ydinvoimaa käsiteltiin asiallisesti.

Pohjoismaissa edellisen vuoden dopingkohu vaihtui monipuoliseen, perusasenteellisesti myönteiseen kirjoitteluun. Ruotsalaiset olivat valmiit myöntämään, että “pikkuveli Suomi” oli monella tavalla Ruotsia edellä. Norjalaiset puolestaan ihastuivat itse keksimäänsä suomalaishahmoon “Piirkaan”. Suomen toiminta Euroopan unionissa ei ollut dramaattisesti esillä kansainvälisessä mediassa. Markan vaihtuminen euroon noteerattiin ilman suuria otsikoita, vaikkakin Suomea kehuttiin muutamassa lehdessä päätöksestä luopua pienimmistä kolikoista: Pääministeri **Paavo Lipposta** pidettiin pienten jäsenmaiden puolesta puhujana. Taloussuhteet hallitsivat venäläismedian kirjoittelua, mutta samalla suomalainen elämäntapa, perinne ja historia nousivat yhä enemmän esille.

Suomalainen kulttuuri oli kaikkialla vahvasti esillä. Yhdysvalloissa “suomalainen korkeakulttuuri, erityisesti klassinen musiikki, selätti Nokian suomalaisena ilmiönä amerikkalaisessa mediassa”. Klassinen musiikki jatkoi voittokulkuaan, mutta myös suomalainen elokuva, kirjallisuus, kuvataide, tanssi ja rock-musiikki pääsivät otsikoihin.

Koska Suomen politiikka on tuntematon ilmiö monissa, varsinkin Euroopan ulkopuolisissa maissa, Suomi-tietoisuus välittyy useimmiten taloussuhteiden, kulttuurin ja ministerivierailujen kautta. Kolmannessa maailmassa kehitysyhteistyö ja edustustojen järjestämät tilaisuudet (kulttuuritapahtumat, vastaanotot) hallitsivat uutisointia, mutta näissäkin maissa Suomi-kuva on monipuolistunut.

Suomi teknologian erikoismaana, joka on erittäin kilpailukykyinen ja joka ei tutkimusten mukaan kärsi korruptiosta, huomioitiin muun muassa Aasiassa ja arabimaissa. Urheilun “globalisoituminen” satelliittitelevisiosta merkitsee, että myös suomalaiset huippu-urheilijat ovat tunnettuja maailman eri kolkissa. Matkailujournalismin suosikkiaiheita olivat edelleen Lappi, luonto ja joulupukki.

Yhteenvedona voimme todeta, että Nokian kaltaisia kestoaiheita lukuunottamatta Suomi-kuva maailmalla vaihtelee ja monipuolistuu.

Yrjö Länsipuro
osastopäällikkö

Rolf Johansson
lehdistöneuvos

Pohjoismaat

Islanti

Islannissa on korkeatasoinen niin sähköinen kuin painettu media, joka seuraa tiiviisti niin maailman kuin pohjoismaisia uutisotsikoita. Suomen mediassa huhtikuussa paljon huomiota saanut suomalaisparlamentaarikkojen poistuminen kylpylämatkalle Pohjoismaiden neuvoston teemaistunnon aikana kesken Islannin presidentin puheen ei itse asiassa herättänyt juurikaan polemiikkia Islannissa. Aiheesta julkaistiin kuitenkin pilapiirros maan vaikutusvaltaisimmasa lehdessä *Morgunbladidissa*. Siinä **Carl Bildt** puistelee päätään korviaan pidellen ja suomalaisparlamentaarikko poistuu kylpylään muiden kuulijoiden tor kahdellessa. Pilapiirroksen tekstissä kerrotaan, että “puolet Pohjoismaiden neuvoston teemaistuntoon osallistuneista suomalaisista olivat sitä mieltä, että uintiretki ‘eksoottiseen’ kylpylään Reykjavikin lähis- tölle oli parempi kuin presidentin puhe.”

Suomea käsiteltiin asiallisesti, joskaan ei kovin näyttävästi eri yhteyksissä vuoden 2002 aikana. Lähinnä Suomi oli esillä kansainvälisten uutistoimistojen tarjoamien pikku-uutisten valossa, kuten “Suomalaiset nukkuvat Euroopan huonoimmin”. Runsaammin huomiota sai ulkomaankauppaministeri **Jari Vilénin** vierailu Islannissa. Erittäin näyttävästi palstatilaa sai *Morgunbladidin* apulaispäätoimittajan Suomen vierailun tuloksena syntyneet pääministerin ja ulkomaankauppaministerin haastattelut.

Vilénin elokuisen vierailun yhteydessä tehdyssä haastattelussa korostetaan, että Suomessa on tärkeää kaikkien Pohjoismaiden kuulumisen Euroopan unioniin. Pienten kansojen kannattaa osallistua täysipainoisesti EU:n toimintaan ja vaikuttaa siten omaa maataan koskeviin päätöksiin. “Mikäli Islanti päättää hakea EU-jäsenyyttä, suomalaiset ovat heidän uskollisimpia tukijoitaan.” Suomi edustaa niin Pohjoismaita kuin EU-maita. Pohjoiseen maatalouteen EU:n sisällä voi myös luottaa. Vierailun aikana Vilén kutsui kollegansa Lappiin tutustumaan lappilaisen maanviljelijäperheen EU-arkeen. Kauppa- ja teollisuusministeri **Valgedur Sverrisdóttir** vierailikin Suomessa lokakuussa 2002 ja ihaili julkisesti Suomen maatalous- ja aluepolitiikkaa todeten muun muassa, että “Suomalaiset ovat onnistuneet lumenmyynnissä, sillä suurin osa turisteista tulee talvella. Talvella järjestetään moottorikelkkaretkiä ja muuta mielenkiintoista”.

Morgunbladidin apulaispäätoimittaja **Stephensenin** lokakuuisen vierailun tuloksena syntyi kaksi koko sivun juttua sekä pienempi, ministeri Vilénin haastat-

telu, joka sisälsi luonnollisesti samoja aineksia kuin elokuisen vierailun yhteydessä julkaistut haastattelut.

Stephensenin kirjoittama koko sivun pääministeri **Paavo Lipponen** haastattelu julkaistiin näyttävästi 24.10.2002. Haastattelussa Lipponen “kannustaa kaikkia Pohjoismaita yhdistämään voimansa EU:n sisällä. On aika tunnustaa, että jokaisen laajentumisen yhteydessä unionin tasapaino muuttuu. Pohjoismaiden jäseninä meillä ei ole varaa siihen, ettemme kaikki ole jäseniä”. Haastattelijan mukaan pääministeri ottaa varovaisemman kannan, kun puhe kääntyy Suomen mahdolliseen Nato-jäsenyyteen. Lipponen kiittelee lehdessä Islantia sen tuesta Suomen pohjoisen ulottuvuuden politiikalle sekä Islannin aloitteista Arktisessa neuvostossa.

Sunnuntaina 10.11.2002 ilmestyneessä koko sivun artikkelissa Stephensen keskittyy erityisesti Suomesa käytävään Nato-keskusteluun. Suurin osa kansasta on lehden mukaan jäsenyyttä vastaan, vaaliteemaksi se tuskin nousee. “Naton päätökset vaikuttavat vahvasti Suomen asemaan. Onko parempi kuulua päätäjiin kuin sivustakatsojiin”, ihmettelee yksi haastatelluista, puolustusministeriön osastopäällikkö **Pau- li Järvenpää**.

Pohjoismaiden neuvoston 50-vuotisjuhlallisuuudet Helsingissä huomioitiin näyttävästi eri tiedotusvälineissä. Oopperatalossa pidetty pääjuhla näytettiin myös paikallisessa televisiossa. Vuosijuhlaan liittyen Islannin presidentti piti puheen Oulun yliopistossa, jossa hän lehtien mukaan korosti pohjoisen alueen yhteistyön tärkeyttä liike-elämän, luonnonsuojelun ja kulttuurin aloilla.

Kun Islannin presidentti puhuu Pohjoismaiden neuvostossa, muut torkkuvat ja suomalaiset läbtevät uimaan (*Morgunbladidit*)

Kulttuuripuolelta voidaan mainita esimerkiksi viime keväänä *Skjár 1* -televisiossa lähetetty Suomen suurlähettiläsparin haastattelu, jossa he esittelivät residenssiä ja kertoilivat mukavia islantilaisille katsojille ohjelmassa *Innlit-Útlit*. **Aki Kaurismäen** Mies vailla menneisyyttä -elokuvan menestys Cannesin filmijuhlilla sai runsaasti palstatilaa Islannissa. Kuva ohjaajan tanssahtelusta rappusilla palkinnon julistamisen jälkeen ilahdutti myös islantilaisia lehtien lukijoita. Elokuva esitetään Islannissa maaliskuussa 2003.

Islannissa on säännöllisesti esillä suomalaisten taiteilijoiden ja kulttuurivaikuttajien töitä joko itsenäisesti tai osana suurempaa ryhmää, etenkin Pohjoismaiden neuvoston osittain kustantamissa yhteisprojekteissa. Varsin varteenotettava on myös ollut islantilais-suomalaisen kulttuurirahaston tuki taiteilijoille (molemmipuolinen, ei vain suomalaisiin kohdistuva). Tällöin on mainittu rahaston toteuttamat näyttelyt ja tanssi- ja musiikkiesitykset samoin kuin sen myöntämät apurahat kirjallisuuden kääntämiseksi. Erilaiset taidennäyttelyt, tanssiesitykset ja kulttuuriprojektit on yleensä noteerattu hyvinkin positiivisesti tiedotusvälineissä.

Oopperalaulaja **Petteri Salomaan** esiintyminen Reykholtin musiikkijuhlilla sai ylistävät arvostelut. "Meille islantilaisille oli todella voitokasta saada kuunnella Salomaan tasoista taiteilijaa", kirjoittaa *Morgunbladid* arvostelussaan.

Urheilulajeista islantilaisia kiinnostaa eniten jalkapallo ja käsipallo. Autourheilu on toki myös aina ajankohtainen laji, ja rallikuskimme tuloksista voi lukea lehdistä tai seurata urheiluruudusta. Talviurheilu ei puolestaan kiinnosta kovinkaan paljon tälläistä yleisöä.

Norja

Näkyvimmat aiheet liittyivät Suomessa käytävään Nato-keskusteluun, Nokiaan, Suomen koululaitokseen ja mäkihyppyvalmentaja **Mika Kojonkoskeen**, joka valittiin Norjan mäkihyppymaajoukkueen uudeksi valmentajaksi. Norjan tunnetuimmaksi "suomalaiseksi" kohosi televisiohahmo "Piirka".

"Suomen hidas marssi kohti Natojäsenyyttä", otsikoi Norjan pääuutislehti *Aftenposten* pääkirjoituksellaan Suomen Nato-keskustelusta syksyllä 2002. Lehden mukaan Suomessa käytiin poliittista varjonyrkkeilyä Suomen turvallisuuspolitiikan linjasta ja mahdollisesta Nato-jäsenyydestä. Suomalaiset poliitikot eivät lehden mukaan uskaltaneet tuoda omaa Nato-myönteistä asennoitumista esiin, koska poliittiset irtopisteet olivat harvassa. Kulissien takainen toiminta on sitäkin vilkkaampaa, lehti totesi.

Suomen ulkoasiainministeriön lehdistö- ja kult-

Koko Norjan suosikkisuomalainen, Piirka (näyttelijä Robert Stoltenberg)

tuuriosasto järjesti syyskuussa norjalaisille tiedotusvälineille tapaamiset sekä Suomen valtiojohtoon edustajien, turvallisuuspolitiikan asiantuntijoiden, Natojäsenyyden vastustajien että kannattajien kanssa. Yleinen arvio mukana olleiden tiedotusvälineiden palstoilla oli, että Suomi on hitaasti mutta varmasti siirtymässä sotilaallisesta liittoutumattomuudesta kohti Nato-jäsenyyttä. Turvallisuuspolitiikkaan liittyvä terminologia aiheuttaa toimittajienkin keskuudessa edelleen hämminkiä. Norjalaisessa mediassa ei välttämättä tiedosteta neutraliteetin ja liittoutumattomuuden välistä eroa.

Suomea koskeva poliittisten asioiden uutisointi ja kommentit eivät olleet tunteita herättäviä. Viidennen ydinvoimalan hyväksyminen eduskunnassa herätti jonkin verran vastakaikua ympäristöjärjestöissä. Lehdistössä mainittiin **Esko Ahon** luopuminen keskustan johdosta, presidentti **Martti Ahtisaaren** mahdollinen Jenin -ryhmän puheenjohtajuus, **Satu Hassin** alastonkuvat sekä suomalaisten poliitikkojen kylpeminen Blue Lagoonissa kesken Pohjoismaiden neuvoston kokousta Reykjavikissa.

Kansainvälinen korruptioindeksitutkimus herätti kiitettävästi huomiota Suomen ollessa maailman vähiten korruptoitunut maa. Norja pärjasi heikoimmin pohjoismaista ollen sijalla 12.

Nokia dominoi talousuutisointia

Nokian johtava asema matkapuhelinmarkkinoilla on Norjassa itsestäänselvyys. Joka kolmas matkapuhelin on Norjassa Nokian valmistama. Yhtiön osakekurssi ei ole samanlaisen mielenkiinnon kohteena

kuin Suomessa. Sen sijaan pääjohtaja **Jorma Ollilaa** pidetään ICT-markkinoiden oraakkelinä, jonka sanoja kuunnellaan tarkasti yhtiön osavuotiskatsausten yhteydessä. Uutuustuotteet eivät yleensä ylitä päivälehtien uutiskynnystä. Poikkeuksen muodosti syyskuussa Nokian 3G-teknologiaan perustuvan matkapuhelimen lanseeraus. Norjalaiset teleoperaattorit olivat aikaisemmin peräänkuuluttaneet uusia sisältöpalveluja - pelejä, video- ja uutispätkiä - tarjoavaa 3G-matkapuhelinta. Puhelimen tultua markkinoille teleoperaattorit eivät sitä enää toivoneetkaan, koska sisältöpalveluja ei ollut saatavilla.

Ulkomaankauppaministeri **Jari Vilénin** vierailu Osloon ja Hammerfestiin huomioitiin talouselämän päivälehdessä *Dagens Näringslivissä*. Vilén tutustui matkallaan Lumikki-kaasukentän rakennusvalmisteluihin ja toivoi suomalaisille työntekijöille ja yrityksille työmahdollisuuksia Norjan teollisuushistorian suurimmassa rakennushankkeessa.

Suomessa paras koulu ja parhaat opettajat

Suomalaislapset käyvät maailman parasta koulua, *Bergens Tidende* kirjoitti. Viiden miljoonan asukkaan Suomessa jokaisella seitsemänvuotiaalla on kaksi opettajaa lähettyvillä kun he oppivat lukemaan. Lehden mukaan Suomi kannustaa suomalaislapsia lukemaan panostamalla koulukirjastoihin. Lisäksi Suomen kieli olisi helppo omaksua ja oppia, minkä seurauksena suomalaislapset ovat hyviä sekä äidinkiellensä ja luonnontieteissä.

Bergens Tidenden laaja reportaasi Tikkurilan koulun arkipäivästä on vain yksi esimerkki Suomen koululaitosta yleistävistä artikkeleista ja suoraa seurausta OECD:n PISA-tutkimuksen tuloksista, jotka asettivat suomalaislapset maailman koulunkäynnin huipulle. Norjan opetusministeri on useamman kerran julkisuudessa viitannut Suomen koulujärjestelmään vaatiessaan muutoksia Norjan koululaitoksessa. PISA-tutkimukseen osallistuneet norjalaislapset pärjäsivät heikommin ja sijoittuivat eri aineissa vain keskitason molemmille puolille. Tästä syystä suomalaisten menestyksestä kasvoi koko vuoden kestävä uutinen, jota kerrattiin kerta toisensa jälkeen eri päivälehdissä ja televisiuutisissa. Miltei jokainen jutun tehnyt vieraili ja tutustui suomalaisen koulun toimintaan.

Dopinguutisista mäkihyppyyn

Suomea koskeva urheilu-uutisointi sai keväällä uuden suunnan Mika Kojonkosken tultua valituksi Norjan mäkihyppyn maajoukkuevalmentajaksi. Odotukset Kojonkoskea kohtaan olivat korkealla, koska

Norja - mäkihyppyn suurmaa - on pärjännyt heikosti viime vuosina kansainvälisissä mäkiheilpailuissa. Kojonkosken otettua ohjokset ja valmennuksen tehtäväkseen ei tuloksia tarvinnut kauan odottaa. Norjalaisten mäkihyppääjien noustua jälleen palkintopalleille, Kojonkoski kohosi itse melkein kunnianorjalaisen asemaan.

Lahten dopingskandaaliin liittyvä kirjoittelu oli vuonna 2001 suurin yksittäinen Suomea koskeva aihe. Dopingpaljastukset talviolympialaisissa Salt Lake Cityssä nostivat vanhan aiheen jälleen esiin ja lehtijutuissa suomalaisten maastohiihtäjien väitettiin "juskanneen" 1990-luvun alusta lähtien. Muutoin asian käsittely ei kiinnostanut tiedotusvälineitä enää samassa mittakaavassa.

Kaurismäki ja Piirka

Aki Kaurismäellä on ollut pieni mutta vannoutunut ihailijajoukko norjalaisten elokuvakävijöiden keskuudessa. Mies vailla menneisyyttä -elokuvan yhteydessä Kaurismäen nimi on noussut entistä useamman norjalaisen kielelle ja suuren yleisön tietoisuuteen. Yhteistyössä elokuvan maahantuoja ja suomalaisnorjalaisen kulttuuri-instituutin kanssa suurlähetystö järjesti suuren vastaanoton elokuvan Norjan ensiillan yhteyteen. Elokuvan saama myönteinen ennakkojulkisuus Cannesin elokuvajuhlilta lähtien takasi suotuisan vastaanoton myös Norjassa. Suomalaisella elokuvalla menee Norjassa muutenkin hyvin. Tromssan kansainvälisen elokuvafestivaalin avajaiselokuva oli **Jarmo Lampelan** Joki.

Aivan oman luokkansa Suomea käsiteltävistä aiheista norjalaisissa tiedotusvälineissä muodostaa televisioilmiö nimeltä Piirka. Näyttelijä **Robert Stoltenbergin** esittämä viinaan taipuvainen renttu, **Piirka Kellivoite** on supersuosittu televisiosarjan *Borettslagetin* nuori suomalaismies. Piirka kiroilee mennen tullen ja puhuu norja-ruotsia suomalaisella korostuksella. Piirka ajaa mustaa taksia, jää kiinni tullissa salakuljetuksesta, tuomitaan yhdyskuntapalvelukseen, saa potkut. Hän epäonnistuu miltei kaikissa työasioissa, mutta jatkaa eteenpäin täynnä optimismia, ja naiset ovat lääpällään.

Piirka lienee tämän hetken Norjan tunnetuin "suomalainen" ja edustusto on tietoisesti pyrkinyt hyötymään siitä. Näyttelijä Robert Stoltenberg oli suurlähtetilään illallisilla Stortingetin puhemiehen kunniaksi, ja lehdistövirkamies osallistui MTV3-kanavan 45 minuuttia -ohjelman tekoon Piirkan kanssa. Mikä on sitten Piirka-ilmiön vaikutus Suomi-kuvaan ja Suomen kuuluisuuden lisäämiseen Norjassa? Ilmiö on vain osa monivivahteista suomalaisuuden esilletuontia Norjassa. Suomi ja suomalaiset kuitenkin voimakkaimmin esillä politiikan, talouden, kulttuurin, koulutuksen ja urheilun kautta.

Ruotsi

Suomen vähittäinen muuttuminen eksoottisesta pikkuveljestä vakavasti otettavaksi naapurimaaksi alkoi ehkä ennen muuta 1990-luvulla Nokian, lamasta selviytymisen, suomalaisruotsalaisten yritysfuusioiden ja tunnetun jääkiekon maailmanmestaruuden kautta.

Aiemmissa raporteissamme olemme todenneet, miten ruotsalaismedialle Suomesta on vähitellen kehittynyt eräänlainen innostaja monilla keskeisillä yhteiskuntaelämän, talouden ja kulttuurin alueilla. Suomea on käytetty etenkin oppositiosuhteessa hallitukseen asennoituvassa mediassa esimerkkinä siitä, miten asiat voitaisiin ratkaista nopeammin ja pragmaattisemmin, usein myös yritysystävällisemmin. Tilanteen on tehnyt erityisen herkulliseksi se, että kumppaakin maata on johtanut sosialidemokraatti.

Kun verrataan Suomen käsittelyä ruotsalaismediassa vuonna 2002 vuoteen 2001, pääjohtopäätös -pitkän mietinnän jälkeen - ehkä olisi, että tämä vertailuasetelma Suomen hyväksi on entisestään vahvistunut. Se myös kattaa yhä laveampia alueita. Olennaisinta tässä ei ole, että vertailu esittäisi pääsääntöisesti Suomen esikuvana suhteessa Ruotsiin. Tärkeämmästä asennemuutoksesta kertoo, että vertailua yhä useammin harjoitetaan. Suomesta on tullut ruotsalaismediassa vakavasti otettava maa.

Ehkä täsmällisimmin tätä asennetta heijasti *Svenska Dagbladetin* ulkomaanosaston päällikkö **Lars Ryding**, joka pohjoismaalaisuutta käsittelevässä kolumnissa 29.8.2002 kuvasi sitä helpotusta, jota hän on tuntenut, kun suomalaisilla eivät "enää tunne alamaista ihailua Ruotsia kohtaan". Uuden itsetunnon ilmaisun merkinä on muun muassa uusi lähetystörakennus (joka sai runsaasti mediahuomiota muutenkin) ja sen arkkitehdin **Kristian Gullichsenin** monimielinen toteamus siitä, että oli jo aika rakentaa suomalaislinna Ruotsiin, kaikkien ruotsalaisten Suomeen rakentamien jälkeen. Rydingin mukaan kyse on itseluottamuksesta, josta ei ole tullut ylimielisyyttä "vaan säteilee aikuiseksi kasvaneen pikkukelven varmuutta; ja joka viihtyy aikuisuudessaan".

Kristian Gullichsenin suunnittelema lähetystörakennus.

Nato-keskustelu

Ehkei ole sattuma, että lähetystön lehtileikepalvelun mukaan juuri *Svenska Dagbladetista* on tullut useimmin Suomesta ja suomalaistoiminnasta Ruotsissa raportoiva lehti. Turvallisuuspolitiikan alueella lehti on seurannut yhtä kiitettävästi kuin joskus yliampu-vastikin etenkin suomalaista Nato-keskustelua. Puolustusministeri **Jan-Erik Enestamin** esiintyminen Suomi-instituutissa helmikuussa sai lehden aktiivisen turvallisuuspoliittisen kirjoittajan **Mikael Holmströmin** toteamaan, että "Finland flaggar för Natointråde". Siitä eteenpäin niin *Svenska Dagbladetin* kuin monen muunkin ruotsalaislehden näkemys on ollut, että Suomen liittyminen Natoon on vain ajan kysymys, ja ettei Suomi jää odottelemaan Ruotsia.

Kirjoittelun pohjavireen kannalta olennaisinta ei ole, liittyykö Suomi Natoon vai ei. Olennaisinta on, että Suomen odotetaan "taas" tekevän jotakin väijäämätöntä ennen Ruotsia. Näin oli, kun kyse oli eurosta, ydinvoimaaänestyksestä, suhtautumisesta velkasaneerukseen ja teleyritysten yksityistämistä. "Suomi on askeleen edellä turvallisuuspolitiikassa", otsikoi *Dagens Nyheter* pääkirjoituksensa 18.10.2002. "Sisun tar priset", otsikoi *Dagens Nyheterin* pääkirjoituksensa 16.11.2002, tällä kertaa aiheena Suomessa tehdyt tuoreet veromietinnöt.

Ja vielä: valtiopäiväedustajien vaikutusmahdollisuudet maan EU-politiikkaan ovat moninverroin paremmat Suomessa kuin Ruotsissa: "Euro nosti Suomen". Todella tunteikkaaksi herkistyi *Uppsala Nya Tidning*, joka pääkirjoituksessaan 4.2.2002 tiivistä, että "Ljuset kommer från Finland". Lehti pohti, miksi Suomi on niin monessa Ruotsia parempi. Selitykseksi annettiin sotien luoma kyky yhteistyöhön. Tämä teema toistuu usein muutenkin ruotsalaisten arvioidessa suomalaismenestyksiä.

Toinen asia on, ettei kaikki herätä riemua: moni kirjoitti ydinvoimaratkaisusta kriittisesti. Kielteisimmillään Suomi-kuvaan vaikutti yhä hiihtäjien doping-skandaali ja yritys kuntouttaa kiinni jääneet suomalaishiihtäjät. Myös **Luukas Moodyssonin** Lilja 4-ever-elokuvaan liittyvä rönsyilevä suomalainen keskustelu herätti Ruotsissa kritiikkiä. Suomessa seksipalvelujen käyttöä ei ole kriminalisoitu, Ruotsissa on, muistutettiin.

Silti voisi väittää, että perusasennoituminen on lähes aina lähtökohtaisesti myönteistä. Myyrmäen pommi ei saanut ainoatakaan ruotsalaismediaa pohtimaan ruotsalaismedialle sinänsä hyvin ominaiseen tapaan, että suomalaisessa yhteiskunnassa olisi jotain vikaa, kun tällaista tapahtuu ensi kertaa Pohjollassa. Reaktiot vaihtelivat myötätunnosta toteamuksiin, että kun Suomessa, pian myös Ruotsissa.

Vaikka Suomi-kirjoittelu Ruotsissa kehittyy sisältöltään, ei sen määrässä ole suurlähetystön käytössä

olevien mittareiden avulla tarkasteltuna tapahtunut olennaista muutosta, ainakaan se ei ole lisääntynyt. Ruotsalaisten kirjeenvaihtajaverkko Suomessa ei myöskään ole kasvanut. Joitakin sellaisia järjestelmällisiä ratkaisuja mediassa on tehty, minkä perusteella voisi toivoa pohjoismaisen seurannan yleensä ja Suomi-seurannan erityisesti parantuvan.

Mutta ilmeistä siis on, että Suomi-seuranta monipuolistuu. Ehkä voimakkaimmin tämä näkyy kulttuurin alueella. Ruotsalaiskirjoittajat eivät ujostele tunnustaa, että Suomi on monella kulttuurin alueella Pohjolan johtava maa.

Suomen kulttuuri Ruotsin tiedotusvälineissä 2002

Suomalainen kulttuuri näyttäytyi Ruotsissa dynaamisena ja moniulotteisena. Kliseet suomalaisten karkeudesta, vähäpuheisuudesta ja alkuvoimaisuudesta jatkoivat elämäänsä, mutta yhä selvemmin nämä epiteetit kuvattiin positiivisina ja suorastaan kateuden aiheina. Tämä ilmeni erityisen selvästi **Aki Kaurismäen** elokuvien ja **Arto Paasilinnan** kirjojen vastaanoton yhteydessä, mutta myös **Kaija Saariahon** ja **Magnus Lindbergin** töiden arvioinnissa. Sanat saana, sisu ja metsä vilahtelevat suomalaisuuden tavaramerkkeinä ruotsalaisarvosteluissa silloinkin kun esillä on urbaani suomalainen kulttuuri. Tunnettu ruotsalaiskirjailija **Herman Lindqvist** vertaa lehtiartikkelissa Suomea "testosteronia tihkuvaan karvarintaiseen urokseen" samalla kun hän kuvaa omaa maataan "kolesterolista kärsiväksi ukoksi, jolla on karvaa selässä, sieraimissa ja korvissa".

Kirjallisuuden käännökset lisääntyivät

Vuosi 2002 oli suomalaiselle kirjallisuudelle erityisen hyvä vuosi Ruotsissa, siitä huolimatta, että tarjolla ei ollut yhtään kansainvälisen supertason läpimurtotosta. Taso oli kuitenkin korkea ja tarjonta laajaa. Ponnistelut suomalaisen kirjallisuuden käännöstoiminnan lisäämiseksi kantoivat hedelmää - uusia käännösnimikkeitä oli enemmän kuin aiempina vuosina.

Suomenruotsalaisesta kirjallisuudesta erottuivat **Claes Anderssonin** runot. Teos *Dessa underbara stränder, förbi glidande* sai runsaasti myönteistä huomiota. Positiivisen vastaanoton sai myös **Tom Sandqvistin** *Det turkiska huset*.

Jonkin verran keskustelua herätti **Jörn Donnerin** ja **John Vikströmin** keskustelu Jumalasta ja olemisen merkityksestä teoksessa *Att leva är att dö* samoin kuin **Johannes Salmisen** ja **Jaan Kaplinskin** kirjeenvaihtoteos *Vita nätter och svarta*. Donnerin *Kärlekens ingenmansland / En berättelse om Minette Muck* sai positiivisen vastaanoton.

Jörn Donnerin toimittama klassikkokokoelma *Den*

finlandsvenska dikten sai muutamia myönteisiä arvioita maaseutulehdissä sekä yhden teillauksen *Svenska Dagbladet*issa. Huomattavan suurta julkisuutta sekä lehdistössä että radiossa sai **Tuva Korsströmin** sekä Suomessa että Ruotsissa ilmestynyt esseeteos *Kan kvinnor tänka*. Yksittäisiä arvosteluja Suomessa julkaistuista ruotsinkielisistä kirjoista ilmestyi ainakin **Göran Schildtin**, **Sanna Tahvanaisen**, **Birgitta Bouchtin**, **Marianne Backlénin** ja **Ulla-Lena Lundbergin** teoksista. Suomessa syksyllä 2002 ilmestynyt **Kjell Westön** teos *Lang* mainittiin joissakin arvosteluissa ja televisio-ohjelmissa, mutta koska se ilmestyi Ruotsissa vasta vuodenvaihteen jälkeen, kirjan voittokulku alkoi vasta vuoden 2003 puolella. Käännetyistä suomenkielisistä kirjoista suurta huomiota sai **Leena Lehtolaisen** *Sjöjungfrun*. Lehtolainen julistettiin sekä Suomen vastaukseksi **Liza Marklundille** että "Suomen dekkarikuningattareksi". Uusista tuttavuuksista ihastusta herättivät **Johanna Sinisalo**, **Petri Tamminen** ja **Reidar Palmgren**, jotka kaikki olivat esillä Suomen suursatsauksessa Göteborgin kirjamesuilla syyskuussa 2002. Sinisalo sai huomiota myös Ruotsin televisiossa. "Finland har blivit kul" julisti esimerkiksi *Aftonbladet* suurella kirjamesu jutussaan, jonka päähaastateltava oli Suomen kirjallisuuden tiedotuskeskuksen johtaja **Iris Schwank**. Suomen näyttävä osuus huomattiin myös radiossa ja televisiossa, joissa haastateltiin monia kirjailijoitamme.

Arto Paasilinnan kirjoista kirjoitettiin edelleenkin. Suomalaista rakkautta käsittelevä kaunokirjallinen antologia *Kärlek på finska* huomattiin erityisesti radiossa.

Suomen kirjallisuuden klassikoita käsiteltiin yllättävänkin runsaasti. Leikeaineistosta vastaan tulevat **Aleksis Kivi**, **Arvid Järnefelt**, **Elmer Diktonius**, **Maria Jotuni**, **Helvi Juvonen** ja **Väinö Linna**. Kirjamesujen yhteydessä julkaistiin myös suurlähtettiläs **Heikki Talvitien** teeseistä lähtökohtansa saanut **Tapani Suomisen** toimittama antologia *Sverige i fred/ Statsmannakonst eller opportunist*, josta muun muassa Ruotsin silloinen puolustusministeri **Björn von Sydow** kirjoitti laajan arvostelun. Suomen lähihistoriaa käsittelevä **Max Jakobsonin** *Är av fruktan och hopp* sai arvostavan vastaanoton. **Veikko Erkkilän** teos *Det nedtystade kriget*, joka käsitteli neuvostopartisanien hirmutöitä Suomen rajakylissä, herätti jonkin verran keskustelua. Merkittäviä Ruotsissa noteerattuja teoksia oli **Marika Tandefeltin** *Viborgs fyra språk under sju sekel*.

Suurten henkilöhaastattelujen kohteena olivat ainakin **Heikki Ylikangas** (*Dagens Forskning*), **Claes Andersson** (*Aftonbladet*) ja **Thomas Warburton**, (*Dagens Nyheter*), **Lars Huldén** (*Ystaads Allehanda*) ja **Eeva Kilpi** (*Tidningen Boken*).

Suomalainen musiikki-ihme.

Urbaaneja metsäläisiä konserttilavoilla

Suomalaisen musiikin vahvaa asemaa Ruotsissa kuvasi *Svenska Dagbladet*tissa julkaistu artikkeli, jossa kirjoittaja valitti suomalaisen vallan vakavan musiikin foorumit ja vaati valtiolta toimia ruotsalaisen musiikin suojelemiseksi suomalaisinvaasiolta. Vetoamus ei saanut vastakaikua; vuoden 2002 super-tähtiä Ruotsissa olivat **Esa-Pekka Salonen**, Kaija Saariaho ja Magnus Lindberg. Suomalaisen musiikin tarjonta ei rajoittunut vain konserttitaloihin vaan sillä oli vahva ja näkyvä asema myös televisiossa ja radiossa. Esimerkiksi Kaija Saariahoa käsitellyt pitkä ohjelma lähetettiin Ruotsin televisiossa parhaaseen katseluaikaan. Suomalaisten johtamia konserttitaltiointeja ja suoria lähetyksiä esitettiin pitkin vuotta.

Ruotsissa käytiin myös keskustelua suomalaisen musiikki-ihmeen perusteista ja osoitettiin useissa yhteyksissä tehokas koulutusjärjestelmämme. Suurilevikkoinen aikakauslehti *Vi* tuotti kokonaisen teemanumeron teemasta "Finska pinnar", jonka otsikko ja ingressi kertoi paljon: "UNDRET kommer från skogen/Esa-Pekka Salonen, **Leif Segerstam**, **Paavo Berglund**, **Okku Kamu**... (kirjoitusasu lehden) Världen runt regerar de finska pinnarna. Vad är hemligheten bakom det finska dirigentundret? Vi för djupt in i skogen och hittade en viktig förklaring: **Jorma Panula**."

Musiikkivuoden huipputapahtuma oli Tukholman konserttitalossa järjestetty seitsemästoista säveltäjäfestivaali, säveltäjinä tällä kertaa Saariaho ja Lindberg. Viikko sai valtaisesti ylistävää julkisuutta, järjestäjien mukaan enemmän kuin kertaakaan aikaisemmin. Jopa muutoin niin niuhottavat suurlehdet revittivät päivittäin otsikoita tyyliin "Publiken slutar andas" (*Aftonbladet*), "Så känslöstarkt att det gör ont" (*Dagens Nyheter*), "Tonsättarfinalet med must och kraft" (*Svenska Dagbladet*). Yhteistä arvosteluille oli, että niissä etsittiin "suomalaisuutta": *Aftonbladet* ihmettelee "Var får de kraften ifrån? Från saunan, avrivningen? Och så har de sisun. Och sjöarna. Naturligtvis präglar detta även tonsättare och människor med

akademisk examen." Lehti on päättänyt, että myös Saariaho ja Lindberg ovat pohjimmiltaan metsäläisiä: "Trots att de sitter på ett café i Paris är de urbana skogsmänniskor och kringströvare i själen."

Samankaltaiset kuvaukset metsästä tulleista suomalaisista nousevat lehdistössä esiin myös **M.A. Nummisen** tangojen ja suomalaisen rokin esittelyn yhteydessä. Savonlinnan oopperajuhlia koskevassa kirjoittelussa esiin nousee suomalainen "saunaopera" Juha ja siinä **Jorma Hynnisen** rooli. Ja mikäpä on otsikkona *Orkesterjournalen*in artikkelissa Pori jazzfestivaaleilta: "Med finsk sisu." Huonosti ei mene myöskään suomalaisella hip hopilla: trendikäs aikakauslehti *Bon* julisti Suomen "Euroopan uudeksi hip hop -kansaksi". Uusia musiikkikanava MTV:n ruotsalaisille tutuiksi tekemiä yhtyeitä ovat esimerkiksi *Fintelligens* ja *Pale Face*.

Tanssi Suomessa kansallinen asia

Suomalainen tanssi esittäytyi sekä ruotsalaisilla lavoilla että tanssifestivaaleilla Suomessa, jonne ruotsalaislehdet lähettivät toimittajiaan. Kuopio tanssii ja soi, Kiasmassa pidetty URB 02, Täydenkuun tanssit Pyhäjärvellä, Helsingin juhlatiikat sekä Liikkeellä marraskuussa noteerattiin alan lehdistä.

Sävy oli sama kuin ruotsalaislehtien musiikkikirjoittelussa. *Danstidningen* esitteli Suomen kaikki keskeiset tanssifestivaalit ja totesi, että "i Finland är marknadsföringen av modern danskonst en nationell angelägenhet."

Suomalainen tanssitaide vetää Ruotsissa paljon yleisöä vaikka tanssi ei maassa kuulukaan median suosikkilajeihin. **Virpi Pahkisesta** oli suuri henkilöjuttu *Dagens Nyheter*issä, **Marja Mikkosen** performanssit saivat paljon tilaa *Svenska Dagbladet*tissa samoin kuin **Tero Saarisen** koreografia.

Aiempiä vuosina niin alkuvoimaisena kuvattu suomalainen teatteri lähes loisti poissaolollaan Ruotsissa. Suurimman huomion Tukholman päälehdissä sai **Kristin Olsonin** ohjaama Klockriketeaternin vierailunäytös Det kommer aldrig att ske Södra Teaternissa Tukholmassa. Esitystä ei suoranaisesti kuvattu taiteelliseksi voitoksi, pikemminkin vanhanaikaiseksi, mutta katsojalleen silti paljon antavaksi aatehistorialliseksi oppitunniksi.

Elokuva-alalla eniten huomiota sai **Aki Kaurismäen** *Mannen utan minne*, jonka arvostelun esimerkiksi *Dagens Nyheter* otsikoi. "En oerhört vacker sårbarhet". Asenteet ovat tälläkin kertaa vähemmän yllättävät: "Finnar tycks ibland faktiskt ha kvar allt det som vi övriga européer har förlorat och förkastat. Det är ingen fördom, det är ett faktiskt tillstånd. Som svensk vänder man sig avundsjukt om, vart tog vårt egna poetiska språk igen?"

Saman lehden kolumnissa todetaan, että aiemmin niin köyhä ja ylenkatsottu itäinen pikkuväli on alalla kuin alalla nousemassa varjoista. Nyt on elokuvan vuoro. Kirjoittaja nostaa Kaurismäkien elokuvien rinnalle **Lenka Hellstedtin** elokuvan *Minä ja Morrison* sekä **Olli Saarelan** "fantastisen sotaelokuvan" *Rukajärven tie*. *Drakarna över Helsingfors* sai sen sijaan *Dagens Nyheter*issä viileähkön vastaanoton.

Kuvataiteessa väli vuosi

Suomalaisen kuvataiteen osalta vuosi 2002 oli Ruotsissa aiempiin vuosiin verrattuna julkisuudessa suhteellisen hiljainen. Näyttelyitä oli paljon eri puolilla maata, mutta mikään niistä ei erityisesti nousut esiin.

Ruotsissa pidetyistä näyttelyistä noteerattiin ainakin **Mari Rantasen, Elina Brotheruksen, Jan Erik Andersenin, Sanna Sarvan** ja **Heli Sammaliston** näyttelyt. *Aftonbladet* kävi Helsingissä Kiasmassa tekemässä jutun **Kalervo Palsan** näyttelystä, *Dagens Nyheter* Lontoossa Tate Modernissa tutustumassa **Eija-Liisa Ahtilan** töihin, *Expressen* puolestaan tutustui Ahtilaan Helsingissä. Brotheruksesta oli suuri artikkeli *Dagens Nyheter*issä.

Väli vuoden tuntu oli myös arkkitehtuurin osalta. Laajat artikkelit Suomen Tukholman suurlähetystö-rakennuksesta julkaistiin pääosin jo syksyllä 2001. *Arkitektur*-lehti tosin oli säästänyt suuren kuvareportaasinsa lähetystöstä vuoteen 2002. Suomesta ei tunnut löytyvän kovin paljon kirjoitettavaa. Muun puutteessa julkaistiin joitakin artikkeleja **Alvar Aalosta** ja hänen töistään. Kuriositeettina mainittakoon, että Finlandia-talo julistettiin *Västerbotten-Kurirenis*sa yliarvostetuksi. *Dagens Nyheter* julkaisi kolumnin, jossa tuomittiin Helsingin uudet lasiin ja metalliin painottuvat rakennushankkeet kaupungin synkkänä tiivistämisenä.

Design-maottelu "halleluja-tunnelmassa"

Suomen ja Ruotsin meneillään oleva desing-maottelu tuli esiin yksittäisissä artikkeleissa. *Göteborgs Posten* esitteli **Ilkka Suppasen** ja **Ilkka Terhon** töitä ja viittasi siinä yhteydessä sekä Suomen että Ruotsin hallitusten design-panostuksiin. Ruotsin Helsingin suurlähettilään **Ulf Hjertonssonin** esittämä ajatus suomalais-ruotsalaisesta muotoiluakatemiasta herätti kiinnostusta. *Dagens Nyheter* kutsui lähetystönsä järjestettyä seminaaria nimellä "väckelsemöte", jossa vallitsi "slipsstrikt hallelujastämning".

Svenska Dagbladet julkaisi laajan analyysin suomalaisesta muotoilusta. Vertailukohteina ovat muun muassa **Nokia** ja **Eriksson**. Kirjoittajan lähtökohtana

on käsitys, jonka mukaan "Nokias design är ungdomlig och progressiv men Erikssons är gubbig och konservativ". Selitykset löytyvät Ruotsin ja Suomen historiasta.

Julkisuudessa on havaittavissa, että suomalaista kulttuuria kohtaan esiintyi aitoa kiinnostusta ja ihailua, mutta sitä käytettiin myös kulttuuri- ja koulutuspoliittisena lyömäaseena aivan samoin kuin Suomen poliittisia ja taloudellisia ratkaisuja. Perussävy on usein: "Näin järkevästi ja hyvin asiat hoidetaan Suomessa." Kovin syvälle suomalaisen kulttuuripoliitiikan arviointiin ruotsalaiset eivät kuitenkaan uskaltaneet - itäinen naapuri on edelleenkin eksoottinen ja yllättävänkin tuntematon maa.

Kaunopuheisimmillaan maamme ihailu kiteytyy Suomessakin hyvin tunnetun kirjailija **Herman Lindqvistin** kolumnissa laajalevikkisessä *Aftonbladet*issa:

"Vi har mycket att lära av Finland. Här finns fortfarande det jävlar anamma som allt mer saknas i Sverige. Detta är landet som numera inte bara klår Sverige i de flesta idrottsgrenar utan även gör det allt oftare på världsmarknaden. Det är som om Finland fortfarande är en testesteronstinn hanne med hår på bröstet, då Sverige blivit en kolesterolfylld gubbe med hår på ryggen, i öron och näsa. I Finland tillverkas det fortfarande saker och finska företag går med vinst, medan Sverige tycks förvandlas till ett gigantiskt vård- och sjukhem där den del av befolkningen som inte redan är intagen antingen vårdar den sjuka delen, eller administrerar dem som vårdar och dem som är sjuka."

T a n s k a

Tanskan tiedotusvälineiden Suomi-kirjoittelu oli vuonna 2002 valtaosaltaan myönteistä, osin jopa ylistävääkin. Suomen kansainvälisissä vertailuissa esille nousseita menestystekijöitä esiteltiin useissa yhteyksissä sekä lehdistössä että sähköisissä tiedotusvälineissä. Kulttuuripuolella näkyvimmin olivat esillä Savonlinnan oopperajuhlat. Ydinvoimapäätöksensä kerrottiin, mutta sitä ei varsinaisesti kommentoitu.

Näyttävimmän "maailmanmainetta nauttivan tehokkaan suomalaisen tietoyhteiskunnan" esitteli *Berlingske Tidenden Nyhedsmagasin*, joka elokuussa julkaisi laajan Helsingissä vierailleen toimittajansa **Jacob Mollerupin** artikkelin. Mollerup viittaa suomalaisten hyvään menestykseen erilaisissa kansainvälisissä vertailuissa ja toteaa heidän "voivan tapetoida seinänsä ykkössijoilla". Eipä ihme, että ulkomaiset valtuuskunnat toinen toisensa jälkeen käyvät Suomessa tutustumassa tietoyhteiskunnan keskuksiin, toteaa kirjoittaja lisäten, että keskeistä suomalaisessa mallissa on harvinaisen onnistunut valtion ja yksityissektorin välinen yhteistyö.

Pääministeri **Paavo Lipposta** Mollerup pitää "rauhallisuuden ja tasapainoisuuden ilmentymänä", "mutta lähes flegmaattisen tuntuista rauhallisuudesta huolimatta hän on dynaaminen jatkuvien muutosten ja uudistusten toteuttaja."

Vaikutusvaltainen viikkolehti *Ugebrevet Mandag Morgen* puolestaan otsikoi laajan artikkelinsa "Suomi fiksun kasvun tiennäyttäjänä". Kirjoituksessa todetaan Tanskalla olevan paljon oppimista Suomelta, "1990-luvun kasvumestariilta"; kasvu on fokusoidun kansallisen strategian ja tehokkaan valtion sekä yksityisen elinkeinoelämän yhteistyön tulos.

Mandag Morgenin katsauksessa kiinnitetään erityisesti huomiota siihen, että poliittiset päättäjät Suomessa - päinvastoin kuin mitä on tehty Tanskassa - ovat halunneet panostaa voimakkaammin tutkimukseen ja koulutukseen. Suomessa ollaan hallituksen 1990-luvun alun kriisin jälkeen oltu yksimielisiä tavoitteesta: Suomen tulee olla voittaja sellaisilla tieto- ja tutkimusintensiivisillä aloilla, joiden kasvupotentiaali on suuri.

Tutkimustoiminnalle Suomessa annettu tuki on lehtien referoimassa tanskalaisessa tiedepoliittisessa debatissa useissa yhteyksissä nostettu esille malliesimerkkinä oikeasta panostuksesta. Tiedeministeri **Helge Sander** totesi syyskuussa *Politikenille* esitellessään hallituksensa suunnitelmia lisätä tutkimukselle annettavaa tukea Suomen panostusten toimineen mallina hallituksen linjauksille. Århusin kaupakorkeakoulun professori **Nina Smith** puolestaan viittasi saman lehden mukaan marraskuussa pidetyssä seminaarissa myös Suomen menestykselliseen tutkimusrahoitukseen, mutta hän puolestaan katsoi, ettei Tanskan hallituksen panostus tule olemaan riittävä, jotta päästäisiin Suomen kaltaisiin tuloksiin.

Todettakoon, että Suomi, ja erityisesti kansainvälisten vertaailujen esille nostamat menestystekijät, saivat vuoden aikana hyvin monissa tanskalaisten vaikuttajien - pääministeristä alkaen - kirjoituksissa ja alustuksissa runsaasti myönteistä huomiota. Usein nämä myönteiset maininnat noteerattiin myös tiedotusvälineissä.

Nokian ja suomalaisen tietoyhteiskunnan saavutukset yleensä olivat usein esillä tanskalaislehtien kirjoituksessa. Näyttävimmän suomalaisen tietotekniikan käytännön sovellutuksista kertoi *Jyllands-Postenin* **Thomas Heine**, jonka joulukuussa julkaistu laaja artikkeli oli otsikoitu "Kännyköiden luvattu maa". Heine selostaa kirjoituksessaan muun muassa, miten Suomessa voi kännykkää käyttämällä ostaa raitiovaunulippuja, löytää oikeaan osoitteeseen, hakea reseptilääkkeitä, vuokrata autoja ja ostaa osakkeita. "Suomessa ei kännykän eri sovelluksilla näytä olevan minkäänlaisia rajoja", toteaa Heine.

Suomalaisten koululaisten menestys OECD:n kansainvälisessä osaamisvertailussa oli näkyvästi esillä

monissa tanskalaislehtien kirjoituksissa sekä radion ja television lähetyksissä. Esimerkiksi *Jyllands-Posten* totesi lokakuussa aliotsikossaan, että tanskalaislasten saavutukset ovat "kehitysmaatasoa" suomalaisten nuorten pitäessä "johtosijaa". Laajimmin aihetta käsitteli *Weekendavisen* Suomessa joulukuussa vierailleen toimittaja **Frede Vestergaardin** kokosivun artikkelissa, joka oli otsikoitu "Siksi Kari pärjää Olea paremmin."

Tanskassa käytävään EU-keskusteluun liittyen on joissakin kirjoituksessa kiinnitetty huomiota myös Suomen hallituksen EU:n tulevaisuutta koskeviin linjauksiin. Esimerkiksi *Jyllands-Postenin* Brysselin-kirjeenvaihtajan marraskuussa julkaistussa artikkelissa todettiin pääministeri Paavo Lipposen pelkäävän suurten maiden yhdessä EU:n presidentin kanssa voivan muodostaa eräänlaisen "directoiren", EU:n sisäisen valtaryhmän.

Suomen Nato-keskustelu nousi loppuvuodesta esille erityisesti Tanskan radion ajankohtaislähetyksissä. Suomessa vierailut ajankohtaistoimituksen turvallisuuspolitiikkaan erikoistunut toimittaja **Tage Baumann** kertoi joulukuussa laajassa katsauksessaan Baltian maiden jäsenyyden automaattisesti poistavan erään keskeisen suomalaisen argumentin jäsenyyttä vastaan. Baumannin mukaan kysymys ei viime kädessä ole Suomen ja Ruotsin turvallisuudesta, vaan vaikutusvallasta. Suomen jäsenyyksikysymys ajankohtaistuu viimeistään sitten, kun Suomen on kysyttävä Tallinnasta, mitä Natossa tapahtuu, toteaa Baumann.

Helsingissä järjestettyyn globalisaation hallintaa käsittelevään kokoukseen osallistunut *Weekendavisenin* toimittaja Frede Vestergaard selosti joulukuussa laajassa artikkelissaan Suomen aloitteesta alulle pantua uutta Helsinki-prosessia.

Suomalainen kulttuuri Tanskan lehdissä

Tanskan johtavat päivälehdet - *Berlingske Tidende*, *Politiken*, *Jyllands-Posten* sekä *Børsen* - julkaisivat heinäkuussa 2002 Savonlinnassa vierailleiden musiikkitoimittajiensa laajat oopperajuhlien yleisesittelyt.

Elokuussa samat lehdet julkaisivat valtaosiltaan hyvin myönteiset arviot Savonlinnan oopperajuhlien *Rigoletto*-produktiosta, joka esitettiin Kööpenhaminan lähistöllä sijaitsevalla **Teater Hedelandin** ulkoilmänäyttämöllä. Esimerkiksi *Berlingske Tidenden* arvostelija **Søren Hallundbæk Schauser** totesi Hedelandin uuden johdon tuskin voineen saada parempaa avajaisohjelmaa kuin savonlinnalaisten *Rigoletto*.

Aki Kaurismäen lokakuussa 2002 ensi-iltansa Tanskassa saanut elokuva *Mies vailla menneisyyttä* sai osakseen poikkeuksellisen runsasta ja myönteistä huomiota. Useat lehdet julkaisivat myös näyttävästi Kaurismäen henkilökuvia.

Suomalaiset naistaiteilijat - erityisesti **Helene Schjerfbeck** - saivat runsaasti julkisuutta **Kunstforeningin** tiloissa Kööpenhaminassa elokuussa avatussa näyttelyssä *Naiset kertovat* - naistaiteilijoita Pohjolassa 1880 - 1900.

Tanskassa vuoden 2002 aikana esillä olleista suomalaisista kuvataidenäyttelyistä **Kain Tapperin** veistoksista ja maalauksista koostunut näyttely arvostetussa **Christian Dam galleriassa** sai muun muassa *Politikenin* taidearvostelijalta erittäin myönteisen arvio.

Århusissa järjestettiin huhtikuussa tanssifestivaali, jossa keskityttiin pelkästään koreografi **Kenneth**

Kvarnströmin produktioihin. *Jyllands-Postenin* arvostelija **John Christiansen** oli haltioissaan näkemästään ja totesi avajaisohjelman osoittaneen, että Kvarnströmin saavuttama kansainvälinen menestys on täysin perusteltua.

Matkailuaiheisia kirjoituksia Suomesta ei viime vuonna kovin montaa löytänyt tanskalaislehdistä. Laajin oli ehkä *Politikenin* viikkolehden **Roxanna Anne Albeckin** Helsinki-reportaasi tammikuussa. Samassa lehdessä oli myös usean sivun valokuvareportaasi "Nokialandista". Tanskan television DK-4 kanavalla puolestaan näytettiin ohjelmasarjaa, jossa esiteltiin matkailuvaunulomailua Pohjois-Suomessa.

EUROOPAN UNIONI

Alankomaat

Vuonna 2002 Suomea käsitteleviä artikkeleita oli Alankomaiden lehdissä suurin piirtein saman verran kuin edellisinäkin vuosina. Pääpaino oli entiseen tapaan talouteen ja kulttuuriin liittyvissä aiheissa.

Alkuvuodesta Nokia ylitti uutiskynnyksen otsikoin ”Nokia on optimistinen vuoden 2002 kasvusta vaikean vuoden jälkeen, Nokian tulokset odotettua korkeammat ja Nokia haluaa tehdä vaikutuksen.” Keväällä Nokiaa koskevien artikkeleiden otsikoissa näkyi muutos: ”Nokia: kännyköiden myynnin kasvu pettymys, suomalainen Nokia synkkänä markkinoista ja Matkapuhelinala uuteen vaiheeseen”.

Euron käyttöönotto poiki tammikuussa muutamia Suomeen liittyviä artikkeleita ja mainittiinpa Suomen eurosenttien poisjääminen pariin kertaan radiouutisissakin. Lehtiartikkeleissa kiinnitettiin huomiota keräilijöiden suomalaisista eurosentteistä maksamiin huippuhintoihin.

Tammikuussa 2002 Suomessa vierailut taloudellisen *Het Financieele Dagbladin* ulkomaantoimittaja **Paul van Emde**n kirjoitti useampia artikkeleita eri aloilta. Artikkelissaan ”Suomalaisten laajenemiskiihko törmää paikalliseen yrityskulttuuriin” (2.2.2002) hän käsiteli suomalaisyritysten toimintaa ulkomailta, lähinnä Alankomaissa. Van Emde toteaa suomalaisten laajenemispolitiikan törmäävän säännöllisesti vastakkain alankomaalaisen yrityspolitiikan kanssa. ”Alankomaat on liberaali, mutta samalla konservatiivinen maa. Tämä johtuu konsensusmallista, jossa jokaisen - työntekijöiden, ammattiliittojen, paikallispolitiikan ja median - intressit on otettava huomioon. Ulkomaalaisten on hyvin vaikea saada siitä otetta.” Artikkelissa ”Suomi kiittää ict-menestyksestään suurta panostusta ja pientä onnea” (16.2.2002) Van Emde toteaa Suomen olevan arvostettu tietoyhteiskunta ja kuuluvan maihin, joissa matkapuhelimen, internetin ja tietokoneen käyttö on edennyt pisimmälle. Van Emde vertaa Suomea Irlantiin ja toteaa Irlannin kiittävän menestyksestään ulkomaisia yrityksiä, mutta Suomen kehittyneen omin voimin. Van Emde kiinnittää huomiota Suomen talouden pohjaan, jonka tulisi olla leveämpi kuin vain ict-sektori ja paperiteollisuus. Myös Suomen korkea verotus tulee artikkelissa esille. Van Emde kirjoitti 8.3.2002 Suomen Nato-jäsenyydestä otsikolla ”Suomi siirtää Nato-jäsenyyttään eteenpäin”. Artikkelissa hän toteaa, ettei Suomen Nato-jäsenyys ole toistaiseksi ajankohtainen. Suomen Nato-jäsenyyden hän kytkee Venäjän tilanteeseen, Suomen EU-jäse-

nyyteen ja Ruotsin kantaan asiassa. Heinäkuussa 2002 julkaistiin Van Emde'n artikkeli ”Vrouw Maria ei luovu helposti salaisuuksistaan”, jossa toimittaja käsittelee Suomen rannikolta löydettyä hollantilaisen Vrouw Maria -purjelaivan hylkyä ja sen mahdollisia taidearteita.

Suomalainen kulttuuri Alankomaiden mediassa

Kulttuuriin liittyvistä artikkeleista suurin osa oli uusien levyjen esittelyjä. Alankomaiden markkinoille tulleista levyistä käsiteltiin muun muassa **Lindbergin, Värttinän, Kimmo Pohjosen, Karita Mattilan, Lahden sinfoniaorkesterin** ja **22-Pistepirkon** levyt. **Petri Sakari** johti Haagin kaupunginorkesteria huh-tikuun puolivälissä ja *Haagsche Courant* julkaisi konserttiarvostelun otsikolla ”Sakari johtaa ihanteellisen ”Tulilinnun””. Suomalaiskapellimestareista myös **Esa-Pekka Salonen** oli esillä muun muassa VPRO:n televisio- ja radiolehdessä sen jälkeen kun amsterdamilaiselle *Koninklijk Concertgebouw*orkesterille alettiin etsiä uutta kapellimestaria. Salosen ohjelmavalintoja pidetään hänen tunnusmerkkinään. ”Salonen yhdistää samassa konsertissa vaivatta suuren yleisön tunte-mia klassikoita (esimerkiksi Debussy, Mahler, Stravinsky, Sibelius ja Nielsen) uudempien nimien (esimerkiksi Lutoslawski, Ligeti, Lindberg, Saariaho) kanssa.” Touko-kesäkuussa **Mari Soppelan** dokumentti Family Files esitettiin kymmenessä elokuvateatterissa ja muun muassa *De Volkskrant* kirjoitti siitä positiiviseen sävyyn. Haagin keskustassa kesällä 2002 pidetty ulkoilmanäyttely sai paljon huomiota osakseen. Suomea **Jaakko Niemelän** lisäksi edustanut **Piia Ollikka** herätti median mielenkiinnon työllään Drifting Space ja oli esillä varsinkin paikallislehdissä useam-paan kertaan. Loppuvuodesta arvovaltainen *NRC Handelsblad* kirjoitti Brysselissä Elsene-museossa esillä olleesta suomalaisen symbolismin näyttelystä otsikolla ”Paha etäällä suomalaistaiteessa”. Suomalaista arkkitehtuuria käsiteltiin puualan ammattilehdessä *Het Houtblad* Enon kirjastoa, Lahden Sibelius-taloa ja Vihantasalmen siltaa koskevissa artikkeleissa.

Suomen ulkopolitiikkaa koskevissa artikkeleissa olivat esillä jo mainitun Nato-jäsenyyden lisäksi Suomi EU-rajan vartijana (*De Telegraaf* 8.1.2002) ja Suomen laivaston ohjusostot Etelä-Afrikasta (*De Volkskrant* 24.10.2002).

Sisäpoliittista kirjoittelua hallitsi Suomen ydinvoimalapäätös. *Het Financieele Dagblad*, *Haagsche Courant* ja lievä popularistinen *De Telegraaf* julkaisivat aihees-

ta pidemmän artikkelin, muut lehdet kuitasivat asian lyhyellä uutisella. Kaikissa artikkeleissa todettiin pääministeri Lipposen pitävän ydinenergiaa tärkeänä tulevaisuuden energialähteenä.

Matkailuaiheisissa artikkelissa kirjoitettiin Turun ja Ahvenanmaan saaristosta, talviurheilusta Itä-Suomessa ja joulupukista. Varsinkin joulupukki sai näyttävästi huomiota osakseen: *F. van Lanschot Bankiers*'in asiakaslehdessä oli neljän sivun artikkeli joulupukista upeine valokuvineen ja VPRO:n televisio- ja radiolehdessä kirjailija **Arnon Grunberg** raportoi vierailustaan Rovaniemelle kuuden sivun artikkelissa. Saaristoiheisessa artikkelissa ylistettiin etelärannikon saaristoa paratiisina niille, jotka rakastavat vettä, kalaa, rauhaa tai pyöräilyä - eikä suomalaista saunakaan unohdettu. Artikkelissa asetetaan kyseenalaiseksi myytti suomalaisten puhumattomuudesta ja juopottelusta: "Keskivertosuomalainen puhuu parempaa englantia kuin keskivertohollantilainen ja hän puhuu ystävällisesti ja innostuneesti, jos häneltä jotain kysytään, olipa hän juonut tai ei".

Urheilussa otsikoita hallitsi **Jari Litmasen** paluu Amsterdamin Ajaxiin. Helmikuun 2002 alussa *Algemeen Dagblad* julkaisi koko sivun artikkelin vuoden 2001 dopingskandaalin seurauksista.

Muista aiheista uutiskynnyksen ylittivät muun muassa **Anssi Vanjoen** ennätysakat, **Eija Ailasmaa** *Sanoma Magazinen* varatoimitusjohtajana (kolmen sivun haastattelu naistenlehti *Libellessä*) ja Soneran johdonhenkilöiden pidätykset.

Klassisen musiikin radiokanavalla (*Radio 4*) esitettiin vuoden kuluessa muun muassa **Kimmo Pohjonen** konsertti Utrechtissa, **Jarmo Savolaisen** konsertti Rotterdamissa, Finlandia-talolla tammikuussa äänitetty konsertti ja **Okko Kamun** johtama konsertti vuodelta 1979. Suomi oli samalla kanavalla teemana 26.1.2002 ohjelmassa *Matinea*-arkistosta (**Saariaho, Sibelius, Salonen** ja **Lindberg**) ja 21.2.2002, jolloin esiteltiin **Esa-Pekka Salonen** kapellimestarina ja säveltäjänä kolme tuntia kestäneessä ohjelmassa ja 25.6.2002 neljän tunnin "Suomi-erikoisessa". Haagin lähialueilla kuuluva paikallisradio *3B Lokaal* esittää sunnuntaisin säännöllisesti suomalaista klassista musiikkia. Televisiossa esitettiin muun muassa **Pekka Mandartin** elokuva *Going to Kansas City* ja Suomea esitteleviä matkailuaiheisia ohjelmia (Helsinki, Turku, Savonlinna, Kemi, Rovaniemi).

Belgia

Vuoden 2002 "Suomi belgialaisessa mediassa" -kat-

Mies vailla menneisyyttä? Ei suinkaan. (Aki Kaurismäki)

saus koostuu Belgian ranskankielisen lehdistön (*La Libre Belgique* LLB, *Le Soir*, *La Métro*, *L'Echo*) ja flaamin-kielisen lehdistön (*De Standaard*, *De Morgen*, *Knack*, *Brussel Deze Week*, *De Financieel Economische Tijd*) kommentteista. Huomioon on otettu myös Belgian televisio-pääkanavien ja suurimpien radioasemien (*Radio Klara*, *Radio Dona*, *Radio Sud 87.9*) arvioita Suomesta ja suomalaisuudesta.

Elokuva

Aki Kaurismäen *Mies vailla menneisyyttä* -elokuvan menestys Cannesin filmifestivaaleilla huomioitiin näkyvästi Belgian lehdistössä. *La Libre Belgique* kehui Kaurismäen romanttista komediaa suurenmoiseksi teokseksi, jota leimaa huvittava karuus. *De Standaard* ja *Le Soir* toteisivat Kaurismäen saavan katsojan sekä liikuttumaan syvästi että nauramaan kyneleet silmissä melko olemattomien aineksien pohjalta. Surullisen perusvireen ja melankolian alta paljastuu Kaurismäen edustama arvomaailma, jossa pääosaa näyttävät lopulta elämän tärkeimmät asiat: arvokkuus, kunnioitus, anteliaisuus, rakkaus ja huumori. Belgian lehdistö uutisoi kautta linjan näyttävästi myös *Mies vailla menneisyyttä* -elokuvan ensi illasta Brysselissä (3.12.2002). *La Libre Belgique* ja *De Standaard* kirjoittivat Kaurismäen filmatisoinnissa olevan raikautta, joka nousee toisaalta odottamattomasta arkipäivän komiikasta ja toisaalta järjestäytyneen yhteiskunnan tiukista säännöistä, joita vastaan elokuvan muistinsa menettänyt päähenkilö yrittää puolustautua.

Mies vailla menneisyyttä -elokuva palkittiin Belgiassa useaan otteeseen kuluneen vuoden aikana. Kaurismäelle annettiin muun muassa Flanderin Grand Prix -palkinto (18.10.2002), joka jaettiin 29. ker-

taa pidettävien Gentin kansainvälisten filmifestivaalien yhteydessä. *De Standaard* kehui voittoelokuvaa koomiseksi ja lämminhenkiseksi filmiksi, jossa tulevat esille upea värien kirjo ja humanistinen elämän- asenne. Itse ohjaajan persoonasta tuodaan esille omaperäisyys ja herkkyyys, ja Kaurismäen todetaan olevan yhtä vaatimatonta kuin vilpitiönkin. Belgialainen naisten elokuvayhdistys CinéFemme palkitsi Aki Kaurismäen elokuvan yhdistyksen nimeä kantavalla palkinnolla Brysselissä 28.11.2002. CinéFemme -palkinto myönnetään vuosittain vaihtoehtoiselle taide-elokuvalle, jossa korostuvat taiteelliset ja ihmisläheiset arvot.

Musiikki

Arte -kanava lähetti 22.8.2002 ohjelman, joka oli omistettu suomalaisuuden tarkastelulle **Aarre Merikannon** Juha-oopperan kautta. Belgialainen media huomioi Juha-oopperan televisioinnin ja *La Libre Belgique* kirjoitti Merikannon teoksen olevan suomalaisen sielun peili ja tunteiden tulkki, joka etsii vertaistaan suomalaisessa kulttuurituotannossa.

Belgian ranskankielisen yleisradion (RTBF) *Musique 3* -kanava vietti 16.-20.9.2002 suomalaisen musiikin teemaviikkoa, jonka puitteissa esiteltiin suomalaisia kapellimestareita ja oopperalaulajia sekä lähetettiin suoria konsertteja Helsingistä. *Musique 3* pitää epäilemättä musiikkia Suomen parhaimpana käyntikorttina ja suomalaisen musiikin tasoa kehuutaan erinomaiseksi. Suomen musiikkielämää pidetään esimerkillisenä ja Suomessa "jopa uusi musiikki menestyy hyvin ilman, että sitä täytyy luoda keinotekoisesti", suitsutti *Musique 3*.

Knack-aikakausjulkaisu huomioi **Susanna Mälkin**, nuoren suomalaisen 32-vuotiaan kapellimestarin, ensiesiintymisen Antwerpenissa hänen johtaessaan kaupungin filharmonista orkesteria. *Knack* ylisti Mälkiä ikäluokkansa yhdeksi loistavimmista ja lahjakaimmista kapellimestareista. *Knack* kirjoitti myös Gjallarhorn-yhtyeen marras-joulukuussa pidetystä Belgian Flanderin kiertueesta todeten ruotsiksi esiintyvän Gjallarhornin edustaman musiikkityylin olevan ilahduttava yhdistelmä hyvin vanhaa kansanmusiikkia ja uutta musiikkia sekä edustavan samanaikaisesti skandinaavista ja maailman musiikkia.

La Libre Belgique kuvasi Bruggessa järjestetyssä jazzfestivaalissa (15-18.8.2002) soittaneen suomalaisen U-Street All Stars -jazzyhtyeen heijastavan vastavalmistuneiden musiikin opiskelijoiden innostusta ja tuoreutta.

Mikko Franck sai ensimmäisenä suomalaisena (22.11.2002) Brysselin Palais des Beaux Arts'n nuorelle muusikolle vuosittain antaman palkinnon. Valinnan tekevät belgialaiset musiikkitoimittajat. Palkinnon luovuttanut Palais des Beaux Arts'n johtaja **Paul**

Dujardin totesi, että Franck on nuoresta iästään huolimatta jo onnistunut luomaan merkittävän ja kansainvälisen kapellimestariuran. Franck on harvinainen nuori muusikko, joka osaa elää omassa ajassaan, totesi Dujardin. Hän ei pidä kapellimestarin työtään itsestäänselvyytenä, vaan kokee sen haasteena, johon on vastattava joka päivä uudelleen, sanoi Paul Dujardin. Flaamin ja ranskankielinen lehdistö ylisti Franckia ja totesi olevan ihmeellistä, kuinka väkivaltaan pienestä Suomesta saadaan keskimääräistä useammin nuoria, lupaavia muusikoita. Franck on Belgian kansallisorkesterin (*Société Philharmonique*) taiteellinen johtaja. Franckin sopimus jatkuu vuoteen 2005.

Esa-Pekka Salosen esiintymiset Brysselissä huomioitiin niin flaamin- kuin ranskankielisissäkin lehdistössä. Yleensä Salosen saama kritiikki on ollut positiivista, mutta syyskuun *Bulletin*-lehti arvosteli Flanderin festivaalien (2002-2003) avauskonsertissa Salosen johtaman Los Angeles Philharmonics -orkesterin (LAPO) ylittäneen konserttisaleissa sallitut desibelit ja arveli Yhdysvaltojen suuriin konserttisaleihin ja mahtipontisuuteen tottuneen Salosen unohattaneen soittavansa pienessä Belgiassa. Los Angeles Philharmonics soitti Stravinskyn, Ravelin ja Prokofievin teoksia.

Lehdistö huomioi näyttävästi **Magnus Lindbergin** sävellysten (*Feria*, *Parada* ja *Cantigas*) esittämisen *Ars Musica* -tapahtuman yhteydessä Liègeessä maaliskuussa. Lindbergin teokset johti Esa-Pekka Salonen ja Liègeessä järjestetty konsertti oli kokonaisuudessaan omistettu Lindbergille. *La Libre Belgique* totesi Lindbergin kuuluvan klassisen musiikin suuriin nimiin nykyaikana.

Teatteri

Brysselissä 20.11.-8.12.2002 järjestetty Nordic Scene -pohjoismainen esittävien taiteiden festivaali sai osakseen paljon huomiota belgialaisessa lehdistössä. Festivaalin tarjontaa kehuittiin monipuoliseksi ja nykyaikaiseksi, poiketen raikkaalla tavalla jo "naftaliinin tuoksuisesta perinteisestä Abbasta". Pääosassa olivat tanssi ja teatteri, jonka pohjoismaista parhaimmistoa esitettiin yhdeksässä eri brysseliläisessä teatterissa ja konserttisalissa. Suomesta näyttämöllä olivat Kajaanin kaupunginteatteri, nykytanssijat **Arja Raatikainen** ja **Susanna Leinonen** sekä joikaa ja **Wimme Saari**.

Kuvataide

Ateneum ja Brysselin Ixelles-museo järjestivät yhteistyössä Suomen ja Belgian välisen kulttuurisopimuksen puitteissa suomalaisen symbolismitaiteen näyt-

telyn "Les mondes intérieurs - Le symbolisme finlandais, Innerlijke Werelden - Het Finse symbolisme" (9.10.02-12.01.03). Näyttelyn avajaisia vietettiin 9.10. ja näyttelyn suojelijana toimi suurlähettiläs. Esillä olivat parhaimmat kansallisromantiikan ajan taiteilijat (**Gallen-Kallela, Simberg, Enckell, Blomstedt, Vallgren**) ja erityisesti **Hélène Schjerfbeckin** ja **Ellen Thesleffin** teokset herättivät median mielenkiinnon syvällisempiinkin tulkintoihin. Näyttelyn yhteydessä järjestettiin myös eri ryhmille suunnattuja iltatilaisuuksia ("nocturnes"), joiden järjestelyistä vastasivat kulttuuri-instituutti, Suomi-klubi ja Cercle Nordique yhteistyössä suurlähetystön kanssa. Belgian media noteerasi näyttelyn laajasti ja muun muassa *La Libre Belgique* kuvasi näyttelyä liikuttavaksi ja herkäksi kokonaisuudeksi, joka koostuu parhaiden suomalaisten symbolistien teoksista. Kehuja *La Libre Belgique*lta sai myös näyttelyä varten tehty upea katalogi, josta toimittajan mukaan on myös erittäin paljon hyötyä "Pohjolan taiteen" ollessa melko tuntematonta Belgiassa. "Yksinomaan Schjerfbeckin taulujen vuoksi näyttelyn tuominen Brysseliin kannatti", kirjoitti *Le Soir*. Lehti totesi myös näyttelyn olevan todiste historiallisesta aikakaudesta, jolloin sotilaallisen kapasiteetin ollessa riittämätön suomalaiset käyttivät taidetta voittaakseen Venäjän uhkan.

Kolmen nuoren suomalaisen (**Ola Kolehmainen, Hanna Haaslahti, Tuula Närhinen**) ja kolmen belgialaisen (**Michel Cleempeol, Alexandra Démentieva, Vincent Beeckman**) nykytaiteilijan teokset olivat esillä marraskuun loppuun saakka Brysselin Chartreuxin nykytaiteen museossa, jonka jälkeen teokset asetettiin joulukuussa esille Helsingin valkoiseen saliin. Näyttely sai erittäin myönteisen vastaanoton Brysselissä ja sitä keuhuttiin ennakkoluulottomuudestaan.

Tekstiilitaide

Suomalaiset tekstiilitaiteilijat menestyivät hyvin Brysselissä kymmenennen kerran järjestetyssä kansainvälisen pitsitaiteen biennaalissa (Biennale Internationale de la Dentelle). **Hannele Ollakka** palkittiin kilpailussa kultamitalilla **Roosa Myllykankaan** saadessa pronssia. Kilpailun grand prix -palkinto meni hollantilaiselle **Maria Diduchille**. Pitsibiennaalin suojelija kuningatar **Fabiola** ojensi palkinnot voittajille 24.10.2002 avaten samalla näyttelyn Brysselin pitsimuseossa, jossa oli esillä modernia pitsitaidetta. Ollakkan ollessa estynyt osallistumasta palkintojenjakotilaisuuteen häntä edusti tilaisuudessa suurlähettiläs. Pitsibiennaalin palkintojenjakotilaisuuden huomioi ranskankielinen televisio RTBF illan uutislähetyksessään sekä kuninkaallisten viikon tapahtumista kertova suosittu Place Royale -ohjelma RTL-kanavalla.

Bulletin kirjoitti Antwerpenissä (28.10.02-05.01.03)

järjestetystä Marimekko-näyttelystä, jossa esiteltiin suunnittelija **Maija Isolan** tekstiilitaidetta. Erityisesti flaaminkielinen media oli edustettuna näyttelyn avajaistilaisuudessa ja antoi näyttelylle hyvät arvostelut.

Valokuvaustaide

Lehdistö huomioi amerikkalaisen valokuvaajan, **Spencer Tunickin** kuvausmatkan Suomeen. Tunick kuvasi Kauppatorilla ja Esplanadin puistossa alastomia suomalaisia, joista suurin osa oli naisia. *La Libre Belgique* kertoi, että Tunick tuli Suomeen Helsingin kaupunginmuseon kutsusta ja korosti, että Helsingin poliisit suojelivat tarkkaan tapahtumaa. Useissa muissa eurooppalaisissa kaupungeissa poliisi on lähinnä pyrkinyt estämään Tunickin kuvauksen onnistumisen, kertoi *La Libre Belgique*. Tunick kuvasi saunaa tottuneiden suomalaisten kanssa työskentelyä helpommaksi kuin minkään muun ryhmän kanssa aikaisemmin, kirjoitti *La Libre Belgique*.

Kulttuurifestivaalit

Belgian lehdistö noteerasi laajasti Flanderin festivaalin, jonka avajaiskonsertissa esiintyi Los Angelesin filharmoninen orkesteri Esa-Pekka Salosen johtamana Brysselin Palais des Beaux-Arts'ssa (2.9.2002). Salosen laatimaan konserttiohjelmistoon kuului muun muassa Stravinskyn, Ravelin ja Prokofievin sävellyksiä.

Urheilu

Le Soir otsikoi näyttävästi "Helsinki nauraa, Bryssel itkee" Keniassa vuoden 2005 yleisurheilun maailmanmestaruuskilpailujen isännyydestä käydyn äänestyksen tulosta, jossa Helsinki veti pitemmän korren. Äänestystulos herätti ihmetystä, koska Bryssel ei toisissaan pitänyt Helsinkiä kilpakumppaninaan. Karvaasta pettymyksestä huolimatta belgialaistahot vakuuttelivat, ettei Bryssel valtavasta ajallisesta ja taloudellisesta panostuksesta huolimatta menettänyt lopulta mitään.

Muuten belgialaisessa mediassa esiintyivät säännöllisin väliajoin suomalaiset urheilumaailman tähdet, joista lehtiotsikoihin pääsivät ensi sijassa ralli- ja formula-ajajat sekä Anderlechtin riveissä pelaava jalkapalloilija **Hannu Tihinen**.

Radion ja television Suomi-aiheiset lähetykset

Arte-kanavan lähetti 28.5.2002 ohjelman A la découverte des Européens: Helsinki. Lähetys oli osa ohjel-

Helsinki nauraa, Bryssel itkee. Le Soir kirjoitti kun Suomen pääkaupunki sai yleisurheilun MM-kisat

masarjaa, jossa esitellään eurooppalaisia kaupunkeja. Ohjelman tarkoituksena oli mahdollisimman kattavan läpileikkauksen antaminen Helsingistä Suomen pääkaupunkina, suomalaisesta kulttuurista ja yhteiskunnasta. Tiettyjä erityispiirteitä, kuten naisten tasa-arvoista asemaa ja Suomen naapuruussuhteista Venäjään ja Viroon, korostettiin. Ohjelma oli ajankohdainen, koska se esitettiin juuri Cannesin filmifestivaalien jälkeen. Ohjelmassa haastateltiinkin Cannesista kotiinpalannutta **Kati Outista** ja näytettiin otteita Cannesin palkintojenjakotilaisuudesta.

Belgian ranskankielisen yleisradion (RTBF) *La Première* -kanava lähettää viikoittain Euroopan eri maihin tutustuvan matkailulähetyksen Rond-Point Schuman. Suomi oli esittelyvuorossa 5.7.2002 ja suurlähetyksen kulttuuriavustaja antoi tunnin mittaisen tietopaketin. Kokonaisuutena radio-ohjelma antoi kattavan ja positiivisen kuvan Suomesta. Stereotyyppiin ei sorruttu ja Suomesta välittyi moderni, mutta historialtaan ja kulttuuriperinteiltään omaleimainen kuva. Marraskuussa RTBF haastatteli Suomessa asuvaa belgialaista viikoittaisessa ohjelmassaan Belgialaiset maailman äärillä (*Les Belges au bout du monde*). Sunnuntai-ohjelman idea on esitellä eri puolilla maailmaa asuvia belgialaisia ja kertoa heidän elämästään vieraassa maassa. Tällä kertaa haastateltavaksi valittiin Jyväskylässä asuva **Pierre De Bie**. Ohjelman välittämä Suomietous oli pääosin stereotyyppien värittämää tai arkisiin havaintoihin perustuvaa. Toisaalta ohjelman sisältö vastannee ohjelman kohderyhmän odotuksia tarjoten siten keskivertobelgialaista kiinnostavaa

matkailu- ja kulttuuritietoutta Suomesta.

Valloniassa ja Pohjois-Ranskan alueella kuuluneessa radiolähetyksessä (12.8.2002) kulttuuriavustaja kertoi kuulijoille muun muassa Savonlinnan, Kuopion ja Mikkelin alueista, suomalaisesta keittiöstä ja perinteisistä suomalaisista lastenleikeistä. *Radio Sud 87.9.* -kanavan lähetyksissä kerrottiin puolestaan muun muassa suomalaisesta kulttuurista, turismista ja lentäjistä. Lähetyksessä arvottiin voittomatka Suomen Lappiin. Suomea huomioitiin vuoden 2002 aikana myös flaaminkielisillä *Klara-* ja *Dona-*radioasemilla.

Talous

Belgialaisessa mediassa herätti huomiota Suomen muista EU-valtioista poikkeava päätös olla laskematta yhden ja kahden sentin kolikkoja markkinoille. Media on huomannut suomalaisten eurokolikkojen suuret markkinat Keski-Euroopassa, missä suomalaiset eurokolikot ovat kysyttyä tavaraa keräilijöiden keskuudessa.

Mediassa esiintyi lähes päivittäin pääasiassa Nokiaa koskevia talouselämän arvioita. Myös Suomen Sonera-sekaannuksista kirjoitettiin ja arvioitiin lyhyesti Suomen hallituksen osuutta asiassa.

Ydinvoima

Suomen ydinvoimaaänestyksen lähestyessä *La Métro* lehti otsikoi "Vauvalakko ydinvoimaa vastaan!". Noin

seitsemänsataa suomalaista, joista suurin osa oli naisia, uhkasivat olla hankkimatta lapsia tulevaisuudessa vastalauseena uuden ydinvoimalan rakentamiselle Suomeen. Ydinvoiman vastaisen adressin allekirjoitti noin neljä tuhatta suomalaista, jotka halusivat tätä kautta painostaa hallitusta.

Yleinen turvallisuus

Belgian media huomioi erittäin laajasti Vantaan lokakuisen pommi-iskun. Lehdistö arvioi perinteisesti rauhallista ja turvallista Suomi-kuvaa, jonka rikkoutuessa suomalaiset joutuivat shokkiin. *Le Soir* rinnasti Vantaan pommi-iskun vuoden 2002 lopussa tapahtuneeseen terrori-iskuun viitaten lisääntyvään ja yhä useammin siviiliväestöön kohdistuvaan terrorismiin.

Koulutus

Suomalaisen koulutuksen korkeaan tasoon kiinnitettiin huomiota mediassa. Erityisesti lukutaidon kohentamisessa Suomi on ollut edelläkävijämaa moneen muuhun EU-valtioon nähden. PISA-tutkimus herätti edelleen huomiota Belgian mediassa ja lähetystöön tuli useita tutkimukseen liittyviä kyselyitä.

Espanja

Suomen sijoittuminen eräiden tilastojen kärkipaikoille (kilpailukyky, opetuksen taso, sanomalehtien lukeminen) on innostanut tiettyjä espanjalaisia vaikuttajia omaehtoisesti matkustamaan Suomeen. Andalucian maakunnan pääministeri **Manuel Chavesin** matka valtuuskuntineen sai huomattavaa palstatilaa paikallislehdissä. Barcelonassa ilmestyvän *El Periódico*n toimittaja matkusti valokuvaajineen viikoksi Suomeen, tuloksena nelisivuinen juttu sunnuntailiitteessä otsikoin "Menestyksen näppäimet - verkottunut maa".

Nokian ja Soneran lisäksi Espanjassa toimivat suomalaiset yritykset (Kemira, Stonesoft, Asa-Abloy, Talgo Transtech Oy, M-Real, UPM-Kymmene, Stora-Enso) ovat olleet esillä lehtien taloussivuilla. Espanjan ulkomaankauppaliiton *El Exportador* -lehti julkaisi huhtikuussa Suomea koskevan kaksikymmentä-sivuisen artikkelin otsikoin *Kännykät kelkassa*. Myös talousasioihin keskittyvä päivälehti *La Gaceta de los Negocios* omisti syyskuussa 2002 Suomelle monta sivua.

Puolustusalan erikoislehdet, kuten *Defensa*, julkaisevat säännöllisesti Suomea koskevia uutisia ja artikkeleita.

Suomea matkailumaana esittelevät kirjoitukset ovat lisääntyneet viime vuoden aikana, ennen kaik-

kea talvimatkailua korostavat. Espanjalaisperheen hiihtomatka Lappiin kevättalvella on yleistynyt järven rannalla vuokrattavan rantamökki-idyllin kustannuksella. Päivälehti *El Mundo* kirjoitti marraskuussa Kiehtova Eurooppa -sarjassaan Suomen Lapista otsikoin Saamikansan viehätyksen korostaen "hiljaisuuden salaisuutta, luonnon kauneuden taikaa, vanhojen kansojen traditioita". Eksotiikka vetoaa. Tähän liittyy kiinnostus myös suomalaiseen gastronomiaan.

Kulttuurin osalta klassinen musiikki on aikaisempien vuosien tapaan saanut osakseen eniten huomiota kuten, **Karita Mattila** Kanarian saarten musiikkifestivaaleilla, **Olli Mustosen** ja **Esa-Pekka Salosen** konsertit Madridissa sekä **Monica Groopin** esiintyminen Galiciassa. **Kaija Saariahon** juhlakonsertti Alicanten nykymusiikkifestivaaleille lokakuussa ja säveltäjän ensivierailu Espanjassa herätti huomiota niin paikallisessa kuin valtakunnallisessakin mediassa. Lisäksi Espanjan radio RNE nauhoitti viime syksynä kokonaisuudessaan kolmipäiväisen Kuhmon kamarimusiikkifestivaalille omistetun konserttisarjan.

Kiinnostus suomalaiseen musiikkiin on levinnyt jazziin, etniseen ja kevyeen musiikkiin. MP4 -yhtyeen ja **Mikko Pellisen** menestys Guechon Jazzfestivaaleilla kuvattiin "suomalaisena revelaationa" valtalehti *El Mundossa* heinäkuussa. **Kimmo Pohjosen** konsertti Lontoossa sai erinomaiset arvostelut valtakunnallisessa ABC-lehdessä ja Pistepirkon levyä suositeltiin jouluun vapaa-ajalle omistetussa *Guía de Madridissa*.

Aki Kaurismäki kiinnostaa. Suomalaisohjaajalle omistetut elokuvaviikot eri puolilla maata, **Kati Outisen** matka Huescan filmijuhlille, jossa näyttelijä vastaanotti ohjaajalle myönnetyn Luis Buñuel -palkinnon ja Kaurismäen läsnäolo San Sebastianin filmijuhlilla, antoivat aiheen lukuisille haastatteluille. Kaurismäen kriittiset Bush-lausunnot saivat palstatilaa.

Suomeen liittyvien tapahtumien järjestäminen pääkaupungin ulkopuolella saa yleensä osakseen kiitettävästi paikallisen median (sähköisenkin) huomiota. Tästä esimerkkeinä miinalaiva Pohjanmaan vierailu Kanariansaarilla, Burgosin kaupungissa järjestetty Suomi-viikko ja yhteispohjoismaiset taidenäyttelyt Santiago de Compostelassa ja Pontevedrassa. Myös suurlähettilään viralliset maakuntavisiitit saavat jonkin verran huomiota paikallisissa tiedotusvälineissä.

Suomalainen muotoilu ja nykytaide saivat kiitettävästi huomiota osakseen Galician paikallismediasa viime kesänä. Madridiin aluetelevisio kuvasi *Diseño finlandés* -näyttelyä yksityiskohtaisesti 6.12.2002 *Madrid Directo* -ajankohtaisohjelmassaan. **Elina Brotheruksen** osallistuminen *Photoespaña* -tapahtumaan nosti suomalaisen valokuvataiteen esille maan valtehdissä.

Urheilusivuilla Suomi on läsnä kilpa-autoiluun

liittyvissä kirjoituksissa. Myös **Jari Litmanen** mainitaan ajoittain, tosin hänen siirtymisensä pois Espanjan liigasta on vähentänyt kiinnostusta. Uutiskynnyksen ylittäneistä yksittäisistä aiheista mainittakoon suomalainen progressiivinen liikennesakotus, tupakanvastainen mainonta ja Sonkajärven eukonkanto-kilpailu.

I r l a n t i

Irlannissa Suomea käsitellään tiedotusvälineissä edelleen aika rajallisesti, mutta yleensä asiallisesti ja tavalla, joka kiinnostaa laatumediaa seuraavaa yleisöä. Median Suomeen ja Suomen oloihin kohdistuva huomio on kasvanut viime vuosina - etenkin EU-yhteistyön, vilkastuneen matkailun ja kaupankäynnin ansiosta. Suomea pidetään Irlannissa myös mielenkiintoisena vertailukohteena ja joissakin yhteyksissä jopa esikuvana. Mainittakoon, että *Irish Timesin* hakujärjestelmä löysi 197 artikkelia, joissa Suomi oli mainittu jollakin tavalla vuonna 2002.

EU-politiikka

Pääministeri **Bertie Ahernin** käynti Suomessa kesäkuussa ja pääministeri **Paavo Lipposen** vierailu Dublinissa syyskuussa 2002. Huomion pääkohteena oli liittoutumattomien valtioiden asema EU:ssa. Talous-sivuilla on noteerattu valtiovarainministeri **Sauli Niinistön** vakaussopimusta ja sen noudattamista koskevat kommentit.

Talous ja sosiaalipolitiikka

Irlannin kaksi levikiltään suurinta sanomalehteä, *Irish Independent* ja *Irish Times* julkaisivat 4.1.2002 saksalaisen uutistoimiston Reutersin teettämän euro maiden välisen hintavertailun. Vaikka Suomi ei näkynyt taulukoidussa vertailussa, molemmat lehdet nostivat kirjoituksessa esiin myös Suomen korkean hintatason. Kesäkuussa *Irish Timesin* kirjeenvaihtaja Tukholmassa kirjoittaa, että Suomen sijoittuminen hintavertailussa Euroopan kalleimmaksi maaksi ei tullut yllätyksenä suomalaisille. Myös *Irish Sun* kiinnitti huomiota samaan aiheeseen.

EU-tuomioistuimen Suomen tuontiautoverotusta koskeva päätös oli esillä sekä lehdissä että televisio-uutisissa.

Suomi mainitaan vanhempainlomakeskustelun yhteydessä.

Kulttuuri

Anu Komi kirjoittaa *Irish Timesissa* helmikuussa 2002

otsikolla ”Art that marked me Anu Komi”.

Lauluyhtye Rajaton sai huomiota osakseen konsertoidessaan Irlannissa huhtikuussa 2002.

Toukokuussa 2002 *Irish Times* kommentoi **Aki Kaurismäen** menestystä Cannesin elokuvafestivaaleilla. Lehti kirjoittaa Mies vailla menneisyyttä -elokuvan olevan nokkela, melankolinen ja erittäin tyylikäs ja toteaa, että kyseessä on Kaurismäen tähän mennessä paras elokuva.

Irish Timesin musiikkikriitikko **Michael Dervan** kirjoittaa Helsingin juhlaviikoista viisipäiväisen vierailunsa pohjalta otsikolla ”You had to be there”. Vierailunsa aikana hän myöskin haastatteli suomalaisen nykymusiikin edustajia ja artikkeli tästä julkaistiin Dublinin nykymusiikin Up North -festivaalien yhteydessä joulukuussa. Up North -festivaaleilla esiintyvät muun muassa Avanti ja **Kimmo Hakolan** kolmas jousikvartetto sai kantaesityksensä. Artikkelissa keuhataan sitä, kuinka musiikkitoiminnan rahoitus ja hallinto ovat hoidettu hyvin pohjoismaissa.

Matkailu

*Sunday Tribune*n toukokuun 2002 taloussivujen Suomea käsittelevässä artikkelissa todettiin, kuinka kasvava määrä irlantilaisia valitsee Suomen matkakohdeksi syynä muunmuassa sen erilaisuus ja se, että Suomesta on helppo vierailla Venäjällä. Myös Helsinkiä keuhuttiin kauniiksi kaupungiksi.

Syyskuussa *Irish Timesin* toimittaja matkaa Moskovaan Helsingin kautta. Huumorimielellä kirjoitetussa artikkelissa huomioidaan Suomen maksulliset muovikassit, lämmitetyt jalkakäytävät, jäänmurtaajat ja suomalaisten jurous.

Lapin matkailu saa huomioita osakseen muun muassa ennen joulua *Evening Herald* -iltapäivälehdessä olleen irlantilaisen perheen matkakertomuksessa. Artikkelit oli erittäin positiivinen ja siinä keuhuttiin muun muassa ohjelmatoimiston ammattitaitoa ja todettiin kokemuksen olleen ikimuistoinen ja hintansa väärtti.

Irish Timesin viikkoliitteessä julkaistiin joulukuussa lähes aukeaman kokoinen artikkeli poronlihasta suomalaisessa ruokapöydässä. Toimittaja oli ollut Suomessa Finnairin ja Matkailun edistämiskeskukseen vieraana.

Ajankohtaisuutiset

Suomalaisen muotoilun seminaari ja näyttely Dublinissa huomioitiin helmikuussa 2002 Irlannin televisiossa.

Sekä autopommi Helsingissä heinäkuussa että Myyrmannin pommi lokakuussa saivat palstatilaa irlantilaisessa lehdistössä.

Iittalan tuotteiden lanseeraus ja muotoilualan yrittäjät 2CoolDesign mainitaan *Irish Times*issa 28.11.2002.

Suomalaiset yritykset Irlannissa

*Sunday Tribunes*sa 19.5.2002 Skandinaviaa ja Suomea koskevia artikkeleita on kaksi. Toisessa käsitellään Nokiana ja toisessa Suomen ja Irlannin suhteita. Artikkelissa todetaan maiden välisen kaupan kasvaneen ja luetellaan maiden yhteneväisyyksiä.

Outokummusta ja sen tulevaisuudennäkymistä julkaistiin artikkeli *Irish Times*issa maaliskuussa 2002. Fortumin omistama Edenderryn turvevoimalaitos oli esillä paikallislehdissä heinäkuussa saamansa henkilöstö- ja ympäristöpolitiikkaa koskevien ISO-sertifikaattien ansiosta.

I s o - B r i t a n n i a

Suomen talouskehityksen osalta kuvaavaa on *Financial Times*in 18.9.2002 asiantunteva Suomi-liite, jossa lehden Tuhkolman kirjeenvaihtaja toteaa, että on tullut aika Suomen uudelleenarvioon. Vain muutama vuosi sitten Suomi näytti johtavan tietä uuden talouden kärjessä, mutta Suomikaan ei ole pystynyt välttämään globaalia talouden hiipumista. Talousuutisista eniten vuoden aikana oli esillä Nokian lisäksi Sonera. Tämän lisäksi yksittäisistä tapahtumista oli eniten esillä päätös antaa vihreää valoa viidennen ydinvoiman rakentamiselle.

Vuoden vaihtuessa Suomessa kävi muun muassa BBC:n toimittaja seuraamassa siirtymistä uuteen valtuutettiin.

Poliittisesti Suomeen kohdistunut kiinnostus ei ole myöskään ollut kovin laajaa. Tämä heijastelee muutosta Suomen asemassa. Suomi ei ole enää kiinnostava siksi, että se on Venäjän naapuri kuten kylmän sodan aikana, mikä myös synnyttikin Suomessa myös kansainvälisesti kiinnostavia uutisia. *Economist*-lehti julkaisi 27.7. 2002 laajan analyysin Suomesta, jossa käsiteltiin Suomen asemaa suhteessa EU:n ja Naton laajentumiseen.

Suomalaiset urheilijat, erityisesti valioliigassa pelaavat potkupalloilijat ja ralliautojen ajajat, saavat runsaasti palstatilaa ja luovat mainetta siinä sivussa myös Suomelle.

Vanhat kestoaiheet: suomalainen muotoilu ja arkkitehtuuri ovat olleet myös edelleen hyvin esillä. Skandinaavinen tyyli on nyt myötätuulessa, minkä mukana Suomikin saa näkyä. Tässä pienetkin asiat voivat saada suuren merkityksen, kuten *Observer*-lehdessä joulukuussa 2002 julkaistu artikkeli, jossa esiteltiin Suomen Lontoon suurlähetystössä olleen **Antti Evävaaran** vuonna 1987 suunnittelema tuoli. Uute-

na aiheena muun muassa eri lehdissä esiteltiin syyskuussa Lahden konserttitaloon tehdyn matkan jälkeinen suomalaista puuarkkitehtuuria. Myös *Independent*-lehden laajassa artikkelissa 21.3.2002 esiteltiin Suomen puuarkkitehtuuria.

Kulttuurin osalta musiikki on kuitenkin se alue, joka on lyönyt itsensä todella hyvin läpi Britannian tiedotusvälineissä. Suomalainen musiikki on aina menestynyt Britanniassa, mutta nyt sekä säveltäjillä, kapellimestareilla että musiikin tulkitsijoilla on kysyntää tässä musiikin maailmanpääkaupungissa. Omalta osaltaan tähän on vaikuttanut myös suurlähetystön pitkäaikainen työ suomalaisen musiikin promovoimiseksi, joka on synnyttänyt Britanniaan osaavaan ja Suomeen erityisen myönteisesti suhtautuvan kriittikopolven, jolla on ollut myös mahdollista tutustua suomalaisiin kulttuuritapahtumiin.

Lindberg ja Saariaho

Erityisen näkyvästi on ollut vuoden aikana esillä **Magnus Lindbergin** ja **Kaija Saariahon** musiikki. Lontoon päivälehdet huomioivat näyttävästi suomalaisen nykymusiikin sävyttämisen syksyn. ”On palattava puoli vuosisataa taaksepäin löytääkseen mitään Lindbergin kaltaista”, suitsutti *Guardian* (30.11.2002). Lehti käyttää ylisanoja todeten, että noin kymmenen maailman johtavaa säveltäjää, kapellimestaria, laulajaa ja muusikkoa tulevat kaikki Suomesta. ”Ensin suomalaiset kapellimestarit ravistelivat maailmaa, nyt on suomalaisten säveltäjien vuoro”, suitsutti *The Daily Telegraph* (22.11.2002). Kyseisten säveltäjien musiikin muuttuminen kuulijajastävällisemmäksi on myös huomioitu. *The Times* totesi 24.11.2002, että vielä 1980-luvulla Saariahon musiikki oli ”yhtä kuulijajastävällistä kuin naula sängyssä”. Hän on sen jälkeen pehmentänyt otettaan ja on nyt suuri tähti.

Suomalainen laulutaito oli erikseen esillä erään levyfirman johtajan kyselyä, löytyykö Suomesta laulutaitoisia. Tämä yhteydestään irrotettu varomaton lausunto sai aikaan suorastaan kommenttien myrskyn kun eri tiedotusvälineet todistivat yhteen ääneen suomalaiset laulutaitoisiksi. Tässä jopa käytettiin todisteena suomalaisten hyväksi sitä, että Bomfunkin Freestyle oli vuonna 2000 Manner-Euroopan myydyin äänilevy.

Suomalaiset pääsivät jälleen esiin myös erilaisissa ”uutiskevennyksissä”. Eräs näistä oli syyskuussa 2002 vellone blondikeskustelu, joka päättyi Britannian valtakunnallisten televisiokanavien ykkösuutiseksi. Aihe liittyi ajankohtaiseen kysymykseen geenien häviämistä - uutisen mukaan vaaleahiukisuutta aiheuttava geeni oli katoamassa maailmasta vuoteen 2202 mennessä ja viimeinen luonnollinen blondi tulisi Suomesta. Tämä nousi valtakunnan ykkösuutisten joukkoon yhden uutispäivän ajaksi.

Määrällisesti eniten palstatilaa sai kuitenkin matkailu. Tämä johtuu suurelta osalta siitä määrätietoista työstä, jota Lontoon Matkailun edistämiskeskuksen toimisto on tehnyt matkailutoimittajien kutsumiseksi Suomeen. Lisäksi matkailuboomi on viime vuosina kasvanut ja Suomi on yksi brittimatkailijoiden toivekohteista. Luminen luonto erikoisuuksineen kelpaa edelleen Britannian lehdistölle. Tämän lisäksi mukaan on tullut myös kulttuurimatkailu muun muassa Helsinkiin **Alvar Aallon** tai **Aki Kaurismäen** jalanjäljillä.

I t a l i a

Tilastoykkönen Suomi

Suomen hyvä sijoitus erilaisissa kansainvälisissä tilastovertailussa tuotiin näkyvästi esille Italian mediassa. Italian omaa sijoitusta verrattiin muiden EU-maiden menestykseen, minkä vuoksi Suomen kärkisijoitus lukutaidossa, korruptoitumattomuudessa, talouden kilpailukyvyssä ja panostuksessa tutkimustoimintaan nousi usein otsikkoon asti. Päähuomion sai luonnollisesti Italian oma, useimmiten vaatimatton sijoitus: PISA-tutkimuksessa italialaisnuoret jäivät kahdellekymmenelle sijalle ja korruption yleisyydessä maa lipesi edellisestä vertailusta pari sijaa (31.) jättäen taakseen EU-maista vain Kreikan. Yhden tilastovertailujen ykkössijan Suomi olisi kuitenkin kernaasti luovuttanut muille: Milanon kauppakamarin tekemässä tutkimuksessa Helsingin todettiin nousseen elinkustannuksiltaan kalleimmaksi euromaiden pääkaupungeista.

Suomi nousi heti alkuvuodesta otsikoihin ja keskustelunaiheeksi euroon siirtymisen yhteydessä. Kolmeen käytössä olleeseen liirakolikkoon tottuneet italialaiset tuskastuivat heti alkumetreillä kahdeksan eurokolikon tuomaan sekamelskaan. Suomen ihastusta herättänyt päätös olla ottamatta käyttöön yhden ja kahden sentin kolikoita tuotiin näkyvästi esille pohjoismaalaisen pragmaattisuuden ilmentymänä, mutta samalla epäiltiin sen rikkovan Euroopan rahaliiton sääntöjä ja edesauttavan inflaatiota. Suomen edustaja kutsuttiin RAI 1:n aamutelevisioonkin esittelemään päätöstä ja käteismaksujen pyörästysääntöä kolehtiannin pienentymistä päivittelevän papin, kupariallergikon, pikkusenttejä juomarahoina väheksyvän baarimikon ja eurokolikkojen erottamisvaikeutta harmittelevan vanhuksen kanssa.

EU-kysymyksissä Suomi tuli esiin määrätietoisenä unionin pienten jäsenmaiden puolestapuhujana. EU-konventin alkumetreillä pääministeri **Paavo Lipponen** siteerattiin hänen puolustaessaan komission merkitystä: ”Toivon kaikille olevan selvää, että hallitustenvälinen yhteistyö ei ole meidän etujemme mu-

kaista. Jos unionia ajetaan hallitustenväliseen suuntaan se merkitsee sitä, että päätösvalta siirtyy jonnekin muualle yhteisestä neuvottelupöydästä. On selvää, että joku pyrkii muuttamaan nykyistä järjestelmää suurista maista koostuvan johtoryhmän suuntaan, missä komissio ja pienet jäsenmaat työnnetään syrjään”.

Italian johtava talouspäivälehti *Il Sole 24 Ore* julkaisi vuoden mittaan useita Suomen ”talousihmettä” analysoivia juttuja. Investoinnit tutkimustoimintaan ja teknologiaan auttavat Suomea taikomaan kännyköiden jälkeen uusia teknologiakeksintöjä ja ”maa on onnistunut muuntamaan 1300 kilometrin maarajan Venäjän kanssa voitokseen; poliittisesta epävarmuustekijästä on muodostumassa linkki, joka tarjoaa Suomelle monia kaupallisia ja logistisia mahdollisuuksia”. Ulkomaankauppaministeri **Adolfo Urso** ja liikemiesvaltuuskunnan Suomen vierailun yhteydessä lehti pohti myös Italian ja Suomen joint-venture -mahdollisuuksia Venäjän ja Baltian markkinoilla.

La Repubblica talousliitteessä analysoitiin Telia-Sonera -fuusiota, jonka nähtiin murtavan perinteisiä raja-aitoja televiestintäalalla kahden entisen valtion monopolin ja kotimarkkinajohtajan yhdistyessä.

Soutaa vastavirtaan ja on ylpeä siitä

Suomen ydinvoimapäätös hautautui Italiassa pidetyn Nato-Venäjä -huippukokouksen alle, mutta Suomen ydinvoimakeskustelun aikana *Il Sole 24 Ore* arvioi laajemminkin Euroopan ydinvoimapolitiikkaa. Tässä yhteydessä pääministeri Lipponen todettiin pohtineen Suomen riippuvuutta kaasuntuonnista Venäjältä ja omaa sähkövoiman tuottamiskapasiteettia. Vastauksena näihin kysymyksiin hallitus hyväksyi viidennen ydinvoimalan rakentamissuunnitelman ”eikä Lipponen ainoana Euroopassa epäroinyt soutaa vastavirtaan häpeilemättä asiaa ollenkaan”. Torinolainen *La Stampa* kommentoi jälkikäteen Suomen ydinvoimapäätöstä todeten sen huolestuttavan ympäristöihmisiä muuallakin kuin Suomessa, sillä ”kuten tunnettua, radioaktiivisuus ei näytä passia rajoilla”.

Italiassa käydään vilkasta keskustelua työläinsäädännön ja työelämän pelisääntöjen uudistamisesta hallituksen valmistellessa lakiesitystä työntekijän irtisanomisen helpottamiseksi. Tässäkin yhteydessä *Il Sole 24 Ore* nosti Suomen vertailukohteeksi jutussaan ”Nokia: miksi suomalainen joustavuus toimii”, jossa esiteltiin suomalaista työ kulttuuria ja työntekijän oikeusturvaa. Suomen malli kiteytettiin neljään pääkohtaan: tehokas lainsäädäntö, toimivat julkiset virastot, panostus koulutukseen ja työntekijän pätevyyden hyödyntäminen. Italian *Nokia Networks*in henkilöstöpolitiikkaa kuvattiin yksityiskohtaisesti esimerkkinä kannustavasta, tehokkaasta ja oikeudenmukaisesta järjestelmästä.

Suomalainen sosiaaliturva nousi myönteisessä valossa esille myös eläkeläisten aikakauslehdessä ”50 e più” laajassa artikkelissa, jossa Suomi aloitti euro-maiden vanhusten elämää kuvaavan sarjan. Artikkelissa esitellään suomalainen eläkejärjestelmä ja muut sosiaalietuudet ja kuvataan suomalaiseläkeläiset perhekeskeisestä Italiasta katsoen itsenäisinä, oma-aloitteisina ja aktiivisina: ”Vanhukset odottavat valtion pitävän heistä huolta heidän tarvitessaan apua. He eivät halua rasittaa perheitään tai lapsiaan.” Laki samaa sukupuolta olevien parisuhteen rekisteröimisestä huomioitiin myös katolisen Italian mediassa.

Artista universale

Kulttuurin saralla **Aki Kaurismäen** Mies vailla menneisyyttä ja sen menestys saivat ansaitsemansa huomion, mutta ohjaajan suomalaisuus jäi taka-alalle hänen taiteellisen ominaislaatuensa rinnalla. *Corriere della Sera* viikkoliite *Donna* julkaisi henkilökuvan myös **Kati Outisesta**. ”Cassavetesillä oli Gena. Fellinillä oli Giulietta. Akilla on Kati”. Jutussa kuvaillaan taiteilijoiden yhteistä taivalta ja sen dynamiikkaa: ”Tiedättekö, että suomeksi tuskaa kuvaamaan on 20 eri sanaa. Aki valitsee aina sen oikean”.

Corriere della Sera ja erikoislehti *l’Opera* kertoivat myös laajasti Savonlinnan oopperajuhlien annista ja sen yhteydessä esiteltiin myös suomalaista musiikkikasvatusta. Venetsian arkkitehtuuribiennaalin Suomi-paviljongissa esitellyt Afrikkaan toteutetut suomalaisprojektit saivat myönteistä huomiota alan julkaisuissa. Suomalaistapahtumat muualla kuin Roomassa herättivät kiinnostusta paikallisessa mediasa, esimerkkeinä tästä Livornossa eläneen taidemaalari **Elin Danielson-Gambogin** tuotantoa esitellyt näyttely ja Frascatin yhteispohjoismainen joulurieha.

Pommi paratiisissa

Vantaan pommi-isku uutisoitiin niin sanomalehdissä kuin sähköisessä mediassa näkyvästi. *La Repubblica* reportaasi ”Attentaatti unelmien maassa: shokissa oleva Helsinki pelkää terrorismia” tiivistää italialaisten tuntemukset:

”Kriisi oli eilispäivään asti tuntematon sana Suomessa. Täällä luonto on koskematonta, lapsilla on kylmän punertamat posket, koululaitos kasvattaa tutkimusten mukaan parhaita oppilaita Euroopan vähiten elitistisissä kouluissa, rikollisuutta on vähän ja Finnairin tarjoaa matkustajilleen tukevaa suomalaista ruokaa muiden lentoyhtiöiden mannermaisen hybridikeittiön asemesta. Kuitenkin juuri täällä pommi-iskun tekijä, ehkäpä kamikaze, rikkoi viiden miljoonan suomalaisen turvallisuuden- ja yhteenkuu-

Meridiani-lehden Suomi-kuvitusta

luvaisuudentunteen. Siitä on voinut nauttia maassa, jossa ei ole ökyrikkaita kaikkien maksaessa veronsa eikä sietämättömän köyhiä sosiaalisen tukiverkon ansiosta.”

Suomi ei ole ainoastaan prosciuttoa

Tavanomaisten matkailujuttujen lisäksi alan erikoisjulkaisu *Meridiani* julkaisi joulukuussa 180-sivuisen Suomi-numeron, jossa esitellään matkakohteiden lisäksi maan historia, talous, kulttuuri ja politiikkakin. Lehden mukana sai halutessaan ostaa CD-kokoelman levyyn suomalaista kansanmusiikkia.

Suomen ja Italian kamppailu EU:n elintarvikeviraston sijaintipaikasta jäi mediassa taka-alalle viraston aloitettua väliaikaisesti toimintansa Brysselissä, mutta pääministeri **Silvio Berlusconi** legendaarinen heitto ”Eiväthän suomalaiset edes tunne kinkkua” kypsytti vielä yhden herkkupalan. Berlusconiin media-konserniin kuuluva matkailulehti *Panorama Travel* (painos 170.000) julkaisi keväällä laajan kuvareportaasin ”Helsinki, hyvän ruuan pääkaupunki” eli tarinan parmalaisen kirjailija **Guido Contin** gastronomi-aretkestä Helsingin parhaisiin ravintoloihin. Italialaisille tuntematonta mutta tutustumisen arvoista ruokakulttuuria esittelevä juttu päättyi kuvaukseen, joka voisi yleisemminkin heijastella italialaisten kuvaa huolettomista, hyvin pärjäävistä, mutta vähän eriskummallisista suomalaisista: ”Kävellessäsi Helsingin katuja pitkin sinut valtaa melankolia, kun kuulet moldovalaisen soittavan keskellä katua trumpettilla Aidan marssin. Suomalaiset eivät hymyile juuri koskaan. Hyvin monet nuoret kävelevät yksinään kadulla kuulokkeet korvillaan ja kuuntelevat musiikkia. Keskellä viikkoa kymmenen aikaan illalla kadut ovat tyhjiä, mutta täyttyvät taas ihmisistä viikonloppuisin, keskiyön aikaan, kun nuoret menevät ulos ja jonottavat diskoihin. He kulkevat taksilla, jotta voivat juopua rauhassa ajattelematta autolla ajamista. Ilta päättyy siihen, että pysähdytään asemalle välipalaa

nauttimaan, suomalaista makkaraa perunan kera. Sitten satamalaiturille pissimään mereen, yön pimeydessä ja kylmyydessä, ilman että kukaan näkee. Sanovat että se tuo onnea, kuten niityille pissiminenkin. Se on kuin unelma takaisin paluusta, kuten kaivoihin tai suihkulähteisiin heitetyt kolikot.”

Itävalta

Itävallan tiedotusvälineet raportoivat Suomesta myönteisesti ja monipuolisesti vuonna 2002. Suomi profiloitui pohjoisena, korkean kilpailukyvyn maana, jossa uskotaan ydinvoimaan ja liittoutumattomuuteen. Suomen saavutukset taloudessa, tutkimuksessa ja teknologiassa sekä koulutus- ja ympäristöpolitiikassa herättivät ihailua ja vähän ihmetystäkin. Nokia-uutisoinnin lisäksi suomalaiset taiteilijat ja urheilijat olivat hyvin esillä. Laajimmat reportaasit ilmestyivät suomalaisvaikuttajien vierailujen yhteydessä, mikä korostaa vierailuvaihdon merkitystä Suomen tunnettuuden edistäjänä.

Suomi sijaitsee keskieurooppalaisesta näkökulmasta kaukana, joten julkisuuden määrä on suhteutettava tähän tosiasiaan. Muihin Pohjoismaihin verrattuna Suomi on suhteellisen hyvin esillä Itävallan mediassa vuonna 2002. Pohjoismainen näkökulma oli mukana lähes kaikessa Suomea koskevassa uutisoinnissa: Suomi esiteltiin ”skandinaavisena” maana niin maantieteellisesti kuin poliittisestikin.

Suomen menestys kansainvälisissä vertailuissa sai Itävallassa laajasti huomiota. ”Kateellisenä (liittokansleri) **Wolfgang Schüssel** huomautti, että Suomi on tutkimukseen ja kehitykseen panostamisessa EU:n ensimmäisellä sijalla, ja paalupaikalla kaikissa maavertailuissa: kilpailukyvyssä, koulutuksessa, ympäristöpolitiikassa ja kansallisessa puolustuksessa”, Itävallan suurimpiin lehtiin kuuluva *Kurier* kirjoitti pääministeri **Paavo Lipposen** vierailun yhteydessä kesällä 2002.

Erityisesti Suomen kansainvälisesti huippua oleva kilpailukyky pantiin merkille talousongelmien kanssa painivassa Itävallassa. Lehdet julkaisivat tilastoja EU-maiden julkisen talouden tasapainosta koko loppuvuoden. Suomea ylistettiin edelläkävijäksi, josta Itävaltakin voi ottaa oppia. ”Kuinka suomalaiset sen tekevät”, kysyi Itävallan suurin lehti *Die Kronen Zeitung*.

Itävallan arvostetuimpiin lehtiin kuuluva *Die Presse* käsittelee kattavassa artikkelissaan Suomen talouselämän menestystekijöitä. Suomen katsottiin muutaneen tavoitehakuisesti imagoaan viimeisen kymmenen vuoden aikana. Suomea pidettiin malliesimerkkinä siitä, miten päättävällä politiikalla voidaan muuttaa epäsuotuisaa maantieteellistä asemaa ja teollisuuden rakennetta.

Suomen koulutuspolitiikasta ja PISA-tutkimuksen tuloksista ilmestyi useita, hyvin taustoitettuja artikkeleja. Suomea pidettiin jälleen esikuvana Itävallalle ja muulle saksankieliselle Euroopalle. *Die Presse* kehotti otsikossaan Saksan liittokansleria hakemaan tukiovetusta Suomesta. Ilmainen kouluruoka ja kirjastojen internet-yhteydet herättivät ihailua.

Poliittisista kysymyksistä eniten palstatilaa sai Suomen ydinvoimapolitiikka. Toukokuussa 2002 tehty uuden voimalan rakentamispäätös uutisoitiin näkyvästi lehdistössä ja television pääuutislähetyksissä. Kirjoittelu oli valtaosin neutraalia, mitä voidaan pitää yllättävänä ydinvoimaan kriittisesti suhtautuvassa maassa. Kaikki puolueet paheksuivat julkisuudessa Suomen päätöstä, mutta toimituksissa ratkaisua kommentoitiin hyvin vähän.

Kielteisiä kommentteja kuului ainoastaan loppuvuodesta: Suomen, Ruotsin ja Iso-Britannian ydinvoimaloita arvosteltiin kyseenalaisiksi sen jälkeen, kun Kööpenhaminan Eurooppa-neuvosto oli kieltäytynyt linkittämästä Temelínin ydinvoimalan turvallisuusmääräyksiä laajentumispäätökseen Itävallan toivomalla tavalla.

Tasavallan presidentti oopperatanssiaisissa

Tasavallan presidentin vierailu helmikuussa 2002 sai osakseen hyvin laajaa ja myönteistä julkisuutta. Presidentti **Tarja Halosen** osallistuminen valtionoopperan kuuluisiin tanssiaisiin välitettiin yleisölle suorassa televisiolähetyksessä ja kymmenissä kuvareportaaseissa. Vierailun yhteydessä ilmestyi useita Suomea käsitteleviä artikkeleja.

Suomen integraatiomyönteinen linja tuli esille EU:n huippukokouksia ja EU:n konventtia käsitelleissä artikkeleissa. Pääministeri Lipposen kannanotot pienien maiden aseman puolesta saivat myönteistä vastakaikua. Suomen tuki Itävallalle Beneš-asetuksia koskevassa kiistassa huomioitiin liittokansleri Schüsselin vieraillessa Suomessa syksyllä 2002.

Suomen asema liittoutumattomana maana puhuttu jonkin verran edellisvuosia vähemmän. Nato-gallupien tuloksista kerrottiin satunnaisesti. Presidentti **Martti Ahtisaaren** kannanotto Nato-jäsenyyden puolesta uutisoitiin kaikissa lehdissä.

Die Presse julkaisi presidentti Ahtisaaresta koko sivun haastattelun, jossa kerrattiin EU-maiden asettamien pakotteiden historiasta ja Ahtisaaren roolista niiden purkajana. Ahtisaaren rauhanvälitystyöstä ilmestyi artikkeleja Lähi-itään suunniteltujen YK-tehtävien johdosta.

Nokian ennusteet, osavuositarkastukset ja uutuustuotteet olivat talousuutisten vakioaineistoa. Matkapuhelinmarkkinoista ilmestyi useita kymmeniä artikkeleja, joissa useimmissa mainittiin Nokian suoma-

laisuus ja suomalainen johto. Soneran ja Telian fuusio sai jonkin verran palstatilaa, samoin liikenneministerin Saksasta havittelemat UMTS-miljarit. Talouslehdissä kirjoitettiin Suomen korkeasta autovetotuksesta ja saksalaisen kauppaketju Lidlin aloittamasta "olutsodasta". Myös Suomen ja Viron läheiset taloussuhteet herättivät kiinnostusta.

Kulttuurin alalla eniten julkisuutta saivat **Alvar Aallon** huonekalunäyttely, Radion sinfoniaorkesterin kolme loppuunmyytyä Sibelius-konserttia, Grafenegin linnan pohjoismaiset konsertit sekä **Aki Kaurismäen** uusin elokuva. Suomalaiset, eri alojen taiteilijat ja kapellimestarit, olivat hyvin julkisuudessa, ja arvostelut olivat suurimmaksi osaksi kiittäviä. Suomalaisen sinfoniaorkesterien suurta määrää ja korkeatasoista musiikkikoulutusta pidettiin ainutlaatuisena pienelle maalle. Savonlinnan oopperajuhlat näkyivät lehdistössä ja televisiossa. Lahden Sibelius-festivaalit ja Yleisradion latinankieliset radiouutiset saivat myös omat artikkelinsa.

Ehkä parhaiten Suomi tunnetaan Itävallassa urheilijoistaan: suomalaiset hiihtäjät, mäkihyppääjät, valmentajat, ralliajajat ja jalkapalloilijat saivat runsaasti julkisuutta vuonna 2002. Harrastelajeista saavakävely ("Nordic walking") teki kansainvälisen läpimurtonsa Itävallassa. Myös saunomisen ja ilmakitaransoiton maailmanmestaruuskisat ylittivät uutiskynnyksen.

Matkailumaana Suomi sai verrattain vähän huomiota. Talvimatkailusta ja Lapista ilmestyi muutamia artikkeleja. *Der Standardin* viikkoliite julkaisi Lapin shamaaneista laajan, kyselyjä herättäneen artikkelin. Itävallan suurin talouslehti *Wirtschaftsblatt* arvioi, että "Suomi on monelle tuntematon aluetta, mutta kiinnostus tätä käsittämätöntä kieltä puhuvaa maata kohtaan kasvaa koko ajan". Kaupungeista Lahti lisäsi tunnettuuttaan talviurheilukilpailujen ja sinfoniaorkesterinsa ansiosta.

Myyrmannin pommi-isku sai Itävallassa poikkeuksellisen paljon julkisuutta. Tapaus nousi ykkös-uutiseksi televisiossa ja lehdistössä, kun se monessa muussa maassa kuitattiin ainoastaan uutissähkeellä.

K r e i k k a

Suomi - opetuksen paratiisi

Suomi oli myönteisessä mielessä esillä kreikkalaisessa mediassa eri tilastoissa useasti vuoden 2002 aikana. Suomi muun muassa sijoittui kärkisijoille parhaan teknologian ja kilpailukyvyn maana sekä hyvän koulutuksen osalta. Suomessa tilastojen mukaan oli myös Euroopan unionin maista vähiten köyhyyttä ja korruptiota. Erityisesti OECD:n koulutuksen tasoa mittaavan PISA-tutkimuksen tuloksista kirjoitettiin pal-

jon. Testissä Suomen koululaiset sijoittuivat kärkisijalle kun taas kreikkalaiset koululaiset pärjäsivät huonosti. *Ethnos tis Kyriakis* -lehti otsikoi testin tulosten julkistamisen aikoihin: "Suomi - opetuksen paratiisi".

Lipponen, EU:n pienten jäsenvaltioiden oikeuksien puolustaja

Suomessa ulkoministeriön kutsumana vierailleen *Eleftheros Typos* -lehden toimittajan tekemässä kaksiosaisessa haastattelussa (29. ja 30.9.2002), pääministeri **Paavo Lipponen** kertoi näkemyksistään koskien EU:n laajenemista ja institutionaalista kehitystä sekä keskusteli Kyproksen Euroopan unioniin liittymisen vaikeuksista ja EU:n yhteisestä turvallisuuspolitiikasta. Lehden mukaan Lipponen on pääministeri, joka ei epäröi ryhdistäytyä ja vaatia jylisevällä äänellä EU:n pienten jäsenvaltioiden oikeuksia.

Pääministeri Lipposen ja hänen kreikkalaisen kollegansa **Kostas Simitiksen** joulukuinen tapaaminen Ateenassa huomioitiin kaikissa suurimmissa päivälehdissä ja television uutislähetyksissä. *To Vima* -lehden mukaan pääministerit ilmoittivat tapaamisen jälkeen, ettei Kyproksen ongelman ratkaisun löytyminen ole edellytyksenä maan liittymiselle Euroopan unioniin. Sekä *Kathimerini* että *Eleftherotypia* kirjoittivat tapaamisen aikaan Tanskan ulkoministerin **Per Stig Møllerin** uhkaavan Kyprosta "Helsingin hännällä". Lehtien mukaan pääministeri Lipponen puolestaan painotti, että Helsingissä oli päätetty, että vaikka Kyproksen ongelmaan ei löydy ratkaisua, liittymisessä on edettävä.

To Vima -lehti kirjoitti lokakuussa ulkoministeri **Erkki Tuomiojan** ja Kyproksen ulkoministeri **Ioannis Kasoulidisin** tapaamisesta. Lehti kirjoitti, että ministeri Tuomiojan mukaan ainoastaan YK:n pääsihteeri on sellaisessa asemassa, että pystyy esittämään ehdotuksen Kyproksen ongelman ratkaisemiseksi, jonka kaikki osapuolet hyväksyisivät.

Eleftheros Typos -lehti haastatteli Euroopan demokraattisen unionin puheenjohtajaa, valtiovarainministeri **Sauli Niinistöä** (6.10.2002). Ministeri Niinistö keskusteli haastattelijan kanssa muun muassa EU:n vakaus- ja kasvusopimuksen noudattamisesta, Kreikan euroryhmän puheenjohtajuudesta ja EU:n laajenemisen kustannuksista.

Suurlähettiläs **Tapani Brotherus** esiintyi kolmas-toista joulukuuta *Extra*-televisiokanavan haastattelussa, jossa hän keskusteli muun muassa Suomen ja Kreikan välisistä suhteista ja kauppaan liittyvistä asioista.

Suomi - maailman toiseksi kilpailukykyisin maa

Vuoden 2002 aikana kreikkalaiset lehdet kirjoittivat

Suomen yritys-elämään liittyen odotetusti eniten maailman suurimmasta matkapuhelinvalmistajasta Nokiasta ja sen markkinoille tuomistaan tuotteista. Pääjohtaja **Jorma Ollilan** ilmoitukset myynti- ja tulosodotuksista sekä Nokian osakkeen arvon vaihtelut huomioitiin myös kreikkalaismediassa. *Eleftherotypia* lainasi *Wall Street Journalia* listaamalla Euroopan yritys-elämän vaikutusvaltaisimmat naiset. Ykkössi-jan listalla jakoivat Nokia Networksin **Sari Baldauf** ja Burberryn **Rose Marie Bravo**, joista artikkelissa oli myös piirroskuvat. Suomalainen pakkausalan yritys Astrap Oy nousi otsikoihin, kun kreikkalais-monikansallinen Maillis osti yhtiön lopun osakekannan keväällä 2002. Myös kreikkalaisen Attica Enterprisesin menestymisestä Itämeren erittäin kilpailukykyisinä ja vaikeina pidetyillä markkinoilla kirjoitettiin lehdis-sä. Sonera-Telian yhdistyminen sai myös palstatilaan Kreikan lehdistä. *To Vima* -lehden listaaman maailman kahdenkymmenen kilpailukykyisimmän maan joukossa Suomi oli toisena heti Yhdysvaltojen jälkeen. Vuoden 2002 alussa euron käyttöönoton yhteydessä Suomi nousi mediassa esille maana, joka ei ota kah-ta pienintä, yhden ja kahden sentin, kolikkoa käyt-töön.

Keväällä 2002 eduskunnan keskustellessa viiden-nestä ydinvoimalasta kreikkalaiset lehdet kirjoittivat Suomen energiaratkaisusta. *Kathimerini*-lehden sun-nuntainumero lainasi *Time*-lehden artikkelia, jossa käsiteltiin Euroopan ydinvoimaloita. Artikkelin mu-kaan Suomen lisäksi vain Ranska kannattaa ydinvoi-maa, mutta siellä poliitikot eivät uskalla vaalien alla puhua uusien ydinvoimaloiden perustamisesta. Suomen hallituksen ydinvoimapäätöksen epäiltiin herät-tävän tyytymättömyyttä ydinvoimanvastaisissa Eu-roopan maissa. Suomella on artikkelin mukaan edes-sään vakava energiaongelma ja Kiovon protokollan mukaan maa on luvannut rajoittaa hiilidioksidipääs-töjä vuoden 1990 tasolle. Lehti kirjoitti hallituksen hyväksyneen viidennen ydinvoimalan rakentamisen äänin 10-6. Teollisuuden Voiman mukaan viides ydin-reaktori tulnaisiin rakentamaan vanhojen ydinvoima-loiden alueille, Loviisaan tai Olkiluotoon. Myöhem-min keväällä Suomen eduskunnan kerrottiin hyväk-syneen ydinvoiman lisärakentamisen äänin 107-92.

Kiiteltä ja ylistetty Kaurismäen Mies vailla menneisyyttä

Kulttuurin saralla ehdottomasti näkyvimmin suoma-laisista vaikuttajista esiin nousi elokuvaohjaaja **Aki Kaurismäki** Cannessissa palkitun Mies vailla men-neisyyttä -elokuvansa johdosta. Elokuva festivaalien yhteydessä Kaurismäki mainittiin useaan otteeseen kreikkalaisissa lehdistä ja *Ta Nea* -lehti julkaisi Kauris-mäen lyhyen haastattelun keväällä festivaalien ai-kaan ja uudelleen syksyllä elokuvan saadessa ensi-

iltansa Kreikassa. Elokuva sai erittäin hyvät arvoste-lut ja muun muassa *Eleftherotypia*-lehti kirjoitti elo-kuvan olevan ohjaajan edellisiä elokuvia parempi ja kypsempi teos. Kaurismäkeä kuvattiin ohjaajaksi, joka välittää pienistä ihmisistä ja heidän kohtaloistaan inhoten "järjestelmää" ja sen tekopyhyyttä. Kauris-mäki valaisee aiheiden kautta vakavia yhteiskunnal-lisia ongelmia, joita hyvinvointivaltiot kohtaavat, *Elef-therotypia* kirjoitti. *Kathimerini*-lehti kirjoitti, että elo-kuva sisältää tyyliä ja huumoria, se on synkkä ja kat-kerä, mutta kertoo samalla rakkaudesta ja toivosta. *To Vima* -lehden mukaan elokuva on kuin eksisten-tiaalinen tutkielma, sillä Kaurismäki pohtii elokuvas-saan syrjäytyneen ihmisen merkitystä ja arvoa yh-teiskunnassa. Kreikkalaiset kriitikot katsoivat, ettei elokuva teemoistaan huolimatta ole raskas ja pessi-mistinen, vaan Kaurismäen omalaatuinen huumori pääsee esille erityisesti pääosan esittäjän **Markku Peltolan** kautta. Joulukuussa Kaurismäen elokuvas-ta tuttu Army Salvation Bandin esiintyminen ja kol-mipäiväinen Aki Kaurismäki -teemaklubi Ateenassa saivat palstatilaa *Eleftherotypian* kulttuurisivuilla.

Sopraano **Karita Mattilan** ääntä ylistettiin *Elfthe-rotypian* musiikkisivuilla German Romantic Arias -levyn arvostelun yhteydessä. Soul-, jazz- ja teknomusiik-kia yhdistelevän taiteilija **Jimi Tenorin** konsertti atee-nalaisessa klubissa noteerattiin niin *Eleftherotypiassa* kuin *Ta Neassakin* ja muusikko **Eero Koivistoista** tituleerattiin *Jazz&Tzaz* -lehdessä Suomen suurimmaksi jazzsaksofonistiksi tämän Wahoo!-levyn arvostelun yhteydessä. Suomi on maa, jonka jazzklubi ja -festi-vaalitarjonta ansaitsee euroopanlaajuisen jos ei jopa maailmanlaajuisen kunnioituksen, lehti kirjoitti.

Eleftherotypian kulttuurisivuilla oli kesäkuussa 2002 laaja artikkeli suomalaisen nukketeatteriesittäjä ja lastenkirjailija **Maja Baricin** uusimmasta satukir-jasta "Joelaulu", joka ilmestyi kreikaksi **Maria Mart-zoukoun** kääntämänä ja **Vasos Psarakisin** kuvitta-mana. Lehti julkaisi kirjailijan haastattelun ja kirjoitti suomalais-kreikkalaisen yhteistyön onnistuneen loistavasti. Maaliskuussa *Eleftherotypia* kirjoitti suomalai-sen **Sia Rinteen** ja tanskalaisen **Ioakeim Eskildsenin** matkasta mustalaisten leireissä viidessä eri maassa muun muassa Kreikassa ja Suomessa. Kierroksen jäl-keen parin on tarkoitus järjestää Suomessa aiheesta suuri valokuvanäyttely ja julkaista kuvakirja.

Panathinaikoksen Joonas Kolkka poistunee Kreikan jalkapallokentiltä

Näkyvimmin suomalaisista urheilijoista kreikkalai-sessa mediassa kuluneen vuoden aikana näyttäytyi jalkapalloilija **Joonas Kolkka**. *Panathinaikoksessa* pe-laavasta tähdestä kirjoitettiin useaan otteeseen leh-tien urheilusivuilla erityisesti voitokkaiden otteluiden jälkeen. Loppuvuodesta lehdet kirjoittelivat, ettei

Kolkkaa enää mahdollisesti nähdä Kreikan urheilukentillä pelaamassa, sillä tiedossa on lähtö joukkueesta. Keihäänheittäjä **Mikaela Ingerbergin** saavuttama pronssimitali ja juoksija **Janne Holménin** kultamitali Euroopan mestaruuskisoissa Münchenissä huomioitiin kreikkalaisissa lehdissä. *Eleftherotypia* kirjoitti entisestä Formula1 -kuljettaja **Mika Häkkisestä** tämän ilmoitettua Saksan Hockenheimissä jättävänsä lopullisesti ammattinsa formulakuskina. Lehti kirjoitti, että Häkkinen aikoo jatkossa nauttia elämästään kasvattaen biodynaamisia tomaatteja ja perunoita ostamallaan farmilla. Rallikuski **Marcus Grönholm** nousi otsikoihin lehdissä muun muassa osakilpailuvoittojen johdosta ja Suomen käsipallomaajoukkueesta kirjoitettiin muutamaa otteeseen. Suomi nousi esille myös vuoden 2008 jalkapallon Euroopan mestaruuskisojen isäntämaaehdokkaana yhdessä Ruotsin, Norjan ja Tanskan kanssa lopulta häviten isännöyden kuitenkin Itävallalle ja Sveitsille.

Pommiräjähdyksestä järkyttynyt Suomi

Syksyllä 2002 media uutisoi Myyrmannin räjähdysten, joka tappoi seitsemän ja haavoitti kahdeksänkymmentä ihmistä. ”Pommiräjähdyksestä järkyttynyt Suomi”, *Eleftherotypia* otsikoi. Lehti kirjoitti **Paavo Lipposen** lausuneen, ettei tällaista ole koskaan tapahtunut Suomessa ja että tapaus on yksittäinen teko, jolla ei ole mitään tekemistä terrorismin kanssa. On tyypillistä, että Suomi on maa, joka ei ole tottunut tämänkaltaisiin väkivallantekoihin ja sadat järkyttyneet ihmiset ryntäsivät Punaisen Ristin veripalvelupisteisiin luovuttamaan verta, lehti kirjoitti. Myöhemmin lehdet kirjoittivat poliisin pidättäneen pommimiehen kaksi ystävää.

Syksyllä englanninkielinen *Kathimerini*-lehti kirjoitti lyhyesti Kosin saarella raiskatusta suomalais-työstä, jolle langetettiin kreikkalaisessa oikeudessa 20 kuukauden vankeustuomio väärästä valasta, vaikka lääketieteelliset tutkimukset varmistivat raiskauksen tapahtuneen. Lehti kirjoitti, että tapaus nostatti Suomessa kovan kohun. Muut kreikkalaislehdet eivät aihetta käsitelleet.

Lehdet kirjoittivat vuoden 2002 aikana myös Titanicin nimettömästä lapsesta, joka DNA-tutkimusten perusteella tunnistettiin yhdeksänkymmenen vuoden jälkeen suomalaiseksi **Eino Viljami Panulaksi**, suomalaisesta teltasta, joka suojelee myrkykaasuilta, kemiallisilta ja biologisilta aseilta sekä Suomen koventuneesta tupakkalaista. EU-komissaari **Erkki Liikanen** mainittiin muun muassa komission varoitettua Euroopassa kontrolloimattomasti liikkeellä olevista lapsille vaarallisista lääkkeistä. Suomalaisen taksikuskin Teostolle häviämä oikeustapaus, jonka velvoittamana hän joutuu jatkossa maksamaan musiikin kuuntelusta taksissa Teosto-maksuja, sai *Elef-*

*therotypia*ssa maininnan.

Suomalaisesta joulupukista kirjoitettiin lehdissä joulun alla paljon ja kreikkalainen televisioryhmä vieraili Rovaniemen Joulupukinmaassa joulukuussa esitetyn kaksiosaisen televisio-ohjelman toisessa osassa. Lapin-vierailun yhteydessä ryhmä kävi myös muun muassa koira-ajelulla ja seurasi poroerottelua. Toisena matkakohteena ohjelmassa oli Helsinki, jossa käytiin raitiovaunuajelulla ja vierailtiin kreikkalaistavernassa ja kolmantena kohteena oli Porvoon vanhakaupunki.

Muutamat lehdet kirjoittivat vuoden aikana myös uusista tutkimustuloksista, joiden mukaan viimeinen vaaleahiuksinen ihminen maan päällä tulee olemaan suomalainen, joka kahdensadan vuoden päästä vie geeninsä mukanaan hautaan.

L u x e m b u r g

Menestyksen jäljillä

Luxemburgin koululaisten huono menestys OECD-maiden vertailussa puhutti mediaa, poliitikkoja ja asiantuntijoita koko vuoden ja keskustelu jatkuu. Mallioppilaana Suomi on luonnollinen vertailukohde ja siten myönteisesti esillä lukuisissa asioissa käsiteltyissä kirjoituksissa. ”Menestyksen jäljillä” otsikoi *Tageblatt* artikkelisarjansa Suomen opetusjärjestelmästä. Neljänä peräkkäisenä päivänä ilmestyneissä laajoissa artikkeleissa selostettiin perusteellisesti Suomen opetusjärjestelmä ja haastateltiin opetusalan asiantuntijoita. Artikkelien yhteydessä julkaistiin muun muassa neljännessivun kokoiset kuvat eduskuntatalosta ja istuntosalista, useita kuvia kouluista ja haastatelluista asiantuntijoista. Artikkelisarja ja samoihin aikoihin RTL-televisioon lähettämä ohjelma oli seurausta oppositiopuolueen kansanedustajan ja hänen mukana seuranneiden toimittajien vierailusta Suomeen ja ajoittui juuri ennen Luxemburgin parlamentissa käytyä yleiskeskustelua. Loppuvuodesta televisio- ja ajankohtaislehti *Telecran* kyseli ”Was macht Finnland anders?” (Mitä Suomi tekee toisin?) etusivun alalööpissään ja julkaisi Luxemburgissa luennoimassa käyneen Helsingin yliopiston professori **Matti Meren** haastattelun.

Helsingin olympialaiset - myös Luxemburgille ikimuistoinen tapahtuma

Helsingin olympialaisten 50-vuotisnäyttely otettiin innolla vastaan Luxemburgissa, olihan vuosi julistettu juoksija **Josy Barthelin** juhluvuodeksi. Barthel voitti juuri Helsingin olympialaisissa 1500 metrin juoksun ja se on Luxemburgin toistaiseksi ainoa olympiakultamitali. Suomesta tulleet näyttelyyn yhdistettiin

Luxemburgin urheiluministeriön arkistosta Luxemburgin maajoukkueen valokuvia ja muita muistoesineitä Helsingin kisoista. Kaikki päälehdet kirjoittivat avajaisista. Pari lehteä julkaisi sellaisenaan edustuston laatiman lehdistötiedotteen; valokuvia ja välitekstit lisäten siitä syntyi parhaimmillaan koko sivun artikkeli. Luxemburgin televisio ja yksi radiokanavista tekivät näyttelystä jutun ajankohtaisohjelmiinsa. Erinomaisen julkisuuden ja myönteisen vastaanoton saivat myös kaksi suomalaista nykyvalokuvataidetta esittelevää näyttelyä, osana eurooppalaista valokuvataidetta esittelevää sarjaa. "Pohjoismaisena visiona tunnetun karuuden ja kylmyyden takaa paljastuu aistillisuus, vähäeleisyys, kiilloton kauneus ja urbaani nykyelämä"... kuvailtiin 12 nuoren suomalaistaiteilijan töitä.

Eino-Juhani Rautavaara - yksi aikakautemme suurimpia säveltäjiä

Luxemburgin uuden musiikin yhdistyksen 20.vuosisadan klassikoita esittelevässä konserttisarjassa 2002 oli vuorossa **Eino-Juhani Rautavaara**. Konservatoriossa pidetyn konsertin johti kapellimestari **Markus Lehtinen** ja solistina oli pianisti **Olli Mustonen**. Säveltäjää ja hänen tuotantoaan käsitteleviä artikkeleita julkaistiin lehdistössä ennen konserttia ja itse konserttiarvostelut olivat ylistäviä niin säveltäjän, kapellimestarin kuin solistinkin osalta: "Kolme pohjoista tähteä kohtasivat Luxemburgin filharmonisen orkesterin ja yleisön" (*Le Quotidien*). Tunneteko oikeastaan suomalaista jazzia? kyseli *Tageblatt* huhtikuussa sivun kokoisessa artikkelissaan ja esitteli sanoin ja kuvin Luxemburgissa konsertoineen Trio Töykeät. Kolme häkellyttävän monipuolista ja lahjakasta virtuoosia, joista vielä kuullaan. *Tageblattin* Kulturissimokuukausiliite esitteli näyttävästi Suuret haastattelut -sarjassaan säveltäjä **Magnus Lindbergin** ja säveltäjä-kapellimestari **Esa-Pekka Salosen**. Savonlinnan oopperajuhlia ja Juha-oopperaa esittelevässä "Sauna oopperalavalla" -otsikoidussa kirjoituksessaan maan laajin sanomalehti *Luxemburger Wort* rinnastaa oopperajuhlat Salzburgin festivaalien pohjoiseksi vastineeksi ja Merikannon oopperaa antiikin tragediaan, jolle linnan piha antaa mahtavat puitteet. "Karita Mattilan ensimmäinen Arabella" otsikoi sama lehti puolestaan artikkelinsa Pariisin *Le Châtelet* -teatterissa esitetystä oopperasta.

Vuoden elokuva

Luxemburgin lehdistö ei tehnyt poikkeusta: **Aki Kaurismäki** ja elokuva Mies vailla menneisyyttä saivat runsaasti palstatilaa ja erinomaiset arvostelut niin Cannesin elokuvafestivaalien aikaan keväällä kuin

Luxemburgin ensi-illan yhteydessä juuri ennen joulua. Elokuva pidettiin Aki Kaurismäen parhaana, vuoden parhaana. Kirjoittajat luonnehtivat sitä seuraavasti:

"Elokuva menee suoraan sydämeen ja todistaa, etteivät tämän maailman kauheat, likaiset ja ilkeät olekaan sellaisia minä heitä pidetään ja sopii vallan mainiosti näytettäväksi juuri joulun alla. Vähän niin kuin joku suomalainen Buster Keaton olisi kaapanut itselleen Chaplinin Kaupungin valot ja tehnyt siitä sosiaalisen melodraaman, höystänyt sen kuivalla huumorilla ja Kaurismäen suurenmoisilla kuvilla, jotka tekevät hänestä tämän päivän ainoan ja uniikin mykän elokuvan mestarin. Vaikka kysymys ei ole mykkäelokuvasta, niin Kaurismäki käyttää mykkäelokuvien mestareiden keinoa kertoa tarina pikeminkin kuvien kuin vuoropuhelujen voimalla."

Suomi sokissa

otsikoitiin Myyrmannin pommi-iskua Luxemburgin mediassa. Artikkeleissa tuotiin esille se, että tapahtuma on laatuaan ensimmäinen Suomessa ja että poliisi on ymmällään nuoren tekijän motiiveista. Eduskunnan ydinvoimalapäätös uutisoitiin ja samassa yhteydessä ympäristöministeri **Satu Hassin** ilmoitus mahdollisesta erostaan ministerin tehtävistä. Muuten Suomen poliittiset tai ajankohtais tapahtumat eivät juuri ylittäneet uutiskynnystä Luxemburgissa. Kansainvälisiin tehtäviinsä liittyen olivat lehdistössä vuoden aikana esillä oikeusasiamies **Jacob Söderman**, presidentti **Martti Ahtisaari**, UNEP-työryhmän johtaja **Pekka Haavisto** ja komissaari **Erkki Liikanen**. Itsenäisyyspäivän aikaan ilmestyneessä kirjoituksessaan "Kahden tuolin välissä" kertoi *Letzburger Journal* Suomen historian pääpiirteet. Lehden mukaan suhteet Ruotsiin ovat ilman jännitteitä kun taas Venäjään suhtaudutaan edelleenkin epävarmoin tuntein. Talouselämän puolella seurattiin Nokian uutuuksia, tulostuloksia ja -odotuksia. Soneran tappiolliset UMTS-lisenssikaupat uutisoitiin ja siinä yhteydessä siteerattiin Ministeri **Kimmo Sasin** *Kauppalahdelle* antamaa haastattelua. Telia-Sonera -kauppa ylitti niinkään uutiskynnyksen. **Marcus Grönholmista** tehtiin otsikoissa "Ruotsin kuningas" ja maailmanmestaruuden ratkettua jo Australiassa hän oli "yksin omalla pilvellään".

Drôles d'histoires

eli hullunkuristen juttujen palstallaan *La Voix* kertoi Heinolassa pidetystä saunomisen maailmanmestaruudesta, jossa kuudestatoista maasta tulleet kahdeksankymmentä osanottajaa kilpailivat siitä, kuka kestää kauimmin 110-asteisessa saunassa. Naisten

sarjan voittajaksi mainittiin kaksikertainen maailmanmestari **Annikka Peltonen** ja miesten, jo neljäs kerran, **Leo Pusa**.

Portugali

Suomi ja suomalaiset näkyivät portugalilaisessa mediassa vuonna 2002 tavalliseen, edellisvuosien tapaan. Hetkellisen piikin nosti lokakuun alussa tapahtunut presidentti **Jorge Sampaion** valtiovierailu Suomeen lehdistön ja television selostuksineen, mukaan lukien taustajutut ja haastattelut. Suurimpana puutteena Suomi-kuvan synnyttämisessä - ja uinuvana olevan kiinnostuksen herättämisessä - Portugalissa näyttää olevan se, että paikalta puuttuvat perinteiset toimijat omilla toimistoillaan, kuten Finnair ja Matkailun edistämiskeskus. Tiedotusvälineissä Suomi sai julkisuutta erityisesti seuraavien asioiden tai teemojen yhteydessä.

Valtiovierailu 8-10.10.2002

Presidentti Sampaion vierailu Suomeen oli ensimmäinen laatuaan portugalilaisen presidentin suorittamana ja tämä osaltaan nosti vierailun julkisuusarvoa televisiossa ja lehdistössä. Etukäteisvierailulla olleet toimittajat kattoivat jutuissaan kirjavan joukon teemoja. Tasavallan presidentti **Tarja Halosen** myöntämä haastattelu sai päälehdissä hyvän julkisuuden kokosivun esillepanolla henkilökuvineen. Päinvastoin kuin Suomen tiedotusvälineissä, portugalilainen media ei kiinnittänyt presidentti Halosen toteamukseen "Suomella Nato-kysymyksessä oma aikataulunsa", erityistä huomiota. Etukäteisjuttujen kirjo heijasti Suomen kaukaisuutta ja tuntemattomuutta: jutuissa kuvattiin maamme kaksikielisyyttä, maahanmuuttopolitiikkaa, julkishallinnon lahjomattomuutta, kielen omintakeisuutta, Karjalan kysymystä. Juttujen määrä oli kokonaisuudessaan runsas, mutta sisältönsä puolesta ne eivät ainakaan kaikilta osiltaan kattaneet niitä teemoja, joita jotkut Suomessa haastatellut henkilöt olisivat toivoneet. Syynä tähän lienee se, että edes EU ei nosta Suomen kiinnostavuutta kuin poikkeuksellisesti Portugalissa parrasvaloihin. Vierailun aikana uutisointi oli runsasta valtamediassa. Erityistä huomiota sai Suomi taloudellisesti menestyneenä hyvinvointimaana. Tässä luonnollisesti heijastuvat Portugalin omat taloudelliset ongelmat kuluneen vuoden aikana.

Suomi "tilastoykkösenä"

Silmiinpistävää median uutisoinnissa on ollut kaikenlaisten vertailutilastojen mukanaan tuoma Suomi-

ilmiö. Tilastoja on uutisoitu vuonna 2002 poikkeuksellisen paljon. Suomi keikkaa yleensä huippusijoilla ja Portugali EU-maiden loppusijoituksilla. Tämä on taannut maan nimen pääsyn otsikoihin tai useisiin mainintoihin itse jutussa. Kyse voi olla esimerkiksi lukutaitovertailusta, syntyväisyyksuolleisuudesta tai talouden kilpailukyvyistä. Syynä tällaiseen tilastovertailujen huomioimiseen on luonnollisesti ollut se, että Portugalin taloudellinen keho tilanne ja yhteiskunnalliset ongelmat ovat merkittävällä tavalla leimanneet maan sisäpoliittista keskustelua vuonna 2002, mukaan lukien julkisen talouden tervehdyttäminen ja pysyttäytyminen EU:n kasvu- ja vakaussopimuksen puitteissa. Suomi-kuvaa vahvistaa myös Portugalissa menestyvän Nokian mieltäminen suomalaisen yhteiskunnan menestystarinan tuotteeksi. Suomen kuuluminen kahdentoista euromaan joukkoon, ainoana pohjoismaana, on vuoden aikana alleviivannut Suomen vakiintunutta asemaa EU-maiden piirissä. EU-yhteistyön piirissä, erityisesti tulevaisuuskonventtityössä, pienten EU-maiden yhteistyön tärkeyttä on korostettu lehdistössä. Suomi luetaan säännöllisesti tähän piiriin kuuluvaksi. Suomen eduskunnan ydinvoimapäätös uutisoitiin laajasti ennakkoluulottomana EU:n energiapolitiikan monipuolistamiseen tähtäävänä päätöksenä.

Matkailu ja kulttuuri

Portugalilaisten päivälehtien viikonloppuliitteissä Suomen matkailueksotiikka saa aina silloin tällöin sijansa. Kyse voi tällöin olla Finnairin ja harvojen Suomen matkailuun erikoistuneiden matkatoimistojen sponsoroimien toimittajien tekemistä kuvareportaaseista. Teemat ulottuvat Lappiin ja erikoisesti lumiseen joulun. Lisäksi käsiteltiin esimerkiksi kannottiretkelyä kesällä. Portugalin lukuisilla filmifestivaaleilla palkitut suomalaisfilmit (Kuutamolla) tai "osittain-portugalilainen" **Aki Kaurismäki** saavat päivälehtien kulttuurisivuilla mainintoja eurooppalaisen filmiteollisuuden tuotteina. Mies vailla menneisyyttä -elokuva, ja myös Juha, pyörivät Lissabonissa ja Portossa useita viikkoja pienessä eurooppalaisia elokuvia esittävässä teatterissa. Kaurismäen haastattelu oli yhdessä päälehdessä. Joulun aikaan Lappi joulupukin kotimaana sai vajaan tunnin ohjelma-aikaa. Estelle -kehitysmäa-aluksen poikkeaminen Angolan matkallaan menen tullen Lissabonissa sai jonkin verran julkisuutta lehdistössä. Suomen suurlähettiläs on osallistunut eri aiheita käsittävillä kirjoituksillaan *Diario Economico* -lehden kymmenen eri maan suurlähettilään säännölliselle kolumnipalstalle. Suomen iberoamerikkalainen kulttuuri-instituutti on vuoden 2002 aikana aktivoitunut toimintaansa Portugalissa. Yhdessä muiden Lissabonissa toimivien kulttuuri-instituuttien kanssa se on lähetystön kanssa

osallistunut laajaan siirtolaisuutta käsittelevään kolmen päivän kollokviumiin. Tilaisuus sai kohtuullisen hyvän lehdistökatteen.

R a n s k a

Kaurismäen menestys

Lievä pettymyksen vivahde sävytti Ranskan lehtien kirjoituksia, kun ennakkosuosikiksi noussut **Aki Kaurismäen** Mies vailla menneisyyttä ei saanutkaan Cannesin elokuvajuhlien pääpalkintoa, Kulusta palmua. "Sääli, Kultainen palmu olisi varmasti tehnyt Kaurismäen tunnetuksi myös elokuvapiirien ulkopuolella. Täsmennettäköön, että Mies vailla menneisyyttä on huomattava suuren yleisön elokuva", kirjoitti *Libération*. Kaurismäki sai tyytyä toiseksi parhaaseen palkintoon, Grand prix du juryyn, **Roman Polanskin** *The Pianist* -elokuvan saadessa pääpalkinnon.

Valintaa luonnehdittiin *Le Figarossa* emotionaaliseksi ja poliittiseksi. *Libérationin* mukaan David Lynchin johtama jury "valitsi eri osapuolten kannalta tyydyttävimmän ratkaisun". "Kati Outisen oikeutettu valinta parhaaksi naisnäyttelijäksi ikimuistettavana Irmana on paradoksaalinen lohdutuspalkinto Aki Kaurismäelle", lehti kirjoitti. Kaurismäki ja Mies vailla menneisyyttä keräsi runsaasti kehuja ja positiivista julkisuutta niin Ranskan lehdistössä kuin mediasa yleensä. Ainoastaan ohjaajan tapa suoriutua perinteeksi muodostuneesta festivaalipalatsin portaiden noususta herätti hienoista ihmetystä. Päälehdissä ei tosin ollut mainintoja Kaurismäen käytöksestä palkintojenjakopäivänä.

Mies vailla menneisyyttä -elokuvan ensi-ilta sai loistavan vastaanoton mediassa. Se pääsi erittäin hyvin esille paitsi suurimmissa päivälehdissä myös aluelehdissä, viikkolehdissä ja muussa mediassa. Se sai viikon ensi-illoista eniten palstatilaa syrjäyttäen muiden muassa **Al Pacinon** ja **Robin Williamsin** *In-somnia*-elokuvan. Paljon kuvia sisältäneet pitkät artikkelit ja haastattelut ylistivät elokuvaa ja ohjaajaa ja muistuttivat myös elokuvan menestyksestä Cannesin festivaaleilla.

"Mestari-teos", otsikoi *Le Figaron* kriitikko ylistävän arvionsa Kaurismäen elokuvasta. "Ei ole toista Aki Kaurismäen kaltaista elokuvaohjaajaa", kirjoitti *Le Monde*, joka käsittelee Kaurismäen elokuvaa paitsi kokosivun artikkelissa ja haastattelussa kulttuurisivuillaan, myös viikkoliitteessään. *Elle*-lehden toimittaja kirjoitti, että vaikka hän ei yleensä halua pakottaa ihmisiä tekemään mitään, niin tällä kertaa hänen on pakko pyytää lukijoita katsomaan Kaurismäen uusin elokuva, joka on "kaunein, puhtain, vaatimattomin, pohjoismaisin, armeliain, ylevin, herkin elokuva tänä vuonna".

Kriitikot olivat erityisen ihastuneita elokuvan väreihin ja ääniin. *Le Figaron* mukaan "koskaan ei Suomalaisen (Aki Kaurismäen) erityinen ja puoleensa vetävä kuva- ja äänimaailma ole vaikuttanut niin valmiilta kuin tässä kirkkaassa pienessä jalokivessä, joka on synkkä ja hellä, ironinen ja koskettava." "Katsokaa Kati Outisen kasvoja... kuunnelkaa ääniä, hiljaisuutta, Muistatko Monrepos'n -laulua", kirjoitti *Le Monde*. Kyseessä onkin todennäköisesti kaikkien aikojen suurin suomalainen kulttuurimenestys Ranskassa. Elokuvan positiivinen ja inhimillisyyttä korostava sävy sekä kaunis väri- ja äänimaailma tekivät ranskalaisiin kriitikoihin vaikutuksen. Kaurismäestä itsestään lehdissä annettiin hieman eksentrisen, boheemin taiteilijan kuva, joka sopii hyvin yhteen hänen elokuviensa kanssa.

Euro

Euron tullessa vuodenvaihteessa 2001-2002 käyttöön Suomi näkyi hyvin ja näyttävästi kartoilla, televisio-uutisissa ja sanomalehdissä. Pääuutislähetykset, lehtien kannet ja jutut noteerasivat Suomen mukanaolon. Eri euromaita esittelevissä kiertojutuissa Suomen kerrottiin olevan hyvin valmistautunut ja että käytännön siirtyminen sujui Suomessa vaikeuksitta, eikä aiheuttanut suuria ongelmia suomalaisille.

Le Monde économien kannessa Suomi komeili kartalla sinisenä euromaana kun Ruotsi, Tanska ja Britannia erottautuivat punaisella värillä. *Le Monden* kuukausilehdessä selostettiin koko sivulla Suomen eurokolikkojen symboliikan perustuvan maan historiaan ja luontoon. *Libération* julkaisi euroliitteen, jossa kunkin euromaan valta-lehti oli saanut oman aukeaman kertomaan maan siirtymisestä uuteen valuuttaan. Suomesta osallistuja oli *Helsingin Sanomat* pääotsikolla "Euro ennen muita". Sisältö koostui useasta jutusta, joista voidaan erikseen mainita **Olli Kivisen** EU-aiheinen kolumni. *Le Figarossa* raportoitiin, että "Joulupukin maassa kaikki on valmista" ja arvioitiin, että "maa pääsee viimeinkin eroon neuvostoperinnöstä".

Eduskunnan ydinvoimapäätös

Ranskan päälehtien eduskunnan ydinvoimapäätöksestä käyttämä yleissävy oli asiallinen ja uutisoiva. Päätöstä luonnehdittiin murroksena ja käännekohdaksi eurooppalaisessa ydinvoimakeskustelussa. Uutinen kiinnosti *Les Echos'ta* ja *Le Figaroa* erityisesti oman maan näkökulmasta, koska ranskalainen Areva osallistuu tarjouskilpailuun.

Ydinvoiman katovuodet päätymässä

Le Monde omisti 6.6.2002 päivätysssä numerossaan ydinvoimalle kokonaisen sivun, jonka perustana oli

Suomen ratkaisu. Juttu oli myönteissävyinen ja se kehui avoimesti Suomen päätöksen demokraattisuutta. Lehden mielestä Suomen ydinvoimaratkaisua ei voi kuitenkaan pitää geopolittisista erityispiirteistä johtuen esimerkkinä muulle Euroopalle/EU-maille, mutta muut tulevat seuraamaan tarkkaan, miten Suomen uusi reaktori onnistuu teknisesti ja taloudellisesti. "Tietyllä tavalla ydinvoiman katovuodet ovat päättyvässä Helsingin päätöksen myötä." Lehti kertoi ranskalaisen Arevan olevan johtavien tarjoajien joukossa.

"Ydinvoiman uusi armo"

Viikkolehti *Le Point* kirjoitti laajasti Suomen ydinvoimapäätöksestä verrattuna ydinvoiman tilaan muualla maailmassa. Suomen päätöksen eksoottisuus kumottiin tarkastelemalla muissa maissa rakenteilla olevien reaktoreiden määrää. Taistelussa kasvihuoneilmiötä vastaan monien valtioiden todettiin löytävän itsensä vaikean valinnan edestä, tuomareina ydinvoiman ja hiilidioksidin välillä. *Le Point* vieraili Suomessa Finnfactsin kutsusta.

"Suomen naiset uhkaavat vauvalakolla"

Le Figaro kertoi kantansa pakinatyyppisellä palstalla suomalaisten naisten aikeista tehdä vauvalakko. "Sadat suomalaiset naiset uhkaavat lakolla, jollei hallitus hylkää päätöstä viidennen ydinvoimalan rakentamiseksi", lehden kolumnisti kirjoitti. Suomea kuvattiin jutussa alhaisen syntyvyyden maaksi, jossa aurinko paistaa vain vähän.

"Suomen uskallettu ratkaisu"

Talouselämäkirje *Challengesin* mukaan ydinenergian osuus pyritään nostamaan neljänsäkymmeneenkahteen prosenttiin kokonaistuotannosta ja toukokuussa eduskunta tulee lausumaan kantansa viidennen ydinreaktorin rakentamisesta. Ranskassa ja Ruotsissa ydinenergian osuus on Euroopan korkeimpia ja Suomen uusi voimala nostaisi sen tilastoissa heti näiden perään. Aikana jolloin suuntaus on kohti ydinvoiman vähentämistä, Suomessa tehdään "uskallettu ratkaisu", lehti otsikoi.

Suomi pääsi myös ydinvoiman esimerkkimaaksi ydinenergiayhtiö Arevan ilmoituksessa *Le Mondessa*.

Kyseessä oli Arevan erehdyttävästi *Le Monden* sivuja muistuttava nelisivuinen väri-ilmoitus, jossa mainostettiin yhtiön *Alternatives*-lehteä. Ilmoituksen viimeinen sivu esitteli Suomen päätöstä rakentaa viides ydinvoimala erittäin näkyvästi. Suomea koskevan ilmoituksen otsikko oli "La Finlande, un exemple à suivre?"

Talousmenestys

Talouselämästä oli runsaasti artikkeleita eri aihepiireistä. *Le Monde* raportoi suomalaisen työelämän kulttuurivallankumouksesta ja Nokian yhä jatkuvasta voittokulusta erityisesti korostaen yhtiön suomalaisuutta. **Jorma Ollilasta** piirrettiin monivivahteinen henkilökuva jättiyrityksen keulahahmona. *Le Figaro* käsitteli Suomen vahvaa asemaa Baltian maiden ja Venäjän markkinoilla. Valtiovarainministeri **Sauli Niinistön** haastattelu selvensi Suomen ja Venäjän suhteiden kehittymistä ja Suomen erikoisasemaa Venäjän-asiantuntijana. Ranskan tärkeimmän talouslehden *Les Echos'n* viikonloppuliite kirjoitti Suomen erittäin aktiivisesta tutkimus- ja innovaatiopolitiikasta, joka on mahdollistanut muutamassa kymmenessä vuodessa siirtymisen perinteisiltä teollisuudenaloilta modernin teknologian aloille. Esimerkkeinä käytettiin Nokiasa ja bioteknologioteollisuutta.

Kolme merkittävää ranskalaista aluelehteä, *La Montagne*, *l'Est-Républicain* ja *Dernières Nouvelles d'Alsace* julkaisivat laajat reportaasit Suomesta. Lehdet kertoivat Suomen taloudellisesta menestyksestä maailman markkinoilla sekä myös Lapista kiintoisana matkailukohteena. Nokia on ilmiö, joka kiinnostaa ja lehdet nimesivätkin yhtiön Suomen johtotähdiksi. Lehdet ylistävät Suomea ja suomalaisia ja kertovat heidän olevan dynamiisia ja kielitaitoisia. Suomen kerrotaan liittyneen viimeisten joukossa EU:hun, mutta se ei ole myöhästynyt junasta, vaan on jo ottanut euron käyttöön, ainoana Pohjoismaana. *La Montagne* pitää Suomea tasa-arvoisuuden esimerkkimaana ja kertoo presidentti **Tarja Halosen** olevan vaatimaton henkilö. *Dernières Nouvelles d'Alsace* kertoo Suomen tulevasta eläkebuumista, suomalaisesta melankoliasta sekä todellisuudentunnosta: "Suomalaiset eivät usko joulupukkiin". Finnfacts ja Pariisin -suurlähetystö osallistuivat kaikkien yllämainittujen talousjuttujen järjestelyihin.

Alvar Aallon Maison Carré

Le Figaro totesi "suuren suomalaisen arkkitehdin" **Alvar Aallon** suunnitteleman ja syksyllä Pariisin lähistöllä myyntiin tulleen yksityistalon Maison Carrén olevan "esteettisesti uniikki".

Myös *Le Monde* ylistää taloa. "Se on ainoa Ranskassa oleva todistuskappale tämän humanin arkkitehdin mestarillisesta tilan ja muotojen käytöstä. Hän jätti moderniin rakennustaiteeseen samettisen kädenjälkensä."

Myyrmäen pommi-isku

Myyrmäen pommi-isku nousi Ranskassa nopeasti otsikoihin. Varsinkin radio ja televisio raportoivat

uutisesta heti ja se pysyi median yhtenä pääaiheena koko tapahtumaviikonlopun. Räjähdyksen uutisoitiin aluksi mahdollisena terroristi-iskuna, mutta jo seuraavana päivänä oli selvää, että kyseessä oli yhden henkilön tekemä rikos. Terroristi-epäilyjen siteerauslähteenä käytettiin useimmiten pääministeri **Paavo Lipposta**. Media kertoi pommi-iskun järkyttäneen koko Suomen kansan. *Libération* otsikoi: "Helsinki shokkitilassa verisen attentaatin jälkeen." Räjähdyksen mainittiin Suomen tuhoisimpana siviiliväestöön kohdistuneena iskuna sitten toisen maailmansodan. Useimmat uutisjutut olivat ranskalaismedian Tukholman-kirjeenvaihtajilta tai uutistoimisto Afp:lta. Presidentti **Jacques Chirac** Suomeen lähettämät surunvalittelut huomioitiin uutisissa tarkasti.

Muita aiheita

Karjala

"Suomalaiset kaihoavat Karjalaansa", otsikoi *Libération* Karjalasta kertovan lähes kokosivun juttunsa. Neljän viidestä suomalaisesta todetaan vastustavan Karjalan palautusta, sen infrastruktuurin ollessa huonossa kunnossa ja 300 000 venäläisen, ukrainalaisen, valkovenäläisen ja keskiaasialaisen nykyään asuessa alueella. Lehti siteerasi ahkerasti Karjalan palauttamista puolustavia **Martti Siirala** ja **Jukka Seppistä** ja laskee 11,5 prosenttia suomalaisista olevan karjalaisten jälkeläisiä.

Tango

Valtakunnallinen päivälehti *Libération* julkaisi 15.11.2002 laajan reportaasin suomalaisesta tangosta. Näyttävää aukeaman juttua peitti kuva kesän 2002 tangokuninkaasta, **Mikko Kilkkisestä**, joka seitsemäntoistavuotiaana on tähän asti nuorin kruunattu, lehti kertoi. Mukana on myös kuva tangoa tanssivista suomalaisista. Suomalaista tangoa pidetään hyvin sotilaallisena verrattuna argentiinalaisten improvisaatioon. Artikkelin kirjoittaja, **Sara Roumette**, osallistui viime kesänä ulkoministeriön lehdistö- ja kulttuuriosaston Helsingissä järjestämälle Foreign Correspondents -kurssille.

Koulujärjestelmä

Yksi laajalevikkisimmistä naistenlehdistä, *Elle*, raportoi suomalaisen koulujärjestelmän tasa-arvoisuudesta ja esitteli taustoja Suomen järjestelmälle, joka OECD:n tekemässä kansainvälisessä kouluvertailussa sai huipputuokset.

Rovaniemi ja joulupukin markkinointi

Le Figaro julkaisi *Entreprises*-liitteessään aukeaman kokoisen artikkelin Rovaniemestä, joka on julistanut itse itsensä "joulupukin kyläksi". Lehden toimittaja kävi Rovaniemellä tutustumassa suomalaisen joulupukkiin ja joulupukin ympärillä pyörivään paikalliseen elinkeinoelämään. Hänen mielestään Rovaniemi on todiste siitä, että Suomessa menestyvät muutkin kuin vain Nokia. Ainoa mikä Rovaniemeltä puuttuu, on sellainen manageri, joka veisi kehitystä rajusti eteenpäin, **Jean-Claude Killyn** malliin.

Turismiaiheet näkyivät erityisen hyvin naistenlehdissä, kuten *Madame Figarossa*. *Figaro Magazinessa* oli joulupukin imaginäärinen haastattelu, jossa joulupukin todettiin yksiselitteisesti olevan kotoisin Napapiirin Korvatunturilta.

Formula- ja rallikuskit näkyivät lehtien palstoilla ja otsikoissa perinteiseen tapaan. **Kimi Räikkösestä** tehtiin henkilökuvia, joista kaikki eivät olleet mairittelevia.

S a k s a

Saksan median raportointi Suomea koskevista aiheista oli vuonna 2002 erittäin vilkasta. Pelkästään joulukuun aikana tekstejä oli päälehdissä noin 70 kappaletta. Tärkein ansio Suomi-kirjoittelusta kuuluu Suomen teineille, jotka pärjäsivät kansainvälisessä oppimisvertailussa loistavasti. Voi sanoa, että suomalaiset 15-vuotiaat, heidän opettajansa ja koko koulutusjärjestelmä onnistuivat kirkastamaan Suomi-kuvaa ennennäkemättömällä tavalla. Kiinnostuksen taustalla oli saksalaisten nuorten huono menestys PISA-tutkimuksessa ja myös Unicefin tekemässä vertailussa. Kirjoittelua oli niin paljon, että sekä television keskusteluohjelmissa että joissain lehdissä aihe alkoi jo puuduttaa toimittajia. *Die Welt* kirjoitti 18.6.2002, että "pyhinvaellusmatkoja Suomeen on tehty jo riittävästi".

Aki Kaurismäki, joka aikoinaan aloitti kansainvälisen uransa Berliinissä, sai tietenkin paljon julkisuutta Mies vailla menneisyyttä -elokuvansa ansiosta. Hänen päätöksensä olla osallistumatta New Yorkin filmifestivaaleille noteerattiin kaikissa päälehdissä ja kannanottoa pidettiin myönteisen rohkeana. Pääministeri **Paavo Lipposen** avaama Jugend-taiteen näyttely Berliinissä huomioitiin myös näyttävästi, ja vierailun yhteydessä pääministeri Lipposen haastatteluja julkaistiin useissa lehdissä. Näyttelyn avajaisiin julkaistiin kahdeksansivuinen Suomi-liite Berliinin päälehdessä *Tagesspiegel*issä.

Muiden muassa arvostettu *Frankfurter Allgemeine Zeitung* (FAZ) kirjoitti ihailevaan sävyyn Suomen avoi-

muudesta ja siitä, ettei maassa juuri tunneta korrup-tiota. Vuodesta toiseen Suomi pysyy kahden puhtaim-man joukossa *Transparency International* korruptiosel-vityksessä Saksan liukuessa alemmas.

Suomen ydinvoimapäätös uutisoitiin asiallisesti sekä lehdissä että sähköisissä viestimissä, vaikka Sak-sa on päättänyt luopua ydinvoimasta. FAZ toteaa Suomen haluavan ydinvoiman lisärakentamisella irti Venäjältä ja samalla lähemmäs länttä. *Handelsblatt* puolestaan toteaa, että suomalaiset ovat järkeviä, tuloshakuisia päättäjiä, jotka antavat ydinvoimarat-kaisun myötä säsäyksen rehellisemmälle ympäristön-suojelu- ja energiakeskustelulle. Vihreiden eroaminen hallituksesta uutisoitiin lyhyesti.

Metsäpolitiikka esillä

Loppuvuodesta Suomen metsäpolitiikka nousi uuti-seksi kahdessa lehdessä Greenpeacen vaadittua niin sanottujen vanhojen metsien hakkuiden keskeyttä-mistä Pohjois-Suomessa. FAZ toteaa, että Suomen metsäteollisuus ja ympäristöjärjestöt eivät pysty kes-kenään vuoropuheluun.

Sähköisten viestimien jutunteko Suomesta jatkui kiitettävällä intensiivisyydellä. Suurimpia yksittäisiä projekteja oli *Arten* tunnin pituinen osittain suora lä-hetys Helsingistä. Saksan ainoa valtakunnallinen ra-

dioasema teki niinikään tunnin pituisen ohjelman Suomen kehittymisestä telekommunikaation edellä-kävijämaaksi. Saksan tärkeimmän televisiokanavan ARD:n *Europamagazin* teki reportaaseja suomalaises-ta koulujärjestelmästä sekä Lapin sodassa mukana olleesta lääkäristä. Myös *Süddeutsche Zeitung* julkaisi artikkelin Lapin sodasta ja Suomessa esitetyistä aja-tuksista sotakorvausten vaatimisesta Saksalta. Suur-lähtetilas **Leif Fagernäsiä** haastateltiin useasti ja hän oli mukana muun muassa lukuisissa radio-ohjelmissa.

Taloussivuilla Nokia ei tänäkään vuonna luonnol-lisesti jäänyt huomiotta. Valtamedia seurasi tiivisti Nokian kehitystä **Linus Torvalds** pääsi otsikoihin kun liittopäivät valitsi uudeksi tietokonejärjestelmäksi Linuxin. Tämän lisäksi UMTS-lupien jälkimainingit olivat esillä kuten QUAM-yhtiön (Soneran ja Telefo-nican yhteisyritys) vetäytyminen Saksasta.

Vuoden 2002 ylivoimaisesti näkyvin tapahtuma Pohjois-Saksassa oli **Harry Harkimon** Areenan val-mistuminen Hampurissa. Lehdistössä hehkutettiin ennen kaikkea määrätietoista toimintaa, joka mah-dollisesti hallin valmistumisen van 16 kuukaudessa ilman yhteiskunnan rahoitusta. Rakennusvaiheita oli edeltänyt lähes 40 vuotta kestänyt jahkaaminen. Sekä *Lübecker Nachrichten* että *Kieler Nachrichten* julkaisivat Suomea käsittelevät matkailululitteen.

Liittopäivät valitsi Linuxin

Muu Eurooppa

Bulgaria

Edustuston kirjattua satakunta Bulgariassa vuoden 2002 aikana julkaistua Suomea koskenutta lehtiartikkelia ja Suomen oltua eri muodoissa esillä myös Bulgarian radio- ja televisioasemien ohjelmissa, tuloksena on, että Suomi on ollut esillä normaalilla tavalla. Lehtien harvalukuiset ulkomaalaiset kirjeenvaihtajat on sijoitettu eurooppalaisiin metropoleihin ja Suomea koskevan aineiston lähteinä ovat tavallisesti kansainväliset tietotoimistot ja lehdet. Edustuston lehdille, radiolle ja televisiolle toimittamaa aineistoa on julkaistu.

Keskeiset esillä olleet teemat ovat Suomen EU-jäsenyys, Nokia ja Suomen talous. Lisäksi ajankohtaista ydinvoimalateemaa on käsitelty tiedotusvälineissä. Suomalaisia Nato-kannanottoja on lainattu ahkeraan. 2002 vuoden ulkoministeri **Erkki Tuomiojan** vierailu tuli noteeratuksi tarkkaan muun muassa ministerin kahden julkaistun haastattelun muodossa. Kulttuurin alalla ovat olleet esillä elokuvaohjaaja **Aki Kaurismäki** ja **Mika Waltari** hänen romaaninsa uusintapainoksen yhteydessä. Formula-ajaja **Kimi Räikköstä** on istutettu **Mika Häkkisen** vaatteisiin ja suomalaisten urheilijoiden saavutuksia on noteerattu myös muista lajeista. Suomea koskevien irrallisten uutisten kirjo on ulottunut Helsingissä järjestetystä tangofestivaalista suomalaisen ministerin isyyslomaan.

EU:n aktiivinen jäsen

Suomen EU-jäsenyys on ollut huomion kohteena ulkoministeri **Tuomiojan** lokakuussa 2002 tekemän vierailun yhteydessä. Artikkeleissa on kyselty kehittyneen Suomen menestyksen salaisuutta. Vastauksissa on korostettu niin suomalaisen teollisuuden panostusta tutkimukseen ja maan koulutusjärjestelmää kuin laajemmassa mielessä korkeatasoista lainsäädäntöä ja sen toimeenpanoa ja ylipäätään maan yhteiskunnallista toimivuutta. *Standart*-lehden maaliskuussa julkaisemassa Viroa koskevassa artikkelissa Suomi esitellään esimerkkinä Virolle. Suomen sijoittuminen maailman ykköseksi korruption puuttumisen osalta on noteerattu laajalti lehdistössä.

Yksittäisiä suomalaisia kannanottoja on lainattu koskien muun muassa konventin työtä ja pienten maiden väheneväksi pelättyä roolia unionissa. Lähdekohta on ollut nimenomaisesti asioiden tarkastelu pienen jäsenmaan näkökulmasta.

Nato-lausuntojen tarkka kirjaus

Bulgarian vuoden lopussa saaman Nato-jäsenyyskutsun huomioonottaen Bulgarian tiedotusvälineet ovat ymmärrettävästi osoittaneet huomiota myös muiden maiden Nato-kantoja. Suomen osalta on lainattu pääministeri **Paavo Lipposen** lausuntoa Suomen ulkopoliittikan edelleen voimassa olevista peruseriaateista - sotilaallisesta liittoutumattomuudesta ja itsenäisestä puolustuksesta. Samalla on viitattu puolustusministeri **Jan-Erik Enestamin** lausuntoihin, joissa hän toteaa, että jos Ruotsi liittyy Natoon, Suomen tulisi seurata perässä. Samansuuntaisia kannanottoja on lainattu pitkin vuotta, esimerkiksi pääministerin lausuntoa syyskuun lopulta, jonka mukaan Nato-jäsenyys ei tällä hetkellä ole ajankohtainen ja että keskustelu mahdollisesta kansanäänestyksestä on ennenaikaista. Samassa yhteydessä mainitaan jälleen puolustusministeri Enestamin kommentti, jonka mukaan Suomi on menossa kohti Nato-jäsenyyttä. Presidentti **Tarja Halosen** joulukuista lausuntoa asiasta, jonka mukaan suomalaisten enemmistö on Natoon liittymistä vastaan, lainataan useammasakin lehdestä.

Yksittäiset Nato-lausunnot on kirjattu, kun taas taustaa ja selitystä Suomen asennoitumiselle on annettu lähinnä ulkoministeri Tuomiojan vierailun yhteydessä julkaistussa materiaalissa. Mainitussa presidentti Halosen lausuntoa koskevissa uutisissa on todettu Suomen, Naton ja EU:n välinen yhteistyö.

Ydinvoima

Bulgarialaisen Kozloduin ydinvoimalan oltua keskeisesti esillä maan lehdistössä koko vuoden ajan, on media ollut kiinnostunut myös Suomen ydinvoimaloista ja suomalaisesta ydinvoimapolitiikasta. Media on myös viitannut Suomessa tehtyihin mielipidetiedusteluihin, jotka liittyvät ydinvoiman kannatukseen. Lehdistä huomioitiin myös pääministeri Lipposen antama haastattelu englantilaiselle lehdelle. Suomen pyrkimys erilaisten energialähteiden, ydinvoima mukaan luettuna, tasapainoiseen hyväksikäyttöön tuotiin esille eräiden lehtien vetäessä suuria otsikoita pääministerin kommentteista eräiden EU-jäsenmaiden ydinvoimapolitiikkaan liittyen. Eräät lehdet herkkittelivät tässä yhteydessä: "EU:ta syytetään energia-imperialismista" - ja "Pääministeri Lipponen - Euroopan ydinvoimakapinoitsija". Eduskunnan periaatteellinen päätös uuden ydinvoimalan rakentamisesta pantiin merkille useammasakin lehdestä.

Nokia talouden kuvastajana

Lehtien kestoteemanana Suomen talouteen liittyen on ollut high tech -teema. Soneran ja Telian fuusio on noteerattu. Nokia on ollut jatkuvasti esillä mediassa. Artikkeleissa on käsitelty yhtiön asemaa maailmanmarkkinoilla, kilpailua muiden laitevalmistajien kanssa, yhtiön toimintoja vaikkapa Kiinassa tai kolmannen sukupolven järjestelmien kehittelyä koskevien monilukuisten artikkeleiden muodossa. Nokian roolia Suomen taloudessa on käsitelty esittämällä yhtiön prosenttiosuudet maan ulkomaankaupassa ja budjettituloissa. Nokiaa ja Ericssonia vertailevassa *Banker*-talouslehden artikkelissa "Skandinaavinen kaksintaistelu" (9-15.3.2002) analysoidaan syitä suomalaisen yhtiön menestykseen nimenomaan laite-toimittajana. Lehdet ovat noteeranneet yhtiön osallistumisen Tetra-viranomaiskommunikaatiojärjestelmän rakentamiseen Bulgariassa.

Erikseen on mainittava Nokian tuote-esittelyt lehdistössä, joita on ollut kymmeniä, ellei satoja. Yhtiön viime vuonna lanseeraamat uudet mallit, erityisesti kamerapuhelinmallit, titaanikuorilla varustettu malli, "Nokian värikkääksi tulevaisuudeksi" ristitty 6610-puhelin, uuden 3G-sukupolven tekniikkaa edustava 6650-malli samoin kuin "tavalliset" uudet mallit on esitelty tarkkaan ja useaan otteeseen. Esimerkkinä mielenkiinnosta yhtiön tuotekehittelyä kohtaan todettakoon sen Aasian markkinoille tarkoittaman J-NM02 -mallin seikkaperäinen esittely useassakin maan lehdessä.

Kaurismäki, Waltari, Carpelan

Suomalaista kulttuuria bulgarialaisessa lehdistössä ovat vuoden aikana edustaneet muun muassa elokuvaohjaaja Aki Kaurismäen esittelyt sekä Mika Waltarin kahdenkin romaanin esilletulo - Sinuhen uusi painos ja Turms kuolematon -romaanin ensiesittely bulgarialaiselle lukijalle.

Kapital-lehden toukokuuisessa laajassa katsauksessa Kaurismäkeä, "napapiirin profeettaa", luonnehditaan riippumattoman eurooppalaisen elokuvan johtavaksi hahmoksi. Kaurismäen elokuvista, niiden taustalla olevasta ohjaajan "pienstä ihmistä", nykyihmisen toivottomuutta, ohjaajan realismia, "askeettista estetiä" heijastavista konseptioista, filmien synthyistoriasta, ohjaajan käyttämistä näyttelijöistä annetaan yksityiskohtainen kuvaus - ohjaajan omalla suulla.

Mika Waltarin romaanien ilmestymisen yhteydessä on palautettu mieleen tekijän kirjailijankuvaa laajemminkin ja todettu hänen saaneen kestävänsä sijan psykologisen historiallisen romaanin luoja. Waltarin historiallinen asiantuntemus pannaan merkille uudemman kerran.

Bo Carpelanin romaanin *Benjamins bok* bulgarialainen käännös on saanut esittelynsä lehdistössä.

Häkkisestä Räikköseen

Edellisen vuoden lehdistösuosikin Häkkisen poistuttua ainakin tilapäisesti näyttämöltä on hänen vaatteitaan pyritty sovittamaan hänen seuraajansa Kimi Räikkösen ylle, josta on ilmestynyt useita uutisia ja myös pari varsinaista artikkelia. **Marcus Grönholmin** menestykset ralliajajana on noteerattu. Vaikka hiihtourheilu ei Bulgariassa ole yhtä suosittua kuin pohjoismaissa, on suomalaiset menestykset myös tällä sektorilla pantu merkille. Malesiassa järjestetystä maailman vahvimman miehen kilpailusta lehdet ovat julkaisseet kuorma-autoa vetävän suomalaisen jättiläisen kuvan.

Ministeri koti-isänä

Suomen sosiaalisektoria on esitelty esimerkkien valossa: *Trud*-lehti julkaisi lokakuussa ministeri **Ville Itälän** isyyslomaa käsittelevän jutun. Yhä useampien suomalaisten miesten todetaan käyttävän oikeuttaan "vaippojen vaihtamiseen" eivätkä poliitikot tee säännöstä poikkeusta. Itälän lisäksi esimerkkinä tuodaan esille tätä oikeutta jo kaksi kertaa hyväksikäyttäneet pääministeri Lipponen.

Jugoslavia

Suomea koskevat uutiset Jugoslavian/Serbian tiedotusvälineissä voidaan jakaa viiteen osa-alueeseen: poliittisiin, kulttuuria koskeviin, teknologian uutisiin, urheiluun ja Suomen tukemiin avustusprojekteihin. Kuudennen ryhmän muodostavat eri alojen pikk uutiset, jotka ovat uutistoimistoilta lainattuja.

Politiikkaa sivuavat uutiset

Alkuvuoden huomattavin Suomi-teema oli kiistanalaisen, itseään toimittajaksi kutsuneen Serbiasta kotoisin olevan **Zoran Topencarevicin** lausunnot ja haastattelut *Helsingin Sanomissa* ja *Hufvudstadsbladetissa*. Koska Topencarevic väitti omaavansa tietoa kahdesta eniten Serbiassa spekulointia herättäneestä, vieläkin selvittämättömästä murhasta (toimittaja **Slavko Curuvija** ja Serbian entinen presidentti **Ivan Stambolic**) hänen sensaatiomaiset lausuntonsa kantautuivat helposti Suomesta Jugoslaviaan asti. Topencarevicin epämääräistä menneisyyttä ja henkilökuva tutkittiin lehdistössä ahkerasti noin viikon verran. Kohu vaiken pian, kun tultiin siihen johtopää-

tökseen, että hänen lausuntojensa tarkoituksena oli herättää sensaatiota. Motiivina oli jokin muu kuin tietojen janoaminen murhien selvittämiseksi.

Milosevicin oikeudenkäynnin edettyä Kosovon tapahtumien selvittelyyn saakka tuli tiedotusvälineissä pinnalle pommitusten jälkeinen kestoteema - kiistanalainen tapaus Racak, jonka katsotaan suoraan johtaneen päätökseen Jugoslavian pommittamisesta keväällä 1999. Koska useat Haagin sotarikostuomioistuimen todistajista puhuivat seikkaperäisesti Racakin tapahtumista, tämä osa Milosevicin oikeudenkäyntiä oli usein esillä julkisuudessa. Tässä yhteydessä esille tuli jatkuvasti **Helena Rannan** johtama patologitiimin työskentely, heidän laatima raportti sekä Helena Rannan pitämä lehdistökonferenssi Pristinassa.

Jugoslavian ulkoministeri **Goran Svilanovicin** helmikuussa 2002 suorittamaan Suomen vierailuun liittyen lehdistössä esiintyi Suomea koskevia uutisia.

Suomalaiset KFOR-joukot mainittiin muutaman kerran Kosovoa koskevissa reportaaseissa.

Kulttuuri

Useita suomalaisia taitelijoita esiintyi vuoden aikana Belgradissa. Kaikki saivat hyvin myönteisiä arvosteluja ja paljon haastatteluja. Erityisesti pianisti **Henri Zigfridsonin** konsertti huomioitiin lehdistössä. Kapellimestari ja viulisti **Jan Söderblomin** konsertti Belgradin jousiorkesterin kanssa huomioitiin radiossa ja televisiossa ja sai paljon palstatilaa lehdistössä. Tekno-saksofonisti **Jimi Tenorin** ja tanssitaiteilija **Paula Tuovisen** esiintymiset saivat myös myönteiset arvostelut. Nuorisolehdestä kirjoitettiin myönteinen artikkeli Cleaning Women -yhtyeestä.

Teknologia

Teknologian alalta suurinta huomiota kiinnitettiin Nokiaan. **Jorma Ollilaa** koskevia artikkeleita oli useita. Samoin lehdistössä esiteltiin tiheään Nokian uusia kännykkämalleja. *Borba*-lehti kysyikin otsikossaan, onko Suomi muodostunut Nokia-landiksi?

Urheilu

Suomalainen jalkapallo oli usein esillä 2002 vuoden aikana, koska suomalaiset ja jugoslavialaiset joukkueet kohtasivat useamman kerran. Lehdistö myönsi, että suomalaisista on tullut vakavasti otettavia vastustajia. Varsinkin syksyllä pidetty Euroopan mestaruuskarsintaottelu, jossa Suomi oli ylivoimainen ensimmäisellä puoliajalla, mutta hävisi kuitenkin toisella jaksolla sai jugoslavialaiset urheilutoimittajat pelästymään "taivaallisten hyppääjien" taitoja. Suo-

*Onko Suomi Nokialand ?
(Borba, Jugoslavia)*

malaisten pelaamista ensimmäisellä puoliajalla kuvattiin suorastaan hurmiomaisesti tarkoituksena ilmeisesti antaa kunnon läksytys omille pelaajille. Lehdistö seurasi myös tiiviisti Formula-ajoja, jääkiekkoa ja mäkihyppyjä, jossa suomalaisten hyvät saavutukset tulivat usein esille. Helsingin olympialaisten 50-vuotispäivän kunniaksi *Politika* kirjoitti artikkelin olympialaisia muistellen erityisesti niitä lajeja, joihin jugoslaavit olivat osallistuneet.

Urheilu-uutisiin voitaisiin ottaa mukaan myös Euroopan Autottoman päivän -tempaus Belgradissa, missä polkupyöräilevää Suomen suurlähettiläs **Anna-Maija Korpea** kuvattiin ahkerasti.

Projektit

Suomen hallituksen 3,5 miljoonan euron avustuskoulutusta sekä ympäristönsuojelua koskevan lainsäädännön kehittämiseen Jugoslaviassa sai lehdistössä suurta huomiota. Suomen koululaitos mainittiin muutenkin useissa koulutusta käsittelevissä artikkeleissa poikkeuksetta erittäin kiittävässä valossa ja moneen kertaan tuotiin esille PISA-tutkimuksen tulokset, joiden mukaan Suomen koululaitos on aivan eurooppalaisen kehityksen kärjessä. Koska jugoslavialaista opettajakoulutusta ryhdytään kehittämään ulkomaisten asiantuntijoiden ja varojen voimin, lehdet kertoivat suomalaisesta mallista, jota pidettiin esikuvana. Jugoslavialaiset opettajat suorittavat myös tutustumismatkoja Suomeen.

Paikallislehdistö

Serbialainen paikallislehdistö kuten myös sähköinen media seurasi tarkasti suurlähetystön edustajien suorittamia matkoja pääkaupungin ulkopuolelle, ja antoi hyvin myönteistä palautetta. Suurlähetystöstä tehtiin projektitarkastusmatkoja paikallisen yhteistyön määrärahan kohteisiin, jolloin Suomi tuli hyvin esille avustajamaana. Tällaisia paikalliskohteita olivat muun muassa Majdanpek, Obrenovac ja Smederevo. Obrenovacin suomenkielinen koulu pitkäaikaisen Suomen tuntijan ja Suomen ystävän **Cedomir Cvetkovicin** johtamana sai myönteistä huomiota.

Henkilöhaastattelut

Suurlähettiläs **Hannu Mäntyvaaran** läksiäisvierailu huomioitiin hyvin Montenegrossa, samoin hänen kanssaan tehtiin laajoja haastatteluita Serbiassa muun muassa *Danas*-lehdessä ja Obrenovacin paikallistelevisiossa. Samoin suurlähettiläs **Anna-Maija Korven** tutustumisvierailu Montenegroon huomioitiin kaikissa montenegrolaisissa lehdissä. Uutistomistojen uutisista monissa mainittiin Suomi muiden EU-maiden joukossa. Varsinkin *Politika* käsitteli usein EU-asioita, etenkin taloutta. Yleisesti ottaen Suomesta kirjoitettiin saman verran kuin aikaisempina vuosina. Koska jugoslavialaiset lehtimiehet eivät tehneet matkoja Suomeen, laajempi suomalaisten teemojen käsittely jäi puuttumaan. Suomea koskevien uutisten sävy oli lähes kauttaaltaan myönteistä ja niissä annettiin kuva rauhallisesta, hyvinvoivasta ja teknologisesti korkeatasoisesta maasta.

Kroatia

Suomi mainitaan Kroatiassa nykyään yllättävän useissa yhteyksissä jonkinlaisena mallimaana. Vuonna 2002 tähän antoi erityisesti lisäpontta erilaiset kansainväliset vertailut, joiden ansiosta Suomi esitettiin kilpailukykyisenä ja vähiten korruptoituneena maana.

Politiikka

Puhemies **Riitta Uosukaisen** ja työministeri **Tarja Filatovin** vierailut Kroatiaan syyskuussa ja marraskuussa sekä pääministeri Ivice Racanin vierailu Suomeen toukokuussa huomioitiin tavanomaisella tavalla. Kroatian lehdistö seurasi Racanin päivää aikaisemmin tekemää vierailua Ruotsiin kuitenkin huomattavasti Suomen vierailua tarkemmin.

Myyrmannin pommi-isku huomioitiin tavallisen uutisen tapaan.

Suomen suurlähettilään vaihtuminen Kroatiassa ja uuden suurlähettilään **Ilpo Mannisen** kohteliaisuuskäynnit huomioitiin pienin uutisin. Suurlähettilään maakuntamatka Splitiin sai paikallistasolla jo varsin paljon huomiota.

Kulttuuri ja tiede

Suomalaista uutta arkkitehtuuria esittelevä ja maan suurissa kaupungeissa kiertänyt **Pekka Tiaisen** valokuvanäyttely huomioitiin laajasti sekä valtakunnallisessa että maakuntalehdistössä. Artikkeleissa viitattiin korkeatasoisen suomalaisen arkkitehtuurin pitkiin perinteisiin ja mainittiin myös **Alvar Aalto**, **Eliel Saarinen**, **Wivi Lönn** ja **Reima Pietilä**.

Aki Kaurismäen elokuvasta *Mies vailla menneisyyttä* kirjoitettiin runsaasti ja hänen todettiin todella ansainneen palkintonsa.

Helsingin yliopiston alaisen Kristiina-instituutin vierailu Zagrebin naistutkimuskeskuksessa sai aikaan laajan artikkelin naistutkimuksesta sekä Kristiina-instituutin perustamisesta ja toiminnasta Kroatian suurimman päivälehdessä, *Vecernji Listin*, lauantaillitteessä.

Joulu

Suomalaisen joulupukin vierailu Kroatiaan joulukuussa oli suuri mediatapahtuma. Joulupukin tulosta puhuttiin jo päivää ennen vierailua. Zagrebin lisäksi joulupukki vieraili Rijekassa, Zadarissa ja Bjelovarissa. Kroatiassa tiedetään, että joulupukki on kotoisin Suomesta ja kaikissa yhteyksissä hänet mainittiinkin aidoksi ja alkuperäiseksi, Suomen Lapista saapuvaksi joulupukiksi. Zagrebissa vierailu oli Pyhän Nikolain päivänä 6.12.. Useat katolisen kirkon papit pahoittelivat vierailun kaupallista luonnetta ja erityisesti kyseisen ajankohdan valitsemista sillä perusteella, että joulupukki on legenda - kun taas Pyhä Nikolai ei ole. Tästä alkoikin sitten yleinen keskustelu siitä, kuka oikeastaan tuo lapsille lahjat jouluna. Joulupukin vierailun jälkeen *Arena*-aikakausilehti haastatteli suurlähetystön lähetystösihteerä puolisoineen suomalaisista joulunviettotavoista. Lähetystösihteerä esiintyi myös Kroatian television nuorten ohjelmassa teemalla "Missä joulupukki asuu?"

Juuri ennen joulupukin vierailua 11-vuotias kroatialainen **Stefani Strunjak** oli jälleen kerran julkisuudessa voitettuaan pääpalkinnon **Kalle Päätalo**-instituutin järjestämän satukirjoituskilpailun esperantonkielisessä sarjassa joulupukkiaiheisella sadullaan. Stefani on osallistunut kilpailuun myös kahtena aikaisempina vuonna ja saanut molemmilla kerroilla jonkin palkinnon.

Suomalainen teollisuus investoi Latviaan

Talous

Lehtien palstoilla huomioitiin Kroatiassa tunnettuihin suomalaisiin suuryrityksiin liittyvät talousuutiset. Puuteollisuuden ammattilehdessä oli erikseen artikkeli suomalaisesta puu- ja paperiteollisuudesta. Talouslehdessä oli artikkeli Suomen noususta korkean teknologian kärkimaaksi. Artikkelissa korostettiin Suomen korkeaa investointia koulutukseen.

Matkailu

Suurin päivälehti *Novi List* julkaisi marraskuussa sivun mittaisen artikkelin Suomesta matkailumaana. Kuvituksena oli maisemakuva Helsingistä, Kauppatori, tuohivirsut, sekä hirvivaaraliikennemerkki. Artikkelissa kirjoitettiin Suomen kauniista luonnosta, porojen (tarkoitettiin tosin hirveä) aiheuttamista autokolareista, saunasta ja saunan terveysvaikutuksista, joulupukista, naisten asemasta, uskonnosta ja Helsingin tietynlaisesta slaavilaisesta tunnelmasta ja venäläisestä vaikutuksesta.

Suomi oli neljän sivun aiheena myös matkailu- ja ravintola-alan ammattilehdessä, jonka otsikoissa Suomi mainittiin metsien, porojen, järvien, yöttömän yön, joulupukin, hiihdon ja jääkiekon maana.

Latvia

Latvian median Suomea käsitelleet aiheet olivat vuonna 2002 positiivinen sekoitus vanhaa ja uutta. Vaikka Suomi pohjois- ja lähialueen maana on sinänsä aina ollut kiinnostava uutisoinnin kohde, aiheiden kirjo on tähän asti ollut suppea keskittyen lähinnä Latviaan asettuneisiin suomalaisyrityksiin sekä Suomesta tuleviin virallisiin vierailuihin. Jos Suomea koskevien aiheiden monipuolistumista oli jo havaittavissa vuonna 2001, varsinaisen edistysaskel koettiin vuonna 2002. Tavanomaisten teemojen ohella suomalainen kulttuuri tuli näyttävästi esille Latvian tiedotusvälineissä. Latvialaisen median herääminen EU-kysymyksiin on merkinnyt luonnollista kiinnostusta Suomen kokemuksia kohtaan EU:n jäsenmaana. Tiedonhalua tyydyttivät oivallisesti myös kaksi vuoden aikana toteutunutta toimittajavierailua. Suomen Nato-kannat jaksoivat edelleen kiinnostaa, vaikkakin varsinaisen Nato-kirjoittelun tähänastinen huipenus koettiin vuonna 2001 Latvian oman jäsenyys-hakemuksen ollessa ratkaisuvaiheessa.

Edellisvuosien tapaan ylivoimaisesti eniten sekä latvian- että venäjänkielisessä lehdistössä kirjoitettiin vakiintuneista suomalaisyrityksistä. Suomalaisyritysten sijoitukset Latviassa ovat vuosi vuodelta

kasvaneet, mikä on johtanut lisääntyneeseen kirjoitteluun. Vuonna 2002 mediaa kiinnosti suomalaisyritysten uudet sijoitukset, yritysostot tai niiden kokeamat vastoinkäymiset. Sekä päivä- että talouslehtien kestouutinen oli edelleen Soneran omistaman Lattelekomien ja Latvian valtion välinen kiinteää puhelinverkkoa koskevien puhelinyksinoikeuksien lyhentämistä koskeva kiista ja sen kustannukset. Koska Soneralla on huomattavia omistuksia Latvian matkapuhelinmarkkinoilla, yhtiössä tapahtuneet paljastukset ja Telian ja Soneran välinen fuusiohanke olivat myös perinpohjaisen seurannan kohteena. Uutisointi ei kuitenkaan kohdistunut Suomea tai Soneraa vastaan, vaan aiheista on esitetty sekä negatiivisia että positiivisia argumentteja. Toinen latvialaista mediaa kiinnostanut aihe koskee suomalaisen Metsäliiton ja Latvian valtion Baltic Pulp selluloosatehdashanketta. Erityisesti hankkeen ympäristövaikutukset olivat jatkuvasti esillä julkisuudessa. Paikalliset sahan- ja metsänomistajat toimivat voimakkaana äänitorvena lehdistössä, eikä kirjoittelun lähtökohtana aina ollut objektiivinen journalistinen ote. Tiedotusvälineet raportoivat aika ajoin myös Stockmannin Riian keskustaan tulevasta ostoskeskusrakennushankkeesta sekä Keskon siirroista Latvian päivittäistavarakaupassa. Myös Valion ja Fazerin tuleminen Latvian markkinoille noteerattiin.

Latviankielinen talouslehti *Dienas bizness* on vuodesta 1994 julkaissut vuosittain Suomi-teemanumeron itsenäisyyspäivän tienoilla. Viime vuoden liitteessä (5.12.2002) haastatellaan edellisten vuosien tapaan eri suomalaisyritysten edustajia, suurlähettilästä sekä Finpron toimiston edustajaa. Investointi- ja kauppalakujen lisäksi liitteessä esitellään Latviaan asettuneiden keskeisten yritysten toimintaa. Baltiassa ilmestyvät englanninkielinen *The Baltic Times* julkaisi syyskuussa ensimmäisen koko Baltian kattavan Suomi-liitteen *Finland in the Baltics*. Latvian osalta liitteessä keskitytään Baltic Pulpin, Stockmannin ja Rudus Latvian toiminnan esittelyyn.

Suomen EU-kokemukset

Latvian jäsenyysperspektiivin konkretisoituessa myös median tarve kirjoittaa EU-kysymyksistä heräsi. Edustusto pyrki määrätietoisesti lisäämään latvialaisten tiedotusvälineiden tietämystä EU:sta haastattelujen sekä Suomeen suuntautuvien toimittajavierailujen avulla. Suomeen järjestettiin kaksi toimittajavierailua. Kesäkuussa Suomessa vieraili Latvian radio 1:n EU-ohjelman juontajan sekä Latvian pääuutislehden *Dienan* maataloustoimittaja, joiden kiinnostus kohdistui maatalouden rakennemuutoksiin sekä maa-seudun innovatiiviseen kehittämiseen, kuten maatilamatkailuun. Marraskuussa järjestettiin kahdeksikymmenelle seitsemälle latvialaiselle aluelehden

toimittajalle EU-painotteinen ohjelma, joka poiki useassa eri paikallislehdessä muuan muassa rajavallontaa, maataloutta ja tiedotusta käsitteleviä artikkeleita. Suomen kokemukset EU-jäsenyydestä, unionin tulevaisuutta sekä Venäjää koskevat kysymykset korostuivat myös ulkomaankauppaministeri **Jari Vilénin**, entisen maa- ja metsätalousministeri **Raimo Tammilehdon** sekä **Antti Satulin** vierailujen yhteydessä tehdyissä haastatteluissa. EU:n sotilaskomitean työtä valotettiin puolestaan komitean kenraali **Gustav Hägglundin** antamassa haastattelussa, joka ilmestyi Latvian laajalevikkisimmässä *Lauku Avize* -lehdessä syyskuussa. Myös Ahvenanmaan historia ja erityisasema EU:ssa sekä maamme ammattiliittojen huoli työvoimaan liikkuvuudesta antoivat aiheita kirjoitteluun

Latvian Helsingin entinen suurlähettiläs **Anna Zigure** selvitti Latvian laajalevikkisimmässä *Lauku Avize* -päivälehden 1-2 kertaa kuukaudessa ilmestyvässä EU-liitteessä Suomen eläkejärjestelmää, jota ollaan muuttamassa joustavammaksi niin, että työelämässä jatkaminen eläkeiän jälkeenkin mahdollistuu. Jutussa kerrotaan, että Suomessa eri sukupolvet eivät asu samassa taloudessa ja monet vanhukset asuvat vanhainkodeissa. Saman lehden syyskuun EU-liitteessä Zigure jatkoi vahvoista ja tasa-arvon tuntevista suomalaisista naisista EU-Suomessa ja marraskuussa olivat vuorossa vähemmistökysemykset eli suomenruotsalaisten asema nyky-Suomessa. Artikkelissa tähdennetään, ettei Suomen ja Latvian vähemmistökysemyksiä tule rinnastaa toisiinsa, koska mailla ovat niin erilaiset historialliset lähtökohdat.

Vuoteen 2001 verrattuna Suomea koskeva Nato-kirjoittelu laantui, mihin keskeisenä syynä vaikutti epävarmuustekijöiden poistuminen Latvian jäsenyyden tieltä. Vuoden 2002 Suomea koskevissa Nato-artikkeleissa käytiin läpi maamme vilkastunutta turvallisuuspoliittista keskustelua sekä Suomea muuttanutta suhtautumista Baltian Nato-jäsenyyteen. Niin ikään selvitettiin myös kansalaismielipiteen taustalla olevia syitä ja arveltiin sen takana olevan Venäjän kielteisen suhtautumisen. Korkean tason vierailut, kuten Jari Vilénin ja puolustusvoimain komentaja **Juhani Kaskealan** vierailut, noteraattiin asianmukaisella tavalla. Suomen rajavartiolaitoksen helikopteri- ja vartioaluslahjoitukset otsikoitiin näyttävästi sekä latvian- että venäjänkielisessä lehdistössä.

Suomalainen musiikki Latvian mediassa

Suomalaista kulttuuria koskeva uutisointi oli monipuolista ja kuvitus näyttävää. Esillä olivat erityisesti elokuva, musiikki ja kirjallisuus. Suomalaisten elokuvaohjaajien, **Teuvo Tulion** ja **Kaurismäen** veljesten tuotanto oli esillä Latvian kansainvälisillä elokuvajuhlilla syyskuussa. Tulion elämäntyö oli yksi juh-

lien erikoisteema jo senkin vuoksi, että sittemmin suomalaistunut Tulio oli latvilaisturkkilaista sukujuurta. Kaikkien kolmen ohjaajan elämä ja tuotanto saivat laajaa myönteistä julkisuutta.

Suurlähetystö täydensi Latvian radion klassisen kanavan suomalaisen musiikin tarjontaa levylahjoituksella, jonka yhteydessä kanavan vetäjä perehdytettiin musiikin tiedotuskeskuksen tarjoamaan aineistoon. Tuloksena on, että suomalaista musiikkia esitetään jatkuvasti klassisessa radiossa ja kanavan johtaja on juontanut kaksi suomalaista musiikkia esittelevää kokoillan ohjelmaa (ensimmäinen esitettiin 1.5.2002).

Latvian kansallisen sinfoniaorkesterin syksyn konserttisarjassa järjestettiin 6.12.2002 ylikapellimestari **Olari Eltsin** aloitteesta Suomen 85. itsenäisyyspäivän kunniaksi suomalaisen musiikin konsertti (Klammia, Lindbergiä ja Sibeliusta). Konsertti toteutettiin LNSO:n ja suurlähetystön yhteistyönä Kesko Foodin, Nesteen ja Madonas poligrafits -painotalon tuella. Konsertti sai loistavan vastaanoton, sillä säveltäjä **Margus Lindbergiä** ja klarinetisti **Kari Kriikkua** haastateltiin useisiin lehtiin, radioon ja televisioon. Konsertti esitettiin myöhemmin osina Latvian radiossa ja musiikkilehti *Muzikas saule* esitteli sen numerossaan. Latvian TV 1 esitti konserton ja haastatteli säveltäjää ja klarinetistia ohjelmassaan. Huhtikuussa pidettyjen uuden musiikin festivaalien aikana media nosti esille kanneltaja **Timo Väänäsen** esityksen. Myös muita suomalaisia kulttuurivieraita on käsitelty lehdistössä.

Kirjailija **Johanna Sinisalo** vieraili latvialaisen kustantajan kutsusta Riiaassa joulukuussa, jolloin ilmestyi Finlandia-palkittu Ennen päivänlaskua ei voi -kirjan latviankielinen käännös. Sinisaloa haastateltiin kahteen latviankieliseen päivälehteen, joissa käsiteltiin kirjan syntyvaiheita

Joulupukin vierailu sai myös viime vuonna aikaan paljon lämminhenkistä julkisuutta. Joulupukin ensimmäisen ulkomaanpisteen virallisia avajaisia (toimisto avoinna marraskuusta lähtien) vietettiin Riiaassa joulupukin perinteisen vierailun yhteydessä 6.-8.12.2002. Latvian kaupallisen televisiokanava LNT:n toimesta joulupukki vieraili lastenkodissa ja -sairaalassa, kävi tervehtimässä eläinpuiston asukkaita sekä tapasi Riian kaupungin edustajia ja sytytti viime vuoden tapaan Riian vanhan kaupungin sydämessä olevan joulukuusen valot

Muita Suomea koskevia uutisia olivat Myyrmanin pommiräjähdykset, joka herätti odotetusti huomiota myös Latviassa ja Suomen rajavartiolaitoksen käännöttämät latvialaiset marjanpoimijat, jotka eivät halunneet paljastaa todellista matkansyytä rajavartijoille. Suomen ydinvoimalapäätös herätti yllättävän vähän keskustelua Latviassa, sillä vain pääuutislehti *Diena* käsittelee päätöstä yhdessä asiapitoises-

sa artikkelissa. Kotkan asuntomessut ylittivät myös Latvian uutiskynnyksen, sillä vuosittain pidettäviä asuntomessuja kehutaan erinomaiseksi järjestelyksi ja samalla kerrotaan virolaisten ja venäläisten kävijöiden lisääntyneen messuilla. Artikkelissa väitetään puurakentamisen olevan suosittua Suomessa ja vaikka asunnot ovat kalliita, rakennukset ovat laadukkaita. Venäjänkielinen *Telegraf* julkaisi lokakuussa Suomen presidentistä lyhyen artikkelin kuvan kera, jossa esiteltiin hänen uutta napatanssiharrastustaan. Urheilurintamalla vuoden eturivin uutisiksi nousivat toukokuussa Helsingissä järjestetty Latvian ja Suomen järjestyksessä toinen ystävyysjalkapallo-ottelu sekä **Hjallis Harkimon** urheiluhallihanke, joka hävisi tarjouskilpailun amerikkalaiselle yritykselle.

L i e t t u a

Vuosi 2002 oli monessa mielessä käänteentekevä Liettualle. Loppuvuodesta sen jäsenhakemus Euroopan unioniin hyväksyttiin ja Liettua sai kutsun aloittaa neuvottelut Nato-jäsenyydestä. Ignalinan ydinvoimalan sulkeminen on liettualaisille kiperä kysymys, jonka ratkaisussa muiden maiden energiahuollon malleja tutkitaan. Kesästä lähtien Kaliningradin kauttakulkuongelma on ollut median kestoaiheena, mihin on myös löytynyt linkkejä Suomeen.

Presidentti **Tarja Halosen** valtiovierailu oli vuoden suurin suomalainen mediatapahtuma. Liettualaiset saivat median kautta tutustua häneen sekä politiikkona että yksityishenkilönä, mutta kaikkein hankammin häneltä tiedusteltiin Suomen kantoja liettualaisia eniten kiinnostaviin kysymyksiin, jotka keskittyivät EU:hun, Natoon ja Ignalinan ympärille. Lokakuussa vierailleen Suomen puolustusvoimain komentajan, amiraali **Juhani Kaskealan** Nato-kommentit huomioitiin lehdistössä.

Ignalinan ydinvoimalan sulkeminen nousi myös toukokuuna alussa Vilnassa vierailleen ulkomaankauppaministeri **Jari Vilénin** lehdistötilaisuuden pääaiheeksi. Eduskunnan ydinvoimapäätös toukokuun lopulla sai kuitenkin yllättävän vaisun vastaanoton Liettuan medialta. Ainoastaan talouslehti *Verslo Zinios* kirjoitti Suomen ratkaisusta, jonka taustalla lehti näkee halun vähentää energiasaannin riippuvuutta Venäjästä sekä pyrkimyksen täyttää Kioton ilmastopöytäkirjan velvoitteita.

Pääministeri **Algirdas Brazauskasin** ollessa vierailulla Suomessa toukokuussa 2002 liettualaismedia raportoi keskusteluja käydyin EU-, Nato-, Ignalina-kysymysten lisäksi myös Kaliningradin ongelmasta ja Pohjoisen ulottuvuuden kehittämisestä.

Tunnettujen politiikkojen lausunnot Kaliningradista pääsevät heti uutisotsikoihin. Presidentti **Martti Ahtisaaren** Kaliningrad-aloite noteerattiin.

Suomalaista talouselämää seurataan tiivistä, esimerkiksi Nokian menestystä, mutta harvemmin aiheesta löytyy pitempiä juttuja. Talouslehtien sivuilla kerrotaan muutamalla rivillä Suomen taloustapah- tumista, suurempiin otsikoihin yltävät Liettuassa toimi- vat suomalaisyhtykset. Eniten viime vuonna kir- joitettiin Finnkinon omistaman Baltian suurimman elokuva- ja viihdekeskus Vingiksen suunnittelusta ja rakentamisesta. Lievästi skandaalihakuiselle liettua- laislehdistölle Sonera-vyöhyke on ollut kiitollinen aihe.

Elokuva tanssi ja saamelaiskulttuuri

Suomalaisen kulttuurielämän monipuolisuus on tul- lut hyvin esille Liettuan mediassa. Suomalaisen elo- kuvan tunnettavuus ja suosio liettualaisen yleisön ja kriitikoiden kohdalla on kasvanut viime vuonna. **Aki Kaurismäki** suomalaisen elokuvan keulakuvana on nostanut elokuvataiteen profiilia. Cannesin festivaal- in yhteydessä julkaistiin pitkä Kaurismäen haastat- telu. Vilnassa järjestetty suomalainen elokuvaviikko sai runsaasti julkisuutta. Kriitikoita kiinnosti Kauris- mäen lisäksi myös muiden suomalaisohjaajien teok- set ja varsinkin dokumenttielokuvat.

Suomalaistaitelijoiden esiintyminen eri puolilla Liettuaa järjestettävillä festivaaleilla on huomioitu kiitettävästi mediassa. **Kenneth Kvarnströmin** tans- sia on ihailtu, samoin **Ulla Pirttijärven** edustamaa saamelaiskulttuuria, joka Liettuassa nähdään Lapin eksotiikkana. Tampereen teatterifestivaaleilta laajasti raportoinut ulkoasiainministeriön kutsuvieras **Ruta Noreikaite** kiinnitti erityistä huomiota **Kristian Smedsiin**.

Lietuvos Rytas, maan suurin päivälehti, tarjoaa sil- loin tällöin "human interest"-juttuja Suomesta, Suo- meen avoituneen liettualaisen kirjoittamina. Yleen- sä pitkien artikkelien aiheet vaihtelevat Hämeenlin- nan naisvankilasta ja suomalaisten miesten väki- vallankäytön analyysistä suomalaiseen arkkitehtuu- riin. Vantaan pommi-isku oli television ja lehtien yk- kösaiheena. Pommi-iskua pidettiin traagisena turval- liseksi tunnustetussa Suomessa. Samalla kiinnitet- tiin huomioita internetistä saataviin pommien val- mistusohjeisiin.

Ulkoasiainministeriön lehdistö- ja kulttuuriostas- ton kutsumat liettualaiset toimittajavieraat ovat Suo- mesta tekemillä jutuillaan "maksaneet takaisin" vie- railusta aiheutuneet kulut. Liettuan television ykkös- kanava esitti Ahvenmaata pääuutisissa kolmena pe- räkikäisenä sunnuntaina. Katsojille selostettiin, mi- ten EU-jäsenyys on vaikuttanut maakunnan auto- nomiaan ja talouselämään. Liettualaisille kerrottiin myös malliksi kuinka perinteisesti merenkulusta ja kalastuksesta leipänsä ansainneet ahvenanmaalai- set ovat keksineet uusia elinkeinoja kuten "Ålvado- sin", paikallisen omenaviinan tuottamisen.

Sisustuslehti *Namas ir Af*, jonka valokuvaajan len- not ulkoasiainministeriö maksoi, on syksyn aikana julkaissut kolme upeaa artikkelia Suomesta. Kotkan asuntomessujen lisäksi lehti on tehnyt kuvareportaas- in lahtelaisesta kartanosta ja tutustunut Laponia- talojen valmistukseen.

Young Journalists -ohjelmaan osallistunut **Eglė Digrytė** kirjoitti liettulaiseen matkailulehteen sivun mittaisen artikkelin Helsingistä. Päivälehti *Respubli- kan* toimittajana hän seurasi myös innolla suomalai- sen joulupukin vierailua Vilnaan, joka sai muunkin liettualaismedian liikkeelle.

P u o l a

Suomea käsiteltiin Puolan mediassa kohtalaisesti vuoden 2002 aikana. Suurlähetystön lehdistöseuran- nassa olevissa lehdissä Suomea käsiteltiin pääaihee- na neljässäkymmenessä neljässä artikkelissa. Näihin lehtiin lukeutuu päivälehdistä *Gazeta Wyborcza*, *Rzecz- pospolita* ja *Trybuna* ja viikkolehdistä *Wprost* ja *Polity- ka*. Muutoksena aikaisempaan on käsiteltyjen aiheiden laajempi kirjo. Mediassa esiintyy positiivinen Suomi-kuva, jota kuvaa hyvin "Suomen nousu tuh- kasta" -artikkeli, jossa ihailevasti kerrotaan kuinka Suomi muuttui ison itäisen naapurin varjossa elävästä köyhästä maasta hyvin menestyväksi korkean elin- tason ja teknologian kehdoiksi. Hankalia Suomen oloja ei kuitenkaan täysin unohdeta. Artikkelissa "Ilmasto on vahvempi kuin marmori" jopa kerrotaan laajasti Finlandia-talon ulkokuoren surkeasta kamppailusta ilmaston kourissa.

Kulttuuria käsittelevien artikkelien määrä on nou- sussa. Niitä kuitenkin hallitsi **Aki Kaurismäen** mene- stys Cannesissa. Värikuva portailla jytäväästä Kau- rismäestä jäi usean puolalaisen mieleen. Myös gre- goriaanisen kuoron **Schola Sancti Henrikin** Puolan vierailusta esiintyi kiitettävästi artikkeleja lehdistös- sä. Suomen historiasta julkaistiin neljä artikkelia, jois- sa haettiin myös analogioita Puolan ja Suomen his- toriasta ja syitä siihen, miksi Suomi on menestynyt hyvin ja Puola hieman huonommin. Suomen poliitti- sen historian kääntäminen puolaksi vuonna 2001 ja siihen liittynyt promootiokierros keväällä 2002 olivat pitkälti pohjana tälle kirjoittelulle.

On myös positiivista huomata, että Suomi ei ole enää pelkästään joulupukin ja saunan maa, vaan tun- netaan myös muista syistä. Myönnettävä on kuiten- kin, että joulupukin vierailu joulukuun alussa sai enemmän mediahuomiota kuin johtavien ministe- riemme. Vuoteen 2001 verrattuna suurin ero oli mat- kailusta liittyvän kirjoittelun puuttuminen. Matkai- lusta ilmestyi vain muutama artikkeli ja nekin olivat joulupukkiin ja Lappiin sidottu. Myöskään suomalai- sia urheilusankareita ei käsitelty tänä vuonna leh- distössä. Vain **Pia Pantsu** sai kuvansa lehteen kan- sainvälisen esteratsastustapahtuman aikana.

Suomen osuus Euroopan unionia käsittelevissä artikkeleissa on myös huomattavassa nousussa. Lehdissä uutisoitiin muun muassa Suomen maatalousneuvottelut, EU-tiedotuskampanja ja vierailevien ulkoasianministeriön virkamiesten näkemyksiä EU:n jäsenyysneuvotteluprosessista ja Suomen kokemuk- sista. Nämä pääsivät hyvin esille lehdistössä.

Kaupan vapauttamisen johtava maa

Talouskirjoittelua esiintyi myös kohtuullisesti. Niis- sä Suomi mainittiin kaupan vapauttamisen johtava- na maana ja todettiin, että Suomen menestymisen resepti on koulutukseen panostaminen. Suomen kou- lutuksen korkeasta tasosta ilmestyi myös muutama artikkeli. Patrian panssariyöräajoneuvokauppa Puo- lan kansa myös puhutti. Kirjoittelu oli kuitenkin asiallista ja tarjouskilpailun aikana AMV-yritys nimi- tettiin ”Suomen mustaksi hevoseksi”, koska katsotiin, että sillä ei ole hyvät mahdollisuudet voittaa tar- jouskilpailua. Harhaanjohtavaa tietoa esiintyi myös Hornet-hankinnan vastakauppojen sitominen Nokian menestykseen.

Joulukuussa itsenäisyyspäivän tienoilla julkaistiin myös kaksi Suomi-liitettä, toinen oli englanninkieli- sessä *Warsaw Voicessa* ja toinen *Rzeczpospolitassa*. Myös erityisjulkaisuissa käsiteltiin Suomea muun muassa *Kuluttajan maailmassa*, *Metsän kaiussa* ja *Arkkitehtuuri- lehdessä*.

Radiossa on soitettu myös laajasti HIM:in lisäksi Sibeliusta ja lähetystön edustajat ovat esiintyneet Suomea ja EU-laajentumista käsittelevissä ohjelmis- sa. Televisiossa Suomea ei ole juuri käsitelty, jos ei oteta huomioon joulupukin ja suurlähettilään yhe- teisesiintymistä aamutelevisiossa ja lähetystön edus- tajan muutamaa osallistumista ”Tie Euroopan Uni- oniin” -ohjelmaan.

R o m a n i a

Yleiset Suomi-aiheet

Romanian suurin kuvalehti *Flacara*, julkaisi syksyllä 2002 erikoisliitteen Suomesta klassikko-otsikolla ”Suomi, Joulupukin maa”. Siinä käsitellään yleisellä tasolla Suomen talouselämää, Suomen ja Romanian välisiä bilateraalisuhteita, Suomea osana EU:ta, Suo- men tukea Romanian EU-hakijamaana ja Suomea turisti- ja kulttuurimaana. Itsenäisyyspäivää edeltä- vällä viikolla myös maan johtava englanninkielinen päivälehti *Nine O’Clock* julkaisi Suomi-liitteen. Liittees- sä on kutakuinkin samoja teemoja kuin *Flacaran* Suo- mi-liitteessä. *Nine O’Clock* liitteesä julkaistiin myös Suomen pääministeri **Paavo Lipposen** tervehdys ja Romanian pääministeri **Adrian Nastasen** kirjoitus.

Olympiastadion

Molempien maiden suurlähettiläät **Pekka Harttila** ja **Neagu Udroi** kirjoittivat molempiin liitteisiin mai- den välisistä suhteista. Romanianlaiseen tapaan itse- näisyyspäivä noteerattiin muussakin mediassa.

Utiskynnyksen ylittäneisiin aiheisiin kuuluu Van- taan Myyrmannin ostoskeskuksen pommiräjähdys ja sen kuolonuhrit: tapahtuma esitettiin Suomelle ai- nutlaatuisena. Ensimmäiset lehti uutiset Romanias- sa viittasivat myös terroriteon mahdollisuuteen.

Poliittiset aiheet

Poliittisiksi luonnehdittavista aiheista lehtien palstoil- le nousivat toisaalta suomalaisten alhainen Nato- kannatus ja samalla halu toimia rauhanturvaamis- operaatioissa. Erityisen paljon huomiota herätti roma- vähemmistöön kuuluvien romanialaisten saapumi- nen kesäkuussa 2002 Suomeen turvapaikanhakijoik- si. Myös heidän paluunsa kotimaahan oli esillä useis- sa viestintävälineissä. Esimerkinomaisesti voidaan todeta, että päivälehti *Curentul* (3.6.2002) luonnehti suomalaisia mustalasiin nähden ”pehmoiksi” ja kir- joitti, ettei Suomessa ole rasismia. Romanian puolus- tusministeri **Mircea Pascun** Suomen-vierailu ja sen ohjelma 11-13.3.2002 noteerattiin lehdistössä taval- liseen tapaan.

Teknologia ja liike-elämä

Nokian johtava markkina-asema matkapuhelinmark- kinoilla tuli vuoden mittaan selvästi esille eri tiedo- tusvälineissä. Myös Nokian ”suomalaisuus” näkyi eri yhteyksissä. Yleensä Suomi esiintyi Romanian lehdis- tössä korkean teknologian maana. Suomalaisista in- vestoijista erityisesti Finnforestin merkittävä sijoituk-

set saivat huomiota. Myös NK Cables -yhtiön noin 3500 kilometrin optisen kuitukaapelin asentaminen Romaniaan noteerattiin lehdistössä.

Kulttuuri

Matti Klingen Lyhyt Suomen historia -teoksen romaniankielinen käännös julkaistiin vuoden 2001 puolella. Kirjaa käsiteltiin kuitenkin alan ammattijulkaisuissa ja muussakin lehdistössä vielä vuoden 2002 puolella. **Mika Waltarin** Turms kuolematon -teoksen romaniankielinen käännös (Etruscul) ilmestyi maaliskuussa 2002 ja sai heti lehdistössä kiitosta. Waltarin Sinuhe-kirjan käännös on saavuttanut Romaniassa suuren suosion ja markkinoille on tulossa kolmas painos.

Vuoden 2002 suomalaisista kulttuuritapahtumista **Timo Kelarannan** valokuvanäyttely helmikuussa Timisoarassa sai lähinnä paikallista mediahuomiota. Design Forum Finlandin johtajan **Anne Stenrosin** suomalaisen muotoiluun liittyvä esitelmävierailu toukokuussa ja Tempera Kvartetin esiintyminen kesäkuussa saivat kiitettävästi huomiota lehdistössä. Kitaristi **Kalle Kaliman** esiintymiset saivat myös jonkin verran huomiota. Kapellimestari **Sakari Oramolle** Enescun musiikin tunnetuksi tekemisestä myönnetty palkinto oli esillä lehdistössä toukokuussa. **Elina Brotheruksen** näyttely Bukarestissa lokakuussa sai poikkeuksellisen laajaa huomiota osakseen. Sekä hänen taiteensa että hänen oma valovoimainen esiintymisensä tekivät vaikutuksen romanialaisiin. Professori **Martti Koskenniemen** kansainvälistä oikeutta koskevat luennot lokakuussa 2002 olivat esillä sekä eräillä televisiokanavilla että lehdistössä, mihin myötävaikuttivat pääministeri Nastasen mukanaolo.

Tero Pajukallio

Suomalaiset lukevat, lukevat ja lukevat (PISA-tutkimus)

Suomalainen filmiviikko 4.-8.10.2002, jonka teema oli nuoriso ja nuoret ohjaajat, sai erittäin hyvin huomiota Romanian televisiossa, radiossa ja lehdistössä. Suurlähetystön järjestämä lehdistötilaisuus, jonne kokoontui johtavia filmikriitikoita ja lehtimiehiä, johti kymmenkuntaan kirjoitukseen ja noin puoleen tusinaan televisio- ja radio-ohjelmia. Erityishuomiota sai **Aki Kaurismäen** uusi elokuva Mies vailla menneisyyttä, jonka ensi-ilta Bukarestissa oli 25.11.2002 paikallisen DaKino-filmifestivaalin yhteydessä. Myös **Kati Outisen** roolisuoritus sai paljon myönteistä huomiota.

Paljon alueellista julkisuutta sai Clujin yliopistossa toukokuussa järjestetty suomen kielen opetuksen juhla, johon kokoontui useita entisiä lehtoreita Suomesta (kyseisessä yliopistossa on opetettu suomea 1880-luvulta asti).

Suurlähettiläs **Pekka Harttilalle** myönnettiin 4.4.2002 Romanian Akatemian kunniakirja (Diploma Meritul Academic) maiden välisen tiedeyhteistyön ansiokkaasta edistämisestä ja tämä tapahtuma sai huomiota lehdistössä.

Turun kaupunginjohtaja **Armas Lahoniityn** vierailu lokakuussa 2002 Turun ystävyyskaupunkiin Constantaan sai huomiota Mustan meren rannikon alueellisessa lehdistössä.

Urheilu

Tavanomaisten urheilu-uutisten (autourheilu, jalkapallo, mäkihyppy) ohella erääksi näkyväksi aiheeksi tuli lähetystön järjestämä olympianäyttely. Helsingin olympiakisojen 50-vuotisjuhlanäyttelyn avasi 3.7.2002 ulkomaankauppaministeri **Jari Vilén**. Helsingin vuoden 1952 kisat olivat Romanian kannalta erityisten hienojen urheilusuoritusten kisat. Lehdistö sai näyttelyn kautta aiheen sekä muistella ja kiittää Suomen kisoja että haikailla oman maan menneiden suurmenestysten perään.

Suurlähetystön mediatoiminta

Lähetystölle vuosi 2002 oli medianäkyvyyden osalta hyvä. Kuten jo viitattiin, filmiviikkojen yhteydessä järjestettiin lehdistötilaisuus, jonka tuloksena useat televisiokanavat lähettivät ohjelmia ja yleistietoa suomalaisesta elokuvasta. Ulkoasiainsihteri **Nina Nordström** esiintyi filmiviikkojen yhteydessä television kulttuurikanavan (TV Cultural) ajankohtaisohjelmassa, jossa keskusteltiin Suomen filmitoiminnasta ja sen näkymistä. Suurlähettiläs Harttila ja Nordström olivat 8.12.2002 lähetetyssä yli tunnin mittaisessa TVRM-kanavan tekemässä Suomea koskevassa televisio-ohjelmassa. Ohjelman tekijältä on odotettavissa lisäpanostusta Suomi-aiheisiin.

Suurlähettiläs Harttila piti joulukuussa 2002 Romanian radiossa neliosaisen esitelmäsarjan Suomen musiikista.

Veli-Matti Mäkelä kirjoitti marraskussa 2002 Romanian rajavartiolaitoksen lehteen artikkelin matkustamisesta Suomeen ja rajayhteistyöstä. Ulkoasiainsihteri **Nordström** osallistui 13.12.2002 Romanian rajavartioston tilaisuudessa järjestettyyn lehdistökonferenssiin, josta televisioitiin keskustelu rajayhteistyöstä muun muassa Suomen ja Romanian välillä.

S v e i t s i

Suomi tuskin saa missään Pohjoismaiden ulkopuolella osakseen niin laajaa ja myönteistä huomiota kuin Sveitsissä. On edelleen havaittavissa, että saksankielinen valtaenemmistö katsoo pohjoiseen vielä kiinnostuneempana kuin ranskan- tai italiantieliset. Suomen näkymisen kirjo kannattaa tiivistää muuttaman otsikon alle:

PISA-tutkimukset

Sveitsissä järkytyttiin Sveitsin jäämisestä keskitasolle OECD-maiden välisessä peruskoulun yläasteella saavutettuja oppimistuloksia koskevassa vertailussa. Suomi puolestaan ”voitti” luetun omaksumisessa, kuului kärkipäähän myös matematiikassa ja luonnontieteissä ja pääsi kokonaisvertailussa ensimmäiselle sijalle. Sekä Sveitsin lehdistö että sähköiset tiedotusvälineet tekivät PISA-tutkimuksesta kevättalvesta alkaen ja vielä vuoden 2003 puolella kymmeniä selostavia juttuja sekä lukuisia asiantuntijoiden haastatteluja. Mitä pidemmälle aikaa kului, sitä analyttisemmäksi ote kävi. Jutuissa tutkailtiin ei vain Suomen ja Sveitsin opetusjärjestelmiä vaan laajemminkin maiden välisiä eroja. Miltei kaikki koitunut julkisuus oli Suomelle myönteistä. Ainoat suhteellistavat huomiot olivat, että Sveitsi on menestynyt taloudellisesti hyvin ja Suomessa koululaisten itsemurhaluvut ovat maailman korkeimpia. Suomen kouluopetuksen menestyksen saloja yritettiin selvittää myös Sveitsin liittohallituksen pääsihteerin, sitten Länsi-Sveitsin Kantonien opetushallinnon johtajien ja lopuksi laajan talous- ja tutkimusalan valtuuskunnan Suomen-vierailuilla. Lehdistössä käsiteltiin myös näitä matkoja, joita suurlähetystö Bernissä valmisti ja osin ideoikin. PISA-tutkimus tuntuu todella iskeytyneen valistuneiden sveitsiläisten tietoisuuteen. Suurlähetystön virkamiehet tuskin ovat ainoita Sveitsissä asuvia suomalaisia, jotka ovat yksityiskeskusteluissaankin toistuvasti kohdanneet Pisa-tutkimuksen. Varsin vaatimattomalta näyttäytyy tämän esimerkin valossa se, mitä ”Suomi-kuvan” edistämiseksi voidaan nykyaikana tehdä länsieurooppalaisessa

maassa laadituin aineistoin ja viranomaisvoimin. Sen sijaan edustustot voivat tarttua hyödyntämään sitä mitä ajassa liikkuu.

Talous ja talouspolitiikka

”Itsetietoinen ja menestyvä Suomi” oli laitettu otsikoksi laatu-lehti *Neue Zürcher Zeitungin* toukokuussa julkaisemalle kirjeenvaihtajan artikkelille. Talouden saralta kirjoittelu oli kautta vuoden erittäin ja jopa oudoksuttavan myönteistä. Rakenteelliset ongelmat, kuten työttömyys, sivuutettiin kokonaan tai vain vähällä maininnalla. Suomen saavutuksista painotettiin lukuisissa sveitsiläisissä artikkeleissa erityisesti rakentavaa toimintaa EU:ssa, kansantuotteen ripeää kasvua viime vuosina, julkisen talouden tervehtytämistä laman jäljiltä, vertailuin osoitettua kilpailukykyä, merkittävää panostusta tutkimus- ja kehitystoimintaan sekä Nokian kilpailijoihinsa nähden vahvaa menestystä. Sveitsin suurteollisuuden rahoittama tutkimuslaitos **Avenir Suisse**, johon suurlähetystöllä on läheiset suhteet, julkaisi ETA-jäsenyyden torjuneen kansanäänestyksen kymmenvuotispäivän merkeissä kirjan *Der Alleingang; die Schweiz 10 Jahre nach dem EWR-Nein* maan taloudellisesta kehityksestä ja näkymistä. Siinä Suomi esiintyy dynamiikan mallimaana. Sveitsin talouskasvu on jo pitkään ollut hitainta OECD-maiden joukossa. Sisällön henkeä heijastaa, että ainoa ulkomaisen henkilön kuva on pääministeri **Paavo Lipposelta**. Kaikki kynnelle kykenevät lehdet referoivat teosta laajasti. Talouselämän korkeimmalle johdolle suunnattu *Bilanz*-aikakauslehti selvitteli sivukaupalla Sveitsin, sen naapurimaiden, Ruotsin, Norjan ja Suomen taloustilannetta 1960-luvulta lähtien ja uskaltautui kirjaa lainaten ennustamaan. Hauskoissa kuvissa pyyhäلتävät Norjan viikinki ja Suomen liinatukka läkähtyvien Sveitsin ja Ruotsin edelle. Myös matkailuteollisuus on saanut ilmaista mainosta. Erityisesti on noussut esille Lappi. Oiva esimerkki on berniläinen, koko hallintoelii-tin lukema *Der Bund* -sanomalehti, joka julkaisi syksyllä peräti nelisivuisen suomalaisellekin lukijalle antoisan kertomuksen Lapissa suurimman osan vuot-ta asuvan sveitsiläisen havainnoista.

Hengen ja ruumiin kulttuuri

Sveitsin yleislehdistön kulttuuriosastot käsittelevät oman maan ilmiöiden ohella voittopuolisesti sitä mitä tapahtuu naapurimaissa, anglosaksisessa maailmassa sekä Aasian suurimmissa maissa. Suomi ei ole ainoa Euroopan pieni valtio, joka jää varsin vähälle huomiolle. Kun Sveitsillä ei ole juuri nimeksikään kansallista kulttuuripolitiikkaa eikä lainkaan sopimuksia muiden maiden kanssa ja kun sen pääkaupungin kulttuurin merkitys on jäänyt vähäiseksi, on ulkomaiden virallisten tahojen työstä järjes-

tää huomiota kiinnittäviä tapahtumia. **Aki Kaurismäki** muodosti viime vuonna loistavan poikkeuksen Suomen suhteelliseen näkymättömyyteen. Mies vailla menneisyyttä sai oivat arvostelut, vaikka ei sitten osoittautunutkaan täällä kassamagneetiksi. Suuren yleisön huomiota korjasi enemmän ohjaaja itse. Useat pitkät esittelyt ja haastattelut muun muassa *Die Weltwoche*ssa, osoittivat laatijoiden haltioitumista Kaurismäen "perisuomalaisuuteen".

Sveitsiläisiä kiinnostaviin urheilulajeihin kuuluvat jalkapallon ja pyöräilyn ohella sellaiset suomalaistenkin sydäntä lähellä olevat lajit kuin hiihto, mäenlasku, jääkiekko, suunnistus ja moottoriurheilu. Melko vaatimattomista saavutuksistaan huolimatta Suomi sai vuonna 2002 verrattomasti enemmän huomiota Sveitsin mediassa kuin tämän naapurimaissa. Useimmin mainittu suomalaisen urheilijan nimi ei muuten ole **Marcus Grönholm** tai **Kimi Räikkönen**, vaan **Ari Sulander**. Jääkiekkosarjaa johtajan Zürichin joukkueen menestys luetaan ainakin puoleksi tämän "Sveitsin parhaan maalivahdin" ansioksi. Joukkueen valmentajakin muuten on suomalainen, **Pekka Rautakallio**.

T s e k k i

Suomen politiikkaa koskevia kirjoituksia tshekkilehdissä - mainitun toimittajavierailusadon ulkopuolella - on vuoden 2002 aikana ollut harvemmin. Päivälehti *Pravon* mukaan (21.9.2002) EU-jäsenyyden arveltiin tuoneen hyvinvointia "Porojen ja kaamoksen maan ihmisille". Laajassa artikkelissa Suomen jäsenyydestä annetaan varsin positiivinen kuva. Suomi-aiheiset kirjoitukset viittaavat usein Nokiaan ja maan talouden hyvään tilaan EU:n sisällä. 14.2.2002 Tshekin suurin päivälehti *Mladá Fronta DNES* julkaisi taloussivullaan harvinaisen laajan, puolen sivun artikkelin: "Miksi suomalaiset ovat menestyneimpiä?". Menestyksen avaimia kirjoituksessa etsitään etenkin koulutuksesta, kielitaidosta, informaatioteknologiasta ja tutkimuksesta. Teknologiaapanostusten lisäksi Suomessa on investoitu koulutukseen: suomalaisten koululaisten erinomainen menestys kansainvälisissä tutkimuksissa on huomioitu. Urheilu on alue, jossa Suomi on tshekkilehdistössä ollut jatkuvasti esillä. Etenkin jääkiekkoon liittyviä uutisia julkaistaan tiheään tahtiin. Myös **Paavo Nurmen** ansio Suomen tunnetuksi tuomisessa on huomioitu. Matkailumaana Suomi näkyi Tshekin televisiossa kaksi kertaa esitetyin *Cestomania*-ohjelman kautta, sekä kolmessa joulukuussa ilmestyneessä suomalaista joulua käsittelevässä artikkelissa. Kuvalehti *Rytmus Zivotan* värikkäin suomikuvin varustettu kirjoitus kertoo joulupukin kotiseudusta ja Lucian-päivästä. Myös *Ěeskobudijovické Listyn* kokosivun artikkeli kertoo kahden tshekkiopettajan Suomen-matkasta ja joulukokemuksista. Opet-

tajiin teki erityisen vaikutuksen suomalaisten oppilaiden hyvä käytös.

Vuonna 2002 suomalaiseen kulttuuriin liittyviä artikkeleita on julkaistu suhteellisen usein tshekkilehdissä. Jo ennestään tunnetut **Mika Waltari** ja **Jean Sibelius** ovat saaneet palstatilaa, ja Waltarin Mikael Karvajalan myyntilistojen kärkeen yltänyt käännös on ollut useaan otteeseen esillä. Prahassa lokakuussa järjestetystä **Jiné Finsko** (Muu Suomi) -kulttuuri-tapahtumasta julkaistiin tshekkilehdissä muutamia artikkeleita, mutta merkittävää julkisuutta tapahtuma ei saanut. Kuitenkin itäsuomalaisen arkkitehtuurin näyttelystä ja **Katariina Lillqvistin** animaatioista kirjoitettiin varsin positiivisesti. Katariina Lillqvistin tarina ja Prahassa tehdyt animaatiot ovat kiinnostaneet myöhemminkin: joulukuussa *Týdeník rozhlas* julkaisi hänestä sivun artikkelin. Suurin huomio kulttuurin alueella on kohdistunut Tshekkissä suosittuun, Cannesissa voittaneeseen **Aki Kaurismäen** uusimpaan elokuvaan *Mies vailla menneisyyttä*, jota arvioitiin myös Karlovy Varyn -elokuvalifestivaalien parhaana elokuvana. Elokuvan lisäksi lehdissä on kirjoitettu itse ohjaajasta ja hänen kannanotoistaan. Tshekkilehdistössä huomioitiin myös Suomessa perustettu romanikirjailijoiden liitto.

Ydinvoima esillä

Suomen uutta ydinvoimalaa koskeva päätös nousi Tshekkissä julkisuuteen, ja jo olemassa olevaa Loviisaa verrattiin Tshekin omaan Temeliniin. Suomi huomioitiin lisäksi samaa sukupuolta olevien liittojen, kierrätyksen ja asuntojen ahtauden kautta. Suomalaisten univaikeudet ovat saaneet myös huomiota. Myyrmannin pommi-isku huomioitiin kaikissa merkittävimmissä lehdissä varsin näkyvästi, ja tapahtumien tutkintaa seurattiin jonkin verran. Televisiossa Myyrmanniin liittynyt uutiskuva toi tapahtuman ja sen uhrien kärsimykset näkyvästi esille. Suomi-julkisuutta lisäsivät olennaisesti tshekkitoimittajien Suomen matkan tuloksena syntyneet kirjoitukset, joiden painotukset olivat jälleen kerran Nokiassa ja matkapuhelimissa. **Jorma Ollilan** henkilöhistoria ja huippujohtajuus on huomioitu laajasti. Nokian tarina kumisaappaista matkapuhelimeen on saanut palstatilaa. Erikoistoimittajien osuus myötävaikuttanee myös vientiponnisteluihimme. Toimittajavierailu on saanut aikaan myös Suomen eurooppalaisuutta ja ympäristöjohtamista käsittelevät laajat artikkelit. *Mladá Frontan* 27.11.2002 julkaisemassa artikkelissa Suomi nostetaan jalustalle jo toiseen kertaan saman vuoden aikana: DNES-lehden taloustoimituksen päällikkö **Lenka Zlámalová** pohtii suomalaista menestystä, joka pohjautuu ideoihin ja koulutukseen. Artikkeleihin toimittaja on lisännyt maan faktoja: historiaa, asutusta ja maantietoa esittelevän osuuden. Kirjoi-

tuksessa Suomen menestykseen liitetään myös korruption ja rikollisuuden vähäisyys. Näyttääkin siltä, että kirjoitus on tarkoitettu esimerkiksi Tshekille.

Turkki

Turkin lehdistössä Suomi näkyy perinteisesti harvakseltaan, mutta historiallisista syistä myönteisemmässä valossa kuin EU-maat keskimäärin.

AK-puolueen puheenjohtajan **Recep Tayyip Erdoganin** Suomen-vierailu osana laajempaa EU-kiertuetta sai osakseen jonkin verran huomiota, joskin julkinen mielenkiinto kohdistui pääasiassa pysähdykseen suurimmissa EU-maissa. Eduskunnan ulkoasiainvaliokunnan vierailu Turkissa toukokuussa 2002 huomioitiin kiitettävästi paikallisessa televisiossa.

Uutisteemoista eniten huomiota sai Myyrmannin pommiräjähdyks, aivan samoin kuin kaikki muutkin maailmalta tulleet uutiset, joissa ainakin alkuvaiheessa voitiin spekuloida mahdollisilla terrorismikytkennoillä.

Suomalainen elokuva sai paljon julkisuutta osakseen niin lehdistössä kuin televisiossa, osin tämä liittyi edustuston myötävaikutuksella toukokuussa 2002 järjestettyyn suomalaisen elokuvan viikkoon. Suomalaisia elokuvia esitettiin myös televisiossa. Samoin huomioitiin lehdistössä Istanbulissa järjestetty pohjoismaisen nykytaiteen näyttely, jossa Suomi oli edustuston myötävaikutuksella mukana.

Yrityssektorilla Nokia sai paljon julkisuutta osakseen sekä yleisesti että myös liittyen Nokian ja Motorolan saataviin Telsim-operaattorilta ja sen omistavalta Uzan perheeltä. Sonera oli myös paljon esillä, koska sillä on suuri omistusosuus Turkin suurimmasta teleoperaattorista (Turkcell) - uutisointi liittyi Sonera-Telia fuusioon, Turkin sisäisiin "roaming" -keskusteluihin sekä Turkcell-yhtiön toisen suuromistajan (Cukurova Holding) talousvaikeuksiin.

Rallikuskit, formulakuskit ja jalkapalloilijat olivat entiseen tapaan paljon esillä julkisuudessa. Vuoden 2002 alkupuoliskolla neljä suomalaista jalkapalloilijaa pelasi Turkin pääsarjan joukkueissa.

Ukraina

Suomi on edellisvuosien tapaan hyvin usein esillä painetussa ja melko paljon sähköisessäkin mediasa. Kirjoittelu on hyvin ihailevaa ja lähes kritiikitöntä. Ukrainalaisille Suomi-kuva syntyy erityisesti matkailu- ja kulttuuriuutisten kautta.

Määrällisesti suurin osa Suomea koskevista lehtiartikkeleista ja televisio-ohjelmista keskittyy matkailuaiheisiin. Entiseen tapaan eniten kirjoitettiin talvimatkailusta Lappiin, mutta yhä enemmän myös muista kohteista ja ympäri vuoden. Moskovan ja Pie-

tarin Matkalun edistämiskeskuksen järjestämille toimittajamatkoille osallistui suuri määrä toimittajia Ukrainasta, mikä näkyi entistä laajempina ja monipuolisempina juttuina. Aiheina olivat muun muassa kalastus, mökkilomat ja risteilyt "ruotsinlaivoilla". Tunnollisesti toimittajat muistivat kirjoittaa kauniista ja puhtaasta luonnosta ja maan rehellisistä, joskin vähän "flegmaattisista" ihmisistä. Saunojen ja järvien lukumäärät muistettiin mainita. Loppuvuodesta uutisoinnissa oli paljon esillä Suomen kalleus EU-maiden hintavertailuissa.

Ehdottomasti suosituin suomalainen tänä vuonna oli joulupukki. Rovaseudun kuntayhtymän ja Finnairin järjestämä oikean joulupukin pr-vierailu Kiovaan syksyllä oli menestyksellinen.

Matkailuteemojen jälkeen seuraavaksi näkyvin ala oli suomalainen kulttuuri. Mediaa on vielä suhteellisen helppo saada paikalle lähetystön järjestämiin tapahtumiin, joten televisiossa ja lehdissä kerrottiin suomalaisten klassisen musiikin ja jazzmuusikoiden konserteista, näyttelyistä ja Suomen poliittisen historian ilmestymisestä ukrainan kielellä. Myös muita kulttuuriuutisia ilmestyi, Cannesin elokuvajuhlien suomalaismenestystä uutisoitiin näkyvästi, enemmän kuin itse pääpalkinnon voittajaa.

Politiikasta kirjoitettiin huomattavasti vähemmän. Uutuudenviehätys Suomen naispresidenttiä kohtaan on jo hiipunut, vain napatanssiharrastus sai pari myönteistä mainintaa asiana, jota Ukrainan oman presidentin ei koskaan osata kuvitella tekevän. Ulkoministeri **Erkki Tuomiojan** vierailu ei paljoa näkynyt mediassa lyhyitä mainintoja lukuun ottamatta.

Suomen ulkopoliitikassa kiinnosti jonkin verran Suomen suhtautuminen terrorismin vastaiseen taisteluun. Kuitenkin lehdistöä tuntui edelleen kiinnostavan se, voisiko Suomi jotenkin tukea Ukrainaa EU-työryhmissä sekä viisuminantopoliittikkaan liittyvissä asioissa. Suomen ydinvoiman lisärakennuspäätös ei herättänyt mediassa minkälaisia intohimoja puolesta tai vastaan, mikä on melko erikoista maassa, jossa ydinvoimaan liittyvien kysymysten luulisi olevan keskeisiä Tsernobylin vuoksi.

Suomen korkea elintaso, hyvinvointi ja tasa-arvoasiat muistettiin lehdistössä. Lisäksi Suomi oli esillä eri kansainvälisten tutkimusten kärkimääränsä niin talouden kilpailukyvyssä, alhaisessa korruptiossa kuin kouluopetuksen tasossa.

Nokian uudet kännykkämallit olivat esillä, mutta muuten it-humu vähän vaimeni. Internet-liittymien ja gsm-puhelimien määrästä vielä välillä kirjoitetaan. Myös vanha kestopuosikki **Mika Häkkinen** poistui julkisuudesta formulauran lopettamis päätöksensä jälkeen.

Varsinaiset uutistapahtumat ylittävät harvoin julkaisukynnystä Ukrainassa. Poikkeuksena oli Myyrmannin pommi, josta raportoitiin niin lehdissä kuin

televisiossakin. Hullunkuriset kansainvälisten uutistoimistojen pikku-uutiset pääsivät sen sijaan läpi, esimerkkeinä taksien radionsoittokiista, miljoonapilkki ja suomalaisten lotto- ja rahapeli-innostus.

Unkari

Ylivoimaisesti eniten huomiota Suomi sai Unkarissa vuonna 2002 tasavallan presidentin **Tarja Halosen** valtiovierailun yhteydessä 27.-28.8.2002. Vierailu huomioitiin kaikissa maan tärkeimmissä tiedotusvälineissä. Pisimmät tausta-artikkelit löytyivät niistä lehdistä, joiden toimittajat olivat tehneet ennakkohaastattelumatkan Suomeen noin viikkoa ennen vierailua. MTV (Unkarin YLE) esitti suomalaisittain lähinnä A-studion Atlasta vastaavassa Panoráma-ohjelmassa noin viidentoista minuutin pituisen henkilökuvahaastattelun tasavallan presidentistä ja Suomesta yleisemminkin. Television uutislähetykset huomioivat vierailun perinteisellä kuvareportaasilla vierailun seremoniallisista osuuksista. Kaikki neljä valtakunnallista poliittista päivälehteä julkaisivat vierailuun liittyvät kuvalliset uutiset. Lentäväksi lauseeksi jäi toiseksi suurimman päivälehdessä *Magyar Hírlapin* otsikko "Tarja Halonen: Euroopan unioni ei ole ruusutarha". Halonen oli ennakkohaastattelutilaisuudessa todennut, että EU ei ole mikään ruusutarha, mutta, että on parempi olla EU:n sisällä kuin ulkopuolella. Valtiovierailun yhteydessä kirjoitettiin myös vierailulla mukana olleen ulkomaankauppaministeri **Jari Vilénin** neuvotteluista sekä FinnAgora-yhteistyöveroston perustamissuunnitelmista. Lehtien uutisoinnissa kerrottiin itse vierailutapahtuman ohella Suomen tuesta Unkarille sen tiellä EU:n jäseneksi, Suomen tuesta silloin ajankohtaisessa tulvatilanteessa sekä Suomen ja Unkarin välisistä taloussuhteista.

Nokia ja Nokia

Seuraavaksi suosituin aihe unkarilaismediassa vuonna 2002 oli Nokia, josta kirjoitettiin kymmeniä artikkeleita sekä päivä- että aikakauslehdissä. Nokialla on Unkarissa sekä tehdas Komáromissa että tutkimusyksikkö Budapestissa, mikä entisestään nostaa kiinnostusta yritystä kohtaan. Suurin päivälehti *Népszabadság* otsikoi Nokia lypsää hyvin syyskuisessa artikkelissaan. Toimittaja asetti vastakkain kaksi kaimaa: suuryrityksen ja karkkilalaisen viljelijäpariskunnan Nokia-nimisen lehmän. Hänen mielestään ei ole epäselvää, kumpaa Nokioista Suomessa kuunnellaan. *Magyar Hírlap* esitteli joulukuussa Nokian Komáromin tehtaan, joka työllistää 1400 henkilöä ja on vaikuttanut siihen, että paikkakunnan työttömyys on tippunut 20%:sta 4 %:iin.

Suomen näkyvyys Unkarin talouselämässä

Suomen talous yleisemminkin on - Nokian lisäksi - saanut huomiota Unkarin mediassa viime aikoina. Useat Unkarissa toimivat suomalaisyritykset ovat olleet esillä lehdistössä: Elcoteq (tehdas Pécsissä Etelä-Unkarissa, Sanoma (iso toimija Unkarin aikakauslehtimarkkinoilla), M-Real (toimisto Budapestissa ja tehdas), Perlos (toimii Nokian yhteydessä). Soneran tapahtumia on vuoden aikana selostettu useassa artikkelissa. Suomen digitaali-televisiokehitykselle on omistettu muutama artikkeli. Myös Suomen ydinvoimapäätös huomattiin Unkarissa.

Unkarin johtava talousasioihin keskittyvä viikko-lehti, *Figyelő*, julkaisi toukokuussa kuusisivuisen Suomi-liitteen. Liitteen artikkeleissa käsiteltiin Suomea EU:n jäsenenä, taloustilannetta, Nokiaa, Suomen ja Viron välisiä suhteita sekä suomalaisten suhtautumista teknisiin uutuuksiin. Suomen todetaan taistelleen itsensä runsaassa vuosikymmenessä "maanosan periferiasta sen poliittiseen ja taloudelliseen keskustaan". Toimittaja toteaa Suomen väestön valtaosan, samoin kuin poliittisen ja taloudellisen eliitin koko värisuoran, kannattavan integraatioponnisteluja. Suomen talouden todetaan rakentuvan hyvinvointivaltion malliin. Ongelmana todetaan olevan korkea tuloverotus. *Népszabadság* esitteli kesäisessä viikonloppunumerossaan näkyvästi Kvaerner Masa-Yardsin rakentaman Carnival Pride -laivan.

Suomen menestykset korruptio- ja PISA-tutkimuksissa

Suomen ykkössija korruption vastaisen taistelun tutkimuksessa on huomattu Unkarissa, joka itse pyrkii eroon korruptiosta eri ohjelmien avulla. Vastaavasti on OECD-maiden koulutustasoa mittaavan PISA-tutkimuksen unkarilaisittain heikkoja tutkimustuloksia verrattu suomalaistuloksiin. Suomen hyvästä menestyksestä kiitettiin muun muassa elokuvien tekstitystä, varsinkin kun Unkarissa lähes kaikki niin elokuvateattereissa kuin televisiossakin esitettävät elokuvat on perinteisesti jälkiäänitetty. "Tekstitys pakottaa lukemiseen ja jo pelkkä filmien seuraaminen tukee lukemisrutiinin automatisoitumista", artikkeleissa todettiin. Niissä korostettiin myös hyvin toimivan suomalaisen kirjastolaitoksen ja erityisesti suomalaiskoulujen hyvin varustettujen koulukirjastojen merkitystä.

Arjenharmaan kauneus - elokuvaensilta asunnottomille

Aki Kaurismäen Mies vailla menneisyyttä -elokuvan ensi-ilta oli Unkarissa tammikuun 2003 alussa, joten

filmiarvostelut ilmestyivät vasta vuodenvaihteen jälkeen. Suurlähetystön marraskuussa järjestämä filmi- viikko, jonka avauselokuva oli Mies vailla menneisyyttä, sai sen sijaan runsaasti huomiota, varsinkin nettilehdissä. Media arvosti myös lähetystön, Budapest Filmin ja Unkarin pelastusarmeijan yhteistyössä järjestämiä hyväntekeväisyystilaisuuksia, joilla kerättiin varoja asunnottomien katukeittiötoimintaa varten. Ilmaisjakelulehti *Metro-Budapest* kirjoitti joulunaluspäivinä "Unkarin filmihistoriassa ei ole koskaan aiemmin koettu sellaista, että monilla kansainvälisillä palkinnoilla palkittu, suurten odotusten saattelama filmi olisi esitetty ensimmäiseksi yhteiskunnan huono-osaisille, pääkaupungin asunnottomille."

Mitalistit Helsingissä

Unkarilaismedia huomioi hyvin myös heinäkuussa Helsingissä järjestetyt olympialaisten 50-vuotisjuh- lallisuudet, joihin matkusti Unkarista peräti 30 mita- listin valtuuskunta. Helsingin olympialaiset ovat Un- karin urheiluhistorian kaikkien aikojen menestyksekkäimmät kisat, mikä varmasti selittää myös median ylitsevuotavan kiinnostuksen. Loppuvuodesta Unka- rin urheilumuseossa avattu Helsingin olympialaisten muistonäyttely täydensi hyvin koko vuoden esillä ol- lutta muistorikasta tapahtumaa.

Räjähdyksiä nyt jo Suomessakin

Vuoden raskaista tapahtumista, heinäkuisesta auto- pommin räjäytyksestä ja lokakuuisesta Myyrmannin räjähdyksestä uutisoitiin runsaasti. Länsi-Unkarissa sijaitsevan Szombathelyin kaupungin paikallislehti *Vas Népe* otsikoi juttunsa "Nyt räjäyttelivät jo suo- malaisetkin". Myyrmannin räjähdysen jälkeen me- diassa kuitenkin muistettiin, etteivät tämäntyyppi- set terroriteot ole kuuluneet suomalaisen yhteiskun- taan. *Magyar Hírlap* -päivälehti totesi johtopäätökse- nään, että omalla tavallaan räjähdys päätti tietyn ai- kakauden Suomen historiassa.

Tontut töissä elokuussakin ja ruoka- kulttuuri myönteisenä yllätyksenä

Suomen perinteiset matkailuvaltit - lumi ja jää, jou- lupukki ja sauna - kiinnostivat unkarilaista mediaa myös viime vuonna. Napapiirin joulupukin pajan ympärivuotinen, hyvin järjestetty toiminta kiehtoo unkarilaisten mielikuvitusta ja joulun alla myös Un- karin kaupallisen Televisiokanavan, RTL-Klubin, kut- susta Unkarissa vierailut suomalainen joulupukki nousi merkittäväksi Suomeen liittyväksi mediatapah- tumaksi.

Myös toista perinteistä supisuomalaista matkai- luvalltia, saunaa, esiteltiin kuluneen vuoden aikana

monella palstasentillä. Silmiinpistävää on, että sau- na kiinnostaa nyt naistenlehtien lisäksi myös uuden sukupolven yritysjohton lehtiä.

Yksi viime vuoden luetuimmista Suomi-aiheisis- ta artikkeleista lienee ollut naisille suunnatun viik- kolehden *Nök Lapjan* kaksisivuinen Suomi-artikkeli. Otsikolla "Yllätykseni Suomi" varustettu artikkeli ker- too tuhansien järvien maasta, jossa toimittajan yl- lättää hyvä ruoka. Pysyvin elämys tulee Savonlinnan Oopperajuhlien Juhasta. Toimittajalle ennen matkaa kerrotut tarinat alkoholia nauttivista suomalaisista eivät sen sijaan osoittaudu paikkansapitäviksi. Toi- nen vastaava, feature-tyyppinen laaja Suomi-repor- taasi oli *Elite*-aikakauslehdessä, joka omisti helmi- kuun numeronsa Suomi-tematiikalle. Yli kaksikym- mentä sivuisessa reportaasissa käsiteltiin suomalaista elämäntapaa ja osaamista. Suomalaiseen elämänta- paan kuuluu toimittajan näkemyksen mukaan kah- vi ja alkoholi, sauna ja terveelliset elämäntavat, luon- to, musiikki, tanssi sekä lehdet ja kirjat. Myös suo- malainen keittiö sai toimittajalta paljon palstatilaa, samoin suomalainen vaate- ja korusuunnittelu.

Kuriositeettina voidaan vielä mainita toisen maail- mansodan tapahtumista kertova *Hadi Krónika* -lehti, joka on vuoden aikana peräti kaksi kertaa kertonut Suomesta. Ensimmäinen Suomi-kokonaisuus käsit- teli talvisotaa otsikolla "Neuvostoaggressio Suomea vastaan". Toisessa lähes yhtä laajassa artikkelissa ker- rottiin jatkosodasta ja ylipäänsä Suomen roolista toi- sessa maailmansodassa. Artikkelissa korostetaan Suomen ainutlaatuista saavutusta: sotaan osallistu- neiden maiden pääkaupungeista ainoastaan Helsin- kiä, Lontoota ja Moskovaa ei miehitetty eikä Suomi kokenut Itä-Euroopan maiden kohtaloa.

V i r o

Suomen taloudellisia ja yhteiskunnallisia asioita seu- rataan suurenuslasin avulla, jos ne vähääkään liit- tyvät Viroon, ja muutenkin. Virossa kirjattiin viime vuonna valppaina havaintoja Suomen suhtautumi- sesta EU:n laajenemiseen ja Natoon. Suhteessa unio- niin kirjoitusten sävy oli myönteisen vertaileva mut- ta suomalaisten asenne Natoon aiheutti ihmetystä.

Suomalaisen elinkeinoelämän läsnäolosta Viros- sa johtuu, että suomalaisia yrityksiä koskevat uutis- et voi usein lukea kotimaan aiheiksi. Juttuideoita noukitaan joskus myös suoraan Suomen lehdistä: naishenkilön salaperäinen varpaan menetys siirtyi suomalaisesta iltapäivälehtijutusta lööppeihin lahden eteläpuolelle. Suomi ja Viro jakavat "iltalehtihömpän" alueella myös yhden vakiojulkikkisen: **Anu Saagim- Ratian** edesottamuksista julkaistaan sama tarina parin päivän viiveellä lahden molemmin puolin.

Kuluneen vuoden aikana Viron tiedotusvälineis- sä on esitetty näkemys, jonka mukaan Suomi on al-

kanut kokea Viron myös kilpailijaksi eikä ainoastaan apua kaipaavaksi pikkuviejaksi. Yleensä tästä kerrotaan vailla erityisempää moitetta, mikä kuvastaa virolaisten kasvavaa itsetuntoa.

Vaikka Suomi on usein esikuva tai vertailukohde, pohjoismainen hyvinvointivaltio ja suomalainen elämäntapa ovat virolaisille vieraita. Tarkkailijoille ja keskustelijoille suomalais-skandinaaviseen malliin vertaaminen on tarjonnut kriittisen näkökulman sisäpolitiikan ajankohtaisiin teemoihin, esimerkiksi sosiaaliturvaan tai vaatimukseen progressiivisesta verotuksesta. Kortensa kekon tuovat myös lehtien suomalaiset kolumnistit, ahkerimpina kirjoittajina nousevat esiin **Jarmo Virmavirta** ja Suomessa asuva virolaissyntyinen **Iivi Masso**.

Suomi jäniksenä Euroopan turvallisuusjunassa?

Vaikka Suomen tuki Viron yhdentymispyrkimyksille tunnustetaan yleisesti, epäilyjäkin tuodaan esiin. *Eesti Päevaleht* kirjoitti 2.8.2002 Suomen jarruttavan Viron EU-jäsenyysneuvottelua suojellakseen omia taloudellisia etujaan. Alkuvuodesta *Postimees* kertoi EVA:n tutkimuksen pohjalta suomalaisten suhtautuvan unioniin ja sen laajentumiseen yhä kriittisemmin sekä jatkuvan kielteisesti Natoon. Loppusyksystä, Viron Nato-kutsun jälkeen, lehdet tivasivat suomalaisilta vaikuttajilta lausuntoja Suomen turvallisuuspoliittisesta linjasta. *Postimees*-lehden Suomen kirjeenvaihtaja **Tarmo Virki** väitti Suomen tuntevan itsensä jänikseksi Euroopan turvallisuusjunassa (3.5.2002), **Max Jakobson** puolestaan kertoi 19.11.2002 samassa lehdessä suomalaisten kärsivän kylmän sodan jälkeisestä harhasta.

Suomen päätöksentekoa viidennestä ydinvoimalasta seurattiin kevään mittaan melko tarkkaan, ja esiin nousivat myös Viron omat energiaratkaisut, jopa ydinvoima. Voimalapäätöstä kommentoitiin lopulta suhteellisen laimeasti, mielenkiintoa herätti pikeminkin vihreiden lähtö hallituksesta. Kriittisimmän puheenvuoron käytti Tarmo Virki, jonka mukaan Suomi palasi päätöksellään 70-luvulle (*Postimees* 25.5.2002). Hän ihmetteli myös virolaisten matalaa profiilia asiassa, nouseehan voimalla vain sadan kilometrin päähän Viron rannikosta.

Pääministeri **Paavo Lipposen** Viron-vierailu elokuussa noteerattiin erityisen hyvin sähköisessä mediassa. Pääministeriä haastateltiin kaikilla televisio-kanavilla, ja huomiota sai varsinkin Lipposen ehdotus yhteistyökomissiosta. Lehdissä raportoitiin lämmenhenkisesti pääministerin käyntiä Setumaalla Kaakkois-Virossa sekä osallistumista Suomenpoikien museon avajaisiin.

Venäjän idea -teoksen vironnosta Tallinnassa marraskuun lopussa esitelty **Mauno Koivisto** esiintyi

täysille saleille ja huomattiin myös mediassa. Kiinnostukseen sisältyi hiven pinnan alla kytevää katkeruutta, ja *Eesti Päevaleht* muistuttikin suorasanaisesti Koiviston vuosikymmenen takaisesta laimeasta tuesta itsenäistyville Baltian maille. Sen sijaan venäjänkielinen *Molodjosh Estonii* kirjoitti Koiviston esiintymisestä laajasti ja myönteisesti.

Viro alkoi olla huolissaan maineestaan Pohjolan huumeporttina. *Eesti Päevaleht* totesi pääkirjoituksessaan 7.1.2002, ettei Viro voi enää puolustella itseään sillä, että huumeet päätyisivät Suomeen jotain toista kautta. Samaan tapaan on virinnyt aiempaa kriittisempi prostituutiokeskustelu, liberaali suhtautuminen ja ilotalojen laillistamissuunnitelmat ovat vaihtuneet pohdintoihin: Mitä sitten jos Virosta tulee skandinaavien uusi seksiturismin kohde? *Eesti Ekspress* haastatteli marraskuussa Stakesissa naiskauppaa tutkivaa **Reet Nurmea**.

Ministerivierailut kuitataan usein tietotoimistojen uutisilla. *Postimees* kirjoitti Tallinnassa 28.8.2002 ulkopoliittisessa instituutissa puhuneesta **Erkki Tuomiojasta**. *Eesti Päevalehden* Suomessa asuva avustaja **Imbi Paju** haastatteli peruspalveluministeri **Eva Biaudet'a** (3.8.2002), joka korosti, ettei syntyvyyttä lisätä pelkästään tukia nostamalla, siihen vaikuttaa myös yleinen mielipide ja yhteiskunnan suhtautuminen lapsiin ja perheisiin. Paju kirjoittaa yleisesti ruohonjuuritason juttuja sosiaalisista ongelmista Suomesta ja Viroa vertaillen.

Talousaiheissa Sonera oli vuoden listaykkönen

Umts-kaupat, takkuilevat neuvottelut Telian kanssa ja syksyn salakuunteluskandaali pitivät Soneran ot-sikoissa Virossa. Kotimaan mediaa ilkeämmin aihetta ei kuitenkaan käsitelty.

Elokuusta lähtien taloussivujen ot-sikoissa toistui Stora Enso, joka osti 66 % Viron suurimman puunjalostusyhtiön Sylvesterin osakepääomasta. Loppuvuodesta lehdissä puitiin, hyväksyykö kilpailuvirasto kauppaa, jossa Stora Enso saisi 40 % markkinoista.

Virolaisten työnteke Suomessa kiinnosti tiedotusvälineitä monelta kantilta; kuinka hyvin maanmiehet pärjäävät Suomen työmarkkinoilla, miten ja miksi halpatyövoimaa vastustetaan lakolla tai virolaista rakennusyritystä saarretaan. Suomalainen näkökulma riitoihin pilkahti, kun SAK:n projektipäällikköä **Eve Kyntäjää** haastateltiin eri lehdissä. Myös SAK:n Tallinnassa avaama työelämän infopiste pääsi hyvin uutisiin.

Vuoden vaihteen jälkeen laivasaartokiista leimahti jälleen. Virolaiset ovat kritisoineet boikotin perusteita alusta asti, ja he kokivat komission Suomelle antaman huomautuksen tukevan omaa näkemystään.

Talustehti *Äripäev* selosti laajasti suomalaisten

suuryritysten alkuvuoden veronalennusvaatimuksia. Virolaisesta vinkkelistä pohdittiin, olisivatko suomalaisyritykset lopultakaan valmiita tuomaan pääkonttorinsa Viroon, mikäli vaatimuksiin ei suostuta. Lehden maksukuormitusvertailussa Viro oli 10 % Suomea halvempi.

Tuloverotaulukoiden julkaisun jälkeen myös Viron lehdet listasivat Suomen rikkaimmat. Maalehdessä vertailtiin suomalaisten ja virolaisten parlamentaarikkojen palkkoja ja etuuksia ja todettiin suomalaisten olevan kansaa edustaessaan kohtuullisempia.

Sauna, Nokia & Sibelius

Sähköisessä mediassa Kanal 2 ja Kuku-radio esittelivät Suomea laajasti *Sauna, Nokia & Sibelius* -media-projektin yhteydessä. Suomalaista elämäntapaa ja yhteiskuntaa, taloutta ja yritystoimintaa sekä kulttuuria esitelleeseen sarjaan kuului kaikkiaan 30 suoraan 55 minuutin radio-ohjelmaa ja 20 puolen tunnin videodokumenttia. Maaliskuussa alkanut ja syksyllä jatkunut sarja päättyi Suomen itsenäisyyspäivään. Ohjelmasarjan toimitti **Enn Anupöld**, projektin pääsponsorina toimi YIT.

Eesti Ekspressin *Areen* -kulttuuriliitteessä ilmestyi syksyn mittaan suomalaisten vaikuttajien aukeaman-parin haastatteluja. *Soomeri*-sarjassa esiteltiin muun muassa **Kati Outinen, Jari Tervo, Tero Saarinen, Saimi Nousiainen, Henrik von Wright** ja **Katja Ståhl**. Sarja jatkuu keväällä 2003. Sarjan ulkopuolella lehti haastatteli muun muassa arkkitehti **Pekka Vapaavuorta**, Tallinnan nykytaiteen museon suunnittelijaa.

Aki Kaurismäen Mies vailla menneisyyttä innosti virolaisia elokuvakriitikoita sumeilemattomiin kehuihin pitkin vuotta. Syksyllä Tallinnan kinosaleihin tullutta elokuvaa ylistettiin jo keväällä Cannesin juhlien jälkeen, samoin maailman elokuvakriitikkojen valinnan yhteydessä. Kaikkiaan elokuvasta ja Virossa entuudestaan ihailusta ohjaajasta kirjoitettiin kymmenkunta artikkelia. Myös isovelji Mika kiinnosti; *Eesti Ekspress* haastatteli ohjaajaa ja raportoi tunnelmia uusimman elokuvan kuvauspaikalta.

Musiikkikriitikko **Kersti Inno** toi Savonlinnan oopperajuhlat näkyvästi *Eesti Päevalehteen*, alan erikoislehti *Muusikaan* ja *Klassikaraadioon*.

Suomalainen teknohenkinen klubimusiikki kiinnostaa hämmästyttävässä määrin virolaisia. **Pan Sonicin** ja **Jimi Tenorin** konsertit Tallinnassa elokuussa saivat hyvät arvostelut kaikissa päivälehdissä, lisäksi *Eesti Ekspress* haastatteli Pan Sonicin solisteja. Lehtijuttuja oli kaikkiaan yhdeksän. *Jazz'n Motion* -tapahtumassa marraskuun lopussa esiintyneet **Wimme, Kimmo Pohjonen** ja **Rinneradio** kehuttiin eri mediassa maasta taivaisiin. Klassisen musiikin puolella huomiota on selvästi hankalampi kalastella, sen koki

esimerkiksi **John Storgårdsin** johtama Viron valtiolinen sinfoniaorkesteri Suomen itsenäisyyspäivän juhlakonsertissa.

Myös nykytanssi on ponnahtanut virolaisten tietoisuuteen lähes tyhjästä, ja niinpä Nu Norden -festivaalin tähti Tero Saarinen esiteltiin mediassa maailmankuuluna suomalaiskoreografina ja "lentävänä suomalaisena". Lehtien ohella Saarista nähtiin myös ETV:n nykytanssia esittelevässä Tour de Dance -ohjelmassa.

Useissa lehdissä referoitiin seikkaperäisesti **Kalervo Hovin** tutkimusta sotien välisen Viron railakkaasta ravintolaelämästä, jossa silloinkin - yllätys yllätys - anteliaina asiakkaina temmelsivät kieltolakiin sui-vaantuneet suomalaiset. Myös **Martti Turtolan** teos presidentti **Konstantin Pätsistä** noteerattiin, jos kohta vaisusti. Enemmän julkisuutta on kuitenkin odotettavissa, kun intrigoiva kirja ilmestyy viroksi helmikuussa 2003.

Näyttelyistä saivat kulttuurisivuilla hyvin tilaa muun muassa **Eva Cederströmin** retrospektiivi ja **Teemu Mäki** maaliskuussa Tallinnassa. *Eesti Päevaleht* mukaan Mäki on Suomen taiteelle sama kuin **Kaur Kender** Viron kirjallisuudelle: hankala, rivo ja voimakkaasti läsnä oleva. Sen sijaan **Kimmo Kaivanto** Tallinnan taidehallissa tammikuussa jäi yllättävän vähälle huomiolle.

Myyrmannin tragedia kosketti

Kesän lomakuukausina mediaa kuohutti suomalaisille turisteille yllätyksenä tullut vaatimus yli seitsemänvuotiaiden omasta passista. Alkuun media syytti suomalaisia välinpitämättömästä suhtautumisesta Viron lakeihin, mutta sävy muuttui neutraalimmaksi, kun kävi ilmi, ettei lainkohdasta tiedetty myöskään Viron ulkoministeriössä, Helsingin lähetystössä eikä virolaisissa matkatoimistoissa.

Myyrmannin lokakuista pommi-iskua uutisoitiin kuin se olisi tapahtunut Tallinnassa. Kymmenien lehtijuttujen ohella aihetta käsiteltiin myös pääkirjoituksissa, joissa turvallisuuden myytiin todettiin murskautuneen. Virolaisia tragedia kosketti ja sen vaiheita seurattiin suurella myötätunnolla. Televisioasemat lähettivät paikan päältä omia raporttejaan, joissa onnettomuus välittyi virolaisille katsojille yhtä todellisena kuin suomalaisille Suomen mediassa.

Syyskuussa *SL-Õhtuleht* kuvaili, miten sankarilliset kansalaiset ja poliisi nappasivat tallinnalaisen tasukuvarajoukon Helsingissä. Suomessa huumeista ja prostituutiosta kärähtäneet virolaiset kuuluvat rikosutisten vakioaineistoon. Lehdissä kirjoitettiin myös virolaisvankien palauttamisesta kotimaahan kärsimään rangaistustaan.

Urheilusivuilikin Suomella on näkyvyyttä. Toimittajien lemmikkejä ovat virolaisseuroja valmentaa-

vat suomalaiset, joihin suhtaudutaan poikkeuksetta suurella kunnioituksella ja arvonnalla. Lahden doping-suomalaisten vaiheita seurataan yhä; joulukuussa **Mika Myllylä** kertoo *SL-Öhtulehden* sivun haastattelussa anteeksiannon olevan kauneinta maailmassa.

Postimees kirjoitti joulukuun alussa Suomen ja Viiron välisestä "koirasillasta"; suomalaiset eläinystävät vievät adoptoimiaan kulkukoiria lahden yli paremman murkinan ääreen.

Foreign Correspondent Lapissa revontulia tähyilemässä

Foreign Correspondents -ohjelmaan kesällä 2002 osallistunut **Epp Väljaots** kirjoitti useita merkittäviä artikkeleita Suomesta. Malli **Saimi Nousiainen** ja *Suosikin* uuden päätoimittajan **Katja Ståhlin** mielenkiintoiset haastattelut ilmestyivät *Eesti Ekspressin* kulttuuriliitteessä, hilpeä matkailujuttu Lapista *Eesti Päevalehdessä*. Aikakauslehti *Eesti Naine* julkaisi marraskuussa Väljaotsin koskettavan reportaasin Hämeenlinnan naisvankilassa rangaistustaan kärsivistä virolaisnaisista. **Risto-Matti Ratian**, **Rosa Liksom** ja **Marita Liulian** haastattelut sekä matkailujutut Ahvenanmaasta ja perhelomista Helsingissä ilmestyvät eri julkaisuissa vuoden 2003 puolella.

Matkailun edistämiskeskuksen järjestämällä tutustumismatkoilla kävi viime vuonna kolmekymmentä virolaista toimittajaa. Lisäksi kuusi toimittajaa osallistui Matkailun edistämiskeskuksen pyöräretkelle "Miten sujuu, Suomi?". Matkailun edistämiskeskuksen tämänhetkinen painopiste on perhe- ja talvimatkailussa, ja niinpä toimittajat vietiin Lapin hiihtokeskuksiin sekä huvi- ja teemapuistoihin. Suomen pyöräilyturismin mahdollisuuksiin tutustui 13 toimittajaa, ja pyöräretket ovatkin saaneet paljon palstatilaa. Matkailun edistämiskeskus on järjestänyt toimittajille myös kulttuurimatkoja, joiden vaikutelmia on kuultu radiossa, nähty televisiossa ja luettu lehdistä. Tärkeimmät festivaalit ovat olleet hyvin esillä eri medioissa. Matkailun edistämiskeskus on myös itse tuottanut mediaa varten materiaalia, jota ovat julkaisseet muun muassa *Postimees*, *SL-Öhtuleht* ja *Äripäev*.

Internet on Virossa erittäin suuressa suosiossa, ja muun muassa kaikilla päivälehdillä on toimivat verkkojulkaisut. Suomea koskevia uutisia voi helposti etsiä lehtien hakukoneista. Esimerkkinä: hakusana Soome esiintyi *Eesti Päevalehden* otsikoissa vuoden 2002 aikana yhteensä yli 200 artikkelin yhteydessä.

V e n ä j ä

M o s k o v a

Talous ja kauppa

Vuoden 2002 kestoaiheeksi nousi rekkaliikenne. Ylivoimaisesti suurin osa jutuista keskittyi uutisoimaan yksittäisiä vaiheita. Joskus suomalaisten vastatoimet on uutisoitu suomalaisten yksipuolisina toimina, koska edeltävistä venäläistoimista ei ole toimittajia informoitu. Kun venäläisille lehdille on järjestetty tilaisuuksia haastatella suomalaisia virkamiehiä ja poliittista johtoa, näkemys on monipuolistunut. *Izvestija* käsitteli isossa analyttisessä jutussaan 25.11.2002 ongelman perussyitä. Lehti viittaa "mentaaliseen rautaesirippuun" ja toteaa, että Venäjän viranomaistoimet ovat muodostamassa rajoitteita Venäjän integroitumiselle Eurooppaan. *Izvestija* valottaa suomalaisten haluavan paluuta maantieliikennesopimuksen noudattamiseen ja vastavuoroisuuteen ilman mitään lisäpykälää tai -maksuja kummallakaan puolella rajaa.

Toinen kestoaihe on ollut investointisuojausopimus. Aiheeseen perehtyneitä toimittajia on hyvin vähän, uutisointi on ollut ylimalkaista ja keskittynyt kertomaan neuvottelujen jatkuvan tai seisovan. Joissakin jutuissa vitkuttelusta arvostellaan Venäjän johtoa. Siljan viisumivapaiden risteilyjen peruuntumisesta Pietariin tuli sanomista. Varsinkin Pietarissa media piti ratkaisua huonona. Moskovan lehdistö käsitteli asiaa neutraalimmin.

Suomesta IT-alan ja korkean teknologian sekä jonkinlaisen talousihmeen maana on ilmestynyt myös vuonna 2002 useita juttuja ja laajojakin reportaaseja. Yhä enemmän lehdet ovat siirtyneet haastattelemaan suomalaisia yritysjohtajia ja asiantuntijoita sekä poliittisia päättäjiä tai viittaavat suomalaiseen kokemukseen osana sisäisten asioiden, muun muassa reformien käsittelyä. Esimerkiksi yksi oligarkeista mainitsee Venäjän uudistuksia koskevassa laajassa haastattelussaan Suomen yritystoimintaa säätelevän julkisen hallinnon ja toteaa sen olevan tehokasta ja läpinäkyvää. *Vedomosti* haastatteli Soneran **Harri Koposta** ja liikenneministeri **Kimmo Sasia** alan kehityksestä sekä Valion **Jyrki Jauhiaista**. *Izvestija* ja *Eho Moskvyy* haastattelivat Nokian pääjohtajaa **Jorma Ollilaa**. Suomen innovaatiojärjestelmää esitellään *Parlamentskaja Gazetan* jutussa, joka toteaa vastaavan puuttuvan Venäjältä. "Metsähuippukokous", pääministeritapaaminen valtuuskuntineen maaliskuussa ja sitä seurannut Venäjän metsätalouden kehitysohjelma kirvoittivat paljon metsäjuttua koko vuodelle. Perusteema oli, että Venäjän pitäisi jalostaa enemmän itse ja viedä vähemmän raaka-ainetta. Jotkut mainitsivat investointisuojaajan tarpeen teollisuuden

luomiseksi. Alan lehdissä oli paljon juttuja Suomes- ta. Niissä pidettiin usein Suomen metsäsektoria ta- voiteltavana mallina. Pimeää metsäkauppaa ja mui- ta ongelmia käsiteltiin myös paljon. Lehdissä on erit- täin paljon pikku-uutisia kaupasta ja investoinneista ja suomalaisfirmoja koskevia kansainvälisiä uutisia. Usein mainitaan erikseen, että johonkin venäläiseen tuotantolaitokseen tulee suomalaiset koneet. Esimer- kiksi Stora-Enson uudet sahat Venäjällä pääsivät leh- tiin, samoin UPM-Kymmenen tehtaat.

Politiikka, vierailut

Presidentin vierailut 26.-27.5. sekä 6.-7.10.2002 näkyi- vät lehdissä. Varsinkin syksyn Kaliningrad-tapaami- nen uutisoitiin sellaisessa sävyssä, että Suomi on alueen asioissa merkittävä eurooppalainen toimija, jonka kanssa kannattaa keskustella. Pääministerivie- railut puolin ja toisin saivat nekin runsaasti huomio- ta. Erityisesti pääministeri **Lipposen** maaliskuun vie- railun alla antamat energiapolitiittiset lausunnot no- teerattiin näyttävästi. Lipponen paheksui epäreiluna ja asiantuntemattomana EU:ssa syntyynyttä tapaa ni- puttaa kaikki venäläinen ydinteknologia samaan ”Tshernobyli”-kategoriaan. Ministerivierailut puolin ja toisin noteerattiin yleensä yllättävänkin laajasti. Muun muassa ajankohtaisten liikenneneuvottelujen tuloksista haastateltiin ministeri Sasia joulukuussa useisiin johtaviin tiedotusvälineisiin, ja venäläiset toi- mittajat kuulivat häneltä, että Venäjän tullin johto matkustaa Geneveen neuvottelemaan TIR-sotkusta. Muista vierailuista suurinta huomiota herättivät Kor- keimman hallinto-oikeuden presidentin **Pekka Hall- bergin** kirjan venäjännöksen julkistamistilaisuus sekä **Pekka Himasen** kirjan Informaatioyhteiskunta - Suo- men malli venäjännöksen julkistamistilaisuus.

Elämäntapa, kulttuuri, historia

Suomalainen elämäntapa ja kulttuuriperinne, erityi- sesti jouluun liittyvät aiheet, ovat nousseet medias- sa hyvin esille. Aikakauslehti *Geo* julkaisi monikym- mensivuisen Suomi-esittelyn. *ORT:n* iltauutiset julkai- si 2002-2003 vuodenvaihteessa usean reportaasin sarjan muun muassa saunaperinteestä, joulusta, ve- näläisestä vanhainkodista Helsingissä ja Valamon luostarista. Matkailu- ja joulujuttuja oli erittäin run- saasti. Talouslehti *Vedomostin* matkatoimistoille suun- natun kyselytutkimusten mukaan Suomi on kuudeksi suosituin matkakohde. Yhteinen historia kiinnostaa. TVS-televisiokanava esitti kaksituntisen dokumentin talvisodasta. Ajankohtaisohjelma *Namedni* käsitteli nykyistä elämää Karjalan kannaksella ja yhteyksiä suomalaisiin sekä Karjalan palautuskeskustelua. Ju- tun sävy oli kepeän asiallinen ja toimittaja korosti

kyseessä olevan kansalaiskeskustelu. *Parlamentskaja Gazeta* onnistui käsittelemään jopa Hitlerin vierailun Mannerheimin syntymäpäiville niin, että totesi Suo- men olleen demokraattinen maa ja jatkosodan mo- tiivit liitettiin talvisotaan. Suomen ”revansismia” esit- televiä artikkeleita ilmestyi Moskovassa kaksi, toinen bulevardilehti *Versijassa* ja toinen *Tribuna*-päivälehdessä, jonka Helsingin kirjeenvaihtaja yllättyi jutusta ja sanoutuu sen johtopäätöksistä irti. Jutut muistutti- vat toisiaan ajatuskuluiltaan ja sanavalinnoiltaan. Tyyllillisesti vastaava juttu julkistettiin pienilevikki- sessä *Literaturnaja Rossija* -lehdessä **Mauno Koiviston** Venäjän idea -kirjan julkistamisen yhteydessä. Muissa lehdissä muun muassa *Izvestijassa* ja *Vremja Novos- teissa* sekä valtion *Radio Rossijan* suorassa haastatte- lulähetyksessä kirja ja presidentin näkemykset sai- vat erittäin hyvän vastaanoton. Elämäntapajuttuja julkaistiin useissa tiedotusvälineissä myös venäläi- sistä Suomessa. Yleissävyltään ne ovat olleet asialli- sia ja kertovat ”hyvästä, mutta vaikeasta elämästä Euroopassa”. Selviytyjät korostavat kielitaidon mer- kitystä sekä toteavat, etteivät ole koskaan saaneet huonoa kohtelua venäläisyytensä vuoksi. Varsinaisis- ta kulttuuriuutisista esille nousivat **Kaurismäen** Mies vailla menneisyyttä, **Raija-Sinikka Rantalan** ohjaus Tsehovin MHAT-teatterissa Moskovassa, Kukulshka- elokuva.

Sekalaiset uutiset

Myyrmanin räjähdys sai Moskovassa ennätysmää- rän mediajulkisuutta ja seurantaa. Terrorismista trau- matisoitunut Moskova suhtautui sympatialla ”pie- neen rauhalliseen maahan, joka nyt joutui kohta- maan sokean pahuuden”. Poliisitutkinat Sonerassa uutisoitiin laajasti, usein siinä sävyssä, että tällaista voi tapahtua lainkuuliaisessa Suomessakin. Suomen sijoitukset kilpailukyvyssä, korruptoitumattomuudes- sa ja ekologiastaan huolehtivana maana eri rankin- geissa huomattiin. Lähettiläs on antanut vuoden 2002 aikana kymmeniä haastatteluja eri aiheista lähes kaikille keskeisille ja suurilevikkisille tiedotusvälinei- le: investointisuoja, muita kaupan kysymyksiä, euro, Suomen talouskehitys, sauna ja muuta terveyttä, henkilökuvia, matkailu, joulupukki jne.

P i e t a r i

Presidentti Halosen kolme vierailua

Tasavallan presidentti **Tarja Halonen** vieraili Pieta- rissa 19. sekä 26. - 27. toukokuuta 2002. Ensimmäi- sen vierailun syynä olivat Pietarin Pyhän Marian kir- kon vihkiäiset. Pietarin Suurella tallikadulla sijaitse- va kirkko on Inkerin kirkon pääkirkko ja toimii Pieta-

rin suomalaisena kirkkona. Halosen vierailuja käsiteltiin laajasti kaikilla Pietarin televisiokanavilla.

Kirkon vihkiäisten jälkeen useat lehdet siteerivat Rosbalt-tietotoimiston julkaisemaa Halosen lausuntoa: ”Tämä on ollut meidän kirkkomme ja olen onnellinen, että se jälleen toimii siinä tarkoituksessa, johon se on rakennettu“. Halonen onnitteli Pietarin kuvernööri **Vladimir Jakovlevia** uuden kirkkorakennuksen johdosta ja totesi, että Pietaria kaunistaa jälleen yksi kirkkorakennus, joka on korjattu yhteisvoimin.

26.-27.5.2002 presidentti Halonen vieraili toistamiseen työvierailun merkeissä Pietarissa. Presidentti **Wladimir Putin** otti Halosen vastaan vain pari tuntia sen jälkeen, kun hän oli hyvästellyt Yhdysvaltain presidentin **George Bushin**. *Kommersantin* Pietarin toimitus omisti vierailulle runsaasti palstatilaa. Kaksi presidenttiä - Suomen ja Venäjän - tapasivat heti Yhdysvaltain presidentin koneen lähdettyä. Karttaakseen melua presidentti Putin oli valinnut neuvottelupaikaksi Tsarkoe Selon. Katariinan palatsin Taulusalissa presidentit neuvottelivat kahdenkeskisistä suhteista, investointisuojusta sekä poliittisista kysymyksistä. Toisena vierailupäivänä presidentti tutustui Koiviston öljysatamaan, Alvar Aallon kirjastoon, Viipurin linnaan sekä Torfjanovkan ja Vaalimaan raja-asemiin.

Presidentti Halonen vieraili Pietarissa kolmannen kerran lokakuun alussa ja tapasi uudelleen presidentti Putinin. *Rosbalt* otsikoi uutisessaan, että Venäjän ja Suomen välistä yhteistyötä voidaan hyödyntää Kaliningradin ongelmien ratkaisussa. Presidentti Putin totesi: ”Olen erittäin kiitollinen Tarja Haloselle siitä, että hän kuunteli tarkkaan kaikki nyanssit, jotka liittyvät Venäjän näkemukseen Kaliningradin kysymyksessä. Minusta oli hyvin tärkeää kuulla Suomen kanta. Emme edes pyrkineet ratkaisuun, koska asia tulee ratkaista EU:n puitteissa. Romano Prodin kanssa on jo sovittu, että kysymystä tullaan käsittelemään kolmikantaneuvotteluissa“.

Mauno Koiviston vierailu

Presidentti **Mauno Koivisto** kävi esittelemässä teostaan Venäjän idea Pietarissa heinäkuun 2002 alussa. *Neuskoe Vremja* kirjoitti muun muassa:

”Koska kirja on tarkoitettu suomalaiselle lukijalle, venäläinen historian harrastaja ei löydä siitä mitään sensaatioita tai uusia asioita - uusina voidaan pitää ainoastaan suomalaisten historiantutkijoiden arvioita, joihin tekijä usein viittaa tutkiessaan Venäjän imperiumin ja sen osan välisiä suhteita. Mauno Koiviston mukaan Venäjän historia ei jakaudu tasaisesti periodeihin: hän ei juurikaan kirjoita Stalinin jälkeisestä ajasta ja kiinnittää vähän huomiota Gorbatschovin uudistuksiin. Sen sijaan kristinuskon juurtu-

minen Venäjällä kuvataan yksityiskohtaisesti, niin myös Venäjän eroaminen läntisestä kulttuurista, samoin ideat, jotka liittyvät Moskovaan kolmantena Roomana. Esimerkiksi näin: Venäläisyyteen on liittynyt ajatus, että kärsimystä ei pidä kavahtaa. Hedonismi on ollut heille jo periaatteessa vierasta. Tästä on seurannut, että Venäjällä on ollut suurempaa valmiutta alistua kärsimykseen kuin lännessä. Se on auttanut kestäämään silloin, kun on nähty syvempi tarkoitus. On vaikea kuvitella, että Venäjältä voisi tulla jokin hedonismin kotipaikka, jossa tavoitteena on suurinta hyötyä kansalaisille tavoitteleva järjestelmä“.

Kysymykseen, mikä on Suomen idea, Koivisto vastasi selkeästi ja lakonisesti: Eloonjääminen.

Pietarin 300-vuotisjuhlat

Eräs Pietarin median suosikkiaiheita on ollut Helsingin kaupungin omenapuuhanke. Apulaiskaupunginjohtaja **Martin Meinander** luovutti lokakuussa 135 kappaletta Helsingin kaupungin Pietarille lupaamista 300 omenapuusta. Ne istutetaan Pietarin 300-vuotisjuhlapuistoon, joka sijaitsee Suomeen vievän tien varrella. Pietarin hallinto hyväksyi suunnitelman viiden Nevalle sijoitettavan laivahotellin käyttöönottamisesta juhluvuoden aikana. Yksi hotellilavayrittäjä tulisi suunnitelmien toteutuessa Turusta. Syksyllä lehdet kirjoittivat useita artikkeleita Laatokan asemasta, jolle myös Suomen liikenne siirretään. Aseman pitäisi valmistua kaupungin 300-vuotisjuhliin mennessä. Suomen VR on valmistautunut siihen, että Suomesta saapuva liikenne siirtyisi asemalle kesällä 2003.

Venäläinen pakkasukko sekä joulupukki allekirjoittivat uuden vuoden alla yhteistyösopimuksen Pietarin 300-vuotisjuhlien lehdistökeskuksessa. Suomesta saapunut joulupukki sekä venäläinen pakkasukko ottivat osaa Pörssiaukiolla järjestettyyn uuden vuoden vastaanottojuhlaan, jossa he avasivat virallisesti Pietarin juhluvuoden.

Matkailun ongelmat

Liikenneministeriö, Helsingin satama, Helsingin ja Pietarin kaupungit sekä Matkailun edistämiskeskus julkaisivat syyskuun alussa markkinatutkimuksen, jossa selvitettiin kiinnostusta Helsingin ja Pietarin väliseen risteilymatkustamiseen. Aihetta käsiteltiin laajasti kaikissa Pietarin medioissa. Tutkimuksen mukaan potentiaalista kuluttajakuntaa olisi lähes miljoona henkeä.

Keskustelu Pietariin ja Viipuriin suuntautuvien risteilyjen viisumivapauden päättymisestä jatkui Pietarin mediassa pitkälle syksyyn. Kirjoittelun sävy oli lähinnä pahoitteleva. Venäjän ulkoministeriön pää-

töksen seurauksena Pietari ja Viipuri menettävät miljoonia turistien tuomia ruplia.

”Suursaari valmistautuu olemaan turismin mekka”, otsikoi 20.8.2002 *Delovoi Peterburg* artikkelinsa, jossa kerrottiin alkujaan Kirishin öljynjalostamon markkinointiyhtiöksi perustetun Kinex-Holdingin turismihankkeesta Suursaarella. Artikkelin ilmestymisen aikaan Pietarissa vierailut Yleisradion toimittaja ei saanut lupaa vierailla saarella.

Taloussuutisia

Suomen hallituksen ydinvoimapäätös nosti Suomen Pietarin lehtien otsikoihin, kun *Kommersant*-lehden Pietarin-toimitus otsikoi 25.1.2002 juttunsa. ”Suomalaisilla ei ole riittävästi energiaa - sen vuoksi he ovat valmiit voittamaan säteilypelkonsa”. Jutussa siteerattiin ydinvoiman lisärakentamisesta tehtyjä mielipidetutkimuksia ja todettiin, että suomalaiset ydinvoimat ovat toimineet lähes häiriöttä ja että niiden käyttöaste on erittäin korkea.

Delovoi Peterburg kertoi 17.1.2002 suomalaisten turkistarhaajien harkitsevan liiketoimintansa siirtämistä Leningradin alueelle ja Karjalan tasavaltaan. Syyksi ilmoitettiin EU:n tiukentuva kanta turkistarhaukseen. Lehden mukaan siirto hyödyttäisi Luoteis-Venäjä, ja lisäksi lehti on laskenut, että miljoonan eläimen tarhaaminen toisi mukanaan 60 miljoonan dollarin sijoituksen.

Suomalaisvetoinen Skanska East Europe Oy osti 80 prosenttia Peterburgstroi osakekannasta. Vaikka Peterburgstroi ei kuulu Pietarin kymmenen suurimman rakennusyhtiön joukkoon ja vaikka sen liikevaihto oli viime vuonna vain 18 miljoonaa ruplaa (0,65 miljoonaa euroa), arvioidaan yhtiön olevan vaikutusvaltainen ja hyvä askelma paikallisille asuntorakennusmarkkinoille. Sen markkinaosuus Pietarissa on ollut noin viiden prosentin luokkaa.

Matkapuhelinmarkkinoiden kehitys oli keskeinen aihe Pietarin mediassa vuonna 2002. North West GSM-yhtiö, jonka omistajiin kuuluu Sonera-Telia, siirtyi keväällä käyttämään Megafon-tuotemerkkiä. Viimeisen vuoden aikana on matkapuhelinliittymien määrä kolminkertaistunut. Viihdetoimintoja matkapuhelimiin tarjoava suomalainen Jippii-Group allekirjoitti sopimukset Pietarissa toimivien MTS- ja Megafon-yhtiöiden kanssa maksullisten tekstiviestipalveluiden tuottamiseksi yhtiöille. Lisäksi Megafon teki Nokian kanssa sopimuksen verkkonsa varustamisesta digitaalisilla teksti- ja kuvaviesteillä. Megafonilla on Pietarin seudulla noin 1,5 miljoonaa asiakasta.

Keväällä 2002 Pietarissa aloitti toimintansa radioasema *Sputnik*, joka on toiminut jo pari vuotta Helsingissä. Ohjelmaa lähetetään taajuudella 105,9 FM.

Stockmann allekirjoitti esisopimuksen täysimittaisen tavaratalon rakentamisesta Pietariin. Stock-

mannin ja saksalaisen SPAG-yhtiön välisen sopimuksen mukaan tavaratalo avataan vuokratiloissa Pietarin keskustassa Nevski prospektillä vuonna 2005. Keskukseen yhteyteen rakennetaan myös paikoitus-talo 500 autolle.

Fazer ilmoitti laajentavansa leipomotoimintaansa Pietarissa, ja yhtiö onkin ostanut määräänemmistön pietarilaisesta Murinski-leipomon osakekannasta.

Itämeren suojelukysymykset sekä lounaisen jätevedenpuhdistamon rakentaminen oli jatkuvasti esillä kaikissa medioissa. Suomi ja Ruotsi vahvistivat sitoutumisensa jätevedenpuhdistamon rakentamiseen allekirjoittamalla Pietarin kaupungin ja vesilaitoksen kanssa sopimukset lahjarahasta.

Suomen autokatsastus Oy allekirjoitti Pietarin kaupunginhallinnon kanssa aiesopimuksen 15 - 20 katsastusaseman rakentamisesta kaupunkiin. Valtion 100-prosenttisesti omistama Suomen autokatsastus omistaa yhteisyrityksestä 90 prosenttia. Pietarissa on noin 1,3 miljoonaa autoa, ja kesällä 2003 on astumassa voimaan uusi laki autojen sääntömääräisistä katsastuksista.

Kulttuuriuutisia

Finland Festivals piti 22.4.2002 pääkonsulaatissa tiedotustilaisuuden, johon osallistui kolmekymmentä pietarilaista journalistia. Suomesta olivat paikalla edustajat Mikkelin musiikkijuhlilta, Porvoon Suvisoi-tosta, Tampereen teatterikesästä sekä Kuhmon kamarimusiikkifestivaaleilta. Kesätapahtumista kirjoitaneissa lehdissä hämmästeltiin lähinnä juhlien järjestäjien dynaamisuutta sekä suomalaisten intoa vierailla erilaisilla festivaaleilla.

Suomalaista elokuvaa kohtaan tunnetaan Pietarissa suurta mielenkiintoa. *Peterburgskij Tshas Pik* arvostelija **Olga Nabokova** kirjoitti marraskuussa: ”Suomalaisen elokuvatuotannon liikkeellepanevana voimana toimii uhkapeli. Se ei kuitenkaan saa alkuaan ohjaajista, käsikirjoittajista ja tuottajista vaan tavallisista kansalaisista mukaan lukien ne, jotka eniten pitävät jalkapallosta. Suomen elokuväsäätiö rahoittaa vuosittain tusinaa elokuvaa 30-50 % valtionosuudella ja antaa tähän hyödylliseen toimintaan osan lotosta ja muista raha-automaattipeleistä kertyvistä tuloista. Tästä syntyy ovela know-how ja lumipal-loefekti. Valkokankaalla voidaan tehdä propagandaa uhkapelien puolesta, ja mitä enemmän ihmiset kulluttavat rahaa, sitä enemmän kansallinen kulttuuri ansaitsee, ja jälleen voidaan ohjata elokuvia, jotka tekevät propagandaa uhkapelien puolesta. Jos pienes-sä Suomessa ohjaajien keskuudessa yhteishenki voit-taisi, millaisen kadehdittavan tason tämä pieni mut-ta harkitseva maa saavuttaisikaan!”

Talvisota-dokumentti

Joulukuussa TVS-kanavalla esitetyssä **Kiril Nabutovin** talvisotadokumentissa haastateltiin suomalaisia ja venäläisiä historiantutkijoita sekä molempien maiden veteraaneja. Filmi- ja dokumenttiarkistoja elokuvantekijät olivat kaivelleet myös molemmin puolin rajaa käyttäen muun muassa Suomen ulkoministeriön ja Yleisradion arkistoja. Lähes kukaan ei enää muista talven 1939 - 40 tapahtumia Karjalan kannaksella, todettiin dokumenttielokuvan johdannossa.

Petroskoi

Karjalan tasavallan lehdistö ja televisio on vuonna 2002 käsitellyt Suomea melko asiallisesti ja positiivisesti - mainittu jopa "hyvänä naapurina". Karjalan päämiehen, kaupungin- ja piirinjohtajien sekä lainsäädäntökokouksen vaalikampanja ja vaalit huhtikuussa keskeytti kirjoittelun Suomesta kokonaan. Artikkelit ennen ja jälkeen vaalien ovat olleet asiallisia ja informatiivisia. 1.5.2002 jälkeen on lakkautettu neljä lehteä: *Gorod*, *Nabljudatel*, *Stolitsa* ja *Vesti Karelii*.

Lähialueyhteistyö ja talous

Lähialueyhteistyötä on uutisoitu ensimmäistä kertaa laajemmin. Eri vierailut ja suomalaisten tuberkuloosiprojekti (Hengitys ja Terveys Ry.) Karjalan vankiloissa sekä hiv/-tartuntatautien (yhteistyössä WHO/Moskova) ehkäiseminen Karjalassa. Talouslähialuekeskus PIK:n ensimmäinen toteutus ja allekirjoitustilaisuus Kostamuksessa Euregio Karjalan puitteissa. Muita uutisoituja TACIS-projekteja: kansainväliset naisseminaarit sekä matkailualan kehittäminen. Yhteistyötä Oulun läänin kanssa kiitellään.

Lähialueyhteistyöministeri **Jan-Erik Enestamin** vierailu 28.-29.6.2002 Petroskoissa ja Sortavalassa uutisoitiin hyvin.

Stora-Enson Impilahden, Paanajärven opastuskeskuksen avajaisjuhlat ja monet muut suuremmat projektit olivat hyvin esillä tiedotusvälineissä. Venäjänkieliset artikkelit Suomen talouselämästä julkaistiin *Karelia*-sanomalehdessä.

Johan Beckmanin lausunnot, joiden mukaan "Suomen ulkoasiainministeriön Venäjän osaston raportit ovat täynnä outoja tietoja - ja että Suomen vaikuttavimmat yhteiskuntapiirit ovat kehittäneet uuden 'kaksikielisen kulttuurin': he ovat puhuneet yhtä, mutta ajatelleet aivan toista", sai toimittajat lähinnä ihmettelemään ja jopa puolustamaan suomalaisia. "Beckmanilta puuttuu todennäköisesti huumorintaju" (*Gubernija*-lehti); *Stolitsa*-lehden kirjoittaja **Andrei Los** pitää Beckmania "provokaattorina sekä ihmisenä, joka tarvitsee psykiatrin apua".

Mansikanpoimijat, inkeriläiset paluumuuttajat ja rikosasiat

Jokavuotinen mansikanpoiminta-aika ja viisumien ruuhkautuminen saivat karjalaiset muistelemaan kokemuksiaan mansikanpoiminnasta, jonoista niin myönteisen kuin kielteisen kirjoituksin. *Severnyi Kurier* ja *Vesti*-lehdet informoivat mansikkaisännistä, opiskelijoiden verotuksesta ja kovasta työstä: "älkää elätkö turhia toiveita lähtiessänne ansiotyöhön Suomeen, voitte joutua petetyiksi tai kaksi poikaa joutui Helsingissä pahoinpitelyn uhriksi ja kaikki mansikkarahat vietiin."

Inkeriläisten paluumuutto Suomeen, muuttumassa oleva kansalaisuuslaki ja kielikoe on saanut palstatilaa. Samoin kokemukset suomalaisten keskitysleireiltä ja maksettavat korvaukset sota-ajalta.

Suomalaisten erilaiset rikokset muun muassa tullissa, rajakaupungeissa, salakuljetukset ja prostituutioasiat, hukkuminen Laatokalla sekä muiden kansalaisten laittomat rajanylitysyritykset, heroiinipolut, puukauppaongelmat, rekka-autojen kuljetusongelmat uutisoitiin mediassa. Myyrmannin onnettomuus uutisoitiin televisionkanavilla, mutta vain yhdessä lehdessä.

Kulttuuri ja vähemmistöjen lehdet

Suomi 500 vuotta Euroopan kartalla -näyttely sai suuren suosion Kostamuksessa sekä alueen lehdistössä (muun muassa *Gornjak*-lehti). Petroskoin elokuvaviikko itsenäisyyspäivävastaanottoviikolla, on saanut yliopiston suomen kieltä opiskelevista sekä koululaisista ja inkeriläisistä hyvän yleisön, jota kiinnostaa naapurimaa. Kulttuuritapahtumista iloitaan ja niitä toivotaan lisää. Pietarin Suomi-instituutin organisoimat Mannerheim-näyttely Petroskoin yliopistossa ja "Karjala silta idän ja lännen" välillä saivat kiitosta. Kulttuuritilaisuuksien avajaisissa on aina sekä lehdistö että televisio ollut paikalla.

Vepsän, karjalan ja suomen kielellä ei Venäjän lain mukaan ole virallisen kielen asemaa, mutta paikallislradio, televisio ja paikalliset lehdet (myös lastenlehti *Kipinä*) toimivat kolmella kielellä. Kerran kuussa ilmestyvä suomenkielinen *Carelia*-lehti julkaisee karjalaisia ja inkeriläisiä historiallisia kertomuksia ja tämän lisäksi suomalaista ajankohtaista kirjallisuutta, novelleja ja runoja.

M u r m a n s k

Kokoukset ja valtuuskuntien vierailut saavat poikkeuksetta Murmanskin tiedotusvälineissä huomiota. Yleensä kaikki kolme paikallista televisiokanavaa ja radio sekä suurimmat päivälehdet uutisoivat tapaa-

misista ja haastattelevat osallistujia. Tiedottaminen on asiallista ja myönteistä, mutta joskus pintapuolista ja esimerkiksi televisiotoimittajat saattavat kiinnittää huomiota epäoleellisiin asioihin.

Suomalaisen lääkärin johtama terveydenhuollon TACIS-projekti ja ulkoministeriön rahoittama yrityspalvelukeskusprojekti ovat olleet useita kertoja esillä. Uutisoinnissa on esitetty toivomus pienten ja keskisuurten yritysten yhteistyön parantumisesta lähivuosina yrityspalvelukeskusten aloitettua toimintansa täysipainoisena.

Lähialueministeri **Enestamin** vierailu ja tapaaminen kuvernöörin kanssa uutisoitiin kaikissa tiedotusvälineissä.

Sallan raja-aseman avaaminen kansainväliselle liikenteelle ja pääministereiden keskustelut saivat paljon huomiota. Raja-aseman avaamista pidettiin erittäin tärkeänä raja-alueiden talouden kehittymistä ajatellen.

Itsenäisyyspäiväviikon aikana Murmanskissa järjestettiin useita Suomeen liittyviä tapahtumia: suo-

malaisen elokuvan päivät, suomalaisen kirjallisuuden ilta, lasten kirjaston Suomi-tapahtuma ja Lingua-kielikeskuksessa lapsille kilpailu Suomi-tietoudesta. Kaikki nämä tilaisuudet uutisoitiin tervetulleina tapahtumina lehdissä ja televisiossa. Vaikutelmaksi jäi, että suomalaisia kulttuuritapahtumia toivottaisiin entistä enemmän alueelle, sillä pienikin tapahtuma huomioitiin ja myös osallistujia tapahtumisissa oli kiitettävästi. Itsenäisyyspäivän vastaanotto huomioitiin edellisten vuosien tapaan myös kaikissa tiedotusvälineissä.

Televisiossa esitettiin itsenäisyyspäivän aikaan kaksi Suomesta kertovaa filmiä. Tiedotusvälineet ovat kaivanneet enemmän nykyelämästä kertovaa materiaalia, tietoa nyky-yhteiskunnasta ja tavallisten suomalaisten elämästä. Paikallinen televisiokanava *Blitz* toivoo löytävänsä yhteistyökumppanin Suomesta voidakseen aloittaa säännöllisen Suomi-ohjelman lähettämisen ja vastavuoroisesti lähettää ohjelmaa Suomeen yhteistyökumppanin välityksellä Murmanskin alueesta.

Yhdysvallat ja Kanada

YHDYSVALLAT

Kapellimestari **Sakari Oramo** johti hyvin, mutta lehdistön sankari hänestä tuli, kun hän hetkeksi keskeytti konsertin soivan kännykän takia. Aineksissa on symboliikkaa: korkeakulttuuri selätti Nokian vuoden 2002 suomalaisena ilmiönä Yhdysvaltain mediassa. *Washington Postin* vuodenpäätöskimarassa kriitikko **Tim Page** myöntää suomalaistaiteilijoiden loistaneen lehdessä suhteettoman ylivoimaisina. Oopperalaulaja **Karita Mattilan** valtaama palstatila *Boston Globessa* ja *New York Timesissa* olisi saavutus kokonaiselle taidelaitokselle. Myös **Osmo Vänskä**, **Kaija Saariaho** ja **Eino-Juhani Rautavaara** nousivat vuoden tähtikaartiin. Ohjaaja **Aki Kaurismäen** Mies vailla menneisyyttä sai erinomaiset arvostelut, ja voitto Cannesin filmifestivaaleilla noteerattiin myös sähköisessä mediassa. Amerikkalaiset rakastivat Kaurismäen puhetta, jossa hän kiitti itseään - ja pilkkasi näin Hollywoodia. Vähän myöhemmin hän boikotoi New Yorkin filmijuhlia, koska iranilainen kollega ei saanut viisumia Yhdysvaltoihin. Kannanotto sekä originelli sodanvastaisuus herättivät ihastusta.

New York Times käsitteli kesällä laajasti Savonlinnan oopperajuhlien 90-vuotista taivalta ja Helsingin juhlaviikkoja. **Eija-Liisa Ahtilan** mediateokset herättivät kiinnostusta *Village Voicessa* ja *New Yorkerissa*.

Seppo J.J. Sirkka

Selättikö Vänskä Ollilan ?

Mikko Nissisen kauden alku Bostonin baletin johdossa otettiin innokkaasti vastaan. Kuvataiteilijoista eniten palstatilaa sai **Työne Esko**, jonka naivistiset ja suomalaista byrokratiaa vastustavat teokset esiteltiin värinkuvina *New York Timesissa*.

Nokia ei suinkaan tipahtanut tutkalta, vaan sen ennusteet ja osavuositarkennukset olivat valtamedian ja talousjulkaisujen vakioaineistoa. Yhtiö on edelleen indikaattori, joka peilaa koko alan menestystä ja näkymiä. *New York Times* leikki kesällä Helsingin päivityssä reportaasissa ajatuksella, että Nokia on tänään Suomelle sitä mitä Neuvostoliitto ennen. Sonera ja metsäyhtiöt, brittiläisen Scottish & Newcastle'n ostama Hartwall sekä Instrumentarium, josta amerikkalainen General Electric teki ostotarjouksen, tuottivat uutisia tasaiseen tahtiin. Niitä tuotti myös Helsingissä alkanut ja Washingtonissa jatkunut amerikkalaisten, suomalaisten ja baltialaisten naisjohtajien konferenssi. *National Public Radio* ja CNN:n eri kanavat tekivät suoria haastatteluja ja ajoivat värikkäitä uutisspotteja kahden vuorokauden ajan.

Los Angeles Times huomioi etusivullaan lukutaitoindeksiin, jossa Suomi pitää ensimmäistä sijaa. Myös muissa kansainvälisissä vertailuissa saavutetut huipputulokset lukutaidossa, korruption vähäisyydessä, kilpailukyvyssä ja lehdistön avoimuudessa olivat näkyvästi esillä. Mikään ei vuonna 2002 uhannut **Linus Torvaldsin** ja Linux-tietokonejärjestelmän sankaristatusta Yhdysvaltain mediassa. Samaan sarjaan nousi jääkiekkoilija **Saku Koivu**. Kamppailu syöpää vastaan vain kasvatti suosiota.

Euromaa Suomi

Alkuvuonna Suomi näkyi lehtien etusivuilla euron ansiosta. Suurlähetystö levitti kuvamateriaalia Suomesta ja eurosta 12 amerikkalaisen tv-kanavan käyttöön, ja sitä esitettiin 40 miljoonan ihmisen katsojal alueella Alaskaa ja Hawajia myöten. Suomen ydinvoimaratkaisu, Italian ja Suomen tammikuinen kädenväntö EU:n elintarvikeviraston sijoituspaikasta sekä Myyrmannin räjähdys ylittivät uutiskynnyksen. Presidentti **Martti Ahtisaaren** nimitys tutkimusryhmään, jonka oli määrä selvittää tapahtumia Israelin Palestiinan itsehallintoalueella sijaitsevassa Jeninin kaupungissa, käynnisti mediamyllytyksen. Matka ei kuitenkaan toteutunut.

Suomen Washingtonin-suurlähetystö jatkoi amerikkalaismedian suosikkina. Tekstiilitaidenäyttely, Finlandia Vodka -juhla ja sotaveteraanitapahtuma

olivat uutisia. Vuoden aikana julkaistiin jälleen juttuja talon arkkitehtuurista. *New York Times* kuvasi Suomea etusivullaan julkisen diplomatian uranuurtajaksi ja innovaattoriksi. Myös *Washington Post*issa ja *International Herald Tribune*ssa ilmestyneissä artikkeleissa käsiteltiin lähetystön toimintaa. ABC:n aamu-tv-ohjelma *Good Morning Washington* avasi ulkomaisia edustustoja käsitelleen sarjansa Suomen suurlähetystön terassilla. Ankkurit maistelivat kaurapuuroa ja suomalaiset lapset toivottivat ”hyvää huomenta” kaksi kertaa aamun aikana ajatusnopeatempoisessa insertissä. Alkusyöksyllä 2002 Suomi tuli kolmen päivän ajan vastaan, avasipa sitten lehden, radion tai television. Tarina, jonka mukaan vaaleusgeenit häviävät tällä vuosisadalla ja viimeiset aidot blondit ovat suomalaisia, meni läpi kuin häikä. Ketään ei tuntunut haittaavan, että viihdyttävä uutinen osoittautui ankaksi.

K a n a d a

Suomalainen musiikki

Suomi oli näkyvästi esillä musiikin alalla. **Eino-Juhani Rautavaaran** tuotantoa esiteltiin viikon verran Winnipegin uuden musiikin festivaaleilla. Valtalehti *Globe and Mail*in musiikkiarvostelija kirjoitti Rautavaaran uskomattoman kauniin ja omaperäisen musiikin, jota ei voi laittaa mihinkään tiettyyn kategoriaan, olevan seurausta siitä, että Rautavaara vietti useita vuosia ulkomailla. Suomalaisten tavaramerkkinä pidetäänkin itsepäistä pyrkimystä tehdä pesäero kansallisiin ja kansainvälisiin trendeihin. Samaan hengen vetoon arvostelija iloitsi siitä, ettei suomalaisia säveltäjiä enää varjosta Sibeliuksen haamu. **Jukka-Pekka Saraste** palasi Torontoon johtaakseen neljä eri kertaa TSO:ta (Toronto Symphony Orchestra). Konsertit saivat täysin vastakkaisia arvosteluja. Ensin Sarastetta, joka johti orkesteria oikea käsi kantositteessä, suitsutettiin ”a feat of musical virtuosity” ja seuraavaksi häntä syytettiin TSO:n jousisoittajien taitojen taantumisesta hänen kapellimestariaikanaan. **Mikko Franckin** ensiesiintymisen TSO:n kapellimestarina sai hyvät arvostelut. **Karita Mattilan** vierailu Lanaudièren musiikkifestivaaleilla kesällä sai arvostelijan lähes polvilleen. ”Mikä konsertti, mikä ääni”, hehkutti *Globe and Mail*. Artikkelissa mainitaan, että suomalaisten kapellimestareitten ja oopperalaulajien maailman estradien valloitus voidaan laskea sen seuraukseksi, että julkinen sektori on Suomessa panostanut musiikkikasvatukseen. Kanadasa vastaava tuki on hyvin pieni. *Globe and Mail*in mukaan Kanada kulkee 20-30 vuotta suomalaisista jäljessä.

Kaupunkisuunnittelu, arkkitehtuuri ja muotoilu

Helsinkiä pidetään *Ottawa Citizenin* mukaan kaupunkisuunnittelun edelläkävijänä. Teema oli hyvin esillä eri tiedotusvälineissä koko syksyn ajan. Ottawan kaupunki järjesti kaupunkisuunnitteluseminaarin, jonne asiantuntijoiksi kutsuttiin kaksi Helsingin kaupungin kaupunkisuunnittelijaa. Seminaarin tiimoilta CBC-radio kutsui suomalaiset aamukahville suoraan lähetykseen. *Ottawa Citizen* jopa vetosi kolumnissaan kaupungin johtajiin, jotta nämä ottaisivat helsinkiläiset suunnittelijat palkkalistoilleen. Kaupunkisuunnittelun yhteydessä kirjoitettiin myös suomalaisesta nykyarkkitehtuurista.

”Mistä kumpuavat nuorten pohjoismaisten muotoilijoiden ideat?” kysyi *Vancouver Sun*. Toimittajan mukaan vastaus löytyy siitä, että Pohjoismaat eivät teollistuuessaan hävittäneet ikivanhoja käsityöperinteitä yhtä brutaalilla tavalla kuin esimerkiksi Englanti ja Yhdysvallat. Kanadaa kiertänyt ”Generation X: Young Nordic Design” näyttely sai erittäin suopean vastaanoton useissa tiedotusvälineissä. Muotoilun raikkautta, nokkeluutta ja yksinkertaisen kauniita linjoja kehuttiin kaikissa artikkeleissa.

Elokuva ja muu taide

Tiedotusvälineet, jotka ovat etupäässä kiinnostuneita Hollywoodin A-luokan tähdistä, noteerasivat kuitenkin **Aki Kaurismäen** ja **Kati Outisen** Cannesissa pokkaamat palkinnot. Kaurismäen punaisella matolla esittämä piruetti pääsi lehtien sivuille. Ohjaaja esiteltiin oman tiensä kulkijana, joka ei juuri kompromisseihin ryhdy. *Globe and Mail*in jutussa Outinen oli tosin ”Anonymous Celebrities”- otsikon alla. Jutussa käsiteltiin kotimaissaan juhlittuja tähtiä, jotka kansainvälisestä menestyksestä huolimatta jäävät festivaaleilla mummibudjeteilla tehtyjen kaupallisten elokuvien amerikkalaisten tähtien varjoon. Mies vailla menneisyyttä esitettiin myös syyskuussa Toronton megatapahtumaksi kasvaneilla kansainvälisille filmifestivaaleilla. Elokuva sai läpeensä hyvät arvostelut. Outista haastateltiin CBC 1 -kulttuuriohjelmassa.

Montréal Biennaliin osallistuneiden **Marko Casagranden** ja **Sami Rintalan** arkkitehtoninen tilateos *Tulisija* kuvattiin *Globe and Mail*issa tapahtuman onnistuneimmaksi teokseksi. Montréalin kaupunki jopa harkitsi ostavansa kauniin tulisijan pysyväksi levähdyspaikaksi montrealilaisille. Tulisijaa ympäröi korkea rautakehikko, josta roikkui kierrätetystä rautalangasta tehty ketjut, jotka kilisivat hiljaa tuulessa. Torontossa pidetään joka vuosi kuukauden mittainen valokuvatapahtuma, mihin osallistuu lukuisa joukko museoita, gallerioita ja ravintoloita. Toronto University Art Gallery oli kutsunut **Jyrki Parantaisen**,

Marjaana Kellan ja **Andrei Lajusen** yhteisnäyttelyyn. Northern Spellin työt saivat hyvän arvostelun *Globe and Mailissa*.

Talous

Soneran sotkuista uutisoitiin jonkin verran. Metso Automation SCADA Solutions Ltd pääsi lokakuussa *Macleans*-aikakauslehden kanteen yhtenä Kanadan sadasta parhaasta työnantajasta. Eniten uutisoitiin kuitenkin Nokian tulostietoja ja Nokian uusia tuotteita. Nokia sai myös julkisuutta kehittämällään uudella online-curling -pelillä. Nokia nimittäin sponsoroit paikallista curling-turnausta ja tarjoaa pelituloksia tekstiviesteinä. Nokia kuvattiinkin neroksi PR-mielessä. Yritys pyrkii hyödyntämään paikalliset tavat ja harrastukset. Se toimii ja saa huomiota. Mikään ei nimittäin ole kanadalaisempaa kuin curling.

Suomi vertailuissa

OECD:n ”Education at a Glance 2002” –tuloksista *Toronto Star* otti esille koulujen kurinpito-ongelmat, joissa Suomi oli kärkipäässä, ja taulukon, jonka mukaan Suomen kouluissa on 8 oppilasta tietokonetta kohti. Kanadassa vastaava luku on 6.

World Water Councilin eri maiden vesitaloutta koskevan tutkimuksen tuloksista raportoitiin Suomen sijoittuminen ykköseksi ja Kanadan kakkoseksi. Samassa artikkelissa todettiin, että Kanadalla on vielä oppimista Euroopan vedenkulutuksesta, jätevesihuollosta ja vesivaroja vähemmän rasittavasta teollisuudesta.

Yhteiskunta

Suomen vankeinhoidosta kirjoitettiin *Ottawa Citizenin* monisivuisessa neliosaisessa vankeinhoitoa käsittelevässä sarjassa. Siinä verrattiin Uhdysvaltojen, Venäjän ja Kanadan vankeinhoitoa toisiinsa. Vertailussa Suomi pärjäsikin hyvin. Suomen niinsanotun ”pehmeän” mallin nähtiin toimivan ainakin meidän oloissa. Toimittaja oli vieraillut Suomessa ja haastatellut laajasti alan asiantuntijoita ja tavannut vankeja.

Myyrmäen pommiräjähdyksestä raportoitiin lyhyesti. Jutuissa ihmeteltiin Suomen kaltaisessa rauhallisessa maassa tapahtunutta tekoa, minkä uskottiin kuitenkin olevan yksittäinen ilmiö.

Toronto Star kirjoitti Toronton suomalaissiirtokunnan historiasta ja tavoista. Ruokaliitteessä kerrottiin Thunder Bayn legendaarisen maineen saavuttaneesta Hoito-ravintolasta. Titanicin lapsiuhrien tunnistaminen suomalaisiksi **Eino Viljami Panulaksi** ja tämän sukulaisten vierailu Titanicin muistopatsaalla Halifaxissa uutisoitiin näkyvästi sekä lehdistä että televisiossa. Aiheesta tehty dokumenttielokuva esitettiin televisiossa.

Jääkiekko

Taas kerran jääkiekko veti pisimmän korren. Palstatilaa tuntuu riittävän, kun on kyse kanadalaisten rakkaimmasta penkkiurheilusta. Ennen Suomen ja Kanadan väliseräottelua talviolympialaisissa ilmassa oli taistelun ja veren maku. Lehdet julkaisivat **Teemu Selänteen** ja Torontossa pelaavien **Jyrki Lumpeen** ja **Aki Bergin** haastattelut. Paikallinen *Chum/City-TV* rynnisti Toronton konsulaattiin tekemään yllätys-haastattelua ja tenttaamaan illan voittajaa. Naisten vastaavasta ottelusta kirjoitettiin, joskin ottelu herätti vähemmän intohimoja.

Saku Koivun taistelu syöpää vastaan ja paluu pelikentille oli päivän ykkösuutinen kaikissa tiedotusvälineissä. Peliä seuraamaan tullut kotiyleisö Montréalissa seisojien ja hurrasi kannustushuutoja Sakulle melkein kymmenen minuuttia ennen kuin peli pääsi alkamaan. *Macleans*-viikkolehti listasi Koivun vuoden 2002 viidenkymmenen tärkeimmän ”kanadalaisen” joukossa sijalle 33. ”All right, he’s a Finn. But as the cancer-beating captain of les Canadiens, he is also pure inspiration on ice.”

Lehtikuva

Saku Koivun menestyksellinen taistelu syöpää vastaan valloitti kanadalaisten sydämet

Kaukoitä ja Australia

Filippiinit

Filippiineillä julkaistut muuta maailmaa koskevat uutiset ovat pääasiassa kansainvälisten uutistoimistojen välittämiä. Suomea koskevista jutuista filippiiniläinen lehdistö on huomannut puhdasta luontoa, rehellisyyttä ja viestintää koskevat uutiset.

Philippine Daily Inquirerin helmikuisen uutisen mukaan Suomi on maailman paras paikka elää. Uutinen perustui Colombian ja Yalen yliopistojen sekä World Economic Forumin laatimaan indeksiin, jonka mukaan Suomen puhdas ilma ja vedet tekevät Suomen maapallon ympäristöystävällisimmän maan.

Päivälehtien taloussivuilla uutisoitiin elokuussa, kuinka suomalaiset ovat luopuneet lankapuhelimita kännyköiden hyväksi. Ei kuitenkaan kokonaan, sillä lankapuhelimia tarvitaan toistaiseksi internetyhteyksiin, joiden lukumäärä Suomessa on maailman suurimpia.

Filippiiniläinen lehdistö raportoi maailman kymmenen rikkaimman maan johtavan maailman vähiten korruptoituneiden listaa, jonka numero yksi on Suomi arvosanalla 9,7. Edustusto on joutunut korjaamaan muutaman uutisen harhaanjohtaman käsityksen siitä, että Suomi olisi myös maailman rikkain maa. Filippiinit itse kamppailee korruptiota vastaan ja oli samassa tilastossa sijalla 79.

Nokia on näkyvästi esillä miltei päivittäin filippiiniläisessä mediassa. Loppuvuodesta filippiiniläinen media julkaisi AP:n ja Reutersin uutisoimana Helsingistä Nokian nousun kamerapuhelimien myynnin kärkeen yrityksen laskiessa markkinoille yhdeksän uutta tuotetta.

Ympäristöministeri **Satu Hassi** vieraili Manilassa tammikuussa. Lehdissä julkaistiin kuvia käynnistä Payatasin kaatopaikalla Quezon Cityn pormestarin johdolla. Payatasin mahdollinen sulkeminen ja vaikutus kolmentuhannen perheen toimeentuloon on puhuttanut jätteisiin tukehtuvaa Manilaa jo vuosia. Suomi on valmistautunut osaltaan auttamaan ratkaisun löytämisessä megakaupungin paisuvaan jäteongelmaan.

Ulkomaankauppaministeri **Jari Vilénin** johtaman Suomen kauppavaltuuskunnan vierailusta helmikuussa raportoitiin laajalti eri päivälehtien taloussivuilla. Kolmipäiväisen vierailun tavoitteena oli edistää Filippiinien ja Suomen välisiä kauppasuhteita ja etsiä keinoja kaupan tasapainottamiseksi lisäämällä Filippiinien tuontia Suomeen.

Kansainvälisesti tunnustettu suomalainen konserttiurkuri **Kalevi Kiviniemi** osallistui 27. bambu-urkufestivaaleille helmikuussa. Kiviniemestä julkaistu kuva punaisella silkillä vuoratussa mustassa samettiviitassaan antoi viitteitä urkurin taituroinnista. Kiviniemi soitti avajaisten Bach-illassa pehmeäsointuisilla bambu-uruilla ja esitti omaperäisiä variaatioitaan soolokonsertissa modernimmilla uruilla.

Manila Standard julkaisi "The Good Life" -sivuillaan koko sivun ja neljännessivun kuvat edustavasta Suomen suurlähettilään virka-asunnosta suurlähettiläs **Raimo Anttolan** haastattelun yhteydessä. Residenssin voi jopa sanoa edustavan suomalaista arkkitehtuuria, koska talon suunnitellut filippiiniläinen arkkitehti on saanut vaikutteita suuresti ihailmaltaan **Alvar Aallolta**.

Urheilua ja kulttuuria

Helsingin Olympialaiset 1952 -juhlavuoden kunniaksi järjestetyn valokuvanäyttelyn avajaiset herättivät ansaittua huomiota mediassa, sillä olympia-aiheinen näyttely oli Filippiineillä ensimmäinen laatuaan. Päivälehdet julkaisivat historiallisia kuvia Filippiinien joukkueen saapumisesta sateiselle olympiastadionille ja **Armi Kuuselasta** Filippiinien edustajien kanssa samoin kuin kunniavieraina näyttelyn avajaisiin osallistuneista olympiaveteraaneista.

Suomi osallistui lokakuussa viidennen kerran järjestettyyn EU-filmiviikkoon filmillä *Leijat* Helsingin yllä. Filmi ei kuitenkaan aiheuttanut punaisen leijakuvan julkaisemista ja osallistumismainintaa lukuunottamatta suurempia kommentteja lehdistössä.

Useat filippiiniläiset lehdet uutisoivat lokakuussa Suomen tarjonnan sadan miljoonan dollarin korotonta luottoa Filippiinien metsitysprojekteihin. Filippiinien parlamentin puheenjohtajan kesäisen Suomen-vierailun seurauksena syntynyt uutisankka eli jonkin aikaa omaa elämäänsä lähetystön oikaisuista huolimatta.

Marraskuussa julkaistu suurlähetystön ja Nokian yhteisesti rahoittama ja De La Salle -yliopiston toteuttama matkapuhelinten käytön vaikutuksia kartoittava tutkimus "Txt-ing Selves, Cellphones and Philippine Modernity" huomioitiin useassa filippiiniläisessä lehdessä. Yksi kattavimpia oli *Philippine Starin Business Telecoms* -sivuilla julkaistu kokosivun juttu.

Joulupukin vierailu Worldbexin hyväntekeväisyysbasaarissa oli jälleen etusivun juttu Manilan päivä-

Joulupukki tekee Suomea tunnetuksi Filippiineillä

lehdissä. Televisio ja lehdistö vastaanottivat joulupukin lennon myöhäisestä saapumisesta huolimatta runsaslukuisina jo lentokentällä. Suomi vahvisti näkyvyyttään aidon joulupukin maana Nokian sponsorina.

Suomen 85. itsenäisyyspäivän liite julkaistiin nelisivuisena perinteisesti *Philippine Starissa*. Liitteen tämänkertaisina aiheina olivat filippiiniläisten tekstiviesti-into, Suomen rahoittama ILO:n lapsityöprojekti, joulupukki ja Helsingin olympialaiset. Starin osaomistaja ja maineikas kolumnisti **Max Soliven** tunnusti tulleensa itsenäisyyspäivän vastaanotolle pääasiassa joulupukin takia (vaikka joulupukin vierailu vastaanotolla olikin yllätys): "There he was - bigger than life - in his red suit, saying, "Ho, ho, ho" and adding "Bring Christmas cheer by using Nokia." Tämä todistaa kaksi tärkeintä tekijää Suomen tunnetuksi tekemisessä Filippiineillä: joulupukki ja Nokia.

Vaikka nimi **Mika Häkkinen** on pudonnut Formula uutisista, loistaa suomalaisnimi kuitenkin edelleen urheilun uutisotsikoissa Filippiineillä. Maailmanmestaruusluokan biljardinpelaaja **Mika Immonen** valloitti jälleen filippiiniläisten sydämet sympaattisella olemuksellaan, vaikka voittikin Filippiinien biljardisankarin joulukuisella turneellaan hävittyään tälle edellisellä käynnillään kesäkuussa.

I n d o n e s i a

Suomea käsiteltiin Indonesian mediassa harvakseltaan, lähinnä viime vuodesta tuttujen teemojen ympäriltä. Uusi teknologia ja Nokia oli esillä mediassa, tosin viimevuotista vähemmän. Sen sijaan Suomen hyvä sijoitus kansainvälisissä kilpailukykyvertailussa huomioitiin kaikissa johtavissa tiedotusvälineissä. Samoin Suomen sijoittuminen Transparency International -järjestön korruptiotilastoissa maailman vähiten korruptoituneeksi maaksi herätti runsaasti huomiota Indonesiassa, joka löytyy saman tilaston toisesta ääripäästä. *Jakarta Post* -lehden perinteisessä Suomi-liitteessä joulukuussa korruption vähäisyys oli yksi kantavista teemoista.

Aki Kaurismäen menestys Cannesin elokuvajuhlilla huomioitiin Indonesian päälehdissä. Suomalaiset ralliautoilijat sekä tennistähti **Jarkko Nieminen** olivat niinikään esillä urheilusivuilla. Myyrmäen pommi-isku ylitti uutiskynnyksen myös Indonesiassa.

Edustuston tuella järjestetyt kulttuuritapahtumat saivat hyvin palstatilaa Indonesian mediassa. Suomalaisen videotaiteen näyttely kesäkuussa 2002 Jakartaassa ja Yogyakartaassa noteerattiin paikallisissa sanomalehdissä. *Tempo*-lehden vuoden 2002 teemanumerossa eräs maan johtavista kulttuurikriitikoista nosti videonäyttelyn yhdeksi Jakartan kulttuurivuoden kohokohdista. Vielä enemmän palstatilaa sai Rosa Lixsom-teemailta Jakartaassa kesäkuussa, josta Jakartan kaikki merkittävät sanomalehdet kirjoittivat kuvan kera. Suomalaisen jazz-yhtyeen Sarpila-Pyysalokvartetin -konsertti lokakuun puolivälissä jäi sen sijaan Balin terrori-iskun varjoon paikallisessa mediassa.

J a p a n i

Suomalaisaiheita Japanin mediassa käsiteltiin arviolta noin 2 700 lehtikirjoituksen verran. Suomen osuutta televisio-ohjelmista on vaikea tarkkaan arvioida, mutta yli puolen tunnin Suomi-erikoisohjelmia esitettiin television eri kanavilla suurlähetystön tietojen mukaan seitsemän kappaletta. Televisioyhtiöiden ja -tuottajien Suomeen liittyviä yhteydenottoja lehdistöosasto sai vuoden aikana arviolta lähes 300 kappaletta, joka osaltaan antanee osviittaa Suomen näkyvyydestä japanilaistelevisiossa.

Lukumäärällisesti it/Nokia-uutiset ovat edelleen suuri ryhmä Suomi-uutisten joukossa. Yhtälailta vakioaiheiksi nousevat joulupukkikirjoitukset joulun lähestyessä: japanilaislapsille ja -aikuisillekin joulupukki tulee siis Suomesta.

Kun katsotaan Suomea mediassa kokonaisuutena ja varsinkin sitä, mitä trendejä ja suuntauksia Suomi-kirjoittelussa on nähtävissä, on huomattavis-

Suomalais-japanilainen parlamentaarikko Marutei Tsurunen ja suurläbettiäs Eero Salovaara.

sa muutos näkökulmassa: Pelkkä it ei ole enää uutinen, mutta mitä it merkitsee yhteiskunnassa ja koulutuksessa sen sijaan on. Yhtäläilla on ryhdytty kysymään sitä, miten tasa-arvoisen yhteiskunnan synty on Suomessa ollut ylipäänsä mahdollista. Enää ei tasa-arvoisuuden raportointi riitä, vaan nyt etsitään asioiden taustoja ja syitä, ja päädytään tieteenkin sosiaaliturvaan ja päivähoitojärjestelmään, korkeaa verotustakaan unohtamatta. Miten elää hyvää elämää, kysytään monessa yhteydessä. Olisiko tässäkin mallia pohjoismaisesta Suomesta? (Varmasti, sillä ”slow“ ei ole enää vain heikko signaali, vaan trendiksi muodostunut ilmiö. Vuoden 2003 puolella aikakauslehdistö on jo ryhtynyt lanseeraamaan jopa konseptia *Slow Design*.)

Kaiken tämän taustalla on juuri vastausten etsiminen välitöntä huomiota vaativiin kysymyksiin. Ilmiö ei ole kuitenkaan uusi: Japanista on historiansa aikana usein lähdetty etsimään rakennusaineiksia oman yhteiskuntansa muutoksissa ja myllerryksissä: hollantilaisista lääketiedettä, laivaston mallia britteiltä, saksalaisittain järjestäytyneitä asevoimia ja viimein länsimaalaista massakulttuuria.

Nyt Suomi ja muut Pohjoismaat ovat nousseet mielenkiinnon kohteiksi monella eri alueella.

Marutei Tsurunen

Mediavuosi alkoi vauhdikkaasti suomalaissyntyisen **Marutei Tsurusen** (Martti Turunen) nousulla parlamentin ylähuoneeseen. Tsurusesta tuli Japanin historian ensimmäinen länsimaalaissyntyinen parlamentaarikko, ja tapahtuma uutisoitiin englanninkielisessä *The Japan Times*issa ja maan johtavassa talous-sanomalehdessä *Nihon Keizai Shimbun*issa ensimmäisen kerran tammikuun lopussa, samana päivänä kun kiistelty ulkoministeri Makiko Tanaka sai potkut.

Varsinainen pyöritys alkoi todenteolla vasta helmikuussa, jolloin sekä Japanin valtalehdet (kymmenmiljoonainen *Yomiuri Shimbun* ja maan kolmoslehti *Mainichi Shimbun*) että lukuisat muut sanoma- ja aikakauslehdet käsitelivät laajalti suomalaissyntyisen poliitikon uraa ja tulevia suunnitelmia sekä parlamentaarikon kompostointiharrastusta.

Äänioikeuskysymyksessä Japanin korealainen vähemmistö on lähestynyt tuoretta lainsäätäjää. Heidän mukaansa Tsurunen olisi neutraalimpi asiamies, kuin korealaiset itse. "For sure, I'm not going to raise the suffrage issue for Finns", Tsurunen jatkaa aihetta hymyillen korostaen kuitenkin haluavansa jatkaa keskustelua neutraalilla tasolla tarkoittaen lähinnä korealaisvähemmistön asemaa.

Tsurunen mainitaan myös kulttuurityöstään kahden maan välillä: hän on kääntänyt Ihara Saikakun ja Shikibu Murasakin kirjallisia klassikoita suomeksi.

Ydinvoimalapäätös

Suomen päätökseen mahdollistaa viidennen ydinvoimalan rakentaminen sanomalehdistö kiinnitti huomion hieman jälkijunassa. Ensimmäisinä päätöksestä raportoivat maan kakkoslehti *Asahi Shimbun* ja *Nikkei*, mutta vasta *Yomiuri* nosti päätöksen laajemman artikkelin aiheeksi. Artikkelissa pohdittiin päätöksen vaikutusta myös muun Euroopan ja Japaninkin energiapolitiikkaan.

Suomen päätöksen taustalla on yritys pysäyttää ilmaston lämpenemiseen johtava kehitys. Vertailukohteeksi pienen pohjoiseurooppalaisen maan päätökselle lehti nostaa Japanin: voidakseen täyttää Kion sopimuksen ehdot maan tulisi rakentaa kymmenen ydinvoimalan sijasta 13 vuoteen 2010 mennessä.

Lehti nostaa esiin myös Suomen riippuvuuden ulkoa tuodusta energiasta lainaten pääministeri **Lipposta**.

Japani itse on 80%:sti riippuvainen ulkomailta tuodusta energiasta. Suomen valinta voisi antaa suuntaa myös Japanin energiapolitiittisille päätöksille.

Koulutuskysymykset

"Vierailijoiden tavoitteena on löytää Suomen salaisuus", lainaa *Asahi Shimbun* opetushallituksen pääjohtajaa **Jukka Sarjalaa**. Ei liene sattumaa, että muiden vieraiden jatkoksi Suomen salaisuutta lähti tutkimaan Japanin opetusministeriön varaministerin johtama valtuuskunta syyskuun alussa.

Sodanjälkeisen Japanin koulutuspolitiikka on aina joutunut kritiikin kohteeksi talouden ajautuessa vaikeuksiin. Siksi talous, talouden tilanne ja koulutuksen väliset suhteet nousevat omaksi kokonaisuudekseen pohdittaessa sitä, mihin koulutusta tulisi nyt ohjata: yhteiskunta ikääntyy ja se vaatii muutosta myös koulutuksessa ja sen tavoitteissa.

Puhemies Riitta Uosukainen japanilaisessa mediassa

Suomesta Japanin suuntautuva päävierailu vuonna 2002 oli eduskunnan puhemies **Riitta Uosukaisen** ja valtuuskunnan vierailu lokakuussa Japanin alahuoneen puhemies **Tamisuke Watanukin** kutsusta.

Yomiuri Shimbunin haastattelussa keskityttiin ajankohtaiseen turvallisuuspolitiikkaan siinä missä *The Daily Yomiuri* kiinnostui enemmän koulutuskysymyksistä, joihin aiemmin opetusministerinä toiminut Uosukainen vastasi kattavasti.

Syvemmälle aiheeseen päästiin TBS-televisioyhtiön 40 minuutin ohjelmassa, joka käsitteli Suomea teemalla "Tasa-arvoinen Suomi." Ohjelma lanseeraa puhemiehen sanonnan "Work Together" sellaisenaan arviolta noin kahdelle miljoonalle katselijalleen. Ohjelma vertailee kuvaavasti naisten asemaa sekä työelämässä että muuallakin yhteiskunnassa Suomessa ja Japanissa. Kysymykseen, mikä mahdollistaa laajat ja korkeatasoiset yhteiskunnalliset palvelut, vastataan: verotus. Tasa-arvokysymysten ja päivähoitojärjestelmän lisäksi ohjelmassa nostetaan esiin koulutuksen tärkeä merkitys sekä maan nousu ykkössijalle kansainvälisessä vertailussa maailman vähiten korrup-toituneista maista.

Suomen historia, kulttuuri ja nyky-yhteiskunta herättivät naistoimittaja **Ayano Shiomin** tunnustamaan katsojilleen haluavansa asua Suomessa.

Ohjelman loppuksi toimittaja ei kuitenkaan paljon kertovasta vertailusta huolimatta halua arvottaa asioita hyväksi tai huonoiksi, kaikella on taustansa ja kontekstinsa, mutta muun muassa läpinäkyvyydellä olisi toimittajan mukaan Japanilla ja japanilaisilla paljon oppimista.

Suomi muussa televisiomediassa

TBS-televisioyhtiön ohjelma oli hyvä esimerkki ajankohtaisesta ja suomalaisittainkin tärkeitä asioita käsittelevästä tuotannosta.

Muuten japanilaisteleviokanavien tuotanto valtakunnallista NHK:ta lukuunottamatta on melko kevyttä ja pinnallista ruokaohjelmien, talk shown ja studiokisailujen kavalkadia. Television katsojat ja mainostajat saavat mitä haluavat.

Joukossa on kuitenkin monia suosittuja ohjelmia, jotka näennäisestä keveydestä huolimatta pystyvät käsittelemään 'painaviakin' aiheita, sopivassa katsojaa (ja mainostajaa) miellyttävässä formaatissa tietenkin.

TBS:n suosittu *Fushigi Hakken* ('Ihmeelliset löydöt') tuo kuuluisuuksista koostuvan, studiossa arvailvan yleisön katseltavaksi maailman ihmeitä, vuonna 2002 siis myös Suomen ihmeitä.

Talvisen Suomen *Pakkasparatiisi* on yleisilmeeltään

matkailuohjelma, mutta tuo reissun kuluessa esiin paljon muutakin kuin Lapin lumoa ja revontuli-eksotiikkaa: virtuaalisuomalaisen elinkaarta kehdestä hautaan, äitiyspakkausta, ilmaista koulutusta, porotalouden harjoittajia tarkistamassa korvamerkintöjä online, teletekniikkaa hyväkseen käyttävää terveydenhoitoa ja etäopiskelua ja viimein vanhustenhuoltoa.

Muihin mainittaviin Suomea käsitteleviin televisio-ohjelmiin lukeutuu *Sunday Specialiin* 'seikkailuohjelma' Suomesta, jossa nuori japanitar vietti kuukauden reilun 800 euron budjetin turvin asuntoineen kaikkineen. Talvinen Salpakangas (Hollola) paljastui hieman eleettömien, mutta lämpimien ja naapureistaan välittävien asukkaiden yhteisöksi.

Toinen erityisesti mieleenpainunut Suomi-ohjelma oli **Yoshiko Arain** ja **Seppo Kimasen** vaikeuksien-kautta-voittoon -kertomus, jossa luonnollisesti kamarimusiikkifestivaali Kuhmolla oli suuri rooli.

Suomi-aiheiden televisiovuosi päättyi valtakunnallisen *NHK:n* jouluuutisten loppukevennykseen, jossa jouluiset terveiset saapuivat itse joulupukilta porojen kera Suomen Lapin lumisista maisemista.

Suomessa vierailleet toimittajat ja heidän kirjoituksensa

Japanilaistoimittajia, jotka vierailivat Suomessa joko ulkoministeriön kutsumana tai jotka saivat ohjelma-apua suurlähetystöltä, oli vuoden 2002 aikana kuusi kappaletta. Professori **Miyuki Shiraishin** osallistuminen *Musica Nova* -nykymusiikkifestivaaleille Helsingissä kantoi hedelmää läpi vuoden. Kolumnissaan *Asahi Shimbunissa* Shiraishi esittelee *Musica Novan* kokonaisuudessaan, mutta nostaa erityisesti esiin festivaalin teemasäveltäjän **Esa-Pekka Salosen** ja vuonna 2000 sävelletyn *Manian*. Musiikkiaikakauslehti *Ongaku no Tomon* kesäkuun numerossa palataan *Musica Novaan*. Haastatteluissa ovat festivaalin musiikillinen johtaja **Kimmo Hakola** ja teemasäveltäjä Esa-Pekka Salonen.

Esa-Pekka Salosen teoksen *Insomnian* saadessa maailman kantaesityksensä Tokiossa paikalla oli Shiraishin lisäksi toinen Suomessa (Porvoon Suvisoitto) vierailut toimittaja **Jun'ichiro Okabe**. "Seesteinen ja ylevä klangi - Salonen johtamassa omaa teostaan", otsikoi Shiraishi *Asahi Shimbunissa* julkaistun artikkelinsa. Yleisestä raportoinnin omaisesta linjasta poiketen sekä Shiraishin että Okaben kirjoitukset olivat todellisia konserttiarvosteluja. *Nihon Keizain Shimbunin* kirjoittava Okabe kiinnittää huomiota Salosen tapaan johtaa orkesteria, joka kantaesityksessä oli *NHK:n* Sinfoniaorkesteri. Orkesteria pidetään vaikeana ja ylimielisenäkin johdettavana. "Salosen tahtipui-
kon alla työskennellyt *NHK:n* Sinfoniaorkesteri soi kuulijoilleen voimakkaan, elastisen esityksen, jossa

orkesterin jokainen jäsen antoi täyden panoksensa", Okabe pääsee päättämään kirjoituksensa.

Nikkein musiikkitoimittajan **Takuo Ikedan** vierailu Helsingin juhlatuokilla esitteli lähinnä nykykulttuurin alueita. Artikkelit *Nikkeissä* nostaa kuvin esiin kaksi juhlatuokkien taiteilijaa: **Tero Saarisen** ja **Maarja Wirkkalan**. Erityisen hämmästyttävää Ikedan mielestä Juhlatuokilla oli taiteentekijöiden ja yleisön aktiivinen ja avoin vuoropuhelu. Toimittaja Ikeda lainaa Tero Saarista: "nykytanssin yhtenä tehtävänä Suomessa on vielä totuttaa yleisö katsomaan sitä. Yhtäläillä kuin nykymusiikinkin kohdalla on ehdottoman tärkeää, että tekijät astuvat yleisön eteen ja luovat keskustelulle vapaan ilmapiirin".

Nihon Keizai Shimbun, pääkirjoitukset

Kysymykset ja viittaukset "Suomen salaisuudesta" tulevat näkyvimmin esiin talousvaikeuksissa kampailevan Japanin etsiessä vastauksia ja ratkaisuja ongelmiinsa. Maan suurimman taloussanomalehden *Nihon Keizai Shimbunin* I. *Nikkein* pääkirjoitustoimittaja vieraili Suomessa ja Irlannissa syyskuussa 2002. **Yoshinon** vierailu lähti *Nikkein* omasta aloitteesta, mutta ohjelman Suomessa rakensi Suomen Tokion-suurlähetystö ulkoministeriön lehdistö- ja kulttuuri-osaston kanssa.

Suomen 1990-luvun lama ja siitä selviytyminen olivat Yoshinon eri tapaamisten pääaiheita. Aivan aluksi Yoshino pohjustaa kahden kattavan artikkelinsa sarjaa kiinnittämällä huomiota kansainvälisiin kilpailukykyvertailuihin, joissa niinsanotut pienet maat Suomi mukaanlukien nousivat kärkisijoille. Yoshinon viesti on sama kuin Japanissa vierailleen eduskunnan puhemies Riitta Uosukaisen: menestyksen taustalla on koulutus.

Toisessa artikkelissaan Yoshino nostaa esiin Sitran toimintaa erityisesti sen tarjoamien koulutusohjelmien kautta (Suomi 2015). Aivan aluksi Yoshino arvostelee japanilaispoliitikoita siitä, etteivät he ole tutustuneet liikemaailmassa elintärkeisiin liikkeenjohdollisiin perusteisiin salliessaan kannattamattomia julkisia rakennusprojekteja.

Sen lisäksi Suomi tunnetaan maailman vähiten korruptoituneista poliitikoistaan. Suomen kaltaisessa ympäristössä ei Japanin julkisen rakentamisen ongelmakokonaisuus olisi päässyt ehkä edes synty-
mään, Yoshino päättää artikkelinsa.

Vantaan pommi-isku

Vantaan pommi-isku sai japanilaismediassa melko runsaasti huomiota yksittäisenä tapahtumana. Näytävimmän asiasta raportoivat maan englanninkieliset sanomalehdet. Kaikissa kirjoituksissa korostettiin

tapahtuman poikkeuksellisuutta muuten rauhallisessa ja turvallisessa Suomessa.

Life Style - Slow Life - Hyvää elämää

Japanin laaja, erikoistunut ja kattava aikakauslehdistö ryhtyi lanseeraamaan elämäntapakäsitettä *Slow Lifeä* jo vuoden 2001 aikana, jossa Suomi esiteltiin yhtenä esimerkkinä.

X-Knowledge aloitti arkkitehtuuriin, asumiseen ja hyvään elämään keskittyvän *Home* lehtensä Suome-erikoisteemalla: "The Nature of Finland, The Spirit of Alvar Aalto." 180-sivuisen kuukausijulkaisun yli 40 aukeamaa on omistettu suomalaisille (englanniksi ilmaistuille) teemoille: "Between Globalization and Localisation, No Wood No Life, Traditional Timber House of Finland, "Tree Suite" in Finnish Wood, Mid-Century Finland (design)", ja tietenkin Alvar Aallon tuotannolle ja perinnölle nyky-Suomessa.

Life Design Magazine Casa Brutus ja *Brutus: The Euro Travel Book* vievät lukijansa Pohjois-Eurooppaan ja myös Suomeen hakemaan uusinta uutta ja trendikkäimpiä tuulia.

Casa Brutuksen "Nordic Design, A Utopian Odyssey" kertoo jo paljon mistä on kysymys: designistä ja elämänlaadusta. Suomalaisteemat **Eero Aarniosta** Pallo-tuoleineen ja nykytrendin IvanaHELSINGISTÄ klassiseen Aallon tuotantoon, retrobuumin Marimekkoon, Sarpanevaan, Franckiin, Wirkkalaan, Koskiseen ja Häberliin saakka esitellään näyttävästi 200-sivuisen, kuukausittain ilmestyvän lehden neliväriaukeamilla. Jokapäiväisen elämän pohjoismaalaisen esteetiikan Suomi-osastoa edustavat Fazerin Super Salmiakki -aski, Valion Grandi-mehu ja Reilu Kilo Isoja Kananmunia -15-munan pakkaus.

Brutus taas matkusti Euroopan trendikkäisiin kaupunkeihin elokuun numerossaan 2002. Euroopan kierros alkaa Japania lähimpänä sijaitsevalta eurooppalaiselta lentokentältä eli Helsinki-Vantaalta. Trendikkääseen Helsinkiin saavutaan lehden sivulla 146. Trendikkään kaupungin trendikkäimmät alueet ovat lehden mukaan Uudenmaankatu ja Annankatu, joista laajasti käsitetty Annankatu tarjoaa muun muassa puuta ja saunatuotteita. Suomen trendit ovat lähellä metsää. Uudenmaankadun anti onkin sitten lähempänä muiden trendikkäiden Euroopan metropolien aihepiiriä: kahviloita, ravintoloita ja muotia à la IvanaHELSINKI.

Art of Living Esquiren japaninkielinen painos sanoo asian suoraan heti kannessaan. YSL:n, Dolce & Gabbanan, Guccin ja Cartierin mainoksilla elämäntapakulttuuria luova *Esquire* nostaa kanteensa näkymään **Tapio Wirkkalan** Lapin mökistä käsin tehtyine puuhuonekaluineen: "Pohjolaan, Slow Lifea etsimään".

Siinä missä muista Pohjoismaista esitellään Tanskan ekologinen, yhteisöllinen *Alternative Life* -elämän-

tapa, Ruotsin "Slow, Simple & Smart" -kierrätysmentaliteetti, norjalaisen **Arne Næssin** -elämänfilosofia *Deep Ecology*, niin Suomessa mennään kirjaimellisesti metsään "Middle of Nowhere".

Japanilaisista aikakauslehdistä puhuttaessa täytyy muistaa, ettei lehti voi olla vastaamatta nykyajanilaisessa megalopoliksessa kiireistä ja stressaavaa elämää viettävien vapaa-ajan tarpeisiin: kuinka ostaa edes pala laadukasta elämää omaan todellisuuteensa? Mukana hinnat ja ostopaikat. Melkoinen määrä: vastauksia suurten (eurooppalaisten) luksusbrandien lisäksi löytyy myös pohjoismaiselta osastolta: Aaltoa, Aarniota, Franckia, Koskista, Koivistoa, Marimekkoa, Häberliä, Polaria, Suuntoa, Nokkia (8910) ja Finlandia-vodkaa (myös Cranberry-versiona).

K i i n a

P e k i n g

Kiina siirtyy kohti markkinataloutta. Monet talouden perustekijät ovat kuitenkin epävarmalla pohjalla. Valtiovallan osanottoa tarvitaan, mutta mikä on sen suhde yrityselämään, jonka muutoskyvystä koko talouskasvu on riippuvainen? Ja mitä merkitystä on oikeusvaltiolla yhteiskunnallisen kehityksen kannalta? Suomi antoi omanlaisiaan vastauksia korkean tason vierailujen, globaalien yritysstrategioiden ja oikeudenmukaista yhteiskuntaa tukevien uutisten muodossa.

Tasavallan presidentti **Tarja Halonen** vieraili Kiinassa marraskuun lopussa presidentti **Jiang Zeminin** kutsusta. Jiang luonnehti Suomea luotettavaksi yhteistyökumppaniksi *Kansan päivälehd*en sivuilla. Uutinen presidentti Halosen vierailusta levisi satoihin miljooniin kiinalaisiin koteihin Kiinan keskustelevisiön pääkanavan (CCTV-1) kautta. Presidentti tapasi ensimmäisenä länsimaisena valtion päämiehenä kommunistisen puolueen vastavalitun pääsihteerin **Hu Jintaon**. Virallinen lehdistö ja sen sähköiset versiot uutisoivat tapahtumasta. Ne huomioivat myös presidentin mukana seuranneen korkean tason liikemiesvaltuuskunnan, joka tapasi pääministeri **Zhu Rongjin**.

Ulkomaankauppaministeri **Jari Vilén** ja liikenne- ja viestintäministeri **Kimmo Sasi** tekivät vienninedistämävierailut Kiinaan syksyn aikana. Syyskuussa vierailutta ministeri Viléniä seurasi kaikkein aikojen suurin liikemiesvaltuuskunta, mikä ei jäänyt huomaamatta kiinalaiselta medialta. Ulkomaankauppaministerin mukana oli lukuisia pieniä ja keskisuuria yrityksiä, mikä sai keskustelevisiön toimittajan kysymään, millä tavoin valtiovallan pitäisi tukea pienten ja keskisuurten yritysten kehitystä ja kansainvälistymistä? Se on kuuma kysymys Kiinassa. Suoma-

lais-kiinalaisen bisnesseminaarin jälkeen järjestettyyn lehdistötilaisuuteen osallistui lähes 30 kiinalaistoimittajaa. Marraskuussa vierailleelle ministeri Sasilille kysymyksiä riitti myös kotitarpeiksi. Kiinnostusta taloustoimittajissa herätti muun muassa se, mitä kokemuksia Suomella on WTO-jäsenyydestä?

Kiinassa valtio yrittää kovasti saada yrityksiään kansainvälistymään ja luomaan brandeja. Mikäpä sen parempi kuin kysyä Nokialta ja sen pääjohtajalta **Jorma Ollilalta**? Jos viisimiljoonainen Suomi pystyy siihen, niin miksi ei yli miljardin kansalaisen Kiina. Ja kyllä kysyttiin. Eräs suosittu kiinalaislehti ihmetteli, ollaanko Nokialla kaukonäköisiä vai riskinottajia, kun suunnitteilla oli jälleen yksi organisaatiomuutos. Tuhannet nuoret yrittäjät lukivat varmaan tarkkaan *China Economic Timesin* jutun, jossa pääjohtaja Ollila kertoi "CEO:lta" edellytettävistä luonteenpiirteistä ja taidoista. Ja moni huomasi varmaan myös *Xinhua*-uutistoimiston uutisen, jonka mukaan Ollila oli saanut Pekingin kunniakansalaisuuden. Hän korosti, että kysymyksessä oli ennenkaikkea tunnustus Nokialle osallistumisesta Pekingin kehittämiseen ja teki myös selväksi, että Kiina on keskeisessä osassa Nokian globaalissa strategiassa, mihin liittyvää globaalia ajattelua, monien kiinalaisyrittäjien on vielä vaikeaa ymmärtää.

Ei Nokia ole ainoa, jolle Kiina on osa globaalia strategiaa. Varsinkin suomalaiset matkailu- ja metsäalan yritykset panostivat entistä enemmän Kiinaan, mikä näkyi myös paikallisessa mediassa. Yksi Pekingin suosituimmista lehdistä *Beijing Youth Daily* kertoi Finnairin kasvustrategian Aasiassa toimineen ja Kiinan markkinoiden kasvavan kaikkein nopeimmin Euroopan ja Pohjois-Amerikan lentoliikenteen jouduttua laskuun. Finnairin ja Suomen jäljillä oli myös keskustelevision *CCTV-1:n* suosittu tietokilpailuohjelma, joka esittelee kussakin jaksossaan yhden maan visaisten kysymysten vauhdittamana. Globaaleja strategioita ja esimerkkejä luovat suomalaiset metsäyritykset (UPM-Kymmene, StoraEnso) saivat näkyvyyttä paikallisessa lehdistössä esittelemällä ympäristöystävällisiä teknologioitaan ja lisäpanostuksiaan Kiinaan. Uusista tulokkaista suomalaiset Turkistuottajat sai huomiota etabloitumiselleen manner-Kiinan kasvaville markkinoille.

"Oikeusvaltio ja sen rankentaminen"

Kiina pyrkii kehittymään oikeusvaltion suuntaan. Korkeimman hallinto-oikeuden presidentti **Pekka Hallberg** vieraili toukokuussa Kiinassa julkistamassa kiinankielisen "Oikeusvaltio ja sen rakentaminen" -kirjansa. Erityisesti oikeusalan painetut ja sähköiset julkaisut olivat kiinnostuneita siitä. *Procuratorial Daily*n erikoishaastattelussa presidentti Hallberg hahmotteli lukijoille ajatuksensa "nelikulmaisesta oi-

keusvaltiorakennuksesta". Talouslehdet panivat merkille Hallbergin huomion, että Suomi ja Kiina kohtaavat samantyyppisiä kysymyksenasetteluja kansallisten ja kansainvälisten lakien yhteensovittamisessa Suomen liittyttyä EU:hun ja Kiinan WTO:hon. Oikeudenmukaiseen yhteiskuntaan liittyy myös avoimuus. Suomessa vierailleet kiinalaistoimittajat kirjoittivat internetin merkityksestä julkisen hallinnon, yritysten, koulutuksen, yksittäisten kansalaisten ja tietenkin tiedotusvälineiden kannalta.

Vaikka taloudellinen kanssakäyminen ja poliittiset suhteet ovatkin merkittävässä osassa kiinalaisen median uutisoidessa Suomesta, on tilaa ja kysyntää myös muulle. Pekingin olympialaisiin vuonna 2008 valmistautuvat kiinalaiset saivat tietää urheilijoidensa osallistuneensa näihin kisoista suurimpiin ensi kertaa Helsingissä vuonna 1952. Pekingin suurlähetystön, suomalaisyritysten (UPM-Kymmene, StoraEnso) ja kiinalaisten kumppaneiden järjestämistä valokuvanäyttelyn avajaisista raportoi viisi televisiokanavaa, kymmenkunta lehteä ja muutama nettiportaali. Tosin jutuista jäi mainitsematta se pieni yksityiskohdata, että Kiinan jalka- ja koripallojoukkue olivat itse asiassa myöhästyneet varsinaisista kisoista, jolloin heille järjestettiin ystävyysottelut Suomen kanssa. Lisäpotkua urheiluaihe sai siitä, että Kiina oli samaan aikaan valmistautumassa ensimmäisiin jalkapallon maailmanmestaruuskisoihinsa.

Helsingin olympialaiset pidettiin siis silloin, kun Suomi oli vielä kaukana Kiinasta. Matkaa tehtiin Neuvostoliiton poikki junalla. Toukokuussa kaksi virallista lehteä, *People's Daily* (Overseas Edition) ja *International Business Daily*, totesivat Suomen olevan lähempänä kuin useimmat kiinalaiset uskovatkaan viitaten Helsingin sijaintiin lähimpänä lentoliikenteen yhtymäkohtana Kiinan ja Euroopan välillä. Myös kansainvälisten uutisten merkityksen kasvaminen kiinalaisessa mediassa ja kansainväliset kuumat kysymykset toivat Suomen lähemmäksi Kiinaa. Pekingin myydyin iltalehti *Beijing Evening News* seurasi Myyrmanin räjähdysten tutkintaa tarkasti. Kiinnostusta asia herätti todennäköisesti juuri sen takia, koska haluttiin tietää, oliko kyse kansainvälisestä terrorismista.

Aiempaa monivivahteisimpia juttuja Suomesta julkaisivat vastaperustetut, markkinaperiaattella toimivat lehdet. Niistä shanghailainen trendilehti *Vision* kertoi suomalaisesta muodista, taiteesta ja arkkitehtuurista 80-sivuisessa erikoisartikkelissaan. *Beijing Youth Daily*n poikima viikkolehti *Beijing Youth Magazine* esitteli esikoisnumerossaan Pohjoismaita ja niiden kaunista luontoa kaupunkilaisnuorille. Kiinnostavin yksittäinen artikkeli koko vuonna oli ehkä kuitenkin sen isäntälehdessä. Se oli otsikoitu: "Miksi suomalaiset ovat niin tyhmiä?" Kirjoittaja ei kuitenkaan suinkaan ollut sitä mieltä, että suomalaiset olisivat tyhmiä, vaan yritti kuvailla sitä, kuinka toimiva yhteis-

kunta edellyttää kansalaisten keskuudessa luottamusta ja ymmärrystä yhteisen edun päälle. Kirjoittajan laatimat väliotsikot ehkä selventävät asiaa: "Veroviranomaiset eivät ota vastaan lahjoja", "Kaupassa tavarat punnitaan itse", ja "Ihmiset eivät vie toistensa tavaroita".

H o n g k o n g

It-teknologia, innovaatioyhteiskunta

Hongkongin englannin- ja kiinankielisessä mediassa Suomea koskevan uutisoinnin ykkösaihe oli Suomen it-teknologia, ja erityisesti Nokia. Nokia oli muun muassa esillä tetra:n, 3G:n ja GPRS:n tiimoilta.

Urheilu

Suomalaiset urheilijat olivat esillä erilaisten kilpailujen uutisoinnissa sekä yksittäisinä urheilijoina: F1 (**Räikkönen**), hiihto (**Lajunen**), jääkiekko (**Koivu, Lehtinen**), jalkapallo (**Hyypiä**), squash (**Tuominen**), Macao grand prix (**Kovalainen**).

Matkailu

Kiinankielisessä lehdistössä oli useita Suomea matkailumaana koskevia kirjoituksia. Suomessa toimittajavierailulla käynyt matkailutoimittaja kirjoitti kolmiosaisen artikkelisarjan *Sing Tao Daily*ssä. Finnair oli esillä Hongkongin lentoreittinsä johdosta, tähän liittyi myös paljon mainontaa. Suomen luontoa (porot) käsittelevä dokumentti esitettiin televisiossa. Suomen Turku suositeltiin matkailuartikkelissa erinomaisena paikkakuntana pub-kierroksen tekemiseen.

Joulupukki oli esillä kiinalaisen uuden vuoden paraatia (helmikuu 2002) käsittelevissä artikkeleissa erityisesti kiinankielisessä lehdistössä. Joulupukki vieraili Hongkongissa myös joulukuussa Winterfestissä. Kumpaankin vierailuun liittyi osallistuminen lasten televisio-ohjelmaan.

Opiskelu

EU-maat järjesti toisen kerran European Higher Education -messut Hongkongissa. Siitä uutisoitiin lehdistössä ja yliopistojen julkaisuissa. Erityisesti uutisoitiin EU-maiden yliopistojen englanninkielistä opiskelutarjontaa.

Musiikki

Klassisen musiikin puolelta esiteltiin kansallisoopperan kapellimestaria **Tang Muhaita**. Muista musiikki-

lajeista esillä oli jazz (Trio Töykeät) maaliskuisen vierailunsa yhteydessä. Kansainvälisen uudenmusiikin seuran ICMA:n vuosikokouksen yhteydessä useat suomalaiset nykysäveltäjät (muun muassa **Saariaho, Lindberg**) olivat esillä mediassa.

Konsulikunta

Pääkonsuli **Ilkka Heiskasen** läksiaishaastattelu julkaistiin kiinankielisenä *Hong Kong Economic Journal*issa. Konsulikunnan patikointimatkoista uutisoitiin kiinankielisessä lehdessä *Ming Pao*.

Korkean tason vierailut

Englanninkielisessä lehdistössä uutisoitiin tasavallan presidentin **Tarja Halosen** vierailu Kiinaan sekä ulkomaankauppaministeri **Vilénin** vierailu Hongkongiin.

Itsenäisyyspäivä

Suomen itsenäisyyspäivän kunniaksi julkaistiin Hongkongin englanninkielisessä *South China Morning Post*issa kuusisivuinen erikoisliite Suomesta. Liitteessä julkaistiin ulkoministeri **Erkki Tuomiojan** ja ulkomaankauppaministeri **Jari Vilénin** haastattelujen lisäksi pääkonsuli **Pauli Mäkelän** haastattelu sekä eri alojen suomalaisten ammattilaisten haastattelut. Lyhyemmät Suomi-liitteet haastatteluineen julkaistiin englannin- ja kiinankielisissä talouspäivälehdissä.

Myyrmannin räjähdys

Kauppakeskuksessa tapahtuneesta räjähdyksestä uutisoitiin kahdessa eri lehtiartikkelissa

Kummallisuuksia

Maailman vahvimasta miehestä **Jouko Aholasta** julkaistiin uutinen **W. Herzogin** elokuvan yhteydessä. Akankannon maailmanmestaruuskilpailuista julkaistiin uutinen samoin suomalaisten kaksosten lähes samanaikaisesti tapahtuneesta liikennesurmasta. Hongkongin joululahjahittejä vuonna 2002 oli suomalaisen poron dna/veripakkaus.

S h a n g h a i

Jukka Rintalan muotinäytös nousi ehdottomasti eniten julkisuutta saaneeksi Suomi-tapahtumaksi Shanghaissa vuonna 2002. "Aurinko paistaa suomalaiselle suunnittelulle" otsikoi *Shanghai Daily* koko sivun laajuisessa artikkelissaan. "Vaikka aurinko ei tule

esille kahteen kuukauteen Pohjolan kaamoksessa, ei se merkitse, että siellä eletään pimeydessä muodin suhteen” jatkui artikkeli. Marja Kurki, Nokia, Marimekko ja Friitala mainitaan artikkelissa suomalaisina, shanghailaisten tuntemina tuoteniminä. Muutaman kiinankielisen päivälehden lisäksi myös kiinankielisissä iltauutisissa näytettiin välähdyksiä näytöksestä. Kaksi televisiokanavaa haastatteli Rintalaa myöhemmin lähetettäviä ohjelmia varten.

Shanghai Dailyn etusivulle pääsi taiteilija **Sini Kunnas**, joka edusti Espoota Shanghain kaupungin järjestämässä ystävyyskaupunkitapahtumassa. Tapah-tuma kesti lähes kaksi viikkoa ja paikallinen media seurasi tiiviisti taiteilijaryhmää, jossa oli edustettui-na kaksitoista eri maata. Taiteilijoiden töistä koottua kalenteria annetaan nyt kaupungin lahjakalenterina. Kokoelma oli myös esillä Shanghain kulttuurifesti-vaalien aikana marraskuussa.

Kolmaskin suomalainen kulttuuritapahtuma oli komeasti *Shanghai Dailyn* sivuilla. Nimittäin tampe-relaisen Himmelblau'n kokoama grafiikkanäyttely “Blue sky, Graphics from Finland “. Se oli esillä viikon ajan Shanghain kirjastossa ja sai kohtalaisen hyvin julkisuutta myös sähköisessä mediassa. Vähän vaatimattomammin uutisoitiin toinen Shanghain kirjas-tossa pidetty näyttely, Helsingin olympialaisten juh-lanäyttely, pari pientä mainintaa päivälehden tapah-tumasivuilla ja yksi lyhyt artikkeli kiinankielisessä valokuvaaajien ammattilehdessä. **Soile Yli-Mäyry** piti näyttelyn Shanghain taidemuseossa ja antoi haastat-teluja paikallisille televisiokanaville. Yli-Mäyry piti myös luennon Shanghain taideakatemian opiskeli-joille.

Vuoden suomalaiset musiikkitapahtumat, **Laura Mikkolan** konsertti ja AKK-kamariorkesterin esiintyminen Shangaissa, olivat tarkoitettu lähinnä alan am-mattilaisille ja opiskelijoille eikä niistä mediassa kirjoitettu muutaman rivin mainintaa lukuunottamatta.

Ulkomaankauppaministeri **Jari Vilén** vieraili Shanghaissa mittavan liikemiesvaltuuskunnan kans-sa syyskuussa. Shanghain johdon tapaamiset uuti-soitiin normaaliin tapaan televisiossa ja päivälehdis-sä. *Jie Fang Dailyn* artikkelissa käsiteltiin Suomen ja Kiinan kauppasuhteita vähän laajemmaltikin. Erityis-maininan artikkelissa sai KoneCranesin uusi tehdas Tao Pun alueella sekä Kuopion tiedepuisto, joka alle-kirjoitti vierailun aikana MOUn Zhangjiang High-Tech Parkin kanssa.

Liikenne- ja viestintäministeri **Sasin** marraskui-seen vierailuun sisältyi virallisten tapaamisten lisäksi luennot Fudanin ja Zhejiangin yliopistoissa. Vierailu Nokian tutkimuskeskuksessa Hangzhoussa ei jäänyt ilman median huomiota kuten eivät myöskään paikallisen johdon tapaamiset. Vierailusta nähtiin väläh-dyksiä televisiossa sekä paikallislehdissä.

Trendikkäät, eri alojen kuukausijulkaisut ovat

uusia tulokkaita shanghailaisissa lehtikojuissa. Nii-den kohderyhmä on hyvintoimeentulevat nuoret shanghailaiset. Julkaisut ovat lähes poikkeuksetta kiinankielisiä ja ulkoasultaan varsin korkeatasoisia. *Architecture & Desing* -julkaisun tammikuun numerossa oli kaksi eri artikkelia - yhteensä 9 sivua - suomalai-sesta suunnittelusta. Toinen esiteli Arabian tuotan-toa ja toinen elokuussa 2001 pidettyä “Skin and Soul” -symposiumia. Uusin tulokas *Shanghai Tatler* seuraa tarkkaan konsulikunnan seurapiiritapahtumia. Esi-merkiksi pääkonsuli **Hannu Toivolan** ministeri Vilé-nin kunniaksi järjestämä vastaanotto oli näyttävästi lehden sivuilla.

Kerran viikossa ilmestyvä iltapäivälehti *Shanghai Star* esitteli joulukuussa konsulikunnan uuden dea-nin pääkonsuli Hannu Toivolan. Koko sivun artikke-lissa “Pioneering Dean “ kertoi paitsi omasta karriää-ristään myös Suomi-Kiina -suhteiden kehityksestä ja alueella olevista suomalaisista yrityksistä.

Suomeen ja suomalaisiin liittyviä pikku-uutisia näkee lehdistössä silloin tällöin. Yleensä ne liittyvät suomalaisiin yrityksiin tai urheilijoihin, joista parhai-ten tunnetaan **Kimi Räikkönen, Mika Häkkinen** ja **Jarkko Nieminen**.

E t e l ä - K o r e a

Suomea koskeva uutisointi on lisääntynyt nopeasti Etelä-Korean tiedotusvälineissä. Kun vuonna 1996 Suomea käsiteltiin 728 kertaa, vuonna 1999 Suomi esiintyi tiedotusvälineissä jo 1323 kertaa. Uuden vuosi-tuhannen puolella uutisointi on jatkanut nopeaa kasvuaan: vuonna 2000 mainintoja oli 1822, vuonna 2001 yhteensä 1983 ja vuoden 2002 marraskuun lop-puun mennessä 2276. Vuosien 2001-2002 kasvua sel-ittää osin korkean tason vierailuvaihdon aktiivisuus, mutta se kuvastaa myös Suomeen kohdistuvan yleisen kiinnostuksen lisääntymistä. Kilpailuhengen lä-pitunkemassa Etelä-Koreassa Suomen menestyminen erilaisissa kansainvälisissä vertailuissa herättää hal-un selvittää, mihin menestys perustuu, ja voisiko suomalaisilla ratkaisulla olla jotakin tarjottavaa Ete-lä-Korealle.

Saunan ja joulupukin lisäksi Suomi tunnetaan Etelä-Koreassa taloudellisesta kilpailukyvystään, tehokkaasta ympäristölainsäädännöstään, informaatioteknologian korkeasta tasosta, ksylytolipurukumis-ta ja naisten vahvasta asemasta. Korealainen konglomeraatti Lotte käytti suomalaisperheitä ksyli-tolpurukuminsa Televiomainoksissa ja kuva ter-veydestään huolehtivista vaaleista suomalaisista on jäänyt monien televisionkatselijoiden mieliin. Suoma-laisista yrityksistä tunnetaan parhaiten Nokia. Etelä-korealaiset matkapuhelinvalmistajat (suurimpina Samsung ja LG) ovat asettaneet tavoitteekseen ottaa

Nokian etumatkan kiinni kansainvälisillä markkinoilla.

Suomi on saanut merkittävää myönteistä julkisuutta OECD:n ja Transparency Internationalin julkaisemissa korruptiotutkimuksissa, joita korealaiset tiedotusvälineet ovat käsitelleet suhteellisen laajasti. Suomi on todettu useaan otteeseen maailman vähiten korruptoituneeksi maaksi. Etelä-Korean oma tilanne ei ole yhtä hyvä, ja Suomen kokemuksista muun muassa hallinnon avoimuuden suhteen ollaan kiinnostuneita.

Vuoden 2002 aikana Suomi on tullut eteläkorealaisille entistä tutummaksi korkean tason vierailujen yhteydessä. Erityisen merkittävä oli presidentti **Tarja Halosen** vierailu huhtikuussa 2002. Vierailun korkea taso sekä presidentin mukana tulleen virkamies- ja kauppavaltuuskunnan kattavuus toivat runsaasti julkisuutta ja kontakteja monella eri sektorilla. Vierailua käsitelivät useat suuret päivälehdet (muun muassa englanninkieliset *Korea Herald* ja *Korea Times* sekä koreankieliset *Chosun Ilbo*, *DongAh Ilbo*, *Hankook Ilbo* ja *Munhwa Ilbo*) ja aikakauslehdet (muun muassa koreankielinen *Digital Times*). Lisäksi matkasta kerrottiin television uutislähetyksissä sekä lyhyinä välähdyksinä ajankohtaisohjelmissa.

Tasavallan presidentin matkan ansiosta Suomi-kuva sai uusia sävyjä. Käsitys suomalaisen informaatioteknologian edistyneisyydestä vahvistui. Miesvaltaisessa Etelä-Koreassa naispresidentti herätti niin mielenkiintoa kuin hämmennystäkin. Käsitys suomalaisnaisten vahvasta asemasta sai lisäpohjaa eduskunnan puhemiehen **Riitta Uosukaisen** vieraillessa Etelä-Koreassa lokakuussa 2002. Myös tämä vierailu sai suhteellisen laajaa julkisuutta osakseen. Useissa sanoma- ja aikakauslehdissä julkaistiin puhemiehen haastattelu ja/tai lyhyempiä uutisjuttuja (*Diplomacy*, *Electronic Times*, *Jeonju Daily News*, *Joongang Ilbo*, *Korea Herald*, *Money Today*, *Woman Times*).

Korkean tason vierailut ovat selvästi lisänneet tietoisuutta Suomesta ja kiinnostusta Suomea kohtaan. Tiedotusvälineiden edustajat ovat ottaneet aiempaa herkemmin yhteyttä suurlähetystöön, kun kansainvälisten tietotoimistojen uutisoinnissa on käsitelty Suomea. Esimerkkeinä mainittakoon tässä yhteydessä korruptiota sekä autojen ajovalojen käyttöä koskevat televisio-ohjelmat, joissa vertailtiin tilannetta Etelä-Koreassa ja muun muassa Suomessa - kummassakin yhteydessä haastateltiin suurlähetystön edustajia.

Muusta Suomi-aiheisesta kirjoittelusta poikkesi Myyrmännin ostoskeskuksessa lokakuussa 2002 tapahtunutta pommiräjähdyistä koskenut uutisointi. Etelä-Korean lehdistössä tapahtumaa käsiteltiin uutisena, eikä sitä analysoitu tarkemmin. Jutuissa kuitenkin todettiin se, että kysymyksessä oli Suomessa erittäin harvinainen tapahtuma, eikä sillä ollut mi-

tään tekemistä terrorismin kanssa.

Suomen saama myönteinen julkisuus kansainvälisissä ja korealaisissa tiedotusvälineissä on edesauttanut maiden välisiä suoria kontakteja. Korealaisten sanomalehtien ja televisioyhtiöiden edustajat ovat käyneet Suomessa tekemässä juttuja muun muassa Suomen taloudellisen kilpailukyvyn perusteisiin, joulutapoihin ja ksylytolin käyttöön liittyen. Korealaiset julkishallinnon, tutkijayhteisön ja liike-elämän edustajat ovat tehneet runsaasti tutustumismatkoja Suomeen perehtyäkseen tarkemmin suomalaisiin kokemuksiin aloilla, joita tšekäläiset tiedotusvälineet ovat käsitelleet. Myönteinen Suomi-kuva luo hyvät mahdollisuudet myös matkailun edistämiseksi.

Vuoden 2002 aikana suurlähetystö käsiteli Etelä-Korean tiedotusvälineitä koskevassa raportoinnissaan lehdistönvapautta Etelä-Koreassa, tasavallan presidentin vierailun uutisointia, Suomen vähäisestä korruptiosta kertovia artikkeleita sekä Etelä-Korean lehdistön Johannesburgin kestävän kehityksen huippukokousta koskevaa kirjoittelua. Edustusto pyrki mahdollisuuksiensa mukaan avustamaan korealaisia toimittajia näiden kerätessä materiaalia Suomea koskevia artikkeleita varten ja auttoi Suomeen kohdistuneiden haastattelumatkojen järjestelyissä.

Suurlähetystön suomalaisille tiedotusvälineille antamasta avusta mainittakoon tässä yhteydessä Yleisradion Aasian kirjeenvaihtajan avustaminen haastattelujen ja kuvauslupien järjestämisessä hänen käydessään Seoulissa ja Koreoiden välisellä aselepolinjalla joulukuun alussa 2002. Matkan teemoina olivat Etelä-Korean presidentinvaalit, Pohjois-Korean ydinaseohjelmien aiheuttama kriisi sekä tilanne Koreoiden välisellä aselepolinjalla.

Malesia

Suomesta on hyvin myönteinen kuva Malesian tiedotusvälineissä. Saavutukset teknologiassa sekä monet urheilijat tunnetaan hyvin. Suomi esitellään myös kauniina ja monipuolisena matkailukohteena. Suomi pääsee esille myös kaikenlaisissa pikku-uutisissa paikallisille erikoisissa asioissa kuten akankannossa tai joukkonakuilussa Helsingin keskustassa.

Talous

Euron käyttöönottoon liittyen eri lehdissä oli tohtori **Reino Hjerppen** haastattelu, missä hän uskoi vakaasti euroon sekä suositteli yhteistä valuuttaa aasialaisillekin. Malesian tärkeys Suomelle viidenneksi suurimpana Aasian kauppakumppanina oli huomioitu samoin kuin merkittävä Smirnoffin korvaaminen Finlandia-vodkalla James Bond -elokuviissa.

Linuxin suosion kasvaminen käyttöjärjestelmänä

sekä Malesiassa että Malesian ulkopuolella on ollut hyvin esillä. Syitä Suomen menestykseen informaatioteknologia-alalla tutkittiin artikkeleissa sekä samaan aikaan esiteltiin kolmannen sukupolven suomalaisia kännyköitä.

Yhteiskunta

Kiinalaisen väestönosan *China Press* -lehdessä (levikki 200 000) julkaistiin juttusarja, joka esitteli suomea viikon päivittäin yhden sivun artikkelilla. Samassa yhteydessä, kun Malesian sijoituksesta maailman 33. vähiten korruptoituneena maana uutisoitiin, mainittiin myös Suomi kyseisen tutkimuksen ykkösmaana. Myyrmannin pommi-isku oli kohtuullisen iso uutinen: *The Star* -lehdessä julkaistiin jopa kuva **Petri Gerdtiä** esittävästä nukesta. Suomalaisilla naisilla kerrottiin olevan maailman toiseksi korkeimmat itsemurhaluvut. Myönteisempää julkisuutta Suomi sai, kun suurlähetystö kustansi sähköjärjestelmän orang asli -alkuperäisväestön kouluun.

Kulttuuri

Heinäkuussa Kuala Lumpurissa oli pohjoismaisten taiteilijoiden yhteysnäyttely "Beyond Paradise", jossa oli mukana valokuvaaja **Elina Brotherus**. Häntä oli haastateltu *Sunday Star* -lehteen. **Leif Segerstamin** ja Helsingin filharmonikkojen vierailusta konserttoimaan Singaporeen oli isohko uutinen. **Aki Kaurismäen** sekä **Kati Outisen** palkinnot Cannesin elokuvafestivaaleilla saivat myös ansaitsemansa huomion. **Spencer Tunickin** taidekuvat 1500 alastomasta ihmisestä Helsingin keskustassa olivat saaneet pienen tilan lehdessä, joskaan näytteitä kuvista ei lehdistä löytynyt.

Urheilu

Suomalaiset jalkapalloilijat ovat lähes päivittäin esillä paikallisissa tiedotusvälineissä. Syynä on malesialaisten erittäin suuri kiinnostus Englannin valioliigaa kohtaan. Kolmella heikoimmalla joukkueella valioliigassa on suomalainen maalivahti, joka takaa nimen lehteen. Myös Suomen omat jalkapallopalkinnot huomioitiin, niiden joukossa **Keith Armstrongin** valinta vuoden valmentajaksi. Paikallinen suuri sanomalehti veikkasi Suomen jopa selviytyvän seuraaviin jalkapallon Euroopan-mestaruuskisoihin.

Formula 1 on toinen Malesian seuratuimmista urheilulajeista. Kauden aikana **Kimi Räikkönen** sekä **Mika Salo** olivat hyvin esillä. Kauden jälkeen **Nico Rosbergin** ensimmäinen testi formula 1 -autolla sekä kaikki **Mika Häkkinen** aktiviteetit saivat palstatilaa. Perinteisesti myös ralliautoilijat olivat hyvin esillä,

Malesiassa suurta on Formula - ja suomalaiskuskit

heidän joukossaan europarlamentaarikko **Ari Vatanen** osallistuessaan Paris-Dakar -ralliin.

Akankannon maailmanmestaruuskisat ovat joka vuotinen pikku-uutinen Malesiassa. Negatiivisemmalla puolella **Timo Tompurin** sekä **Ville Tiisanojan** kilpailukiello oli uutisoitu huolimatta miesten vähäisestä tunnettavuudesta täällä.

Muuta

Radiossa oli yhden viikon ajan "Simply Scandinavian Quiz", missä kysyttiin Suomeen sekä muihin Skandinavian maihin liittyviä kysymyksiä. Kun blondit kuolevat sukupuuttoon maapallolta 200 vuoden sisällä, viimeisen blondin kerrotaan löytyvän Suomesta. Nestle mainostaa uusia murojaan lausahduksella "Fiksu alku fiksuille lapsille". Mainoksen kuvassa on Suomen lippu, ja kaikki kolme lasta tietävät kyseessä olevan maan sekä yksi vielä pääkaupunginkin.

N e p a l

Katmandun englanninkielisessä lehdistössä, joka kattaa lähinnä kolme sanomalehteä ja yhden viikkolehden, Suomea tai suomalaisia käsiteltiin yli 50:ssä artikkelissa vuonna 2002.

Nepalin ollessa yksi Suomen pääkehitysyhteistyökumppaneista, ei liene yllätys, että kehitysyhteistyötä käsitelti viidesosa aiheista. *Himalayan Times* -lehti kirjoitti eutsivullaan varsin harhaanjohtavan artikkelin Suomen hanketoteutusmallista. Artikkelista sai käsityksen, että Suomen hankkeissa ei paikallishallinnon demokratiavaje ole ongelma. Epäselvyyksien välttämiseksi asiainhoitaja vastasi seuraavana päivänä yleisönasastossa ja korosti paikallisvaaleissa valittujen elimien olevan avainasemassa, kun Suomen

rahoittamista hankkeista tehdään päätöksiä.

Kehitysyhteistyötä näyttävämmin esille pääsi kuitenkin Nokia kännyköineen. Nokian menestyksensä maailmalla, erityisesti Aasiassa, sekä uusista kännykkämalleista oli lehdistössä lähes kymmenen näyttävää artikkelia, monesti kuvitettuna.

Myös suomalaiset urheilijat pääsivät lehtiin talviolympialaisten sekä formula 1:n yhteydessä lähes kymmenessä artikkelissa.

Myymännin pommionnettomuudesta oli lyhyehkö artikkeli, samoin kuin niinkin pienestä uutisesta kuin Yhdysvaltain Helsingin suurlähetystön turvatoimien tiukentamisesta ja TNT:tä lentokoneeseen mukaanottaneesta 19-vuotiaasta pojasta.

Kevyemmistä uutisista silmään pistää artikkeli saamelaiden keskuudessa tehdystä tutkimuksesta, jonka mukaan poikalapset lyhentävät äitinsä elämää huomattavasti enemmän kuin tyttölapset. Ehkä artikkelilla on ajateltu olevan tasa-arvoa edistävää vaikutusta muuten niin mies- ja poikapainotteisessa yhteiskunnassa? Tornio-Haaparannan yhdistymishankkeesta oli pitkäkö artikkeli, vaikka aiheesta on vaikea löytää relevanttia yhteyttä Nepalin yhteiskuntaan. Jouluaattona pohdittiin suomalaisten juomatappojen muuttumista eurooppalaisemmiksi- viikonloppun vodkasta päivittäiseen viiniin. Akankannon SM-vai liekö MM-kisoista oli kuva, samoin kuin maailman vahvin mies -kisasta Malesian Putrajayasta, jossa **Juha Matti Räsänen** poseeraa vetämässä monen tonnin Volvo-rekkaa.

T h a i m a a

Tasavallan presidentti **Tarja Halonen** vieraili Thaimaassa joulukuun puolenvälin tienoilla Bangkokissa pidetyn ILO:n maailmankomission kokouksen toisena rinnakkaispuheenjohtajana Koska vierailu oli myös virallinen vierailu Thaimaahan hän tapasi matkan aikana myös Thaimaan pääministeri **Shinawatran Thaksinin**. Presidentin lausumat ILO-kokouksen tiimoilta sekä käydyt kahdenväliset keskustelut Thaimaan poliittisen johdon kanssa noteerattiin paikallisessa lehdistössä. Tapaamisesta pääministeri Thaksinin kanssa välitettiin kuvaa illan uutislähetyksissä.

Ulkomaankauppaministeri **Jari Vilénin** ja johtamansa kahdentoista suomalaisyrityksen liikemiesvaltuuskunnan helmikuuisesta Thaimaan-vierailusta kirjoitettiin sekä ennen vierailua että sen jälkeen useassa sanomalehdessä. Bangkokissa ilmestyvien kahden englanninkielisen sanomalehden (*Bangkok Post*, *The Nation*) toimittajat kävivät ulkoministeriön lehdistö- ja kulttuuriosaston järjestämällä toimittajavierailulla Suomessa ennen ulkomaankauppaministerin Thaimaan-vierailua. Suomen ja Thaimaan välis-

ten taloussuhteiden keskeisinä teemoina ministeri Vilénin vierailua koskevassa uutisoinnissa mainittiin muun muassa bioenergia sekä terveydenhoitoteknologia. Ministeri Vilén osallistui suurlähettiläs **Heikki Tuunasen**, Finnairin paikallisen johtajan sekä thaimaalais-suomalaisen kauppakamarin thaimaalaisen perustajajäsenen kanssa ”Towards the 21st Century”-nimisen tv-ohjelman paneelikeskusteluun. Suurlähettiläs Tuunasta haastateltiin vierailuun liittyen paikallisen televisiokanavan aamuohjelmassa.

Thaikielinen *Business.com Magazine* pyrki selvittämään ”Pohjoisen ihmeen” taustalla olevia tekijöitä laajalla Suomea käsitelleellä artikkelillaan ”Finland No. 1 Miracle from the North, What is the Secret?” Artikkelia varten oli haastateltu ulkomaankauppaministeri Viléniä, kansliapäällikkö **Markku Linnaa** opetusministeriöstä, **Yrjö Sotamaata** Taideteollisesta korkeakoulusta rehtoria sekä **Pekka Vennamo**a. Lisäksi artikkelin muita teemoja olivat muun muassa 1990-luvun talouslama, Nokia, Suomen koulutusjärjestelmä, EU-suhteet, presidentinvaalit sekä **Linus Torvalds**.

Thaimaan matkapuhelinmarkkinoiden markkina-johtaja-Nokiasta kirjoittivat vuoden aikana useat lehdet muun muassa matkapuhelinverkkojen ja itse puhelinten kehitykseen sekä Nokian kilpailijoihin liittyen. Finnairin optimistinen suhtautuminen yhtiön helmikuussa avatun Hong Kongin -reitin mahdollisuuksiin todettiin *Bangkok Postissa*.

Taiteilijat esillä

Bangkokiin helmikuussa 2002 tuotu kiertävä yhteis-pohjoismainen Beyond Paradise -taidenäyttely kokonaisuudessaan ja suomalaistaiteilijoista muun muassa **Heli Rekula** saivat runsaasti julkisuutta thaimalaisissa tiedotusvälineissä. Skandinaavista designia esiteltiin thaikielisessä *Volvo for Life* -lehden artikkelissa. Suomesta artikkelissa esiteltiin Alvar Aallon lasiesineet, Paimion sairaala sekä **Howard Smithin** keramiikkaeläimet. Lisäksi *Baan Lä Suan* -sisustuslehdessä kirjoitettiin suunnittelijoista, joiden klassikotoita, esimerkiksi Alvar Aallon klassikkolamppuja, on Aasiassa julkisissa tiloissa. **Aki Kaurismäen** menestyksekkäs elokuva *Mies vailla menneisyyttä* mainittiin Cannesin elokuvafestivaalin yhteydessä. Thaimaan mediassa elokuvaa mainostettiin etukäteen jo varhaisessa vaiheessa vuoden 2002 puolella 20.1.2003 päättyneen Bangkokin kansainvälisen filmifestivaalin johdosta. Thaikielille käännetty **Tove Janssonin** Muumipeikko ja pyrstötähti -kirja sai erinomaiset arvostelut *The Nation* -sanomalehdessä urheilun puolelta Jari Litmasen paluu Ajaxiin noteerattiin *The Nationissa* kuvan kera.

Vuoden 2002 Prinssi Mahidol -palkinnon saajat, heidän joukossaan suomalaisprofessori **Helena Mä-**

“Muuminpeikko ja pyrstötähti” käännettiin thai-kielelle.

kelä, noteerattiin paikallisessa mediassa. Professori Mäkelälle myönnetty 50,000 yhdysvaltain dollarin arvoinen palkinto on terveydenhuollon alalta. Palkinto jaettiin 30.1.2003 nyt yhdennentoista kerran Thaimaan nykyisen kuninkaan isän, prinssi Mahidol of Songlan, ”Thaimaan lääketieteen isän”, satavuotispäivän muistoksi.

Bangkok Postin artikkelissa ihmeteltiin ylinopeudesta aiheutuvien korkeiden sakkojen määräytymistä palkkatason perusteella. Lehti valisti myös suomalaisten juomakulttuurin muuttumisesta korkeamman elintason myötä. Oluen ja väkevien viinujen kuluttajina tunnetut suomalaiset ovat siirtyneet valikoiviksi hyvätasoisten puna- ja valkoviinien kuluttajiksi. Artikkelissa muistettiin mainita lisäksi, että alkoholia nautitaan nykyään enenevässä määrin aikaisemmasta poiketen aterioiden yhteydessä.

”Suomalaiset alastonmallit” valokuvaaja **Spencer Tunickin** Helsinki-kuvissa heinäkuussa 2002 herättivät ihmetystä useassa thaimalaisessa sanomalehdessä jossa todettiin, että suomalaiset eivät häpeä alastomuutta. Artikkeleissa muistettiin mainita myös monen suomalaisen syntyneen aikoinaan saunassa. Malli **Janina Frostell** sai positiivista palautetta Panos Emporion vuoden 2002 uimapukumalliston esittelyn yhteydessä *Bangkok Guide* -ilmaislehden kansikuvasa ja samaisen lehden erillisessä artikkelissa.

Suomalaiset partiolaiset pääsivät lehtien otsikoihin Thaimaassa Siaminlahden rannalla vuodenvaihteessa järjestetyn partiolaisten maailmanlaajuisen jamboreen aikana rakentamalla leirialueelle suomalaisen saunan, joka osoittautui niin suosituksi, että eri maiden partiolaiset joutuivat varaamaan saunajan etukäteen.

The Nation- sanomalehden lukijan kirjoittamassa artikkelissa haettiin yhtäläisyyksiä Thaimaan pohjoisosissa asuvan hmong-vuoristolaisheimon sekä Suomen Lapissa asuvien saamelaisien välillä muun muassa pukeutumisen ja joidenkin yksittäisten hmong-heimon jäsenten ulkoisten piirteiden perusteella. Kirjoittaja veti omia johtopäätöksiä saamelais-

ten todellisesta alkuperästä. Thaimaan vuoristolaisheimot tulivat 1800-luvun lopulla Kiinan eteläosista Pohjois-Thaimaahan.

Myyrmannin ostoskeskuksen ja Kampin pommi-räjähdykset rauhallisena tunnetussa Suomessa noteerattiin ihmetellen paikallisessa lehdistössä. Kesällä 2002 suomalaisturistin hengen vieneestä henkirikoksesta Thaimaassa kirjoitettiin useaan otteeseen thaimalaisissa tiedotusvälineissä.

Suomesta sijoituspaikan saaneen kambodzhalaisen pakolaisen **Sok Yoeun’in** oikeusprosessin etenemistä Thaimaan oikeusistuimessa seurattiin pikkuutisin Bangkokin päälehdissä.

Perinteiseen tapaan Suomesta tehtiin erikoisliite kahteen päälehteen vuoden 2002 itsenäisyyspäivämme tienoilla ja suurlähettiläs esiintyi paikallisen televisiokanavan aamuohjelmassa. Suurlähettiläspariskunta oli aika-ajoin esillä Bangkokin vilkasta diplomaattiseuraelämää peilaavissa kuvakavalkadeissa. Finpron Bangkokin-toimiston johtaja **Jussi-Pekka Aitolaa** haastateltiin kaupallisista suhteista raportoitvaan *Siam Trade* -lehteen.

S i n g a p o r e

Suomen ulkoinen kuva Singaporessa on hyvä. Suomi tunnetaan ennen muuta osaamisestaan korkean teknologian alalla.

Suomi sai vuonna 2002 Singaporen tiedotusvälineissä osakseen hiukan edellisvuotta enemmän huomiota. Etenkin kulttuuritapahtumat olivat hyvin esillä vuonna 2002. Myös vuoden aikana toteutuneista ministerivierailuista kirjoitettiin. Nokiasta ollaan Singaporessa hyvin kiinnostuneita, ja se on perinteisesti runsaasti esillä lehtien taloussivuilla. Suomen todettiin myös jälleen olleen kärkimaana useissa kansainvälisissä vertailuissa.

Politiikka ja ajankohtaisaiheet

Yleisesti ottaen kiinnostus Suomen sisä- tai ulkopolitiittisiin asioihin on Singaporen tiedotusvälineissä varsin vähäistä. Sama koskee muitakin pienempiä EU-maita. Singaporen tiedotusvälineet keskittyvät pitkälti alueellisiin kysymyksiin ja laajemmin Aasian tapahtumiin sekä Yhdysvaltoihin. EU-maista huomiota saavat osakseen ennen muuta Iso-Britannia, Saksa ja Ranska.

Ministeri **Suvi-Anne Siimeksen** vierailu Singaporeen kesäkuun alussa noteerattiin paikallisissa lehdissä. Vierailunsa yhteydessä ministeri Siimes allekirjoitti yhdessä Singaporen valtiovarainministerinä toimivan varapääministeri **Lee Hsien Loongin** kanssa maiden välisen uusitun tuloverosopimuksen. Asista uutisoitiin tärkeimmissä päivälehdissä kuvien kera.

Singaporen kauppaministeri **George Yeon** vierailusta Suomeen kesä-heinäkuun taitteessa kerrottiin sekä lehdistä että televisiossa. Jalkapallofaniksi tunnustautunut ministeri Yeo katsoi jalkapallon MM-kisojen loppuottelun televisiosta Rovaniemellä Santaparkissa yhdessä joulupukin kanssa. Tämä mainittiin myös Singaporen tv-uutisissa.

Presidentti Halosen Kiinan-vierailusta marraskuussa 2002 kerrottiin myös Singaporen tiedotusvälineissä.

Myyrmannin ostoskeskuksessa lokakuussa 2002 tapahtuneesta pommiräjähdyksestä uutisoitiin kansainvälisten uutistoimistojen välittämiä tietoja. Todettakoon, että ensimmäinen asiaa käsitellyt uutinen oli sijoitettu englanninkielisessä päälehdessä *Straits Times* -lehden pääuutissivuille.

Maaliskuussa *Straits Times* -päivälehdessä julkaistiin Ruotsia, Suomea, Itävaltaa ja Irlantia käsittelevä juttu, jossa pohdittiin puolueettomuuskäsitteen tilaa ja tulevaisuutta.

Talouselämä ja teknologia

Talous- ja yhteiskuntaelämän puolella Singaporea kiinnostaa etenkin Suomen menestys pitkälle erikoistuneiden tuotteiden ja -alojen osalta. Julkisessa keskustelussa Suomea pidetäänkin usein varteenotettava mallina Singaporelle. Singaporen viranomaiset haluavat panostaa erityisesti informaatio- ja tietoteknologiaan, biotieteisiin ja yleensä korkeaan teknologiaan. Tämä suuntautuminen näkyy myös tiedotusvälineissä Suomea käsittelevien aiheiden osalta.

Suomen asema yhtenä maailman kehittyneimpänä it:n ja muun teknologisen osaamisen maana tuodaan usein esille lehtikirjoittelussa. Eniten huomiota on saanut osakseen erittäin suosittu ja Singaporessa hyvin tunnettu Nokia, joka on jatkuvasti ja varsin monipuolisesti esillä lehtien taloussivuilla: vuonna 2002 Nokiana käsiteltyjen artikkelien aiheita olivat esimerkiksi markkinajohtajuus, tuloksatsaukset, yhteistyö paikallisten operaattoreiden kanssa, uudet kännykkämallit (ml. Vertu).

Suomi oli edelleen näkyvästi esillä myös erilaisen kansainvälisten vertailujen tiimoilta. Huomiota saivat osakseen muun muassa World Economic Forum (WEF) ja IMD:n (Institute for Management Development) kilpailukykytutkimukset, joissa molemmissa Suomi sijoittui toiseksi Singaporen sijoituksessa jaetulle neljännelle (WEF) ja viidennelle (IMD) sijalle. Suomi sai myönteistä huomiota osakseen myös Transparency Internationalin julkaiseman korruptiota käsitelleen tutkimuksen myötä, kun Suomi sijoittui kärkeen vähiten korruptoituneena maana Singaporen ollessa jaetulla viidennellä sijalla yhdessä Ruotsin kanssa.

Suomalaisten teknologiamyönteisyydestä ja val-

miudesta omaksua käyttöön uusia sovelluksia julkaistaan silloin tällöin pikkujuttuja, jotka on poimittu pääasiassa kansainvälisten uutistoimistojen aineistotarjonnasta. Vuonna 2002 kerrottiin muun muassa Benefonin kehittämästä kännykkäsovelluksesta, jonka avulla omistajat voivat paikantaa koiransa esimerkiksi hirvimetsällä. Myös Helsingissä käytönotettua Parkit-järjestelmää, joka mahdollistaa pysäköintimaksujen suorittamisen kännykällä, selostettiin yhdessä lehtijutussa. Uutiskynnyksen ylitti myös STUK:in julkaisema tutkimus kännyköistä lähtevän säteilyn vaikutuksista aivoihin.

Kulttuuri

Suomalaiset kulttuuritapahtumat olivat hyvin esillä Singaporessa vuonna 2002. Suurlähetystö järjesti yhteistyössä paikallisten tahojen kanssa suomalaista kulttuuria esittelevät Suomi-viikot Singaporessa kesäkuussa. Helsingin kaupunginorkesterin konserttisarja ja Nomadi tuotannon modernia tanssia ja multimediaa yhdistävä teos Opal D olivat samalla myös osa Singaporessa vuosittain järjestettävää kansainvälistä kulttuurifestivaalia (Singapore Arts Festival). Molemmat esityssarjat noteerattiin näyttävästi paikallisissa lehdistä.

Aki Kaurismäen elokuvan *Mies vailla menneisyyttä* ja sen päänäyttelijän **Kati Outisen** menestys Cannesin elokuvafestivaaleilla huomioitiin myös Singaporen lehdissä. Lehtien tapahtumasivuilla olivat lyhyesti esillä myös EU-elokuvafestivaaleilla esitetyt suomalaiselokuvat *Pikkusisar* ja *Young Love* sekä singaporelaisen elokuvateatterin ohjelmistossa kesällä pyörinyt elokuva *Levottomat*.

Urheilu

Suomalaisista formulakuljettajista ja kansainvälisesti tunnetuista jalkapalloilijoista kirjoitetaan silloin tällöin urheilusivuilla. Keilaajat **Tom Hahl** ja **Pasi Marjamäki** noteerattiin helmikuussa Singapore Openin yhteydessä. Hahl tunnetaan Singaporessa urheilupiireissä hyvin, sillä hän on asunut maassa jo usean vuoden ajan ja on muunmuassa toiminut Singaporen keilailujoukkueen avustavana valmentajana.

Muita aiheita

Suomi on silloin tällöin esillä erilaisissa pikkujutuisissa, jotka on poimittu kansainvälisten uutistoimistojen tarjonnasta tai muista lehdistä.

Suomen Washingtonin-suurlähetystöstä esiteltiin artikkelissa, jossa kerrottiin Washingtonin Embassy Row nähtävistä suurlähetystörakennuksista. Juttu oli alunperin julkaistu *New York Times*issa.

Vuonna 2002 suomalaiset olivat esillä muun

muassa unitutkimuksen tiimoilla: jutussa todettiin suomalaisten nukkuvan muita eurooppalaisia huommin ja kärsivän enemmän unihäiriöistä. Heino-lassa järjestetyistä saunomisen maailmanmestaruuskisoista kerrottiin elokuussa hikisen kuvan kera. Suomalaiset blondit olivat esillä jutussa, jossa kerrottiin WHO:n blonditutkimuksista (alunperin virheellinen). Titanicin "tuntemattoman lapsen" **Eino Viljami Panulan** henkilöllisyyden selviäminen noteerattiin myös Singaporen lehdistössä. Suomalainen palindromi oli esillä pikkujutussa (20.02.2002), jossa todettiin maailman pisimmän palindromisanan olevan suomenkielinen "saippuakauppias".

V i e t n a m

Katsaus perustuu lähinnä paikallisessa lehdistössä julkaistuun Suomi-aineistoon. Paikallisen television tai radion seuraaminen kielimuurin takia on vaikeaa, joten televisiossa tai radiossa esitetyistä Suomi-uutisista lähetystö saa vain toisen käden tietoa. Päivittäin julkaistavan englanninkielisen *Vietnam Newsin* ulkomaan uutiset tulevat suurimmaksi osaksi kansainvälisten tietotoimistojen kautta. Runsaasta vietnaminkielisestä lehtitarjonnasta lähetystö seuraa noin kymmentä julkaisua. Maakunnissa ilmestyviä paikallisjulkaisuja ei juurikaan kyetä seuraamaan. Lähetystö saa satunnaisesti tietoja maakunta lehdistä julkaistuista Suomen kehitysyhteistyöprojekteja koskevista artikkeleista.

Artikkelit ovat koskettelleet monia osa-alueita, kuten taloutta, politiikkaa, urheilua ja viihdettä, esimerkiksi akankannon maailmanmestaruuskisoja. Suomalainen kulttuuri on valitettavasti saanut erittäin vähän palstatilaa. Vakioartikkelina *Vietnam News* julkaisee jokaisen maan kansallispäivänä suurlähettilään haastattelun valokuvineen, näin tehtiin myös Suomen osalta. Myös lähettilään matkasta Keski-Vietnamiin raportoitiin maakuntalehdistä.

Nokia oli ylivoimaisesti suurin yksittäinen kirjoitusten aihe. Tasaisesti vuoden mittaan on saatu lukea Nokian osakekursseista, kehitysmaihin suunnatusta halvemmasta puhelinmallista tai Nokian käytöstä Suomen ovenavaajana Aasian markkinoilla. Vietnaminkielisessä *People's Daily* -lehdestä julkaittiin Nokiasta laajempi artikkeli, jossa todettiin Nokian nostaneen Suomen talouden nousuun ja olevan "a state within a state". Kaikissa artikkeleissa on yhdistetty Nokia Suomeen, pitkälle kehittyneeseen pohjoismaahan. Tällä hetkellä Nokia on Vietnamissa jälleen etusivuilla ja television uutisissa tosin kielteisessä mielessä. Nokian paikallinen edustaja on jäänyt kiinni vuosia jatkuneesta veropetoksesta, jonka arvellaan olevan suurin laatuaan Vietnamissa tähän mennessä.

Muita talousuutisia ovat olleet Finnairin paremmat tulevaisuudennäkymät, Wartsilän Vietnamissa pitkään viritteillä olleen voimalaitoksen rakentamisen peruuntuminen sekä Suomen työttömyys. Alkuvuodesta 2002 julkaistussa artikkelissa todettiin Suomen työttömyystilanteen olevan huonoimpia EU-alueella. Erityisesti kiinnitettiin huomiota pääkaupunkiseudun ulkopuolella vallitsevaan tilanteeseen.

Suomen Nato-keskustelu ja tilanne huomioitiin Vietnamin lehdistössä, samoin pääministeri **Paavo Lipposen** esittämä huoli pienten maiden asemasta EU:ssa. Suomi sai kunniaa maailman ympäristöstävällisimpänä maana kestävä kehityksen saralla kansainvälisen vertailun julkaisun yhteydessä. Myöhemmin julkaistiin huolestunut artikkeli Itämeren saastumisesta, sen vaikutuksesta kalastukseen Suomessa ja Ruotsissa sekä erityisistä järjestelyistä EU:n sisällä.

Tasavallan presidentti vieraili Vietnamissa yksityisesti vuoden 2002 alussa. Matkan yksityisyyden vuoksi asiasta ei tiedotettu paikalliselle lehdistölle. Vietnamilainen matkanjärjestäjä ja paikallinen hotelli kuitenkin huomasivat tilaisuutensa koittaneen ja päästivät uutiset lehdistöön mainiten oman osuutensa matkaan. Presidenttiparin vierailua kyseisessä hotellissa käytettiin mainoksenomaisesti vielä myöhemminkin *Saigon Times* -julkaisussa. Vierailu noteerattiin useassa lehdessä, erityisesti mainittiin vierailijoiden halu vaatimattomuuteen ja kansanläheisyyteen matkan aikana.

Lokakuussa tapahtunut räjähdys Myyrmannin ostoskeskuksessa löysi tiensä Vietnamin lehtiin ja televisioon. Ensimmäisissä televisiouutisissa oli spekuloitu terrorismin mahdollisuudella. Räjähdyksen tekotapa herätti myöhemmin suurta kummastusta vietnamilaisten keskuudessa.

Talviolympialaisista kirjoitettiin varsin laajasti, vaikka Vietnam ei kuulu alan harrastajiin. **Samppa Lajusen** voitot huomioitiin useammassa artikkelissa. Samoin lentävät suomalaiset eli autourheilijat huomioitiin aikaisempaan tapaan useammassa kirjoituksessa. Tennistähti **Jarkko Nieminen** ylitti myös uutiskynnyksen. Kymmenpäiväinen Raid Gauloise-seikkailukilpailu käytiin tänä vuonna Vietnamissa. Kilpailun ennakkosuosikki oli Nokian suomalaisjoukkue. Artikkeleissa mainittiin suomalainen sisu ja totumus maastourheiluun. Nämä ilmeisesti auttoivat joukkueen toiselle sijalle.

A u s t r a l i a

Kulttuuri, urheilu

Suomalainen muotoilu kiinnostaa australialaisia. Teema sai vuonna 2002 varsin runsasta huomiota

maan tiedotusvälineissä, osin kiitos Australiaa syksyllä 2002 kiertäneen Finnish Design-125 -näyttelyn. Näyttely sai myönteistä julkisuutta maan valtaliedissä *The Australianissa* ja *Sydney Morning Heraldissa*, ja siitä mainittiin myös useissa muotoilu- ja sisustusjulkaisuissa. Näyttelyn rinnalla huomiota sai muun muassa valtion voimakas panostus suomalaisen muotoilun kehittämiseen ja koulutukseen.

Suomalainen musiikki ei sekään ole Australiassa tuntematonta. Erityisesti Sibeliuksen mutta myös Eino-Juhani Rautavaaran teoksia kuulee hyvin usein ABC:n klassisen radion kanavalla. Australialaismediassa huomioitiin myös vuonna 2002 Australiassa vierailleet jazz-virtuoosit Trio Töykeät ja **Jukka Perko**.

Canberraan 2001 valmistunut uusi suurlähetystörakennus sai tiedotusvälineissä edelleen kiitosta osakseen. Arkkitehtuuriin erikoistunut *The Monument* totesi rakennuksen muodon yksinkertaisuuden ja eleganssin muodostavan kokonaisuuden, joka herättää välittömästi katsojan mielenkiinnon. Australian *Architecture*-lehdessä tarjotaan niin ruusuja kuin risujakin. Tiettyjä ratkaisuja, kuten pääsisäänkäynnin sijoittelua ja sen yläpuolella olevaa katosta, moititaan epäkäytännöllisyydestä. Kanslia esiteltiin näyttävästi myös kansainvälisessä *Blueprint*-lehdessä.

Urheilun osalta ralliautoilijoiden menestys oli aiempien vuosien tapaan otsikoissa. Yksi näkyvimmistä suomalaisista urheilusaavutuksista oli kuitenkin suomalaisopiskelija **Jussi Utraisen** yllätysvoitto elokuussa Sydneyssä järjestetyssä City to Surf -juoksussa, jota mainostetaan maailman suurimmaksi katujuoksuksi. Utrainen jätti helteisessä Sydneyssä taakseen yli 60 000 muuta osallistujaa.

Politiikka, talous

Australian tiedotusvälineet - aiempien vuosien tapaan - eivät käsitelleet Suomen sisä- tai ulkopoliittikkaa 2002. Nokia ja Suomen talous saivat osakseen jonkin verran huomiota.

Matkailu

Suomi sai mainosta matkailumaana Australian television suositussa *Great Outdoors*-ohjelmassa kaksi kertaa vuoden 2002 aikana. Lapin ja Helsingin esitteilyjen lisäksi ohjelmissa tutustuttiin ja ihmeteltiin suomalaisten kahvinjuontitapoja, matkapuhelimen runsasta käyttöä ja saunakulttuuria. Australiassa ollaan myös hiljalleen havahtumassa Suomeen joulupukin ainoana ja oikeana kotimaana. Kaksi australialaispäivälehteä kävi menneenä vuonna haastattelemassa joulupukkia paikan päällä. Toimittajista ainakin toinen liittyi välittömästi suomalaiseen joulupukkiin uskovien joukkoon toisen vielä epäröidessä.

Mallimaa Suomi?

Suomi huomattiin australialaismediassa vuonna 2002 monien kansainvälisten vertailujen kärkimaana. Suomi tunnetaan Australiassa tätä nykyä vähiten korrupoituneena maana, informaatioteknologian yhtenä edelläkävijänä sekä tasokkaan koulujärjestelmän kehittäjänä. *The Australian* -lehti mainosti Suomea ikääntyneiden työllistämisen mallimaana, ja suomalaisten äitiys- ja vanhempainlomat ovat usein esillä tiedotusvälineissä ja australialaisessa debatissa. Australia on ainoita länsimaita, joissa kyseisiä etuuksia ei vanhemmille myönnetä.

Kuten aiemmin, myös 2002 tietyt suomalaiset kuriositeetit saivat palstatilaa, oli sitten kyse akanheittokisasta tai tuloihin perustuvasta päiväsakkojen laskentatavasta. *Sydney Morning Herald* kirjoitti laajahkon jutun suomalaissyntyisen **Marutei Tsurusen** taipaleesta Japanin parlamenttiin.

Vantaan Myyrmäen traaginen pommi-isku oli esillä erityisesti Australian sähköisissä tiedotusvälineissä.

Kaikkiaan Suomi sai Australian varsin sisäänpäinlämpiävissä mediassa suhteellisen paljon myönteistä huomiota 2002. Suomea kohtaan on olemassa selvästi "positiivista uteliaisuutta".

Latinalainen Amerikka

Argentiina

Argentiinan tiedotusvälineet osoittivat runsaasti kiinnostusta Suomeen vuoden 2002 aikana. Varsinaisten Suomeen liittyvien tapahtumien lisäksi Suomi mainittiin useissa kansainvälisissä vertailuissa. Pääpaino oli lehdistöllä, mutta myös televisio- ja radio-ohjelmia ja -haastatteluja tehtiin jonkin verran.

Vuoden 2002 keskeisimmät uutisaiheet voidaan jakaa seuraaviin:

Ulkomaankauppaministeri Jari Vilénin ja liikemiesvaltuuskunnan vierailu Argentiinassa 21.-23.3.2002

Vierailua edelsi kahden Argentiinan johtavan päivälehdien (*La Nación* ja *Clarín*) toimittajien tutustumismatka Suomeen. Matkat poikivat artikkeleita muunmuassa maiden välisestä kaupasta, tasa-arvosta ja naisten asemasta ja kuvasivu Suomesta maana, jonka johdossa ovat naiset. Myös suomalaisjohtajan ennätysuudesta nopeusrikkomussakosta kirjoitettiin ja huomiota kiinnitettiin sakkujen sitomiseen tuloihin. Ulkomaankauppaministeri **Jari Vilénin** vierailuun liit-

Ulkomaankauppaministeri Jari Vilénin kaupanedistämismatkat ovat poikineet kirjoituksia monissa maissa. Kuvassa hän tapaa El Salvadorin ministerin Maria Eugenia Brizuela de Avilan.

Matti Hurme

tyvissä artikkeleissa tuotiin esille liikemiesvaltuuskunnan pyrkimyksiä kartoittaa vientimahdollisuuksiaan Argentiinassa, mutta kehoitettiin myös argentiinalaisia tutkimaan vientimahdollisuuksiaan Suomeen.

Ministeri Vilénin Uruguayn vierailulla 21.3.2002 allekirjoittama maiden välinen investointisuojausopimus uutisoitiin Uruguayssa sekä lehdistössä että televisiossa.

Suomen selviäminen 1990-luvun alun lamasta

Viidettä vuotta talouskriisissä eläneitä argentiinalaisia kiinnostivat erityisesti Suomen kokemukset 1990-luvun alun laman voittamisesta. Useissa laajoissa artikkeleissa kuvattiin Suomen selviytymistarinaa 1990-luvun alkupuolen jättityöttömyyden ja syvän laman kourissa kärsineestä yhteiskunnasta yhdeksi maailman kilpailukykyisimmäksi ja taloudellisesti vahvimmaksi maaksi. Artikkelien sekä ministeri Vilénin ja suurlähettiläs **Risto Veltheimin** haastattelujen avulla lehdistö etsi Suomen reseptiä, jolla myös Argentiina voisi voittaa omat vaikeutensa. Vastauksek-

si esitettiin asioiden ottamista vakavasti, todesta (seriedad).

Suomi kansainvälisissä vertailuissa

Suomen ykköstitat vähiten korruptoituneena maana maailmassa sekä myös lehdistön vapautta mitan- neissa kansainvälisissä vertailuissa tuotiin esille kai- kissa suurimmissa päivälehdissä. Samoin Suomen kakkostila kilpailukykyisimpänä maana sai huomio- ta. Artikkeleissa tuotiin esille myös Suomen edelli- sen vuoden ykköstila, jonka se oli nyt menettänyt Yh- dysvalloille.

Argentiinassa, jossa korruptio on yleistä ja oli ver- tailujen mukaan myös kasvanut, Suomen ykköstila herätti runsaasti huomiota. Asiasta haastateltiin suurlähettilästä myös useammassa paikallisradio- ohjelmassa.

Kulttuuritapahtumat

Kulttuuritapahtumista eniten huomiota keräsi jou- lukuussa järjestetty **Aki** ja **Mika Kaurismäen** eloku- vien katselmus. Koska Mika Kaurismäki osallistui myös itse elokuvaviikon avajaisiin, häntä haastateltiin useissa lehdissä sekä televisiossa. Artikkeleissa kerrotaan molempien veljesten tuotannosta pääpai- non ollessa luonnollisesti Mika Kaurismäessä.

Vuoden muista kulttuuritapahtumista **Tapio Ko- hosen** luontokuvia esitellyt *Luces Boreales* -näyttely sai palstatilaa etenkin kiertäessään sisämaan maa- kunnissa. Buenos Airesin II biennaalin yhteydessä mainittiin suomalaistaiteilijoiden **Seppo Renvallin** ja **Heli Rekulan** osallistuminen sekä ensiksimmäin- saama kansainvälisen videotaiteen luokan ensimmäi- nen palkinto.

Seinäjoen tangofestivaalit noteerattiin heinäkuus- sa suomalaisena tangoilmiönä. Suomalainen tango tuotiin esille myös muissa Suomea koskevissa artik- keleissa. **Pekka Himasen** hakkerin etiikasta kirjoit- tama kirja sai hyvät arvostelut. Argentiinalaisen kir- joittama *Finlandia*-näytelmä toi myös maatumme esille, vaikka näytelmä on täysin kuvitteellinen.

Kulttuuripuolella esiteltiin myös kaksi Suomen oopperan baletissa tanssivaa argentiinalaista sekä heidän kokemuksiaan Suomesta.

Muut aiheet

Urheilusektorilla Argentiinan ralli ja suomalaiskul- jettajien epäonni uutisoitiin, formulakuljettajat sai- vat myös osansa julkisuudesta, samoin tennispelaa- ja **Jarkko Niemisen** kohtaamiset argentiinalaisten kanssa. Urheilu-uutisissa kerrottiin myös kahdesta Turussa pelaavasta argentiinalaisesta jalkapalloilijas- ta.

Taloussuutisissa Nokia oli näkyvin suomalaisyri- tys. Nokia, Unifón ja Heineken lähtivät yhteiseen kam- panjaan edistääkseen tekstiviestien käyttöä Buenos Airesissa.

Brasilia

Suomi esiintyi vuonna 2002 Brasilian tiedotusvälineis- sä normaaliin tapaan eli suhteellisen rajallisesti. Kil- pailukyky- ja korruptoitumattomuustutkimukset – Suomi kaikkien kärjessä – saivat taas julkisuutta, to- sin ehkä vähemmän kuin aikaisempina vuosina. Suo- mea ei useinkaan otettu arvioissa esiin - suuri maa kuten Brasilia kun katsoo yleensä, ettei pienestä maasta, kuten Suomesta, juuri ole malliksi sille itsel- leen. Suomi on brasilialaisille edelleen lähinnä eksoot- tinen kuriositeetti, missä valossa lehdistö yleensä maatumme esittelee.

Taloutta ja korkean tason vierailuja

Laatulehtien taloussivuilta voi monesti lukea tär- keimmät suomalaiset taloussuutiset kansainvälisim- mistä yrityksistä kuten Nokiasta, Stora Ensosta, Wärt- silästä ja Koneesta, joskus muistakin. Investointipää- tökset Brasiliaan ovat maassa aina suuria uutisia, muun muassa Huhtamäen suunnitelmista kerrottiin tarkasti suurimmissa talouslehdessä *Gazeta Mercat- tilissa*. Brasilian kymmenenneksi suurin vientiyrittäjä Nokia do Brasil on luonnollisesti useinkin tiedotus- välineissä, erityisesti kun esitellään keskellä Amazo- nin viidakkoa sijaitsevan Manauksen vapaakauppa- aluetta. Nokian ansiosta Brasilia myy korkean tek- nologian tuotteita Yhdysvaltoihin satojen miljoonien dollareiden arvosta.

Eniten Suomi, sen talous ja kulttuuri saavat kui- tenkin edelleen julkisuutta korkean tason vierailu- jen yhteydessä – tosin silloinkin paljon rajallisemmin kuin suurien maiden ollessa kyseessä. Suurlähetystö joutuu harjoittamaan tällöinkin aktiivista julkisuus- diplomatiata, jotta Suomi pääsisi esiin tiedotusväli- neissä. Ulkomaankauppaministeri **Jari Vilénin** vierai- lusta maaliskuussa ja sen yhteydessä järjestetyistä liikemiesseminaareista Rio de Janeirossa ja São Pau- lossa kerrottiin talouslehdissä. ”Etäisyydestä huoli- matta Brasilia ja Suomi yrittävät käyttää hyväksi yh- teisiä intressejä”, otsikoi koko sivun erityisraportissa *Jornal de Comercio* ministeri Vilénin vierailun aikana. Eduskunnan maatalousvaliokunnan vierailu tammi- kuussa sai laajimman julkisuuden osavaltiolehdistö- sä. Puhemies **Riitta Uosukaisen** vierailu huhtikuus- sa noteerattiin, varsinkin hänen tapaamisensa vara- presidentti **Marco Macielin** ja muiden korkeiden vi- ranomaisten kanssa. Suomen suurlähettilään viral- liset vierailut eri osavaltioihin – joista suurin osa on suurempia kuin Suomi – ovat aina uutinen paikalli- sissa tiedotusvälineissä.

Suomalainen siirtokunta Penedossa kestouutinen

Poliittisista uutisista huomioitiin Suomen aloite maailmanlotosta YK:n kehityskokouksessa Monterreyssa maaliskuussa. Autopommi, joka surmasi autonkuljettajan samoin kuin Myyrmäen ostoskeskuksen pommi, olivat Brasiliassa normaaleja pikku-uutisia maailman erilaisten katastrofien joukossa.

Matkailuliitteissä esiintyivät tuttuun tapaan varsinkin joulun aikaan Lappi, joulupukki ja porot – kylmyys ja jää laittavat ikuiseen aurinkoon tottuneen brasilialaisen mielikuvituksen aina liikkeelle. Suomalaisyntyinen kuvakudostaiteilija **Eila Ampula** oli televisiossa suosittu puheohjelman **Jô Soaresin** vieraina ja otti yleisönsä räväköillä lausunnoillaan. Samalla hän mainosti 1920-luvulla syntynyttä suomalaissiirtokuntaa Penedossa Rio de Janeiron osavaltiossa antamalla Jô Soaresille Penedo-paidan. Ampula nauratti yleisöä muun muassa sanomalla, että ”ethän sinä sitä kuitenkaan käytä”. Penedossa sijaitsevat Pikku-Suomi-teemapuisto ja joulupukin trooppinen pysähdyspaikka ovat säännöllisesti brasilialaisissa tiedotusvälineissä. Joulukuussa mm. Varigin lennoilla esitettiin pitkä dokumenttiohjelma Penedosta ja samalla esiteltiin **Toivo Uuskallion** vegetaarisista ihanteista alkunsa saanutta suomalaista siirtokuntaa.

Suomalaiset metallibändit valloittivat Brasiliää

Suomea ja Brasiliää yhdistävät entistä enemmän musiikki ja tanssi. Vuoden 2002 Rio de Janeiron samba-karnevaaleilla suomalainen passista – karnevaalikulkeessa suurten massojen edessä yksinään tanssiva nainen – **Minna Seppäläinen** pääsi peräti suuren *O Globo*-sanomalehden etusivulle ja useisiin muihin kuviin. Vaaleahiuksinen sambaaja kaukaa pohjoisesta voitti kilpailussa lämpimässä sambaavat riolaiset ja pääsi siten yhtenä etuoikeutettuna Portela-sambakoulun passistaksi. Myös suomalaiset metallimusiikkibändit loistivat Brasiliassa: muun muassa Sonata Arctican ja Nightwishin kiertueet noteerattiin useissa lehdissä. Helsingin kauppar korkeakoulun ylioppilaskunnan laulajien Brasilian-kiertue sai myös huomiota. Kuoron presidentin palatsin edessä kajauttavat serenadit esitettiin välittömästi useissa televisio- ja radiolähetyksissä. Saman illan konsertti Brasilian kansallisteatterissa oli siten menestys.

Eksotiikkaa – vaaleat ”gringot” samban rytmeissä

Vaaleat hiukset ovat brasilialainen kauneusihanne, joten suomalaisissa on vetoa varsinkin kun eräs lehti kertoi aitojen vaaleahiuksisten ihmisten olevan

Ovatko viimeiset blondit suomalaisia?

katoamassa maailmasta ja että eniten niitä on edelleen juuri Suomessa. Brasilian suurin aikakauslehti *Véja* esitteli ulkomaisten avioparien joukossa myös suomalaisen **Laura Martikaisen** pitkät vaaleat hiukset kuvatekstin kertoessa hänen brasilialaismiehensä ihastuneen ensisilmäyksellä ”täydellisiin piirteisiin, suoriin hiuksiin ja sinisiin silmiin”. Arvostettu *Estado de São Paulo* uutisoi kuvan kanssa, kuinka Suomessa jo koirillakin on kännykät: Pohjois-Suomessa metsästäjät käyttävät GPS-paikannusjärjestelmää apuna koiriensä löytämisessä. Kännykkä on uutisen mukaan korvaamassa bernhardilaiskoiralle tyypillisen konjakkitynnyrin pelastettaessa ihmisiä lumimyrskyistä. Talouslehti *Exame* esitteli paikallisen Wärtsilän suomalaisjohtajan kehittämää sikarinsäilytyspaikkaa: ”Kookospähkinät ovat Brasiliassa miltei kultti. Ei ole mitään parempaa paikkaa säilyttää parhaimpia sikareitani kuin naisellisia muotoja muistuttava laatikko”, kuvassa komeilee liikemies kahdesta valtavasta kookospähkinästä tehdyn sikarinsäilytysrasian kanssa, kannessa Suomen ja Brasilian liput. *Jornal do Brasil* –sanomalehti kertoi Brasiliasta löydettyistä oudoista geometrisistä kuvioista, joita suomalaiset tiedemiehet olivat käyneet tutkimassa. Juuri tällaiset brasilialaisittain eksoottiset uutiset ovat tavallisimpia Suomi-uutisia.

Chile

Suomi sai vuonna 2002 Chilen mediassa poikkeuksellisen paljon myönteistä huomiota. Tämä johtui paljolti siitä, että vuoteen ajoittui useita korkean tason vierailuja: presidentti **Ricardo Lagos** vieraili Suomessa helmikuussa ja ulkomaankauppaministeri **Vilén** kävi Chilessä maaliskuussa sekä eduskunnan puhemies **Uosukainen** huhtikuussa.

Lagosin Suomen vierailun yhteydessä Suomi nostettiin televisiuutisissa ja lehdissä esiin talouden ja teknologian ihmemaana ja malliyhteiskuntana, josta Chilen kannattaa ottaa oppia. Presidentti Lagos ilmoitti haluavansa kopioida niin sanotun Suomen mallin. Hänen mukaansa Suomen malli on se, että maailmalle avautuva pieni talous käyttää hyväkseen globalisaation hyötyjä ja panostaa teknologian kehittämiseen.

Chileläislehdistö piti ihmeenä sitä, että Suomi kehittyi 90-luvun aikana vaikeista lamavuosista huolimatta alkutuotantovaltaisesta korkean teknologian maaksi. Chilessä uutisoitiinkin suomalaisen koulutusjärjestelmän menestystarinaa, joka johtuu paikallisen tulkinnan mukaan siitä, että valtion budjetista 15 prosenttia ohjataan koulutukseen. Chilen median mukaan Suomen korkea bruttokansantuote sekä laaja veropohja ovat mahdollistaneet sen, että Suomi on saavuttanut maailmanlaajuisesti kärkisijat paitsi koulutuksessa myös teknologisessa kapasiteetissa, kilpailukyvyssä, korruption alhaisuudessa ja ympäristönsuojelussa.

Suomi kehityksen mallina

Suomen mallikelpoisuus sai tukea Maailmanpankin ekonomisteilta, jotka ovat *La Tercera* -lehden mukaan päätyneet suosittamaan Chilen hallitukselle Suomen kehitysmallia. Suomen bruttokansantuote oli 30 vuotta sitten Chilen nykytasolla, mutta on sittemmin noussut siitä kuusinkertaiseksi. Kehitysharppaus on Maailmanpankin arvion mukaan seurausta Suomen tutkimuspolitiikasta. Myös muissa lehtiartikkeleissa viitataan siihen, että teknologisten kehitystavoitteiden määrittely ja niiden määrätietoinen toteuttaminen on nostanut Suomen Pohjoismaiden tavoin "itsektorin etuvartioon", maailman kilpailukykyisimpien maiden joukkoon.

Chileläisiä viehättää se, että syrjäinen Suomi on pystynyt uuden teknologian avulla rikkomaan maantieteellisen etäisyyden aiheuttaman muurin. Ulkomaankauppaministeri Vilénin vierailun aikana lehdistössä otsikoitiin "Suomi -vain teknologisen jälkeensä jääneisyyden voittamiseen". Artikkelin mukaan Chilellä on nyt uusi kauppakumppani, jonka teknologinen apu on enemmän kuin tärkeä. Suomalaisten "radikaalit projektit" kuten matkapuhelimen kautta avautuva internetyhteys tai internetin kautta tapahtuva opetus herättivät mielenkiintoa.

Koulutus nousi myös puhemies **Uosukaisen** haastattelussa keskeiseksi teemaksi, sillä se on syy, jonka vuoksi naiset osallistuvat Suomessa politiikkaan ja sukupuolten tasa-arvo toteutuu Suomen parlamentaarissa järjestelmässä suhteellisen hyvin. Kun puhemies Uosukaiselta pyydettiin neuvoja naisten osallistumisen lisäämiseen latinalaisamerikkalais-

sa machokulttuurissa, hän totesi: "Usein olen kuullut naisten sanovan, että politiikka on niin likaista, ei siihen voi osallistua. Mutta siihen minä sanon, että jos haluat puhdistaa sitä, ole hyvä ja tule mukaan. Kaikki me olemme olleet siivoojia rakenteissa, joita miehet ovat pystyttäneet. On oltava varma ihanteistaan ja yritettävä muuttaa maailmaa."

Suomalaisista vaikuttajista myös Nokian **Jorma Ollila** sai palstatilaa, sillä hänen johdollaan Nokiasta on muodostunut menestyvä yritys, jossa osataan poikkeuksellisen hyvin kontrolloida kuluja myös lihavina vuosina. Jorma Ollila, joka on eräiden talouslehtiartikoiden mukaan maailman kahdenneksitoista ja Euroopan kolmanneksi arvostetuin yritysjohtaja, vaikuttaa kuitenkin chileläismedian mukaan "vain vähän huomiota herättävältä kuten enemmistö suomalaisista".

Suomen eksoottinen kieli sai julkisuutta Sormuksen herra -elokuvabuumiin yhteydessä, sillä J.R.R. Tolkienin kehittänyt haltiakieli elää lehtitiedon mukaan yhä suomalaisessa Vienan Karjalan murteessa. Lehdistössä raportoitiin Suomen kulta-ajan taidetta sekä nykytaidetta esittelevästä diaprojektista nimeltään "Ihmisen elämänpöytä". Suomalainen muotoilu on toistuvasti esillä päivälehtien sisustusliitteissä. Oopperalaulaja **Jaakko Ryhäsen** konsertointi huomioitiin mediassa. Myös vuonna 2003 toteutettava Teatro Municipalin esiintyminen Savonlinnan oopperajuhlilla uutisoitiin, sillä se on Santiagon kaupunginteaterin ensimmäinen Euroopan vierailu.

M e k s i k o

Politiikka

Lehdissä kirjoitettiin useissa artikkeleissa eri kansainvälisistä vertailuista, joissa kaikissa Suomi pärjäsi erinomaisesti. Suomen todettiin myös vuonna 2002 olleen maailman vähiten korruptoitunut maa ja olevan ykkössijalla yhdessä Norjan, Islannin ja Hollannin kanssa lehdistön vapautta selvittäneessä tutkimuksessa. Suomen kerrottiin myös olleen kakkostilalla kilpailukykyvertailussa. Myös viime vuoden ykkössija muistettiin joissakin jutuissa.

Myyrmannin pommi-isku noteerattiin joissakin lehdissä.

Monterreyssä maaliskuussa pidetty YK:n kehitysrahoituskonferenssi sai runsaasti julkisuutta. Suomen tasavallan presidentin **Tarja Halonen** osallistuminen huomioitiin ja Monterreyssä ilmestyvässä sanomalehdessä julkaistiin presidentti Halosen laaja haastattelu. Yhdessä kainalojutussa haastateltiin suomalaista kokousedustajaa monien muiden ohella.

Eduskunnan terveysvaliokunnan vierailu Meksikoon tammikuussa noteerattiin joissakin Meksikon lehdissä.

Englanninkielinen päivälehti kirjoitti ydinvoimalaratkaisusta ja siitä, että ratkaisun johdosta vihreät erosivat hallituksesta.

Käsiteltäessä Jeninin palestiinalaisalueella tapahtuneita surmia todettiin presidentti **Martti Ahtisaaren** johtavan tutkimusryhmää, jonka oli tarkoitus selvittää tapahtumat.

Mexico Cityn huonoa turvallisuustilannetta käsitellään usein mediassa ja muun muassa diplomaatteja haastatellaan ja heidän kokemuksiaan tiedustellaan. Myös suurlähettilästä ja konsuleiden yhdistyksen puheenjohtajana toiminutta lähetystösihteriä haastateltiin useaan kertaan.

Lehdissä kerrottiin talousongelmien kanssa kamppailevan Argentiinan suunnittelevan sulkevansa useita suurlähetystöjään, myös Helsingissä.

Suurlähettilään vierailut pääkaupungin ulkopuolella saivat runsaasti palstatilaa paikallislehdissä. Suurlähettilästä haastateltiin myös pääkaupungin lehdissä muun muassa talousasioista.

Talous

Meksikon verotusta käsitelleessä artikkelissa verotusta verrattiin muun muassa Suomen verotukseen.

Monterreyn paikallislehdessä kerrottiin samassa kaupungissa olevan Elcoteqin tehtaan saaneen yrityksen sisäisen laatupalkinnon.

Linuxia ja joskus myös sen kehittäjää **Linus Torvaldsia** käsitellään lehdissä, ja sen kerrotaan olevan muun muassa Microsoftin haastaja.

Eräässä lehdessä julkaistiin artikkeli, jossa tutkitiin eri aloja ja niissä parhaiten menestyneitä yrityksiä. Nokian todettiin olevan kärjessä kommunikatioverkkojen osalta. Nokian vertu-matkapuhelinta on myös esitelty.

Matkailu

Suomesta kerrottiin matkailukohteena useissa lehdissä.

Kulttuuri ja tiede

Elokuvan Mies vailla menneisyyttä saamasta menestyksestä Cannesin elokuvafestivaaleilla kirjoitettiin runsaasti. Elokuva esitettiin viime syksynä Meksikossa useissa kaupungeissa osana kansainvälistä filmi-tapahtumaa, ja se sai runsaasti myönteistä arvostelua.

Mexico Cityssä järjestetystä pohjoismaisesta elokuvatapahtumasta kirjoitettiin lehtien kulttuurisivuilla.

Suomalaisesta muotoilusta kirjoitettiin runsaasti. Viime syksynä avattu **Tapio Wirkkalan** elämäntyö-

tä esittelevä näyttely ja suomalainen lasinäyttely saivat runsaasti huomiota medioissa. Myös Meksikossa vierailleen muotoilijaryhmän näyttelystä kerrottiin, samoin **Jukka Veistolan** vierailusta Meksikoon ja **Harri Koskisen** muotoilusta.

Yhteispohjoismainen nykytaidenäyttely sai kiitettävästi huomiota.

Ulkoministeriön lehdistö- ja kulttuurioston kutsumana Suomessa ollut musiikkikriitikko ja toimittaja **Juan Arturo Brennan** kirjoitti artikkelisarjan Kuhmon kamarimusiikkifestivaaleista ja Lieksan vaskiviikosta. Pianisti **Folke Gräsbeck** esiintyi kansainvälisessä pianotapahtumassa, ja hän sai runsaasti palstatilaa. Häntä haastateltiin myös radiossa.

Raahen lapsikuoro vieraili Meksikossa osana kansainvälistä kuorotapahtumaa ja sai jonkin verran huomiota tapahtumaa käsiteltäessä. *National Geographic* -lehden toimittajien kerrottiin käyneen Vietnamin Karjalassa tutkimassa kieltä, joka innoitti J.R.R. Tolkienin keksimän kielen kirjaan Taru Sormusten herrasta. Lehdissä kerrottiin myös mieskuoro Huutajista, Oulussa pidetyistä ilmakitarafestivaaleista ja Suomen ruokakulttuurista.

Urheilu

Talviolympialaisista kirjoitettiin runsaasti. Suomalaisurheilijoista **Samppa Lajusesta** ja **Heikki Sorsasta** kerrottiin omilla jutuissaan. Suomalaisista rallikuskeista ja formulakuljettajista kirjoitetaan urheilusivuille. **Paavo Nurmea** käsiteltiin artikkelissa, jossa pohdittiin onko olemassa täydellistä urheilijaa.

Muita aiheita

Eräässä artikkelissa kerrottiin ulkomailla asuvista meksikolaisista ja siinä haastateltiin muun muassa Helsingissä asuvaa meksikolaista. Hän kertoi, että on lottovoitto voida asua Suomessa.

Suurlähettilään isännöimistä tilaisuuksista kerrotaan silloin tällöin lehtien tapahtumasivuilla.

N i c a r a g u a

Vuonna 2002 Suomi esiintyi Nicaraguan tiedotusvälineissä erityisesti vierailuja uutisoitaessa ja kahdenvälisten kehitysyhteistyöhankkeiden toimintaan liittyvissä artikkeleissa.

Vierailut

Ulkoministeri **Norman Calderan** vierailu Suomeen syyskuussa ja presidentti **Enrique Bolañosin** käynti lokakuussa esiteltiin osana näiden Euroopan kierrok-

sia. Vierailujen keskeisimpinä sisältökysymyksinä todettiin Suomen tuki Nicaragualle tämän neuvotteluisa IMF:n kanssa talousohjelmasta sekä presidentti Bolañosille Suomessa luvattu kahden miljoonan dollarin budjettituki. Laajimmin palstatilaa sai alivaltiosihteeri **Pertti Majasen** käynti toukokuussa, minkä yhteydessä tarjottiin suurimmalle lehdelle *La Prensalle* haastattelu. Majanen keskitti haastattelun korruption ongelmiin ja tukeen hallitukselle sen työssä korruptiota vastaan. Koska haastattelun sävy vastasi lehdenkin tukemaa linjaa, haastattelu julkaistiin koko sivun kokoisena, ja seuraavana päivänä lehti nojasi siihen pääkirjoituksessaan, jossa puhuttiin samoista asioista.

Lisäksi noteerattiin YK:n väestörahasito UNFPA:n hyvätahdon lähettiläiden vierailu, jossa oli mukana suomalainen laulaja **Mikko Kuustonen**, sekä todettiin suomalaisen tanssiryhmän Damarun osallistuminen maassa järjestettyyn kansainväliseen tanssifestivaaliin.

Kehitysyhteistyöhankkeet

Kahdenväliset kehitysyhteistyöhankkeet esiintyvät useimmiten lehdistössä toimintansa perusteella -

jonkin kehityshankkeen katsotaan kiinnostavan suurta yleisöä, ja Suomi mainitaan itse artikkelissa ohimennen rahoittajana. Useimmiten esiteltiin huonekaluteollisuuden kehittämishankkeen selvityksiä pienteollisuuden kehittämismahdollisuuksista *La Prensan* taloussivuilla. Ilmeisesti hankkeesta on ollut helppo saada tietoa, kun se toimii pääkaupungissa, ja järjestää aktiivisesti seminaareja, ja lisäksi maan pienteollisuuden tulevaisuus kiinnostaa lehteä laajemmaltakin. Kahdessa päälehdessä on ollut parikymmentä artikkelia Suomen rahoittamien hankkeiden tiimoilta vuoden 2002 kuluessa. Muiden, maaseudulla toimivien hankkeiden esittelyt perustuivat yleensä lehtien maakuntakirjeenvaihtajien raportteihin.

Paikallisen yhteistyön määrärahan käytön allekirjoitustilaisuuksista ovat voimakkaimmin nicaragualaiseen yleisöön vaikuttaneet monen avunantajamaan yhteiset tilaisuudet, joissa presidentin takana seisovia suurlähettiläitä esittävien lehtikuvien visuaalisena viestinä on avunantajien rintaman tuki hallituksen ponnistuksille korruption vastaisessa taistelussa, tai vastaavasti keskeisiä demokratiajärjestöjä tuetaan yhteisrahoituksella niiden ottaessa esille uusia kysymyksiä.

Lähi - itä

Arabiemiraattien liitto

Suomea käsiteltiin Arabiemiraattien liiton lähinnä englanninkielisessä mediassa vuonna 2002 seuraavissa, luonteeltaan positiivissa aiheissa.

Luonnollisesti Nokia ja sen johtava, taloudellisesti kilpailukykyisin asema matkapuhelinmarkkinoilla sekä uusien matkapuhelinmallien esittely olivat Arabiemiraattien sekä englannin- että arabiankielisten sanomalehtien talousuutisissa pitkin vuotta. Talousuutisissa esiintyi myös lyhyesti eri yhteyksissä suomalaisten yritysten nimiä kuten Sonera/Telia-yhteistyö, Axel Digital ja Nixu e-banking, Wärtsilän ja sen terästehtaan Imatra Steelin tuottoisa vuosi, Kone Oy maailman neljäntenä johtavana hissivalmistajana, Benecolin ja Al Ainin meijerialan yhteistyö sekä Interfire ja sen Emiraattien lentoyhtiölle lanseeraama tulipalojen sammutukseen tarkoitettu koulutusjärjestelmä.

Edustuston lanseeraama Digital Finland -kampanja - Suomi informaatioteknologian huippuosaamisen edelläkävijämaana, teknologian kehittäjänä ja laitevalmistajana - tuli esille lehdistössä lokakuussa Dubain kansainvälisten Gitex-messujen (Information Technology Exhibition) yhteydessä, jossa Suomella oli oma paviljonki ensimmäistä kertaa. Gitexin Suomen "Digital Finland" -paviljongin viisi suomalaisyritystä olivat Axel Digital Oy Middle East, Comptel, Nixu, Setec ja Tecnomen. Messuilla oli yli 60,000 kävijää. Edustuston toimittama ja julkaisema *Digital Finland Newsletter* sekä kampanjan omien verkkosivujen (www.digitalfinland.ae) avajaiset uutisoitiin näyttävästi kaksien verkkosivujen avajaisina, sillä edustusto avasi omatkin uudistuneet verkkosivunsa samaan aikaan.

Helmikuussa 2003 järjestetyn pohjoismaisen viikon aloite keväällä 2002 Abu Dhabin kauppakamarin johtajan ja Ruotsin, Suomen ja Norjan suurlähettiläiden sekä Tanskan konsulin kanssa uutisoitiin asemamaan ja pohjoismaiden yhteisenä vienninedistämiprojektina tarkoituksenaan tarjota pohjoismaisille yrityksille mahdollisuus esittäytyä Emiraattien kasvavilla markkinoilla. Mainittakoon, että pohjoismaisen viikon toteuduttua siitä kuitenkin kehittyi enemmän kulttuurisisältöinen kuin vienninedistämiseen keskittynyt.

Sisäpolitiikan osalta Suomesta otsikoitiin muun muassa kulttuuriministerin ero sekä kesäkuun puo-

luekokousten yhteydessä ilmoitetut vähäiset (65,3 %) vuoden 1999 eduskuntavaalien äänestysprosentit. Ennakoitiin, että suomalaiset eivät ole kiinnostuneita äänestämään vuoden 2003 eduskuntavaaleissa-kaan sen enempää. Eduskunnan viidennen ydinvoimalan rakentamisen myönteinen päätös julkaistiin äänimäärät 107 puolesta ja 92 vastaan.

Syyskuussa Helsingissä käydyt taloudellista, teollista ja teknologista yhteistyötä koskevat neuvottelut Suomen ja Arabiemiraattien kesken nähtiin lehdistössä hyvänä ja nykyaikaisena kehitysprosessina maiden kahdenvälisissä suhteissa. Yhteistyön nähtiin toimivan molempiin suuntiin yhtenäisesti Arabiemiraattien ollessa Suomen portti Lähi-idän viennille ja investoinneille, kun taas Helsinki nähdään Emiraateista käsin porttina Venäjän, Skandinavian ja Baltian vientiin.

Kulttuurin alalla

Suomen suurlähetystö esiintyi *Gulf News* -lehdessä eurooppalaisen filmiviikon (Art Movies; Best of European Cinema in (capital) uutisoinnissa lokakuussa. **Aki Kaurismäen** ohjaama elokuva *I hired A Contract Killer* näytettiin marraskuussa. Kaurismäen elokuvat ovat tunnettuja Emiraateissa sekä paikallisten että expatriaattien keskuudessa, ja tämänkin elokuvan esityksen jälkeen lähetystö luki kyselyjä uusintanäytöistä sekä Abu Dhabista että Dubaista.

EU-maiden suurlähetystöjen edustajien luennot Zayed Universityssä (College of Business Sciences) Abu Dhabissa tarkoituksenaan EU-maiden tunnetuksi tekeminen ja mahdollinen yliopistojen yhteistyö uutisoitiin *Gulf News*issä syksyllä.

Gulf News ja *Khaleej Times* julkaisivat erityiset Suomi -liitteet joulukuussa. Uutiset perustuivat kahden toimittajan Suomeen tekemiin vierailuihin ja käsitelivät pääasiassa yleistietoutta sekä kaupallisia uutisia Suomesta.

Tempera-jousikvartti joka vieraili Abu Dhabissa ja *Sharjah'ssa*, uutisoitiin suomalaisen kamarimusisoinnin persoonallisena ja eloisana yhtyeenä (*Khaleej Times* ja *Gulf News* lokakuussa).

UAE Today mainosti kesä-heinäkuun numerossaan Suomea uutena turistikohdemahdollisuutena Arabiemiraateille. Myös *Gulf News* ja *Khaleej Times* ilmoittivat Dubaissa paikallisen matkatoimiston yhteydessä toimivan Finland Deskin markkinoivan Suomea puhtaan luonnon, tilavuuden, neljän vuodenajan ja Lapin ainutlaatuisuuden sekä Nokian, joulupukin ja rallin maana.

Urheilu-uutisissa mainittiin rallikuskien **Häkkinen** ja **Räikkönen** sekä jalkapalloilija **Litmasen** menestyksistä.

Myös Myyrmannin ja Kampin pommi-iskut noteerattiin Arabiemiraattien lehdistössä.

I n t i a

Vuonna 2002 Intian tiedotusvälineet ja erityisesti lehdistö uutisoi varsin paljon ja aktiivisesti Suomeen liittyviä kysymyksiä. Yleisesti ottaen lehdistöä kiinnosti eniten suomalaisista yrityksistä Nokia. Myös Wärtsilä sai julkisuutta samoin kuin Soneran ja Telian kauppa. Suomen profiili vuonna 2002 painottui myös maan korkeaan ympäristönsuojelun ja kestäväen kehityksen tasoon sekä vähäiseen korruptioon.

Suomesta Intiaan tehdyt ministerivierailut ulkoministeri **Tuomiojan** huhtikuussa ja ulkomaankauppaministeri **Vilénin** vierailu syksyllä 2002 saivat huomiota osakseen haastattelujen ja muiden artikkeleiden muodossa mukaan lukien Intian ja Suomen kahdenvälisen investointisuojaus sopimuksen allekirjoitus. Ennen *The Hindu* -lehden toimittaja **K. Katyal** teki ulkoministeriön lehdistö- ja kulttuuriolosuhteiden kustantaman toimittajavierailun Suomeen, minkä pohjalta syntyi useita eri artikkeleita koskien Suomen historiaa, EU-jäsenyyttä ja sisäpolitiikkaa. Ministeri Vilénin vierailun jälkeen loppuvuodesta *The Economic Times* julkaisi Suomi-liitteen, joka painottui kaupallisiin aiheisiin. Kyseinen kooste tehtiin ensisijaisesti Finpron ja osittain suurlähetystön ja lehdistö- ja kulttuuriolosuhteiden myötävaikutuksella.

Entiselle ympäristöministerille **Satu Hassille** Mumbaissa syksyllä annettu Priyadarshini Academy Award sai myös julkisuutta mediassa samoin kuin hänen ajatuksensa globaaleista ympäristökysymyksistä.

Suurlähetystö järjesti kaksi suurempaa kulttuuritapahtumaa alkuvuodesta: Striking the Note-konsertisarjan (Suomesta **Minna Raskinen**, **Jukka Tolonen**, **Markku Ounaskari** ja Intiasta **Kamal Sabri** ja **Ustad Shafaat A. Khan**) Delhissä, Kalkutassa ja Mumbaissa sekä Finnairin kuoron esiintymiset Delhissä marras-joulukuun vaihteessa. Suurlähetystö järjesti näiden osalta useita haastatettuluja ja pohjusti kirjoittelua ja haastatettuluja ennen konsertteja. Tämä poikikin hyvän medianäkyvyyden kummallekin tapahtumalle. **Aki Kaurismäen** elokuva *Mies vailla menneisyyttä* sai myös runsaasti julkisuutta syksyllä International Film Festival of Indian aikana, jolloin se näytettiin tilaisuuden päättäjäisten pääelokuvana.

I r a n

Suomen ja Iranin välillä toteutui 2002 korkean tason vierailuvaihtoa, joka uutisoitiin myös Iranissa. Huhtikuussa Teheranissa järjestettiin Suomen ja Iranin välinen kolmas ihmisoikeusvuoropuhelua, toukuussa sekakomissiokokous ja liikemiesvaltuuskunnan vierailu. Marraskuussa ulkomaankauppaministeri **Vilén** vieraili Iranissa allekirjoittamassa kahdenvälisen investointisuojaus sopimuksen.

Iranin parlamentin puhemies **Mehdi Karroubin** kesäkuinen vierailu Suomeen ja tapaamiset presidentin ja eduskunnan puhemiehen kanssa huomioitiin myös, samoin Iranin varapresidentin, ympäristöviraston päällikön **Masumeh Ebtekarin** osallistuminen naisjohtajien kokoukseen Suomessa maaliskuussa ja edelleen Ebtekarin keskustelut presidentti Halosen kanssa Johannesburgin huippukokouksen yhteydessä.

Kaikkiaan tästä uutisoinnista voi sanoa, että iranilaiset valitsevat uutisointiin heitä miellyttävät keskustelunaiheet (tai mitä keskusteluista toimittajille kerrotaan). Uutiset tehdään myös sikäli päinvastoin kuin Suomessa, että uutiset/artikkelit esittelevät ensin laajasti iranilaisosapuolten selostamia (ja hyvin tunnettuja) kantoja, jonka jälkeen parissa loppukappaleessa yleensä todetaan, kuinka vieras/vastapuoli oli näitä myötäillyt. Tarkkaa kuvaa keskusteluista tai painopisteistä on mahdotonta saada.

Kulttuurisivuilla oli kaksi Suomeen liittyvää elokuva-aihetta vahvasti esillä. Ensin **Aki Kaurismäen** poisjäntä New Yorkin filmifestivaaleilta protestina iranilaisohjaaja **Abbas Kiarostamin** viisumin epäykselle sai palstatilaa. Vielä laajemmin käsiteltiin Suomessa asuvan iranilaisen ohjaamaa elokuvaa *Without my daughter*. Uutisoinnin sävyä kuvaa hyvin otsikko "Finnish Documentary Counters Anti-Iran Propaganda in U.S. film". Kyse ei ollut elokuva-arvostelusta, vaan lähinnä ohjaajan haastattelusta.

Suurlähettiläs **Yrjö Karisen** vierailu Kalpourkanissa tutustumassa paikallisen yhteistyön määrärahoihin tuettavaan keramiikkahankkeeseen oli esillä sekä paikallis- että valtakunnallisissa lehdistä.

Uutistoimistojen (Reuters, AFP) aineistosta Iranin lehdet julkaisivat mm. artikkelit Nato-jäsenyyttä koskevasta mielipidetutkimuksesta, joukkotuhoaseiden salakuljetusepäilyistä Venäjältä pohjoismaan kautta ja Finnairin tulostiedotteesta sekä tietysti urheilu-uutisia, erityisesti autourheilusta.

I s r a e l

Eniten Suomea koskevia juttuja julkaisivat suurimmat hepreankieliset päivälehdet *Yediot Aharonoth* (levikki 350,000 - 700,000) ja *Ma'ariv* (levikki 220,000 -

340,000) sekä hieman vähemmän englanninkieliset *Ha'aretz* (levikki 65,000 - 85,000) ja *Jerusalem Post* (levikki 30,000 - 50,000). Lisäksi eräät erityisjulkaisut, kuten valokuvauslehti *Olam HaTzilum*, julkaisivat Suomea koskevia juttuja.

Suomen ulkoasiainministeri **Erkki Tuomiojan** Israelia koskevat kommentit olivat esillä radiossa ja lehdistössä 16.-17.3.2002. Lehdistön ja radion mukaan Tuomioja oli kutsunut pääministeri **Ariel Sharonia** sotarikolliseksi ja edelleen verrannut Israelin toimia palestiinalaisalueilla natsien toimiin toisen maailmansodan aikana. Kommentteja pidettiin erittäin loukkaavina, esimerkiksi *Yedioth Aharonoth* -lehdessä. Sama lehti julkaisi myöhemmin syksyllä pienemmän artikkelin, jossa väitettiin Israelin ulkoasiainministeri **Shimon Peresin** ärtyneen Suomen ulkoasiainministeriin kansainvälisessä tapaamisessa Luxemburgissa.

Suomen entisen presidentin **Martti Ahtisaaren** kaavailtu osallistuminen Yhdistyneitten kansakuntien tutkimuskomitean puheenjohtajana Jeninin tapahtumien tutkimiseen sai huomiota lehdistössä. Martti Ahtisaaren aiempi vierailu Israelissa huomiointiin erityisesti, koska ruohonjuuritason israelilaiset, joita Ahtisaari oli tuolloin tavannut, muistelivat häntä lämpimästi. *Ma'ariv*-lehden mukaan Kibbutz Tzorran jäsenet (Ahtisaari vieraili kyseisellä kibbutzilla) kommentoivat Ahtisaaren ystävällisyyttä, älykkyyt-

tä ja asiallisuutta. Toimittajat itse kommentoivat Ahtisaaren olevan "kokenut mies, jota palestiinalaiset eivät helposti jujuta".

Lokakuussa 2002 esille nousi Suomen päätös kieltää kaasuilmaisimien näyte-erän vienti Israeliin. *Yedioth Aharonoth* raportoi jälleen asiasta. Lehden mukaan Suomen ja Israelin suhteet joutuivat koetukselle vakavan päätöksen vuoksi. Euroopan valtiot olivat kyllä myyneet arabimaihin kemiallisten aseitten valmistukseen tarvittavia komponentteja, mutta puolustustarkoitukseen Suomi ei ollut halukas myymään Israelille kaasunilmaisimia. Päätöstä pidettiin lehden lähteitten mukaan kuohuttavana.

Kulttuuriin liittyen kapellimestari **Mikko Franckin** esiintyminen Israelin filharmonikkojen johdossa toi erityistä huomiota sekä suomalaiselle musiikille että virtuoosi-kapellimestarille itselleen. Sibeliuksen Lemminkäinen-sarja esitettiin nyt ensimmäistä kertaa Israelissa. **Tauno Kohosen** keväällä 2002 järjestettyä valokuvanäyttely uutisoitiin Israelin radiossa (*Kol Israel*) sekä mainittiin useissa lehdissä ja verkkojulkaisuissa. Valokuvauksen erityislehti *Olam HaTzilum* julkaisi aiheesta laajahkon jutun, jossa Kohosen valokuvia oli mukana.

Joulukuussa 2002 julkaistiin vielä *Ha'aretz*-lehdessä juttu musiikin tekijänoikeuksista Suomessa. Jutun mukaan musiikin kuuntelemista julkisilla paikoilla valvotaan Suomessa tarkoin ja korkeimman oikeu-

*Israelin ulkoministeri Shimon Peres ja Suomen ulkoministeri Erkki Tuomioja.
Israelin tiedotusvälineet eivät aina hyväksyneet Suomen Läbi-idän kantoja.*

Matti Hurme

den päätöksen mukaan taksinkuljettajat veloitetaan maksamaan Teostolle, mikäli musiikkia kuunnellaan asiakkaan läsnäollessa taksissa. Kirjoittajan mukaan kyseessä voi olla ennakkotapaus, jota kopioidaan muissa maissa tulevaisuudessa, kun oikeutta käydään tekijänoikeuksista.

K u w a i t

Suomi esiintyy Kuwaitin tiedotusvälineissä erityisesti talous- ja urheilu-uutisissa. Suomea koskevia uutisia on yleensä muutaman kerran kuukaudessa ja useimmiten esillä on Nokia. Muuten uutiskynnyksen ylittävät korkean tason vierailut, suurlähetystön järjestämät tilaisuudet ja erikoiset tapahtumat Suomessa. Kuwaitin tiedotusministeriön Kuwaitin koko lehdistöä seuraavan virkamiehen mukaan Suomi on tiedotusvälineissä enemmän esillä kuin useimmat muut eurooppalaiset maat, mukaan lukien Suomea selvästi suuremmat maat, kuten Espanja.

Vuoden 2002 aikana eniten julkisuutta saivat seuraavat Suomea koskevat tapahtumat. Kulttuuriministeri **Suvi Lindénin** vierailu Kuwaitiin 11.-15.1.2002. Ministerin vierailusta oli useita lehtiartikkeleita ja häntä haastateltiin Kuwaitin televisiossa. "Pohjoinen ulottuvuus" -taiteilijaryhmän näyttely Kuwaitissa 18.-27.5.2002. Kuuden suomalaisen taiteilijan **Susanne Gottbergin, Radoslaw Grytan, Tero Laakosen, Kuutti Lavosen, Catarina Ryöpyyn** ja **Risto Suomen** laaja näyttely, joka sisälsi maalauksia, veistoksia, grafiikkaa ja valokuvia, oli näyttävästi esillä sekä lehdistössä että sähköisessä mediassa. Kaikki kuwaitilaiset päivälehdet, sekä arabian- että englanninkieliset, kirjoittivat näyttelystä. Kirjoituksia oli myös useissa aikakauslehdissä ja avajaisten yhteydessä tehdyissä radio- ja televisio-ohjelmissa haastateltiin useita taiteilijoita. Ammunnan maailmanmestaruuskilpailut Lahdessa heinäkuussa 2002 saivat paljon julkisuutta Kuwaitissa erityisesti sen vuoksi, että kuwaitilainen ampuja voitti maailmanmestaruuden. Kuwaitin nuoriso- ja urheiluviraston puheenjohtajan ja pääjohtajan, sheikki **Fahad Al-Ahmed Al-Jaber Al-Sabahin** vierailu Suomeen 22.-24.7.2002. Sheikki Fahadin, joka on Kuwaitin emiirin poika, sekä lähtö että paluu olivat näyttävästi esillä niin lehdistössä kuin televisiossakin. Lähdön yhteydessä Kuwaitin televisio haastatteli sekä sheikki Fahadia että Suomen suurlähetystön asiainhoitajaa matkan tarkoituksesta ja ohjelmasta. Vierailuun liittyneet edustuston päällikön tapaamiset sheikki Fahadin kanssa sekä ennen matkaa että matkan jälkeen olivat myös esillä lehdistössä. Kuwaitin liikenneministerin, sheikki **Ahmad Al-Abdullah Al-Ahmad-sabahin** vierailu Suomeen 23.-28.10.2002. Sheikki Ahmadin vierailu Suomeen oli esillä sekä arabian- että englanninkielisessä lehdistössä.

Suomen ja Kuwaitin välisistä tapahtumista olivat julkisuudessa myös kuwaitilaisen taiteilijan **Waleed Al Farhoodin** kalligrafianäyttely Helsingissä elokuussa, operaatiopäällikkö, kenraaliluutnantti **Olavi Jäppilän** vierailu Kuwaitiin lokakuussa ja edustuston lakkauttamispäätös. Suurlähetystön järjestämät tilaisuudet noteerattiin hyvin lehdistössä ja edustuston päällikkö puolisoineen esiintyi elokuussa radion suorassa arabiankielisessä lähetyksessä, jossa aiheena oli Suomi yleensä ja erityisesti Suomi matkailumaana.

Taloutta koskevilla palstoilla seurataan tarkasti Nokiaa ja sen uusia tuotteita ja tulosta sekä Nokian osakekurssin kehitystä. Suomi oli jälleen esillä maailman vähiten korruptoituneena maana. Euron käyttöönottoa koskevissa uutiskuvissa nähtiin valtiovarainministeri **Sauli Niinistö** pankkiautomaatilla nostamassa euroja. Suomen kappataseen ylijäämä pääsi otsikoihin, samoin työttömyyden kasvu ja ydinvoimalapäätös. Alkuvuodesta uutisoitiin pääministeri Lipposen EU-maiden budjettivajetta koskeva lausunto ja loppuvuodesta valtiovarainministeriön arvio Suomen talouden kasvun vahvistumisesta. Huomiota sai myös uuden rahoituspalveluja tarjoavan ryhmittymän muodostaminen.

Suomen ja suomalaisten suhtautuminen Nato-jäsenyyteen oli kuwaitilaislehtien kiinnostuksen kohteena. Muslimeista Suomessa kirjoitettiin jossain määrin epätarkasti.

Autopommin räjähtäminen Helsingin keskustassa, suomalaisten tekemä kännykänheiton maailmanennätys ja tutkimus, jonka mukaan ruotsinkieliset suomalaiset ovat terveempiä kuin suomenkieliset, nousivat lehtien otsikoihin. Alastonkuvaus Helsingissä ja saunomisen maailmanmestaruuskilpailut (molemmat luonnollisesti ilman valokuvia) saivat huomiota.

Jo aikaisempina vuosina näyttävästi esillä olleiden formula- ja ralliajajien lisäksi palstatilaa sai tennispelaaja **Jarkko Nieminen**, joka osallistui turnaukseen Qatarissa.

P a k i s t a n

Suomen yleiskuvaan Pakistanissa on vaikuttanut myönteisesti Suomen sija maailman vähiten korruptoituneena maana. Toinen myönteisesti Suomi-kuvaan vaikuttava asia ovat suosittu Nokian matkapuhelimet, joskaan Nokian suomalaisuus ei tule esille tiedotusvälineiden talousuutisissa tai yhtiön näytävissä mainoskampanjoissa.

Lokakuussa 2001 Suomessa vierailleen pakistanilaisen EU-asioihin erikoistuneen lehtimiehen **Ansar Bhatin** artikkelit Suomesta ilmestyivät keväällä 2002 *The Nation* -sanomalehdessä ja *The Voice* -aikakausi-

lehdessä. Ne käsittelivät Helsinkiä matkailukohteena ja Suomea eturivin matkapuhelinten valmistajana. Bhati haastatteli myös ulkoministeri **Erkki Tuomiojaa** tämän Pakistanin vierailulla 17-19.4.2002. Haastattelu ilmestyi *The Pakistan Observer* -lehdessä ja *The Nation*-lehden sunnuntailiitteessä. Tuomiojan vierailu sai myös julkisuutta televisiouutisissa ja päivälehdissä ollen huomattavin Suomea koskeva mediatapahtuma vuoden aikana. Uutisointi ja haastattelu olivat sävyiltään myönteisiä ja kiihkottomia. Tuomiojan mielipide demokratian palauttamisen tärkeydestä ja kriittinen asennoituminen Pakistanin silloisen presidentin asemaa koskeneeseen kansanäänestykseen tuotiin esille, samoin kuin hänen näkemyksensä Kashmirin tilanteen vuosikausia jatkuneesta vakavuudesta, joka vaatii 7 000 uhria vuodessa.

Pariisin klubin neuvotteleman velkojen uudelleenjärjestelysopimuksen allekirjoitus uutisoitiin jo tavaksi tulleella maininnalla, että Suomi oli velkojamaiden ensimmäinen allekirjoittaja.

Kulttuuririntamalla vuosi 2002 oli kuollutta aikaa kaikille EU-maille. Suurimmat jäsenmaat sulki-

vat kulttuurikeskuksensa ja luopuivat yleisötilaisuuksista ulkomaalaisvihan ja terrorismin pelon takia. Suomen suurlähetystökään ei suunnitellut minkäänlaisia kulttuuritapahtumia. Paikallisen tavan mukaisesti suurlähetystön itsenäisyyspäivän vastaanotto ja muutamat sosiaaliset tilaisuudet huomioitiin lehdissä.

S y y r i a (Jordania, Libanon)

Vuonna 2002 Suomi ei saanut suurta julkisuutta Syyrian, Jordanian tai Libanonin mediassa. Syyrian ulkoministeri **Farouk Sharaan** toukokuuisen Suomen vierailun tiimoilta ilmestyi Syyrian lehdissä muutamia artikkeleita. Jordaniassa myönteistä huomiota on saanut Kemiran lannoitetehtäjä edistyksellisen ympäristöteknologian ansioista. Suomen isännöimä globalisaatioseminaari huomioitiin alueen lehdissä. Yksittäisiä mainintoja löytyi lisäksi mm. suomalaisten urheilusaavutuksista ja muutamasta suomalaisyrityksestä.

Afrikka

Egypti

Vuonna 2002 Egyptin lehdistössä julkaistiin yhteensä 46 Suomeen liittyvää uutista tai artikkelia, mikä on suunnilleen sama määrä kuin vuonna 2001. Uutisvuosi oli kuitenkin selvästi edellisvuotta laihempi, koska varsinaisten Suomi-juttujen määrä oli vähäinen eikä lehdistössä julkaistu yhtään laajempaa Suomi-artikkelia, mikä johtui osittain siitä, että vuonna 2002 Egyptistä ei tehty Suomeen yhtään toimittajavierailua. Helsingissä toimi kuitenkin osan vuotta kaksi egyptiläistä kirjeenvaihtajaa, jotka lähettivät pikku-uutisia Suomesta kuukausittain. Itsenäisyyspäivän yhteydessä *AlAhrām*-lehti julkaisi myös koko sivun Suomi-liitteen. Edustusto luovutti filmimateriaalia paikallisille televisiokanaville, ja vuonna 2002 maahan saapunut suurlähettiläs **Hannu Mäntyvaara** myönsi lehdistölle lukuisia haastatteluja.

Suomalaisvierailut

Suomalaiset kulttuurivierailut noteerattiin säännöllisesti lehdistössä osaltaan suurlähetystön lähettämien lehdistötiedotteiden ansiosta. Myös kulttuuriministeri **Suvi Lindénin** vierailu uutisoitiin näkyvästi. Hän myönsi lisäksi haastatteluja paikalliselle lehdistölle. Suomalaisryhmän vierailu modernin tanssin festivaaleilla ja kokeellisen teatterin festivaaleilla uutisoitiin niin ikään samoin kuin mikkeliniläisen jazz-orkesterin Kairon-vierailu. Kulttuurinäkyvyys oli ehkä parhaimmillaan modernin tanssin festivaalijulisteessa, jossa komeilla suurikokoinen **Hanna Pajalan** tanssiesitteestä lainattu kuva koko festivaalin symbolina.

Suomalaishankkeet Egyptissä

Suomalaishankkeiden allekirjoitustilaisuudet ja keskeisimmät tapahtumat uutisoitiin valtakunnallisissa lehdissä. Uutisoinnissa korostui hankkeiden merkitys Egyptin taloudelliselle ja sosiaaliselle kehitykselle. Vuonna 2002 muun muassa allekirjoitettiin maa-rekisterihankesopimus, jonka tavoitteena on saattaa Egyptin maatalousmaa maarekisterin piiriin. Tällä hetkellä noin 80% maatalousmaasta on rekistereiden ulkopuolella, mikä estää maahan sitoutuneen varallisuuden hyödyntämisen vakuutena ja valtion verotulojen lähteenä sekä muutoinkin maan käytön vaihdannan välineenä. Myös Suomen ympäristöhankkeet

ja vuonna 2002 alkanut mielenterveyshanke olivat näkyvästi esillä lehdistössä.

Suomi-uutiset

Varsinaiset Suomi-uutiset muodostivat vuonna 2002 edellisvuotta pienemmän osan Suomea koskevista lehtijutuista. Osaltaan tämä johtui siitä, että vuosi 2002 oli välivuosi toimittajavierailujen osalta. Suurlähetystö esittää vuodelle 2003 toimittajavierailujen uudelleen aktivoimista. Utiskynnyksen ylittivät kuitenkin mm. uutinen siitä, että Suomessa ja Isossa-Britanniassa avioerojen lukumäärä suhteessa solmittuihin avioliittoihiin on Euroopan suurin. Myös uutinen siitä, että irakilaisdiplomaatit olisivat ottaneet videokameralla kuvia Yhdysvaltojen suurlähetystöstä noteerattiin. Utiskynnyksen ylitti niin ikään Suomen pankkiyhdistyksen tutkimustulos, jonka mukaan suomalaisnuoret ovat tulleet säästäväisemmiksi rahan käytössään. Nuorten säästötavoitteiden kerrottiin olevan pörssiosakkeet, auto, talo tai kännykkä. Kesällä *Al-Ahrām* tiesi kertoa, että Suomen pankissa on käynnissä suuri Suomen markkojen hävitysoperaatio. Myös ostoskeskuksen pommiräjähähdys Myyrmäessä noteerattiin uutisissa. Esillä oli niin ikään suomalaisten menestys Cannesin filmifestivaaleilla. Joulun alla ulkomaalaisille suunnatussa englanninkielisessä *Reporter*-kuukausilehdessä oli jouluaiheinen juttu, jossa oli kuvia suomalaisesta joulupukista ja Rovaniemen tarjoamista jouluaktiviteeteista sekä Suomen joulunviettoperinteistä.

Etelä-Afrikan tasavalta

Viime vuosien aikana kohentunut Suomen näkyvyys Etelä-Afrikan tiedotusvälineissä jatkui vuonna 2002. Kiinnostuksen lisääntymistä selittävät pitkälti samat tekijät kuin aiempinakin vuosina. Suomi esiintyy artikkeleissa uuden talouden edelläkävijänä ja esimerkkinä menestysksekästä teknologian hyväksikäyttäjistä. Nokiaa seurataan talousuutisissa tarkasti, ja firman menestys on omalta osaltaan lisännyt kiinnostusta Suomea kohtaan.

Talouden ja politiikan saralla erityistä huomiota Etelä-Afrikassa herätti Suomen sijoittuminen talouden kilpailukykyä, yhteiskunnan korruptoitumattomuutta ja lehdistön vapautta mittaavissa tutkimuksissa maailman ehdottomaan kärkeen. Valtiovarain-

ministeri **Niinistö** ja Suomen näkemyksiä EU:n va-
kaus- ja kasvusopimuksesta siteerattiin myös paikall-
isessa lehdistössä.

Kaupan ja investointien alalla huomioitiin Kemi-
ran yritysosto Etelä-Afrikasta, kaivosteollisuuden alal-
la Goldfieldsin yhteistyö Outokummun kanssa sekä
eteläafrikkalaisen Denel-ohjusjärjestelmän myynti
Suomeen. *Engineering News* huomioi myös pohjoissuo-
malaisen Arctichromen hyvän menestyksen Etelä-
Afrikassa järjestetyssä muotoilukilvassa. Myös minis-
terion ja eteläafrikkalais-suomalaisen kauppakillan
tuottama kaupan tasapainottamisselvitys, joka jul-
kaistaan vuonna 2003 huomioitiin artikkelilla *Busi-
ness Day* -lehdessä. *African Armed Forces Journal* lainasi
puolustusvoimien toimittamaa artikkelia armeijan
kehittämisestä Suomessa.

Ympäristökysymyksissä myönteistä huomiota ke-
räsi Suomen sijoittuminen puhtaan veden käytön ja
saatavuuden suhteen maailman kärkeen. Myös edus-
kunnan keväinen ydinvoimapäätös uutisoitiin, tosin
varsin neutraalissa valossa. Etelä-Afrikka suunnitte-
lee itse uuden ydinvoimalan rakentamista lähitule-
vaisuudessa. Huomiota sai myös suomalaisyritysten
menestys Johannesburgin kestävä kehityksen huip-
pukokouksen yhteydessä yrityksille (Kesko, UPM-
Kymmene) jaetuissa kestävä kehityksen ympäristö-
palkinnoissa.

Joulukuun alussa toteutettiin yhteistyössä ulko-
ministerion kanssa **Jonathan Katzzenellenbogen** toi-
mittajavierailu Suomeen. Katzzenellenbogenin pääteht-
ävänä oli raportoida Helsinki-konferenssista, minkä
lisäksi hänelle järjestettiin myös muuta ohjelmaa.
Konferenssiin liittyen ilmestyi kaksi juttua *Business
Day* -lehdessä.

Oikeudenkäyttöön ja rikoksiin liittyen liikemies
Peter Fryckmanin luovutusasia poiki muutamia jut-
tuja erityisesti Kapkaupungin *Cape Argus* -lehteen.
Myös mahdolliset kytkökset Irakin asekauppoihin
uutisoitiin. Fryckmanin suomalaisuus ei sinänsä ol-
lut paikallisesta näkökulmasta kiinnostavaa, vaan
lähinnä se, että Etelä-Afrikan oikeuslaitos on ryhty-
nyt toimiin maineensa parantamiseksi muun muas-
sa tehostamalla talousrikollisten luovutuspolitiik-
kaansa. Fryckmanin tapausta edelsi saksalaisen lii-
kemiehen paljon julkisuutta saanut luovutusjuttu.
Huomiota Etelä-Afrikassa herättivät myös Nokian
johdolle ylinopeudesta langetetut sakkorangaistuk-
set. Kampin ja Myyrmäen pommi-iskut uutisoitiin,
mutta ne jäivät kuitenkin kansainvälisen yhteyden
puuttuessa suhteellisen vähäiselle huomiolle.

Kehitysyhteistyön saralla Suomen miljoonan eu-
ron suuruinen lahjoituksemme Johannesburgissa jär-
jestetyn Kestävä kehityksen huippukokouksen jär-
jestelyille sai runsaasti sijaa niin sanomalehdissä,
televisiossa kuin radiossakin. Lahjoituksen suuruu-
den lisäksi Suomen näkyvyys selittyy myös onnistu-

neella ajoituksella. Suomi oli ensimmäisiä keskeisis-
tä lahjoittajista, jotka kokouksen alla toimeenpani-
vat maksusitoumuksensa. Myös Suomen tukeman
Luoteismaakunnan ympäristöhankkeen lähtölauka-
us keväällä 2002 uutisoitiin paikallisissa lehdissä. Leh-
distöjulkisuudesta pääsi nauttimaan myös edustus-
ton hallinnoima paikallisen yhteistyön määräraha,
jonka tukemista kansalaisjärjestöprojekteista muu-
tamille myönnettiin kansalliset tunnustuspalkinnot.
Juttuja oli sekä KwaZulu-Natalin maakunnan paikal-
lislehdistössä että pääkaupunkiseudun *Pretoria New-
sissa*.

Suurlähetystön oma kulttuuriohjelma sai kiitet-
västi palstatilaa, erityisesti musiikin osalta. **Laura
Mikkolan** konserttavierailut näkyivät paikallisessa
lehdistössä ja kuuluivat *Classic FM* -kanavalla useaan
otteeseen. Suomalaista klassista musiikkia lähetetään
kanavalla tasaiseen tahtiin. Myös neljän suomalais-
muusikon osallistuminen Etelä-Afrikan klassisen
musiikin kulttuuriviikoille huomioitiin muun muas-
sa *Pretoria Newsissa* ja *Sunday Timesissa*.

Matkailu ja muotoilu

Matkailuun liittyen sisustuslehdet *House and Leisure*
ja *Home and Garden* julkaisivat myönteiset artikkelit
Suomesta eksoottisena matkailukohteena. Jälkim-
mäisessä oli myös näyttävä artikkeli Itämeren ristei-
lyistä. *Cape Timesin* matkailuliite esitteli puolestaan
Helsinkiä. *House and Leisure* esitteli myös Marimek-
koa useampisivuisella jutulla ja kuvilla. Myös Aallon
huonekalut ovat saaneet julkisuutta kuluneen vuo-
den aikana.

Urheilun saralla suomalaiset näkyivät pääosin
formula- ja ralliautoilun merkeissä. Vakiintuneeseen
tapaan akankantokilpailu uutisoitiin kuvien kera.
Muista kurioositeettijutuista mainittakoon artikkeli
suomalaisten uniongelmistä, jotka johtuvat ylenmää-
räisestä tuppisuusuudesta sekä kännykänheiton ja
hytysentapon kilpailusta kertovat jutut. Myös ennus-
te viimeisen sinisilmäisen blondin syntymisestä pa-
rinsadan vuoden kuluttua juuri Suomessa on herät-
tänyt hilpeyttä. Muutamat suuret firmat (Nedbank
ja Old Mutual) ovat kuluneena vuonna käyttäneet te-
levisiomainoksissaan hyväkseen eteläafrikkalaisten
jäsentymätöntä, mutta eksotiikanhoitoista (avanto-
uintia, akankantoa) Suomi-kuvaa. Vakuutusyhtiö Old
Mutual markkinoi mainoksessaan vakuutusta odot-
tamattomien onnettomuuksien varalle. Asiallisen
miesänen taustalla pyörii akankanto parhaassa
vauhdissaan. Kesken kaiken kannettava putoa ja
nauhalta kuuluu kirkaasti sointuva "perkele!"

Loppukaneettina voidaan todeta, että analyytti-
siä Suomea koskevia kirjoituksia tai ohjelmia esiin-
tyy eteläafrikkalaisessa mediassa vain vähän. Toisaal-
ta kuva, joka Suomesta eteläafrikkalaisille välittyy, on

perusvireeltään varsin myönteinen, jossain määrin hauska eksoottinen, muttei kovin jäsentynyt tai monipuolisesti asiantunteva.

E t i o p i a

Etiopian mediassa Suomea käsiteltiin vuonna 2002 niukasti. Uutisointi lehdistössä ja televisiossa koski lähinnä maiden välistä kehitysyhteistyötä - sekä kahdenvälisiä hankkeita että paikallisen yhteistyön määrärahoihin tuettua kansalaisjärjestöjen toimintaa.

K e n i a

Kenian mediassa ulkomaanuutiset eivät ole erityisen merkittävällä sijalla. Kotimaan tapahtumat etenkin politiikan osalta saavat aina etusijan niin lehdistössä kuin sähköisessä mediassa. Yhden käden sormilla voi laskea ne tapahtumat, jolloin uutinen ulkomailta on ollut ykkössijalla. Tämä piti paikkansa etenkin vuoden 2002 osalta, jolloin Keniassa käytiin kiivasta poliittista kamppailua vaalien alla. Vuosi päättyikin historiallisesti 24 vuotta hallinneen presidentti **Daniel Grop Moin** vetäytymiseen ja koko itsenäisyyden ajan Keniaa hallinneen KANU-puolueen syrjäytymiseen vallasta.

Näkyvimmillään Suomi oli, kuten aiemminkin, Safari-rallien aikaan heinäkuussa: kenialaiset tuntevat hyvin suomalaiset rallikuljettajat **Tommi Mäkinen** ja **Juha Kankkunen** ovat nimiä, jotka ensimmäisinä tulevat kenialaisille mieleen Suomesta puhuttaessa. Suomalaisien menestys vuoden 2002 rallissa oli jälleen hyvä, vaikkei yltänytkään toissavuoden tasolle: **Harri Rovannerä** oli nyt toisena skotti **Colin Mcraen** jälkeen. Safariralleja värittivät tänä vuonna huonoista teistä johtuneet lukuisat keskeytykset, jonka uhriksi joutuivat myös viime vuoden voittaja Tommi Mäkinen ja maailmanmestari **Marcus Grönholm**. Kenian mediassa huomioitiin myös moninkertaisen Safari-voittaja Juha Kankkusen osallistuminen kisaan. Safari-rallin tulevaisuus on vaakalaudalla FIA:n poistettua tapahtuman vuoden 2003 maailmanmestaruusrallikalenterista Kenian maksurästien takia. Kyse on kymmenistä tuhansista, kun kisa tuo maahan miljoonien tulot. Pääsystä takaisin vuoden 2004 kalenteriin on käyty neuvotteluja. Safarirallien merkitystä Kenialle kuvastaa se, että sekä hallitus että oppositio antoivat vaalilupauksen rallin palauttamisesta Keniaan vaalikampanjoiden alla. Safarirallin päättymisen merkitys Suomen näkyvyyden ja ehkä tuntemuksenkin merkittävää vähenemistä Kenian julkisuudessa.

Suomi pääsi näyttävästi otsikoihin myös huhtikuussa, kun Helsinki voitti yleisurheilun maailman-

mestaruuskilpailujen isännöiden 2005 Nairobissa järjestetyissä valinnoissa. Suomen kisavaltuuskunnan johtajaa, valtioneuvos **Harri Holkeria** haastateltiin niin lehdissä kuin televisiossa. Ikävämpää julkisuutta Suomi sai, kun lehdet uutisoivat Vantaan Myyrmanni -kauppakeskuksessa lokakuussa tapahtuneen pommiräjähdyksen. Räjähdyistä, joka ei päässyt aivan pääotsikoihin, uutisoitiin asiallisesti kansainvälisiltä uutistoimistoilta saatujen tietojen mukaan.

Suomi sai hyvää mainetta, kun se arvitettiin Transparency International -järjestön tuottaman Corruption Perception-indexin kesäkuussa julkaistun listauksen mukaan maailman vähiten korruptoituneeksi maaksi. Lista herättää Keniassa ansaittua huomiota maan korruptiosta aiheutuvien syvien ongelmien takia, ja lista oli huomattava uutinen mediassa. Kenia löytyi listan toisesta päästä ollen indeksin mukaan maailman neljänneksi korruptoitunein maa.

Muutamassa lehdessä oli joulukuussa uutinen suomalaisesta liikemiehestä, Etelä-Afrikassa oleskelevasta **Peter Fryckmanista**, jonka väitettiin vieneen aseita Irakiin. Suomen viranomaisten tiedettiin etsivän Fryckmania, mutta hänen Suomeen tapahtuneesta siirrosta ei sittemmin ollut uutisia.

Nation televisiokanava lähetti huhtikuussa erillisen suomalaisten kenialaisten viestintäyhteistyötä käsittelevän ohjelman. Kyseessä oli taide- ja viestintäoppilaitoksen TAVI:n ja Mohammed Amin Foundationin koulutusyhteistyöstä kertova filmi, jossa käsiteltiin myös suurlähetystön osuutta hankkeessa. Yhteistyön tuloksina syntyneitä minuutin mittaisia dokumentaatiopätkiä on ohjelmiansa välipaloina lähettänyt myös Citizen -kanava.

Suomen kehitysyhteistyöhankkeita käsiteltiin ajoittain Kenian lehdistössä: huomiota saivat osakseen mm. Suomen rahoittama ja Merlin- sekä ICIPE-järjestöjen toimeenpanema malarian vastainen ohjelma Länsi-Keniassa. Erityishuomiota sai hankkeen luonnonmukaisiin torjuntamenetelmiin, etenkin neem-puun käyttöön liittyvä komponentti. Myös Suomen merkittävä tuki Itä-Afrikan yhteisölle (EAC) sai lehdistön huomiota. Kansainvälisen EduPuppets-nukketeatteritapahtuman yhteydessä (Nairobi 15.-23.2.) sai suomalaisen Sampo-teatterin "Visit of the marionettes" -näytelmä huomiota. Toinen nukkemaailmaan liittynyt uutinen saatiin huhtikuussa, kun kenialainen Puppets Against Corruption -ryhmä vieraili Suomessa. Ryhmän "The Bite" -esityksestä tehtiin myös lyhytfilmi, joka on näytetty Kenian televisiossa.

Poliittisten tapahtumien tai erilaisten avajaisten yhteydessä (puolueiden tiedotustilaisuudet, ministertapaamiset) televisioitiin usein ulkomaiden lähettiläitä. Myös suurlähettiläs **Lauri Kangas** näkyi useaan otteeseen televisiossa.

M o s a m b i k

Afrikan lähialueiden tapahtumia lukuunottamatta kansainvälisillä uutisilla on marginaalinen asema Mosambikin tiedotusvälineissä. Tiedotusvälineiden taso on melko heikko, toimittajien kyky ottaa itsenäisesti selvää asioista ja analysoida saamaansa tietoa on puutteellista.

Presidentti **Tarja Halosen** syyskuussa tapahtuneesta vierailusta raportoitiin kaikissa tiedotusvälineissä suhteellisen runsaasti. Tässä yhteydessä Suomesta annettu kuva oli myönteinen. Virallisten tahojen kommentit tiedotusvälineissä olivat lämminhenkisiä ja asiantuntevia. Myös kehitys yhteistyöministeri **Suvi-Anne Siimeksen** käyntiä selostettiin tiedotusvälineissä.

Korruptiokysymykset ovat Mosambikissa ajankohtaisia, niinpä *Transparent Internationalin* vuosittainen maiden korruptioastetta arvioiva lista ja Suomen sijoittuminen siinä vähiten korruptoituneeksi uutisoitiin näkyvästi.

Kehitys yhteistyöhankkeista tiedotusvälineissä on käsitelty muun muassa ympäristökeskuksen rakentamista, meteorologian hanketta ja opetushanketta. Paikallisen yhteistyön määrärahalta rahoitettavien hankkeiden osalta esillä ovat olleet lähinnä kulttuurij- ja hiv/aids-hankkeet. Erityisesti Mosambikin kirjailijaliitto on ylistänyt Suomen antaman apua mooneen kertaan ja tehnyt Suomen lähetystöstä kunniajäsenensä. Myös muita Suomen avustamia kulttuurihankkeita on ollut esillä, muun muassa Teatro Agora. Aids-hankkeista on ollut esillä tuki Santo Egidio -järjestölle, joka antaa hiv-positiivisille äideille hoitoja Matolan terveyskeskuksessa, sekä Manican maakunnassa nuortenjärjestö Desafio Jovemin hiv/aids-informaatio.

N a m i b i a

Vuonna 2002 Suomi esiintyi Namibian lehdistössä hieman enemmän kuin edellisellä vuonna. Entiseen tapaan Suomesta kertovien artikkelien aiheet liittyivät pääasiassa kulttuuriin tai kehitys yhteistyöprojekteihin ja olivat seurausta edustuston paikallisen yhteistyön määrärahan tai kehitys yhteistyöohjelmien tuesta. Ilman kehitys yhteistyötä Suomen näkyvyys Namibian tiedotusvälineissä olisikin huomattavasti vähäisempää.

Politiikka

Namibian 12. itsenäisyyspäivän aikoihin helmikuussa lehdet muistelivat menneitä tapahtumia, muun muassa **Martti Ahtisaaren** osuutta itsenäistymisprosessissa. Marraskuussa kirjoitettiin kauppa- ja teolli-

suusministeri **Jesaya Nyamun** vierailusta kauppavaltuuskunnan kanssa pohjoismaissa, ja avunantajamaiden tavoitteesta siirtyä maiden väliseen kauppapolitiikkaan kehitysavun sijasta. Huomiota sai myös vierailun yhteydessä allekirjoitettu Suomen ja Namibian välinen investointisuoja sopimus. Myöhemmin marraskuun lopulla *Namibianissa* vielä palattiin vierailuun ja ounasteltiin, että uraniumin vienti Namibiasta Suomeen voisi olla mahdollista Suomen viidennen ydinvoimalan toteuduttua. Rakentamispäätöksestä oli jo kerrottu toukokuussa.

Muita poliittisia aiheita olivat suurlähettiläs **Kirsti Lintosen** valtuuskirjeen jättö presidentti **Sam Nujomalle**, EU-vaalitarkkailijoiden (erityisesti Iso-Britannia, Tanska, Suomi, Saksa, Alankomaat ja Ruotsi) pääsyn epäminen Zimbabween sekä Vantaan ja Windhoekin yhteistoiminta.

Kehitys yhteistyöpolitiikka

Namibian lehdistössä kehitys yhteistyöstä kertominen on pääasiassa sopimusten allekirjoitustilaisuuksista uutisoimista. Uutisissa kerrotaan annetun tuen määrä ja projektin tavoite. Suomen paikallisen yhteistyön määrärahasta rahoitettujen sopimusten allekirjoitustilaisuudet ovat olleet hyvin esillä Namibian lehdistössä ja siten nostaneet Suomen profiilia avunantajamaana. Näyttävästi oli myös esillä Suomen terveysprojektin rahoittaman alkoholistien kuntoutuskeskuksen avajaiset huhtikuussa ja toukokuun uutisointi, Suomen myöntämässä noin 7,85 miljoonasta Namibian dollarin tuesta.

Kulttuuri

Suomen näkyminen Namibian kulttuurielämässä on edelleen vahva. Paikallisen yhteistyön rahaston turvin Suomi on kyennyt tukemaan paikallista kulttuuria, jolloin tapahtumien yhteydessä Suomi mainitaan näkyvästi toiminnan rahoittajana. Esimerkiksi filmin tekeminen aiheesta hiv/aids ja itsemurha, Kunene Craft Centerin avajaiset, näytelmä hiv/aidsista, museo yhdistysten kokoontuminen, *New Namibian Plays* -kirjan julkistamistilaisuus.

Vuonna 2002 suomalainen kulttuuri oli Namibiassa esillä jazz-ryhmä Gonzon vieraillessa maassa tammikuussa ja elokuvafestivaalien esittäessä suomalaiset elokuvat *Häjyt ja Poika* ja *Ilves*. Myös suomalaisten innokkuus Helsingissä osallistua valokuvateosten tekoon elokuun aamuna noin 2000 hengen voimin *Havis Amandan* luona näkyi *Namibianissa*.

Ehdottomasti tärkein kulttuuritapahtuma vuoden 2002 aikana oli kuitenkin **Martti Rautasen** elämäkerran englanninkielisen käännöksen julkistamistilaisuus marraskuussa. Rautanen (1845-1926) oli suomalainen lähetys saarnaaja, joka käänsi raamatun

oshidongaksi ja loi oshidongan kirjakielen käännytystyönsä ohessa. Kirjan julkistamistilaisuus Nakambalen kirkolla huomioitiin sekä lehdistössä että televisiossa ja yleisradiossa, josta julkistamistilaisuus tuli ulos useaan otteeseen joko kokonaisuudessaan tai pätkinä.

Urheilu

Urheilu-uutisissa esille pääsivät Liverpoolin jalkapallojoukkueen kapteeni **Sami Hyypiä** ja lumilautailija **Heikki Sorsa**. Helsingin valinta vuoden 2005 yleisurheilukilpailun kisapaikaksi huomioitiin myös. Loppuvuodesta raportoitiin myös muun muassa **Mika Häkisen** siirtymisestä formuloista ralliautoilun pariin.

Pikku-uutiset

Lyhyissä pikku-uutisissa esiteltiin **Antti Erävaaran** "Silence"-tuoli kännykällä puhumista varten, kerrottiin suomalaisesta tutkimustuloksesta, jonka mukaan poikavauvojen synnytys vähentää äidin elinikää, iloitettiin Namibian Windhoek International Schoolin ensimmäisistä IB-tutkinnon suorittaneista (12 oppilaan joukossa 2 suomalaista), haastateltiin kahta Suomeen lähtevää vaihto-opiskelijaa ja kerrottiin Suomen talousuutisten osalta syyskuussa Suomen työttömyyden olevan 8,1 % ja marraskuussa, että vielä noin 10 % markoista on vaihtamatta euroiksi.

Transparency Internationalin tekemä Suomen valinta vähiten korruptointuneeksi maaksi. Suomen profiili tasa-arvomaana sai kannusteita, kun Namibian naisasiainministeriön ehdottama naisiin kohdistuvaa väkivaltaa vastaan tarkoitettu lakiesitys keskustelutti Namibian parlamenttia sen miesjäsenten kapinoidessa esityksen sisältöä vastaan. Useassa artikkelissa referoitiin miesministereiden lausumia, joiden mukaan lakiesitys oli salakuljetettu Namibiaan Suomesta. Tämähän ei pidä paikkaansa. Lakiesitys on mahdollisesti kopioitu, Ruotsista.

T a n s a n i a

Suomen suurlähetystön toimet elähdyttää Suomen mediakatsauksia Tansaniasta ovat selkeästi tuottaneet tuloksia. Tiedotustilaisuudet ja haastattelut ovat edistäneet ja laajentaneet Suomi-kuvaa Tansaniassa. Suomen suurlähetystö on edistänyt yhteistyötä monien toimittajien kanssa. Suurin osa Suomi-kirjoittelusta on kohdistunut perinteisiin alueisiin, kuten yhteiskuntaan, kulttuuriin, talouteen, politiikkaan ja ympäristöön. Viime aikoina mediassa on lisäksi käsitelty rohkaisevan paljon Suomen teknologiaan ja talouteen liittyviä seikkoja.

Mediassa huomioitiin myönteisellä tavalla Suomen kehitysapu ja erityisesti sen kohdistuminen hallinnon edistämiseen ja tukemiseen.

Poliittinen näkymä

Sekä Tansanian sähköisessä että painetussa mediasa huomioitiin kattavasti Suomen entisen presidentin **Martti Ahtisaaren** vierailu Tansaniaan. Martti Ahtisaari on myös toiminut Maailmanpankin hyvän hallintotavan neuvonantajana. Hallitsevan CCM-puolueen ja oppositiossa olevan CUF-puolueen tekemä Muafaka-sopimus Sansibarin vihamielisyyksien lopettamiseksi teki Ahtisaaren vaikutuksen, ja tämä huomioitiin sekä sähköisen että painetun median otsikoissa. Kahdentoista kansanedustajan vierailu Tansaniassa helmikuussa 2002 sai mediassa huomiota sekä ennen varsinaista matkaa että sen aikana.

Swahili Tabloidin pitkässä jutussa kansanedustaja **Olavi Ala-Nissilä** antoi kuvan Suomen asemasta Tansanialle suunnatussa kehitysavussa, jonka tarkoituksena on lieventää köyhyyttä ja edistää omatoimista taloutta. Kyseinen haastattelu ja kuvaus kansanedustajien matkasta muokkasivat merkittävällä tavalla Suomi-kuvaa, ja maan kiinteää merkitystä Tansanian ja Suomen välisessä yhteistyössä.

Taloudellinen yhteistyö

Ahtisaaren Tansanian taloudelliseen yhteistyöhön liittyviä kommentteja kuvattiin myönteisesti ja laajasti sekä sähköisessä että painetussa mediassa. Jutuissa mainittiin erityisesti Ahtisaaren kommentit, jotka liittyivät Tansanian kituvan taloudellisen tilanteen parantumiseen ja taloudellisiin uudistuksiin. Ahtisaari ilmaisi asiansa suoraan "Se taloudellinen muutos, joka on nyt tapahtunut, on aivan eri luokkaa siihen verrattuna kun olin suurlähettiläänä."

Lehdistö huomioi myös ulkoasianministeriön Itä- ja Länsi-Afrikan yksikön päällikön **Heli Sirven** vierailun Tansaniassa. Ollessaan Tangassa Sirve vakuutti paikallisia viranomaisia ja Tansanian hallitusta siitä, että Suomi tulee jatkamaan metsänhoidon tukemista ja muita alueita.

Suomi-kuvaa teki tunnetuksi myös suomalaisten kansanedustajien tapaaminen paikallisen valtiovarainministeriön virkamiesten kanssa. Tapaaminen uutisoitiin sekä lehdistössä että televisiossa.

Business Times kirjoitti huomattavalla tavalla väliaikaisesta suurlähettiläästä **Martti Eirolasta**. Saman lehden pääkirjoituksessa kirjoitettiin globalisaation sosiaalisen ulottuvuuden maailmankomissiosta, jonka puheenjohtajina toimivat presidentti **Tarja Halonen** ja presidentti **Benjamin Mkapa**.

Tansanian suurlähettilään **Jorma Paukun** huomio koskien syndroomaksi muuttunutta Tansanian riip-

puvuutta kehitysavusta herätti laajalti myönteistä ja ansaittua huomiota mediassa. Samoin suomalaisen kehitysavun jatkaminen Sansibarille ja Pohjoismaiden festivaali maaliskuussa keräsivät median huomion.

Ympäristö

Sen lisäksi, että mediassa huomioitiin yksikönpäällikkö Sirven tuki Tansanian metsänhoidolle, lehdistössä kiinnitettiin huomiota myös siihen, että Suomi lupautui tukemaan kahta muuta metsänhoitoon liittyvää hanketta (Amani Forest Inventory management plan ja Tanzania Forest Action Plan). Myös muut Suomen tukemat luonnonhoitoon liittyvät projektit saivat huomiota julkisuudessa.

Koulutus ja kulttuuri

Suomen antama kulttuuri- ja koulutustuki herätti laajasti kiinnostusta tansanialaisessa mediassa. Näistä projekteista suurinta huomiota herätti Suomen 33 600 euron tuki Kulenalle (Children Rights and International Youth Foudation). Rahoitus käytetään projektiin, jossa nuoria koulutetaan kamppailemaan aidsia vastaan. Myös **Eeva Ahtisaaren** vierailu Tansaniassa, hänen tutustumisensa Ubugossa sijaitsevaan koulutuskeskukseen ja hänen tukensa aidsin vastaiselle työlle huomioitiin ansiokkaasti sekä painetussa että sähköisessä mediassa.

Dar es Salaamin yliopiston tutkijoiden vierailu Suomessa ja osallistuminen etiikkaa käsittelevään kokoukseen näkyi mediassa. Myös jalkapallokerho Vito Football Clubin vierailua Suomessa ja sen menestystä käsiteltiin sekä lehdistössä, radiossa että televisiossa. Samoin tansanialaisen Usinga Art-ryhmän kiertue Suomessa ja suomalaisten muusikoiden osallistuminen aidsin vastaiseen konserttiin herättivät huomiota tansanialaisessa lehdistössä vuoden 2002 loppupuolella.

Liiketalous, kauppa ja kansainväliset uutiset

Ahtisaaren puheita, jotka liittyivät Tansanian maa-reformeihin ja erityisesti siihen, että ihmisten pitäisi saada käyttöönsä turhat maa-alueet, sai lehdistössä huomiota. Lehdistössä oli myös laaja reportaasi, joka käsitteli ulkomaisia välityspalkkioita, joiden tarkoituksena on Nokian aseman voimistaminen Helsingin pörssissä tansanialaisten kotitalouksien hinnalla.

Muita Suomeen liittyviä pieniä uutisia olivat Daily-saippuan vetäminen pois markkinoilta, Suomen

Nato-jäsenyyteen liittyvät keskustelut ja uuden ydinvoimalan rakentaminen. Samoin lehdistössä käsiteltiin **Eeva Ahtisaaren** lahjoitusta Mama **Anna Mka-palle**.

Marokko

Suomi sai kuten tavallista Marokossa verrattain vähän huomiota vuonna 2002. Aiheet liittyivät lähinnä kansainväliseen menestykseen ja toimintaan, usein EU:n tai vierailujen yhteydessä. Pohjoismaisista kirjeenvaihtajista merkittävimmät olivat kuningashuonetta edustavassa *Le Mat* -lehdessä ja Marokon uutistoimisto MAP:issa, silloin kun lähteet olivat tunnistettavissa. Edustusto ei ole tarjonnut aktiivista informaatiota painetussa ja sähköisessä muodossa. Tilanteen parantaminen vaikuttaisi pitkällä tähtäimellä Suomen näkyvyyden lisääntymiseen marokkolaisessa mediassa.

Politiikka ja talous

Suomen suhtautuminen EU:n pääasiallisiin linjauksiin huippukokousten yhteydessä mainittiin uutisoinnissa toisinaan. Suomen ja Venäjän presidenttien tapaaminen huomioitiin marokkolaisessa mediassa. Suomen näkyvyyttä lisäsi lisäksi maan osallistuminen erilaisiin Marokossa pidettyihin EU-tapahtumiin, kuten assosiointikomitean tilaisuus ja maakuntavierailut. Suomi mainittiin ajoittain myös silloin, kun maa oli menestynyt hyvin kansainvälisissä vertailuissa.

Vierailut

Eduskunnan ihmisoikeusryhmän vierailu vuoden alussa huomioitiin julkisuudessa. Marokon talous- ja finanssiministerin **Omar Azimanen** vierailu Helsingissä kesäkuussa 2002 huomioitiin edustuston vaihtokutuksesta vierailuun liittyneen Pohjoismaisen investointipankin oikeudellista asemaa koskevan sopimuksen takia. Mediassa uutisoitiin myös Marokon Oslost Helsinkiin akkreditoidun suurlähettilään valtuuskirjeen luovutuskeskustelut.

Kulttuuri

Kaurismäen menestys Cannesissa sai huomiota. **Aki Kaurismäen** Mies vailla menneisyyttä näytettiin neljässä marokkolaisessa kaupungissa vuotuisten EU:n järjestämien elokuvafestivaalien yhteydessä. Elokuva huomioitiin marokkolaisissa elokuva-arvosteluissa. EU:n Rabatin jazz-festivaaleilla esiintynyt suomalaisesiintyjä sai niinikään huomiota mediassa.

Urheilu

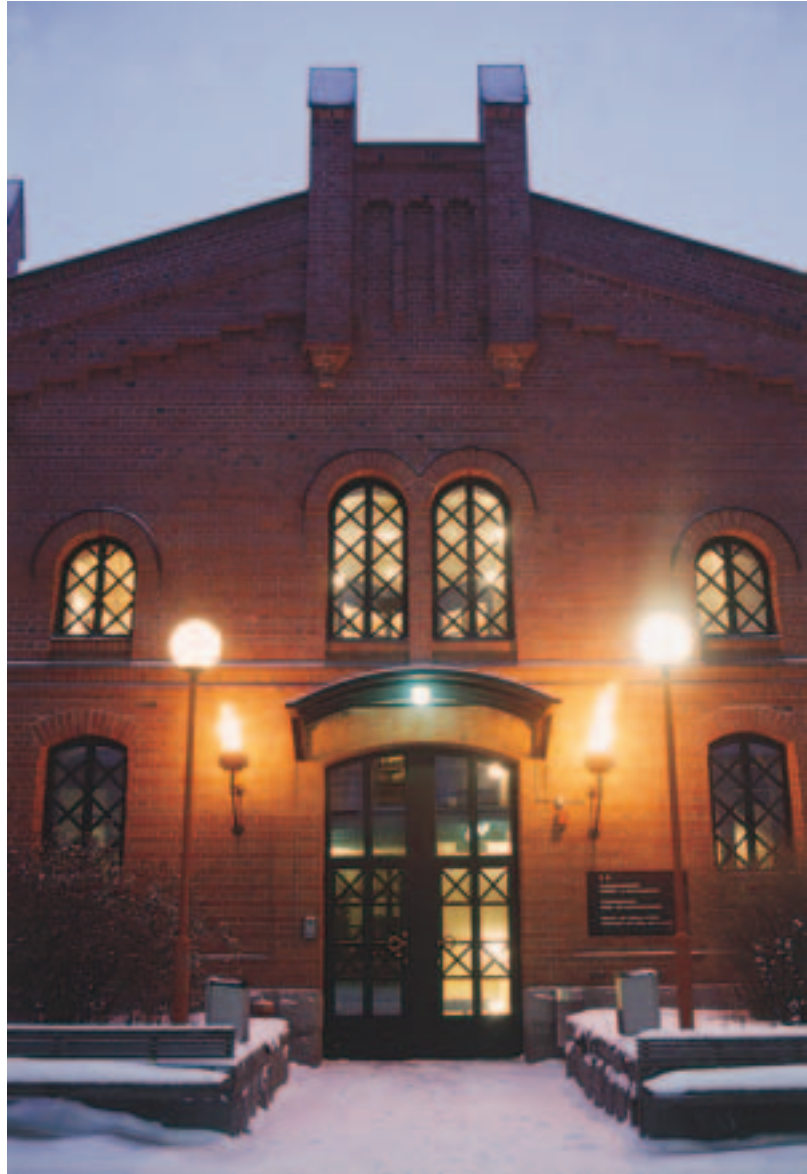
Suomalaisten menestyminen autourheilussa, kestävyyslajeissa ja talviurheilussa huomioitiin vain tulosten yhteydessä.

T u n i s i a

Suomi sai hyvin vähän palstatilaa katsausvuonna Tunisian tiedotusvälineissä. Kulttuuritapahtumien osalta Suomi mainittiin EU-elokuvafestivaaleilla esitetyn *Leijat Helsingin yllä* -elokuvan katsojamäärän osalta, joka oli tosin yllättävän runsas. Lehtien urheilupalstoilla oli mainintoja suomalaisen lentopallojoukkueen osallistumisesta kansainväliseen lentopalloturvaukseen Tunisiassa elokuussa 2002. **Mika Häkkinen** on tunnetusti suomalainen, ja autourheilupalstalla hänen kuvansa oli Dakar-rallin mainoksessa.

Viime vuoden Suomea koskevat katsaukset jäivät vähäisiksi muun muassa sen takia, että suunniteltu Tunisia kauppaministerin vierailu Suomeen peruuntui samoin kuin Vantaan lapsikamarikuoron esiintyminen.

Harvat kerrat kun Suomesta kirjoitetaan, se on ollut poikkeuksesta myönteiseen sävyyn ja Tunisian tiedotusvälineet ovat noudattaneet maan virallisia näkemyksiä. Algerian lehdistössä Suomesta ei edustuston mukaan ollut mitään mainintaa.

UM
P R E S S